R E P O R T R E S U M E S

ED 010 451 48

HUNGARIAN, BASIC COURSE. UNITS 13-24.

BY- KOSKI, AUGUSTUS A. AND OTHERS
FOREIGN SERVICE INST., WASHINGTON, D.C.

REPORT NUMBER NDEA-VI-234-2 PUB DATE 64
EDRS PRICE MF-$0.54 HC-$14.04 351P.

DESCRIPTORS- PHONOTAPE RECORDINGS, *HUNGARIAN, *LANGUAGE INSTRUCTION, LANGUAGE PATTERNS, LANGUAGE GUIDES, GRAMMAR, *PRONUNCIATION INSTRUCTION, *PATTERN DRILLS (LANGUAGE), *STRUCTURAL ANALYSIS, DISTRICT OF COLUMBIA

VOLUME 2 OF A TWO-VOLUME INTRODUCTORY COURSE IN THE HUNGARIAN LANGUAGE IS PRESENTED. THE COURSE IS DESIGNED TO BE USED WITH TAPE RECORDINGS. THE LESSON UNITS INCLUDE (1) BASIC SENTENCES, (2) NOTES ON PRONUNCIATION AND GRAMMAR, AND (3) DRILLS. (FOR VOLUME 1 SEE ED 010 450.) (GC)

ED010451

HUNGARIAN

U. S. DEPARTMENT OF HEALTH, EDUCATION AND WEL
Office of Education
This document has been reproduced exactly as received fro
person or organization originating it. Points of view or op
stated do not necessarily represent official Office of Edu
position or policy.

BASIC COURSE

Units 13-24

U. S. DEPARTMENT OF HEALTH, EDUCATION AND WELFARE
Office of Education
This document has been reproduced exactly as received from the person or organization originating it. Points of view or opinions stated do not necessarily represent official Office of Education position or policy.

This work was compiled and published with the support of the Office of Education, Department of Health, Education and Welfare, United States of America.

AUGUSTUS A. KOSKI ILONA MIHALYFY

FOREIGN SERVICE INSTITUTE
WASHINGTON, D.C.
1964

DEPARTMENT OF STATE

FOREIGN SERVICE INSTITUTE
BASIC COURSE SERIES
Edited by
CARLETON T. HODGE

For sale by the Superintendent of Documents, U.S. Government Printing Office
Washington, D.C., 20402 - Price $1.75 cents

TABLE OF CONTENTS

UNITS 13 - 24

Unit 13

Étlap 267
Basic Sentences: A Vendéglőben 268
Notes on Grammar: A. The present Conditional 274
B. How to Express 'To Be Cold' and 'To Be Warm' 276
C. The Suffix -val, -vel 277
D. Telling Time (Continued) 277
Substitution Drill 279
Transformation Drill 282
Variation Drill 285
Translation Drill 289
Response Drill 291
Conversation Practice 291
Situations 292
Narrative 292

Unit 14

Basic Sentences: Autón a Hegyekbe 295
Notes on Grammar: A. Formation of Adverbs 301
B. Comparison of Adjectives and Adverbs 301
C. Suffixes: (1) -nál, -nél 304
(2) Nálam 304
(3) Hozzám 304
(4) Velem 304
(5) Rám and Rajtam 304
D. Postpositions 305
E. The Concept of 'Old' in Hungarian 305
Substitution Drill 306
Variation Drill 307
Transformation Drill 311
Translation Drill 316
Response Drill 318
Conversation Practice 319
Situations 320
Narrative 320

Unit 15

Basic Sentences: Oktatás Magyarországon 323
Közmondások 329
Notes on Grammar: A. Use of Adverbs 329
B. The Infinitive with Personal Endings 329
C. Kell, Lehet 330
D. Transitive - Intransitive Pairs 330
E. Past Conditional 330
F. Adjectival Forms Ending in -i; -ú, -ű 331
Substitution Drill 332
Transformation Drill 333
Variation Drill 335
Translation Drill 338
Response Drill 339
Conversation Practice 340
Situations 340
Narrative 341

Unit 16

Basic Sentences: Kemények Költözködnek 343
Közmondások 349
Notes on Grammar: A. Postpositions (Continued) 349
B. Postpositions with Demonstrative Forms 351
C. The Possessive in -é or -éi 351
D. Impersonal Subject 352
E. Appositive 352
Substitution Drill 352
Lexical Drill 354
Transformation Drill 356
Variation Drill 360
Translation Drill 362
Response Drill 363
Conversation Practice 364
Narrative 365

Unit 17

Basic Sentences: Betegség és Kórház 367
Közmondások 373
Notes on Grammar: A. Forms of the Subjunctive 373
B. Uses of the Subjunctive 376
C. The Negative of the Subjunctive 376
D. Verb Prefix Position in the Imperative Use of the Subjunctive 376
E. Sequence of Tenses with the Subjunctive 377
F. Hungarian Constructions Corresponding to English 'Let' 377
G. Polite Request with Tessék 377
Substitution Drill 377
Variation Drill 379
Transformation Drill 382
Translation Drill 387
Response Drill 388
Conversation Practice 389
Narrative 389

Unit 18

Basic Sentences: Fekete Kocsit Vett 391
Közmondások 396
Notes on Grammar: A. The Suffix -ért 396
B. The Interrogative Particle -e 396
C. Subordinate Clauses and Clause Introducers 397
D. Indefinite Forms 397
E. Negatives 398
Substitution Drill 398
Variation Drill 399
Transformation Drill 405
Translation Drill 405
Response Drill 406
Conversation Practice 407
Narrative 408

Unit 19

Basic Sentences: Bírósági Tárgyaláson 411
Közmondások 416
Notes on Grammar: A. Verbs with Infinitive Stems in -ó, -ő 417
B. Stem Extension -hat, -het 417
C. Fractions 417
D. The Endings -an, -en 418
E. Diminutive Suffixes 418
F. The Suffix -s, (-os, -as, -es, -ös) 418
G. The Adjectival Ending -talan, -telen, -tlan, -tlen, -atlan, -etlen indicating 'lack of', '-less' 418
Substitution Drill 419
Variation Drill 420
Transformation Drill 424
Translation Drill 428
Response Drill 429
Conversation Practice 430
Narrative 431

Unit 20

Basic Sentences: Sportélet Magyarországon 433
Közmondások 438
Notes on Grammar: A. Maq(a) - '-self, -selves' 439
B. Reflexive Verbs 439
C. The Participial Form Ending in -ó, -ő 440
D. The Participial Form Ending in -t, -tt 440
E. The Participial Form Ending in -va, -ve 440
F. Formation of Nouns from Verbs 441
G. Szokott 441
Variation Drill 441
Transformation Drill 447
Translation Drill 450
Response Drill 452
Conversation Practice 452
Narrative 453

Unit 21

Basic Sentences: Hol Fekszik Magyarország 455
Közmondások 462
Notes on Grammar: A. The Causative Form of Verbs 462
B. Agent with the Causative of Verbs 464
C. Való and Levő 464
D. Szerinte - Véleménye Szerint 464
E. The Emphatic Prefixes 465
F. Word Formation 465
Transformation Drill 466
Variation Drill 471
Vocabulary Drill 474
Translation Drill 476
Response Drill 477
Conversation Practice 478
Narrative 479

Unit 22

Basic Sentences: Kultúrélet Budapesten 481
Közmondások 486
Notes on Grammar: A. Review of Familiar Form 487
B. The Subject-Object Suffix -lak, -lek 490
Transformation Drill 490
Vocabulary Drill 503
Translation Drill 505
Response Drill 507
Conversation Practice 508
Narrative 508

Unit 23

Basic Sentences: Államigazgatási Szervek Magyarországon 511
Közmondások 517
Notes on Grammar: A. Verbal Prefixes 518
B. Frequentative Verbs 518
C. Additional Suffixes: (1) -stul, -stül 519
(2) -ként 519
(3) -nyi 519
(4) -vá, -vé 519
(5) -laq, -leq 519
(6) -ul, -ül 519
D. Numerals and Indefinite Pronouns with Possessive Suffixes 520
E. Verbal Endings -ít; -ul, -ül 520
F. Table of Variant Forms of Benne 520
G. Bennünket, Benneteket 520
Variation Drill 521
Transformation Drill 528
Translation Drill 534
Response Drill 536
Conversation Practice 537
Narrative 538

Unit 24

Basic Sentences: Magyarország Gazdasági Élete	541
Közmondások	548
Notes on Grammar: 'Idiomatic' Expressions	548
Transformation Drill	549
Translation Drill	556
Response Drill	558
Conversation Practice	559
Narrative	559
Hungarian-English Word List	562 - 606

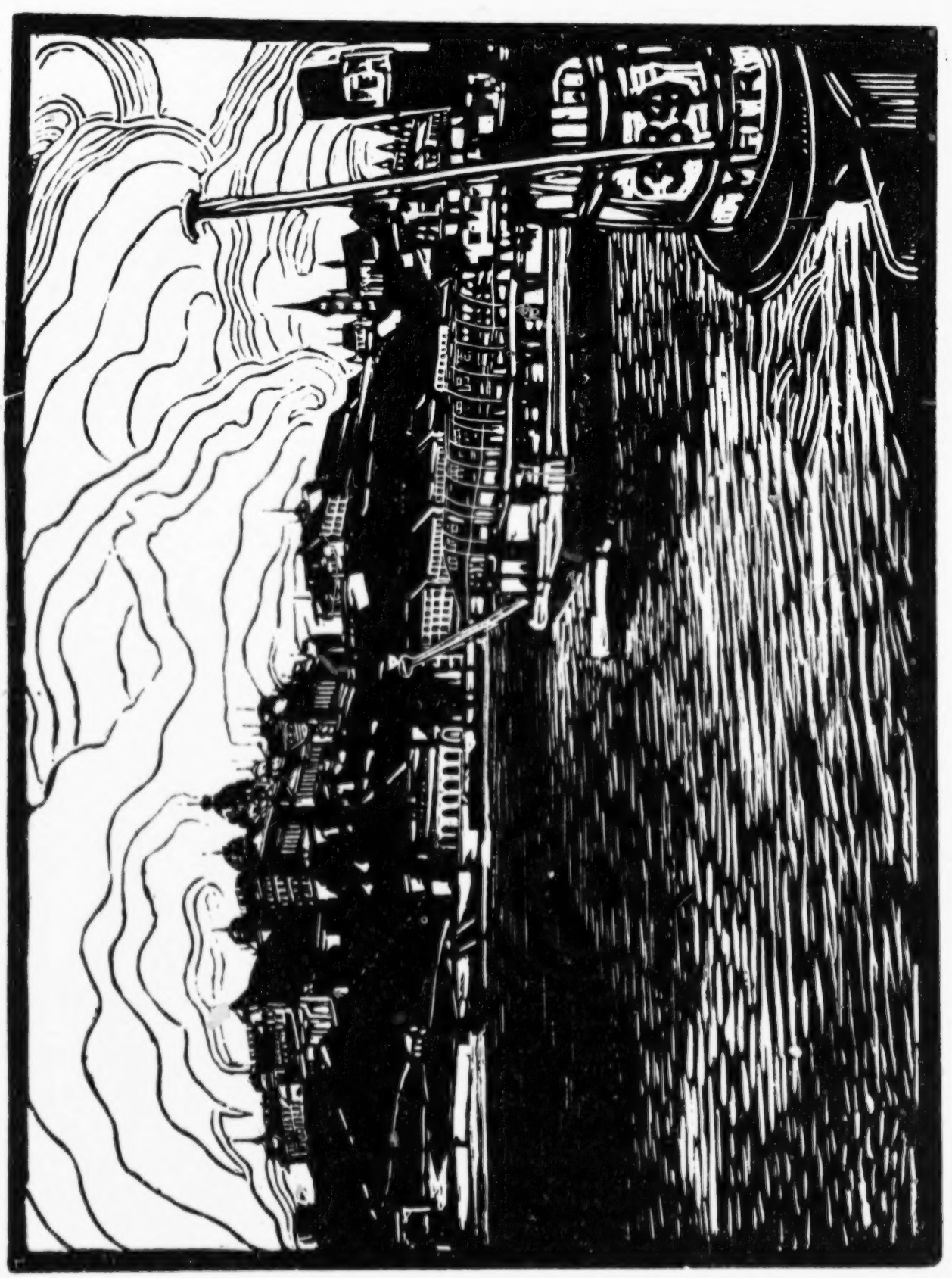
METR

GUNDEL ÉTLAP

KÉSZ ÉTELEK

Paprikás csirke galuskával	35.50	40.85
Disznósült párolt káposztával	14.35	16.60
Borjúsült rizzsel	22.10	26.40
Töltött paprika	11.85	13.70
Kolozsvári töltött káposzta	22.80	26.20
Székely gulyás	18.90	22.40
Sertéspörkölt galuskával	13.05	15.05
Libasült	38.70	44.35
Kacsasült	34.30	39.40
Újházi tyúkleves	30.10	34.65

FRISSEN SÜLTEK

Bécsi szelet sült burgonyával	32.00	36.40
Natur szelet sült burgonyával	31.00	35.40
Fatányéros	38.80	46.50
Rántott csirke	31.95	36.70
Libamáj rántva	31.70	36.45

LEVESEK

Húsleves	5.25	6.00
Gombaleves	4.20	4.90
Gulyásleves	12.40	16.90
Zöldbableves	2.70	3.10
Zöldborsóleves	4.50	5.20
Paradicsomleves	2.15	2.50
Zöldségleves	2.55	3.25

SALÁTÁK

Francia saláta	5.30	5.95
Káposzta saláta	1.90	2.15
Burgonya saláta	1.90	2.15
Paprika saláta	1.85	2.00
Fejes saláta	2.25	2.75
Paradicsom saláta	2.15	2.50
Ecetes uborka	1.60	1.85

GYÜMÖLCSÖK

Adag szòlő	3.05	3.55
Alma	2.50	3.15
Körte	3.20	3.75
Őszi barack	4.50	5.60

SAJTOK

Emmenthali	5.00	5.75
Trappista	4.35	5.00
Pálpusztai	4.35	5.00
Rockfort vajjal	5.95	6.80

HIDEG-MELEG ELŐÉTELEK

Hideg fogas tartár mártással	19.35	22.25
Libamáj zsírjában	17.60	20.10
Orosz hússaláta	14.00	16.65
Gombafejek rántva	16.35	18.80
Sonka tormával	11.15	13.55
Téli szalámi (Herz)	12.00	14.20
Virsli tormával	8.50	9.80

HALAK

Szegedi halászlé	17.50	20.00
Balatoni fogas rántva	19.80	22.75
Pontypaprikás galuskával	20.55	23.50
Pontypörkölt galuskával	20.00	22.80
Korhely halászlé	18.75	21.45

TÉSZTÁK

Almás rétes	6.85	7.80
Cseresznyés rétes	7.50	8.90
Káposztás rétes	4.35	4.95
Túrós rétes	3.35	3.85
Csokoládétorta	6.65	7.50
Gyümölcsrizs tejszínhabbal	6.95	7.85
Lekváros palacsinta	5.45	6.25
Túrós palacsinta	5.45	6.25

A VENDÉGLŐBEN

Basic Sentences

I

mood, disposition	kedv, -e
whether we'd be in the mood	volna-e kedvünk
Europe	Európa

MÁRIA

I talked to Mrs. Virág this morning. She asked me if we'd like to have supper with them. They're planning to go to the "Europe" restaurant.	Délelőtt Virágnéval beszéltem. Kérdezte, hogy volna-e kedvünk velük vacsorázni. Az Európa vendéglőbe akarnak menni.
regret, be sorry for, repent	bánni
I don't care, mind	nem bánom
rather	inkább

JOHNSON

I don't mind. But I'd rather go to the "Belváros" Café. It's been a long time since we were there.	Nem bánom. De én inkább a Belvárosi Kávéházba mennék. Régen voltunk ott.
to ring up, to call up	felhívni

MÁRIA

I believe they'd like to go there too. I'll call and ask them. Is it all right if we meet in the restaurant after eight?	Azt hiszem, ők is szívesen jönnének oda. Felhívom és megkérdezem őket. Jó lesz, ha nyolc után találkozunk a vendéglőben?
chain	lánc
at the chain bridge	a lánchídnál

JOHNSON

It is now ten minutes to six. I'd like to take a short walk before supper. If we could meet at the Lánchíd a few minutes before seven we'd still have time to go for a walk.	Most tíz perc múlva lesz hat. Szeretnék egy kicsit sétálni vacsora előtt. Ha hét előtt pár perccel találkoznánk a Lánchídnál, még lenne időnk sétálni.
to fix (time), come to an agreement, talk over	megbeszélni
outside, outdoors	kint, kinn
inside, indoors	bent, benn
to catch a cold	megfázni
to be cold	fázni

MÁRIA

O.K., I'll discuss it with the Virágs. I'll take my coat along, because it's cool outside. I don't want to catch a cold. I already feel a little chilly.	Jó, megbeszélem Virágékkal. Én viszem a kabátomat, mert kint hűvös van. Nem akarok megfázni. Már is fázom egy kicsit.
I'm warm	melegem van

JOHNSON

You feel chilly? I'm warm and I didn't feel cold outside at all. Are we going to the Lánchíd by street car?

Fázik? Nekem melegem van és kint sem fáztam. Villamossal megyünk a Lánchídhoz?

to repair
cab
with that
with this

javítani
taxi
azzal, avval
ezzel, evvel

MÁRIA

I forgot. Our car is broken down and is being repaired. I'll call a taxi and we can go in it.

Elfelejtettem, hogy a kocsink rossz és javítják. Hívok egy taxit és azzal megyünk.

II

to get tired, to take the trouble
to go in, enter

fáradni
befáradni

PINCÉR

Please enter. Do you want a table for four?

Tessék befáradni. Négy személyre parancsolnak asztalt?

VIRÁG

Yes, for four.

Igen, négy személyre.

to wish for, desire

óhajtani

PINCÉR

Are you going to have dinner?

Vacsorázni óhajtanak?

cordial, amiable
be so kind, would you kindly
menu
soup

szíves
legyen szíves
étlap, -ja
leves

JOHNSON

Yes. Please give us the menu. What kind of soup do you have?

Igen. Legyen szíves, adjon egy étlapot. Milyen levesük van?

meat
bouillon, broth,
mushroom soup
goulash soup
liver
dumplings

hús
húsleves
gombaleves
gulyásleves
máj, -at
gombóc

PINCÉR

We have excellent broth with liver dumplings, and we also have tomato soup.

Kitűnő húslevesünk van májgombóccal és van paradicsomlevesünk is.

afterwards

utána

JOHNSON

We want two orders of broth and two tomato soups. What can you recommend afterwards?

Két húslevest kérünk és két paradicsomlevest. Mit tud utána ajánlani?

roast; fried, baked
potato
steamed
cabbage

sült, -je
burgonya
párolt
káposzta

PINCÉR

We have roast duck with potatoes and steamed cabbage.

Van kacsasült burgonyával és párolt káposztával.

hog, swine, pork
beef
veal
goulash
noodles
stuffed

sertés
marha
borjú, -ja, borja
pörkölt, -je
galuska
töltött

JOHNSON

I'd rather have a good helping of pork goulash with noodles and cucumber salad. Mary, will you have stuffed cabbage?

Inkább egy jó sertéspörköltet ennék galuskával és uborka salátával. Mária, akarsz töltött káposztát?

fish
fried in bread crumbs
pike
rice

hal, -at, -a
rántott
fogas
rizs

MÁRIA

I'd like fish. I want fried Balaton pike with rice and lettuce.

Én halat szeretnék. Rántott balatoni fogast kérek rizzsel és salátával.

PINCÉR

And you Mr. Virág, what would you like?

És ön, Virág úr, mit parancsol?

slice
Wiener schnitzel
green peas, sugar peas
green beans
fat, grease

szelet, -e, -je
bécsi szelet
zöldborsó
zöldbab, -ja
zsír, -ja

VIRÁG

I want chicken paprika with noodles and cucumbers. And my wife wants Wiener schnitzel with green peas and fried potatoes.

Paprikás csirkét kérek galuskával és uborkával. A feleségem meg bécsi szeletet zöldborsóval és zsírban sült krumplival.

drink

ital, -a

PINCÉR

What would you like to drink? We have some very good wines.

Milyen italt parancsolnak? Nagyon jó boraink vannak.

thirsty	szomjas
walk	séta

VIRÁG

I'd rather have a glass of beer.	Én inkább egy pohár sört innék.
I'm thirsty after that long walk.	Szomjas vagyok a hosszú séta után.

a summer resort and wine-producing section on the Balaton	Badacsony
name of a wine	badacsonyi szürkebarát
bring (command)	hozzon (imperative)
soda water	szódavíz

JOHNSON

I want a bottle of 'badacsonyi szürkebarát'. And bring me a bottle of soda water also.	Én egy üveg badacsonyi szürkebarátot kérek. És hozzon egy üveg szódavizet is.

pastry, pie, dessert	tészta

PINCÉR

Would you like some pastry afterwards?	Tésztát parancsolnak utána?

cherry strudel	cseresznyés rétes
chocolate cake	csokoládétorta

MÁRIA

Do you have cherry strudel?	Van cseresznyés rétes?

to be ready, finished	elkészülni

PINCÉR

Yes, it's just out of the oven.	Igen, éppen most készült el.

MÁRIA

Then I want cherry strudel, and my husband wants chocolate cake.	Akkor én cseresznyés rétest kérek, a férjem meg csokoládétortát.

portion	adag, -ja
pancake	palacsinta
jam, preserve, marmalade	lekvár, -ja

VIRÁG

And we want two orders of pancakes with jam.	Mi pedig két adag palacsintát kérünk lekvárral.

immediately, at once	azonnal

PINCÉR

I'll bring the soup right away.	Azonnal hozom a leveseket.

III

salt	só
black pepper	bors, -ot
spice, seasoning	fűszer, -e, -je
spicy, seasoned	fűszeres

food	étel, -e
VIRÁG	
I want some salt and paprika. I like spicy food.	Kérek egy kis sót és paprikát. Szeretem a fűszeres ételeket.
holder, container, case	tartó
MÁRIA	
Here's the salt shaker.	Tessék, itt van a sótartó.
to taste well	ízleni
JOHNSON	
How do you like your chicken paprika?	Hogy ízlik a paprikás csirke magának?
superb, splendid style of cooking, cuisine	remek konyha
VIRÁG	
Superb! This restaurant has excellent food.	Remek! Kitűnő konyhája van ennek a vendéglőnek.
first rate, first class	elsőrangú
JOHNSON	
My goulash is first class also.	Az én pörköltem is elsőrangú.
main meal	főétkezés
MÁRIA	
The main meal of the Hungarians is at noon, isn't it? In the evening they have only a light meal.	A magyarok főétkezése délben van, nem? Este csak keveset esznek.
depends (on something) factory plant, factory, mill canteen meal	függ (valamitől) gyár, -at, -a üzem, -e üzemi ebéd
VIRÁG	
That depends on the job. In the factories and in the offices people eat a 'canteen' meal. It's cheap but there's not always enough to eat.	Az a munkától függ. A gyárakban és hivatalokban az emberek üzemi ebédet esznek. Az olcsó, de nem mindig elég.
MÁRIA	
What do you mean by 'üzemi ebéd'?	Mi az az üzemi ebéd?
worker usually, as a rule vegetable dish	dolgozó rendszerint főzelék, -e
VIRÁG	
It's what the workers get in the	Amit a gyárakban és az állami

factories and state offices. It generally consists of soup, meat and a vegetable dish.

hivatalokban a dolgozók kapnak. Rendszerint leves, hús és főzelék.

MÁRIA

What do you usually eat for supper at home, Mr. Virág?

Maguk mit szoktak otthon vacsorázni, Virág úr?

sausage
butter
cheese
egg
cottage cheese
frankfurter, wiener

kolbász
vaj, -at
sajt, -ja
tojás
túró
virsli

VIRÁG

We have a cold supper. We always have sausage, butter, ham and cheese at home. We drink tea with the meal.

Mi hideg vacsorát eszünk. Mindig van otthon kolbász, vaj, sonka és sajt. Azt eszünk teával.

eat enough, have enough
black coffee
espresso, coffee house

jóllakni
fekete
eszpresszó

MÁRIA

I've eaten a lot. Couldn't we have a cup of black coffee? There's a little espresso place on Calvin Square. You can get good black coffee there.

Nagyon jóllaktam. Nem innánk egy feketét? Van egy kis eszpresszó a Kálvin téren. Ott jó feketét lehet kapni.

joy, pleasure, delight
gladly, most willingly, with pleasure
to their home

öröm
örömmel
hozzájuk

VIRÁG

We'd be glad to go there, but my boss invited us for coffee at their home.

Örömmel mennénk, de a főnököm hívott meg feketére hozzájuk.

pity, shame, that's too bad
to divide

kár
osztani, elosztani

JOHNSON

That's too bad. I'll call the waiter and pay him. Then we can divide the amount. All right?

Kár. Hívom a pincért és fizetek. Azután elosztjuk a számlát. Jó?

as

ahogy

VIRÁG

As you wish. How much is it altogether?

Ahogy akarja. Mennyi az összesen?

JOHNSON

180 forints.

Százhetvan forint.

divided
amount

osztva
összeg, -e

to leave	hagyni
tip	borravaló

VIRÁG

Divided by two, that makes ninety for each of us. Here's mine ('the amount'). I'll leave a tip on the table.	Kettővel osztva, az kilencven. Tessék az összeg. Én hagyok borravalót az asztalon.
guest	vendég, -e, -je

JOHNSON

Does every customer generally give a tip?	Minden vendég szokott borravalót adni?
if only	bárcsak
to offend	sérteni, megsérteni

VIRÁG

If everybody would only give a tip! Then the waiters would make a good living, too. But according to many you offend the worker with a tip.	Bárcsak mindenki adna borravalót! Akkor a pincérek is jól keresnének. De sokak szerint a borravalóval megsértik a dolgozót.

JOHNSON

I think the waiters like it if you 'offend' them.	Azt hiszem, hogy a pincérek szeretik, ha 'megsértik' őket.

Notes on Grammar
(For Home Study)

A. The Present Conditional

The conditional in Hungarian is characterized by a suffix -n- added to the verb stem. The conditional stem with -n- is the same form as that of the infinitive minus the final -i. To this conditional stem the following personal endings are added:

Back-vowel definite:	-ám,	-ád,	-á,	-ánk,	-átok,	-ák
Back-vowel indefinite:	-ék,	-ál,	-a,	-ánk,	-átok,	-ának
Front-vowel definite:	-ém,	-éd,	-é,	-énk,	-étek,	-ék
Front-vowel indefinite:	-ék,	-él,	-e,	-énk,	-étek,	-ének

Examples of the Present Conditional in Hungarian:

Definite		Indefinite	
adnám	kérném	adnék	kérnék
adnád	kérnéd	adnál	kérnél
adná	kérné	adna	kérne
adnánk	kérnénk	adnánk	kérnénk
adnátok	kérnétek	adnátok	kérnétek
adnák	kérnék	adnának	kérnének

Definite		Indefinite	
tanítanám	költeném	tanítanék	költenék
tanítanád	költenéd	tanítanál	költenél
tanítaná	költené	tanítana	költene
tanítanánk	költenénk	tanítanánk	költenénk
tanítanátok	költenétek	tanítanátok	költenétek
tanítanák	költenék	tanítanának	költenének

Definite		Indefinite	
innám	enném	innék (innám)	ennék (enném)
innád	ennéd	innál	ennél
inná	enné	inna (innék)	enne (ennék)
innánk	ennénk	innánk	ennénk
innátok	ennétek	innátok	ennétek
innák	ennék	innának	ennének

The verb lenni ('to be') has two forms for the conditional: lennék and volnék.

The most common use of the conditional tense is in so-called conditional sentences. Statements of this type consist of two parts: 1) a clause usually beginning with ha 'if', which states the condition, and 2) another clause which indicates the result of the condition. If the conditional in English is expressed by the past tense or by 'should' 'would' (or their short form '-'d'), the corresponding Hungarian sentence will have the verb in the conditional form in both the 'if' clause and the result clause. However, if the verb in the English 'if' clause is in the present tense, the tense used in Hungarian will also be present in both clauses. (Note that the position of the 'if' clause in the Hungarian sentence is the same as in English: it may come first or it may be the final element of the sentence.)

Ha lenne jégbehűtött sörük, innék egy pohár sört.	If you had ice cold beer, I'd drink a glass.
Biztosan örömmel jönnének, ha szólnánk nekik.	I'm sure they'd gladly come if we spoke to them.
Ha Budapesten lennék, megnézném a hidakat.	If I were in Budapest, I'd look at the bridges.
Megenné a levest, ha éhes volna.	He'd eat the soup, if he were hungry.
Ha holnap esik, nem megyek.	If it rains tomorrow, I won't go.
Nem szólok semmit, ha igaza van.	I won't say anything, if you're right.
Ha itt van, magyarul tanul.	If he is here, he's studying Hungarian.

Just as in English an expression in the conditional such as 'I'd like to have' seems more polite than 'I want', so also in Hungarian the conditional is usually preferred to more direct statements or commands, which sometimes sound abrupt and curt.

Szeretnék egy csésze kávét.	I'd like a cup of coffee.
Örömmel mennénk úszni.	We'd gladly go for a swim.
Inkább golfoznék.	I'd rather play golf.

The conditional is also used when a wish, a strong desire or longing for something is expressed. In this construction the expression is usually introduced by such a word as bárcsak, meaning 'if only':

Bárcsak elállna az eső!	If only the rain would stop!
Bárcsak sütne a nap!	If only the sun would shine!
Bárcsak sok pénzem volna!	If only I had a lot of money!

B. How to Express 'To Be Cold' and 'To Be Warm'

Fázom.	I am cold.
Hideg van.	It (the weather) is cold.
Hideg.	It (some object) is cold.

The examples above illustrate three ways of expressing the idea of 'cold'. The verb fázni of the first sentence is always used with reference to living beings. The combination hideg plus van as used in the second sentence is the usual pattern with reference to the weather. Hideg without a verb is the pattern of the equational sentence described in Unit One.

Meleg van.	It (the weather) is warm.
Meleg.	It (some object) is warm.
Melegünk van.	We are warm.
Nincs melegem.	I am not warm.

Notice that the patterns for expressing 'warm' in Hungarian are identical to those expressing 'cold', with the exception of the forms referring to living beings. Since Hungarian lacks a verb for 'to be warm' corresponding to fázni ('to be cold'), the pattern with reference to living beings is the proper possessive form of meleg plus the third person singular of lenni ('to be').

C. The Suffix -val, -vel

The concept of 'with' is expressed in Hungarian by the ending -val, -vel. This suffix is added directly to words ending in a vowel (excepting -a or -e, which modify to -á and -é respectively). For words ending in a consonant, the v of the ending is assimilated with the final consonant of the word, resulting in the doubling of the latter.

Forinttal fizetek.	I pay with forints.
Mivel akar írni?	With what do you want to write?
A gyerekekkel jöttek.	They came with the children.
Ezzel az emberrel nem beszélek.	I'm not speaking to that man.
A szállodával együtt megvettem a vendéglőt is.	I bought the restaurant together with the hotel.

D. Telling Time (Continued)

(1) The full hour in Hungarian is expressed by a cardinal number corresponding to the time plus óra:

5 o'clock - öt óra
12 o'clock - tizenkét óra

(2) Minutes after the hour may be expressed according to the above formula followed by a cardinal number corresponding to the number of minutes past the hour:

5:18 - öt óra tizennyolc perc
12:35 - tizenkét óra harmincöt perc

(3) Generally minutes are expressed with reference to the quarter hour in which they occur (see Unit 8). The first 14 minutes after the hour are usually expressed by (number of minutes) perccel múlt (number of hour) óra:

It's 6:10 - Tíz perccel múlt hat óra
('(with) ten minutes past six hours')

It's 7:14 - Tizennégy perccel múlt hét óra
('(with) 14 minutes past seven hours')

(The -cel of perccel is a form of the -vel in C above.)

(4) The quarter hours are expressed as follows: (See Unit 8 also.)

It's a quarter past: Negyed plus number of next hour

1:15 - Negyed kettő
12:15 - Negyed egy

It's half past: Fél plus number of next hour

1:30 - Fél kettő
12:30 - Fél egy

It's a quarter to: Háromnegyed plus number of next hour

1:45 - Háromnegyed kettõ
12:45 - Háromnegyed egy

(5) The first ten minutes following each quarter hour are expressed in the formula (number of minutes past the quarter hour) plus perccel múlt (quarter hour) plus the following hour:

It's 8:35 - Öt perccel múlt fél kilenc
It's 4:48 - Három perccel múlt háromnegyed öt

(6) The pattern for expressing minutes from 1 to 10 before the full hour is:

(Number of minutes before the hour) plus perc múlva lesz plus (number of next hour):

It's 2:55 - Öt perc múlva lesz három
('After 5 minutes will be three')

It's 10:50 - Tíz perc múlva lesz tizenegy
('After ten minutes will be eleven')

(7) The pattern for expressing minutes from 1 to 10 before each quarter hour is:

(Number of minutes before the quarter) plus perc múlva lesz plus negyed / fél / háromnegyed

It's 12:14 - Egy perc múlva lesz negyed egy
It's 8:25 - Öt perc múlva lesz fél kilenc
It's 4:35 - Tíz perc múlva lesz háromnegyed öt

From the foregoing pattern it is apparent that there is an overlapping, which indicates that some time expressions can be rendered in several ways:

It's 4:25 - Tíz perccel múlt negyed öt
Öt perc múlva lesz fél öt
Négy óra huszonöt perc

It's 5:40 - Tíz perccel múlt fél hat
Öt perc múlva lesz háromnegyed hat
Öt óra negyven

In the quarter hours where the overlapping occurs, Hungarian prefers to use the pattern with múlva.

(8) The Suffix -kor (Continued)

In Unit 8 a general statement was given concerning the use of -kor in Hungarian. In time expressions referring to the time of the day, the suffix -kor is found in those phrases specifying the full hour, half hour or quarter hour. However, when minutes are included in such phrases elõtt or után (depending on the meaning) are used instead of -kor.

Fél háromkor érkezik a vonat.	The train arrives at 2:30.
Háromnegyed ötkor indulok.	I'll start at 4:45.
Negyed egykor még itt volt.	He was still here at 12:15.

Fél három után öt perccel érkezik a vonat.	The train arrives at 2:35.
Negyed egy előtt három perccel indulunk.	We're starting at 12:12.
Öt perccel háromnegyed r'gy után várom magukat.	I'll be expecting you at 3:50.
Éva három óra harmincöt perc-kor érkezik.	Eve arrives at 3:35.

The last example shows another way of expressing minutes using -kor. Note that the half hour is not mentioned in this construction.

SUBSTITUTION DRILL

I

1. Szívesen jönnének ebédelni.	They'd be glad to come and eat dinner.
eat supper - eat breakfast - shop - travel - swim - play tennis - play golf - boat riding	vacsorázni - reggelizni - vásárolni - utazni - úszni - teniszezni - golfozni - csónakázni
2. Örömmel mennék.	I'd gladly go.
drive - play - teach - help - spend (money) - bath - sit - run - sew - write - sleep - travel	hajtanék - játszanék - tanítanék - segítenék - költenék - fürdenék - ülnék - szaladnék - varrnék - írnék - aludnék - utaznék
3. Szívesen dolgozna.	He'd be glad to work.
give - go boat riding - call - fish - listen - bring - have a good time - read - meet - pay - cook - go for a walk	adna - csónakázna - hívna - halászna - hallgatna - hozna - szórakozna - olvasna - találkozna - fizetne - főzne - sétálna
4. Örömmel megállnánk.	We'd gladly stop.
sign - talk - get in - try - promise - draw - fly - hope - wait - drink - eat - buy	aláírnánk - beszélnénk - beszállnánk - próbálnánk - ígérnénk - rajzolnánk - repülnénk - remélnénk - várnánk - innánk - ennénk - vennénk
5. Szívesen jönnének.	They'd be glad to come.
go - travel - pack - study - read - write - nurse - sleep - promise - draw - pay - fish	mennének - utaznának - csomagolnának - tanulnának - olvasnának - írnának - ápolnának - aludnának - ígérnének - rajzolnának - fizetnének - halásznának

6. Inkább pörköltet ennék.

drink wine - go for a walk - play tennis - stay home - travel to France - play golf - go boat riding - study Hungarian - go to a movie - have my summer vacation at the Balaton

I'd rather eat goulash.

bort innék - sétálni mennék - teniszeznék - otthon maradnék - Franciaországba utaznék - golfoznék - csónakáznék - magyarul tanulnék - moziba mennék - a Balatonon nyaralnék

7. Villamossal akar menni?

bus - car - airplane - train - local train - ship

Do you want to go by street car?

autóbusszal - autóval - repülõgéppel - vonattal - személyvonattal - hajóval

8. Van bécsi szelet salátával.

potatoes - green peas - tomatoes - cucumbers - mushrooms - rice - noodles - steamed cabbage

We have Wiener schnitzel with salad.

krumplival - zöldborsóval - paradicsommal - uborkával - gombával - rizzsel - galuskával - párolt káposztával

9. A belvárosba megyünk Virágékkal.

Kovácses - Nagys - Johnsons - Horváths - Feketes - Johns

We're going downtown with the Virágs.

Kovácsékkal - Nagyékkal - Johnsonékkal - Horváthékkal - Feketéékkel - Jánosékkal

II

1. Három perc múlva lesz öt.

3:50
6:58
2:51
7:55
9:59
4:56
1:48
8:54
12:57

It's 4:57

tíz perc múlva lesz négy
két perc múlva lesz hét
kilenc perc múlva lesz három
öt perc múlva lesz nyolc
egy perc múlva lesz tíz
négy perc múlva lesz öt
tizenkét perc múlva lesz kettõ
hat perc múlva lesz kilenc
három perc múlva lesz egy

2. Tíz perc múlva lesz fél hat.

6:25
8:21
3:23
5:26
9:23
4:24
2:22
1:27
11:29

It's 5:20

öt perc múlva lesz fél hét
kilenc perc múlva lesz fél kilenc
két perc múlva lesz fél négy
négy perc múlva lesz fél hat
hét perc múlva lesz fél tíz
hat perc múlva lesz fél öt
nyolc perc múlva lesz fél három
három perc múlva lesz fél kettõ
egy perc múlva lesz fél tizenkettõ

3. Öt perc múlva lesz negyed tíz.

3:14
8:05
4:07

It's 9:10

egy perc múlva lesz negyed négy
tíz perc múlva lesz negyed kilenc
nyolc perc múlva lesz negyed öt

1:13	két perc múlva lesz negyed kettő
4:11	négy perc múlva lesz negyed öt
2:12	három perc múlva lesz negyed három
5:09	hat perc múlva lesz negyed hat
6:08	hét perc múlva lesz negyed hét
12:06	kilenc perc múlva lesz negyed egy
11:10	öt perc múlva lesz negyed tizenkettő

4. Nyolc perc múlva lesz háromnegyed egy. — It's 12:37

2:35	tíz perc múlva lesz háromnegyed három
5:40	öt perc múlva lesz háromnegyed hat
6:44	egy perc múlva lesz háromnegyed hét
8:42	három perc múlva lesz háromnegyed kilenc
3:37	nyolc perc múlva lesz háromnegyed négy
1:36	kilenc perc múlva lesz háromnegyed kettő
5:41	négy perc múlva lesz háromnegyed hat
12:38	hét perc múlva lesz háromnegyed egy
11:43	két perc múlva lesz háromnegyed tizenkettő

5. Tíz perc múlva lesz kettő. — It's 1:50

7:48	tizenkét perc múlva lesz nyolc
9:13	két perc múlva lesz negyed tíz
5:51	kilenc perc múlva lesz hat
7:35	tíz perc múlva lesz háromnegyed nyolc
1:53	hét perc múlva lesz kettő
8:44	egy perc múlva lesz háromnegyed kilenc
7:14	egy perc múlva lesz negyed nyolc
3:42	három perc múlva lesz háromnegyed négy
2:10	öt perc múlva lesz negyed három
11:11	négy perc múlva lesz negyed tizenkettő
12:21	kilenc perc múlva lesz fél egy

6. Négy előtt öt perccel érkezik a vonat. — The train arrives at 3:55

4:10	negyed öt előtt öt perccel
7:27	fél nyolc előtt három perccel
9:59	tíz előtt egy perccel
6:43	háromnegyed hét előtt két perccel
12:13	negyed egy előtt két perccel
2:50	három előtt tíz perccel
5:12	negyed hat előtt három perccel
8:25	fél kilenc előtt öt perccel

7. Három után öt perccel indulok. — I'm leaving at 3:05

8:07	nyolc után hét perccel
4:20	negyed öt után öt perccel
12:35	fél egy után öt perccel
7:47	háromnegyed nyolc után két perccel

2:01	kettő után egy perccel
9:50	háromnegyed tíz után öt perccel
11:31	fél tizenkettő után egy perccel
6:17	negyed hét után két perccel

8. Tízkor ott leszek. — I'll be there at 10

10:05	tíz után öt perccel
12:15	negyed egykor
12:20	fél egy előtt tíz perccel
3:45	háromnegyed négykor
3:47	háromnegyed négy után két perccel
6:30	fél hétkor
8:35	fél kilenc után öt perccel
9:59	tíz előtt egy perccel
12:01	tizenkettő után egy perccel
11:30	fél tizenkettőkor
2:57	három előtt három perccel

III

Read the following sums, column by column:

Example: 6 : 3 = 2 (Hat osztva hárommal, az kettő.)

8 : 4 = 2	100 : 10 = 10	1000 : 2 = 500
12 : 3 = 4	125 : 25 = 5	2000 : 4 = 500
15 : 5 = 3	150 : 75 = 2	3500 : 5 = 700
25 : 5 = 5	240 : 80 = 3	5500 : 25 = 220
16 : 4 = 4	350 : 70 = 5	6000 : 30 = 200
36 : 6 = 6	450 : 90 = 5	9000 : 20 = 450

TRANSFORMATION DRILL

I

A

Instructor: New Yorkban megállok.
Student: New Yorkban megállnék.

1. Magyarul beszélek.	Magyarul beszélnék.
2. Reggel nyolckor indulok.	Reggel nyolckor indulnék.
3. Egész nap ott maradok.	Egész nap ott maradnék.
4. Két órát sétálok.	Két órát sétálnék.
5. Londonba repülök.	Londonba repülnék.
6. Este megyek.	Este mennék.
7. Szép ruhát veszek.	Szép ruhát vennék.
8. Ajándékot viszek.	Ajándékot vinnék.
9. Bort iszom.	Bort innék.
10. Csirkét eszem.	Csirkét ennék.

B

Instructor: A háziasszonytól elbúcsúzik.
Student: A háziasszonytól elbúcsúzna.

1.	A patakban halászik.	A patakban halászna.
2.	Sokat dolgozik.	Sokat dolgozna.
3.	Két órát úszik.	Két órát úszna.
4.	Nyolckor vacsorázik.	Nyolckor vacsorázna.
5.	Magyarul tanul.	Magyarul tanulna.
6.	Gyorsan hajt.	Gyorsan hajtana.
7.	Mindent ért.	Mindent értene.
8.	Az anyjának segít.	Az anyjának segítene.
9.	Két hetet Budapesten tölt.	Két hetet Budapesten töltene.
10.	Reggel fürdik.	Reggel fürdene.
11.	Jó ebédet főz.	Jó ebédet főzne.
12.	A parton fekszik.	A parton feküdne.
13.	Egész éjjel alszik.	Egész éjjel aludna.
14.	Új kocsit vesz.	Új kocsit venne.
15.	Kávét iszik.	Kávét inna.

C

Instructor: Sokat teniszezünk.
Student: Sokat teniszeznénk.

1.	Az Ibuszban érdeklődünk.	Az Ibuszban érdeklődnénk.
2.	A virágokban gyönyörködünk.	A virágokban gyönyörködnénk.
3.	Washingtonba költözünk.	Washingtonba költöznénk.
4.	Nagyon örülünk.	Nagyon örülnénk.
5.	Fél kilenckor érkezünk.	Fél kilenckor érkeznénk.
6.	A Duna-parton járunk.	A Duna-parton járnánk.
7.	Vasárnap kirándulunk.	Vasárnap kirándulnánk.
8.	A barátomnak telefonálunk.	A barátomnak telefonálnánk.
9.	A Balatonon csónakázunk.	A Balatonon csónakáznánk.
10.	A hegyekben nyaralunk.	A hegyekben nyaralnánk.
11.	Az iskolában tanítunk.	Az iskolában tanítanánk.
12.	Magyar dalt hallunk.	Magyar dalt hallanánk.
13.	Francia konyakot iszunk.	Francia konyakot innánk.

D

Instructor: Magyar újságot járatnak.
Student: Magyar újságot járatnának.

1.	Jól szórakoznak.	Jól szórakoznának.
2.	Délelőtt golfoznak.	Délelőtt golfoznának.
3.	Kabátot próbálnak.	Kabátot próbálnának.
4.	Mindig megfáznak.	Mindig megfáznának.
5.	A vonatra felszállnak.	A vonatra felszállnának.
6.	A kocsiról leugranak.	A kocsiról leugranának.
7.	A gyerekekkel játszanak.	A gyerekekkel játszanának.
8.	Számlát fizetnek.	Számlát fizetnének.
9.	Ajándékot visznek.	Ajándékot vinnének.
10.	Káposztát esznek.	Káposztát ennének.

II

A

Instructor: Gabonát termelek.
Student: Gabonát termelnék.
Termelném a gabonát.

1.	Beteget ápolok.	Beteget ápolnék.	Ápolnám a beteget.
2.	Gyereket csókolok.	Gyereket csókolnék.	Csókolnám a gyereket.
3.	Könyvet írok.	Könyvet írnék.	Írnám a könyvet.
4.	Kávét főzök.	Kávét főznék.	Főzném a kávét.
5.	Ebédet kérek.	Ebédet kérnék.	Kérném az ebédet.
6.	Ruhát varrok.	Ruhát varrnék.	Varrnám a ruhát.
7.	Lovat hajtok.	Lovat hajtanék.	Hajtanám a lovat.
8.	Újságot járatok.	Újságot járatnék.	Járatnám az újságot.

B

Instructor: Csekket bevált.
Student: Csekket beváltana.
Beváltaná a csekket.

1.	Lámpát meggyújt.	Lámpát meggyújtana.	Meggyújtaná a lámpát.
2.	Bútort szállít.	Bútort szállítana.	Szállítaná a bútort.
3.	Zenét hallgat.	Zenét hallgatna.	Hallgatná a zenét.
4.	Gyereket tanít.	Gyereket tanítana.	Tanítaná a gyereket.
5.	Csónakot megköt.	Csónakot megkötne.	Megkötné a csónakot.
6.	Szerződést köt.	Szerződést kötne.	Kötné a szerződést.
7.	Ebédet eszik.	Ebédet enne.	Enné az ebédet.
8.	Kocsit vesz.	Kocsit venne.	Venné a kocsit.

C

Instructor: Beteget ápolunk.
Student: Beteget ápolnánk.
Ápolnánk a beteget.

1.	Gabonát termelünk.	Gabonát termelnénk.	Termelnénk a gabonát.
2.	Csónakot kikötünk.	Csónakot kikötnénk.	Kikötnénk a csónakot.
3.	Vacsorát főzünk.	Vacsorát főznénk.	Főznénk a vacsorát.
4.	Számlát fizetünk.	Számlát fizetnénk.	Fizetnénk a számlát.
5.	Levelet írunk.	Levelet írnánk.	Írnánk a levelet.
6.	Virágot viszünk.	Virágot vinnénk.	Vinnénk a virágot.
7.	Ajándékot hozunk.	Ajándékot hoznánk.	Hoznánk az ajándékot.

D

Instructor: Ajándékot adnak.
Student: Ajándékot adnának.
Adnák az ajándékot.

1.	Csirkéket eladnak.	Csirkéket eladnának.	Eladnák a csirkéket.
2.	Gyereket látnak.	Gyereket látnának.	Látnák a gyereket.
3.	Kertet öntöznek.	Kertet öntöznének.	Öntöznék a kertet.
4.	Képeket rajzolnak.	Képeket rajzolnának.	Rajzolnák a képeket.
5.	Lányokat néznek.	Lányokat néznének.	Néznék a lányokat.
6.	Zenét hallanak.	Zenét hallanának.	Hallanák a zenét.
7.	Pálinkát isznak.	Pálinkát innának.	Innák a pálinkát.
8.	Verset tanulnak.	Verset tanulnának.	Tanulnák a verset.

E

Instructor: Kertet öntözünk.
Student: Kertet öntöznénk.
Öntöznénk a kertet.

1.	Könyvet olvas.	Könyvet olvasna.	Olvasná a könyvet.
2.	Levelet írok.	Levelet írnék.	Írnám a levelet.
3.	Kabátot vesznek.	Kabátot vennének.	Vennék a kabátot.
4.	Gyümölcsöt eszik.	Gyümölcsöt enne.	Enné a gyümölcsöt.
5.	Virágot viszünk.	Virágot vinnénk.	Vinnénk a virágot.
6.	Kertet mutatok.	Kertet mutatnék.	Mutatnám a kertet.
7.	Csekket beváltunk.	Csekket beváltanánk.	Beváltanánk a csekket.
8.	Ebédet főznek.	Ebédet főznének.	Főznék az ebédet.

VARIATION DRILL

I

1. Inkább pörköltet ennék. — I'd rather eat goulash.

   a. I'd rather drink beer. — Inkább sört innék.
   b. I'd rather eat breakfast at nine. — Inkább kilenckor reggeliznék.
   c. I'd rather live in Budapest. — Inkább Budapesten laknék.
   d. I'd rather swim in the ocean. — Inkább a tengerben úsznék.

2. Szívesen dolgozna New Yorkban. — He'd be glad to work in New York.

   a. She'd gladly perform in the Hungarian opera. — Szívesen szerepelne a magyar operában.
   b. She'd gladly have dinner in the 'Europe' restaurant. — Szívesen ebédelne az Európa vendéglőben.
   c. He'd be glad to go for a walk on Margaret Island. — Szívesen sétálna a Margitszigeten.
   d. Would you be glad to go to a theater? — Szívesen menne színházba?

3. Örömmel jönnének a Gellértbe. — They'd gladly come to the Gellért.

   a. They'd be happy to go to Hungary. — Örömmel mennének Magyarországra.
   b. They'd be glad to spend a summer vacation at the sea. — Örömmel nyaralnának a tenger mellett.
   c. They'd gladly wait for me. — Örömmel megvárnának engem.
   d. They'd be glad to cook dinner. — Örömmel főznének ebédet.

4. Bárcsak sok pénzem volna! — If only I had a lot of money!

   a. If only I didn't have (so) much to do! — Bárcsak ne volna sok dolgom!
   b. If they'd only give a tip! — Bárcsak adnának borravalót!
   c. If we'd only sell the house! — Bárcsak eladnánk a házat!
   d. If they'd only buy the car! — Bárcsak megvennék a kocsit!
   e. If they'd only take me also! — Bárcsak elvinnének engem is!

5.	Szívesen innánk egy pohár sört.	We'd gladly drink a glass of beer.
	a. We'd rather stay home.	Inkább otthon maradnánk.
	b. We'd be glad to go for a swim.	Örömmel úszni mennénk.
	c. We'd rather go and play tennis.	Inkább teniszezni mennénk.
	d. We'd rather eat green bean soup.	Inkább zöldbablevest ennénk.
6.	Ha éhes volnék, ennék.	If I were hungry, I'd eat.
	a. If I were tired, I'd lie down.	Ha fáradt volnék, lefeküdnék.
	b. If I were rich, I'd buy a nice car.	Ha gazdag volnék, szép autót vennék.
	c. If I could go, I'd go.	Ha tudnék menni, mennék.
	d. If I were thirsty, I'd drink.	Ha szomjas volnék, innék.
7.	Megnézném a hídakat, ha Budapesten lennék.	If I were in Budapest, I'd look at the bridges.
	a. If I had time, I'd write the letter.	Ha volna időm, megírnám a levelet.
	b. If I weren't sick, I'd invite him.	Meghívnám, ha nem volnék beteg.
	c. If I didn't know the route, I'd ask.	Ha nem tudnám az utat, megkérdezném.
	d. If it were necessary, I'd water the garden.	Megöntözném a kertet, ha kellene.
8.	Ha pénze volna, Angliába utazna.	If he had money, he'd travel to England.
	a. If he knew Hungarian, he'd read a Hungarian book.	Ha magyarul tudna, magyar könyvet olvasna.
	b. If the weather were nice, he'd walk.	Ha jó idő volna, sétálna.
	c. If he could swim, he'd swim.	Ha tudna úszni, úszna.
	d. If you started at nine, you'd arrive at ten.	Ha kilenckor indulna, tízkor megérkezne.
9.	Ha a víz hideg volna, meginná a vizet.	If the water were cold, he'd drink.
	a. If she had room in her car, she'd take the girl.	Ha kocsiján hely volna, elvinné a lányt.
	b. If he had time, he'd read the book.	Ha volna ideje, elolvasná a könyvet.
	c. If he were hungry, he'd eat the soup.	Ha éhes volna, megenné a levest.
	d. If he had a lamp, he'd light it.	Ha lámpája volna, meggyújtaná.
10.	Szívesen járnánk, ha nem volna meleg.	If it weren't hot, we'd gladly go for a walk.
	a. We'd gladly buy it, if it weren't so expensive.	Ha nem volna drága, szívesen megvennénk.

b.	If we could get tickets, we'd gladly go.	Ha jegyet kapnánk, szívesen elmennénk.
c.	If we had seats, we'd sit down.	Ha volna helyünk, leülnénk.
d.	We'd be very happy, if you'd come.	Nagyon örülnénk, ha jönne.

11. Ha jönnének, jó ebédet kapnának. — If they came, they'd get a good dinner.

a.	If they studied, they'd know.	Ha tanulnának, tudnának.
b.	If they'd look for it, they'd find it.	Ha keresnének, találnának.
c.	If they saw me, they'd come here.	Idejönnének, ha látnának engem.
d.	They'd drink milk, if they were thirsty.	Ha szomjasak volnának, tejet innának.

12. Megvennék a házat, ha volna pénzük. — If they had money, they'd buy the house.

a.	If they had a car, they'd bring the children.	Ha volna kocsijuk, elhoznák a gyerekeket.
b.	If they had time, they'd pack the suitcases.	Ha volna idejük, becsomagolnák a bőröndöket.
c.	If the book were interesting, they'd read it.	Ha érdekes lenne a könyv, elolvasnák.
d.	If it were necessary, they'd write the letter.	Ha kellene, megírnák a levelet.

II

1. Ma nincs kedvem ebédet főzni. — I'm not in the mood to cook dinner.

a.	Wouldn't you like to walk?	Nem volna kedvük sétálni?
b.	Are you in the mood to come and have dinner?	Van kedve ebédelni jönni?
c.	We are not in the mood to go swimming.	Nincs kedvünk úszni menni.
d.	I wasn't in the mood to go home.	Nem volt kedvem hazamenni.

2. Nem volna kedvük maguknak is járni egyet? — Wouldn't you like to take a walk also?

a.	Why aren't you in the mood to go to the theater?	Miért nincs magának kedve színházba menni?
b.	They aren't in the mood to go abroad.	Nekik nincs kedvük külföldre menni.
c.	We weren't in the mood for a boat ride.	Nekünk nem volt kedvünk csónakázni.
d.	He wasn't in the mood to travel to New York.	Neki nem volt kedve New Yorkba utazni.
e.	I'm not in the mood to lie down yet.	Nekem nincs kedvem még lefeküdni.

3.	Hogy ízlik a pörkölt Magának?	How do you like the goulash?
a.	I like the Hungarian wine.	A magyar bor ízlik nekem.
b.	Many people don't like brandy.	A pálinka nem ízlik sok embernek.
c.	The girl liked the hot soup.	A meleg leves ízlett a lánynak.
d.	They liked the chicken paprika very much.	A paprikás csirke nagyon ízlett nekik.

III

1.	Bécsi szelet van salátával.	We have Wiener schnitzel with salad.
a.	We have roast duck with steamed cabbage.	Kacsasült van párolt káposztával.
b.	We have fried goose with potatoes.	Libasült van burgonyával.
c.	We have mushroom soup with noodles.	Gombaleves van galuskával.
d.	We have fried chicken with green peas.	Rántott csirke van zöldborsóval.
2.	Amerikai pénzzel fizetek.	I'm paying with American money.
a.	I write with my right hand.	Jobb kézzel írok.
b.	I'm holding the box with my left hand.	A bal kezemmel fogom a dobozt.
c.	A black cat is playing with my dog.	Egy fekete macska játszik a kutyámmal.
d.	I haven't met the singer yet.	Még nem találkoztam az énekessel.
3.	A főnökömhöz megyünk feketére.	We're going to my boss' (home) for coffee.
a.	The Kovácses are coming to Eve's for dinner.	Évához jönnek Kovácsék vacsorára.
b.	The children are going to Peter's to play.	Péterhez mennek a gyerekek játszani.
c.	The little girl is running to Mary.	Máriához szalad a kislány.
d.	Guests are coming to Louis' tonight.	Lajoshoz vendégek jönnek ma este.
4.	Találkoztunk Virágékkal.	We met the Virágs.
a.	Yesterday I had dinner with the Kovácses.	Tegnap együtt ebédeltem Kovácsékkal.
b.	Tomorrow we're going for an excursion with the Fehérs.	Holnap kirándulni megyünk Fehérékkel.
c.	I'd like to meet the children.	Szeretnék találkozni a gyerekekkel.
d.	We went and had a good time with the girls.	Szórakozni mentünk a lányokkal.

IV

1.	Fázom.	I'm cold.
	a. The child's cold.	A gyerek fázik.
	b. The soldiers aren't cold.	A katonák nem fáznak.
	c. We're always cold.	Mi mindig fázunk.
	d. I'm not cold any more.	Már nem fázom.
	e. Are you cold?	Maga fázik?
2.	Nekem melegem van.	I'm warm.
	a. Are you warm?	Melege van?
	b. They're never warm.	Nekik soha sincs melegük.
	c. We're not warm.	Nekünk nincs melegünk.
	d. I see that you're very warm.	Látom, hogy maguknak nagyon melegük van.
	e. You're always warm.	Magának mindig melege van.
3.	Dolgom van.	I'm busy.
	a. Are you very busy?	Sok dolga van?
	b. We still have something to do.	Még valami dolgunk van.
	c. They never have anything to do.	Nekik soha sincs semmi dolguk.
	d. Yesterday I had very much to do.	Tegnap nagyon sok dolgom volt.
	e. Tomorrow he'll be very busy.	Holnap sok dolga lesz.
4.	Éhes vagyok.	I'm hungry.
	a. I'm thirsty.	Szomjas vagyok.
	b. I'm tired.	Fáradt vagyok.
	c. I'm sick.	Beteg vagyok.
	d. I'm not hungry.	Nem vagyok éhes.

TRANSLATION DRILL

1.	I'd like to see Hungary, especially Budapest.	Szeretném látni Magyarországot, főleg Budapestet.
2.	I'd be very glad if the State Department would transfer me to Hungary.	Nagyon örülnék, ha az amerikai külügyminisztérium Magyarországra helyezne.
3.	But if they transferred me to Vienna, then I'd immediately go to Budapest.	De ha Bécsbe helyeznének, akkor is mindjárt elmennék Budapestre.
4.	I'd arrive at the East Station one beautiful morning and go and see the city immediately.	Egy szép reggel megérkeznék a Keleti pályaudvarra és azonnal mennék megnézni a várost.
5.	I'd ask some man on the street what was worth seeing in Budapest.	Megkérdeznék egy embert az utcán, hogy mit érdemes megnézni Budapesten.
6.	I'd go and look at the department stores and the nice little shops.	Elmennék megnézni az áruházakat és a szép kis üzleteket.
7.	I'd look for the shop where you can get Herend china and I'd buy a Herend lamp if it wasn't too expensive.	Megkeresném az üzletet, ahol herendi porcelánt lehet venni, és vennék egy herendi lámpát, ha nem lenne túl drága.

8. I'd walk on Váci Street and go out on the bank of the Danube.
Sétálnék a Váci utcában és kimennék a Duna-partra.

9. I'd sit in a café on the bank of the Danube and there I'd have lunch.
A Duna-parton beülnék egy kávéházba és ott megebédelnék.

10. I'd tell the waiter to bring me a small order of goulash with noodles and a bottle of white wine.
Azt mondanám a pincérnek, hogy hozzon egy kisadag pörköltet galuskával és egy üveg fehér bort.

11. I'd buy a Hungarian newspaper and read the interesting articles in the newspaper.
Vennék egy magyar újságot és elolvasnám az érdekes cikkeket az újságban.

12. I'd eat the goulash and drink the wine.
Megenném a pörköltet és meginnám a bort.

13. Afterwards, I'd just sit and look at the pretty Hungarian women.
Azután csak ülnék és nézném a szép magyar nőket.

14. If I didn't have a wife yet, I'd ask one of the girls whether she'd care to have supper with me.
Ha nem lenne még feleségem, megkérdezném az egyik lánytól, hogy volna-e kedve velem vacsorázni.

15. If she said 'yes', I'd go with her to look at the famous statues, museums and parks.
Ha igent mondana, megnézném vele a híres szobrokat, múzeumokat és parkokat.

16. Afterwards I'd call a taxi and we'd go to Buda.
Azután hívnék egy taxit és átmennénk Budára.

17. In Buda we'd go up to the fort and walk on the Fisherman's Bastion.
Budán felmennénk a várba és sétálnánk a Halászbástyán.

18. From the Fisherman's Bastion we'd see the bark of the Danube, the Parliament and the Cathedral.
A Halászbástyáról látnánk a Duna-partot, az Országházát és a Bazilikát.

19. We'd see when they light the lamps on the bank of the Danube.
Látnánk, amikor meggyújtanák a lámpákat a Duna-parton.

20. Afterwards we'd walk on the old streets of Buda.
Utána sétálnánk Budán a régi utcákon.

21. Then we'd sit in a restaurant, there we'd listen to gypsy music and eat a good dinner.
Azután beülnénk egy vendéglőbe; ott cigányzenét hallgatnánk és jó vacsorát ennénk.

22. We'd surely have a very good time.
Biztosan nagyon jól szórakoznánk.

23. I'd travel to the country and also would look at the old Hungarian cities.
Elutaznék vidékre is és megnézném a régi magyar városokat.

24. I'd go to the 'Alföld' and drive on the dusty highways.
Elmennék az Alföldre és hajtanék a poros országutakon.

25. I'd stop in the villages and look at the houses.
Megállnék a falukban és megnézném a házakat.

26. The farmers would show me the farms, the kitchen garden, the orchard and the animals.
A gazdálkodók megmutatnák a gazdaságot, a konyhakertet, a gyümölcsöst és az állatokat.

27. Perhaps one of them would invite me for a good dinner and give me 'gulyás' soup and apple strudel.
Talán az egyik meghívna egy jó ebédre és adna gulyáslevest meg almás rétest.

28. We'd drink good Hungarian wine too.
Jó fehér bort is innánk.

29. I'd go to the Balaton also and remain there a few weeks.
A Balatonra is lemennék és néhány hétig ott maradnék.

30. I'd swim, go boat riding, play tennis and sleep all day long. There I could really spend my summer vacation well.
Egész nap úsznék, csónakáznék, teniszeznék és aludnék. Ott igazán jól nyaralnék.

RESPONSE DRILL

1. Ki hívta fel Johnsonnét telefonon?
2. Mit kérdezett Virágné Johnsonnétól?
3. Hol akartak Virágék vacsorázni?
4. Johnson hova akart inkább menni?
5. Hol találkoztak Johnsonék Virágékkal?
6. Mit akart Johnson vacsora előtt csinálni?
7. Johnsonné mit akart vinni és miért?
8. Johnson is fázott?
9. Hol volt Johnson kocsija?
10. Hogyan mentek a Lánchídhoz?
11. Volt üres asztal a vendéglőben?
12. Mit kértek először a pincértől?
13. Milyen levest ajánlott a pincér?
14. Kacsasültet kért Johnson?
15. Mária töltött káposztát evett?
16. Mit ettek Virágék?
17. Mit ittak: sört vagy bort?
18. Tésztát is ettek?
19. Ízlett a vacsora Johnsonéknak és Virágéknak?
20. Jó konyhája volt a vendéglőnek?
21. Mikor van a főétkezés Magyarországon: délben vagy este?
22. Gyárakban és hivatalokban mit esznek az emberek Magyarországon?
23. Mit adnak rendszerint Magyarországon egy üzemi ebédben?
24. Virág mit mondott, mit esznek ők vacsorára otthon?
25. Mit akartak inni Johnsonék vacsora után?
26. Virágék is mentek az eszpresszóba?
27. Miért nem mentek?
28. Ki fizette ki a számlát a pincérnek?
29. Hagytak borravalót a pincérnek?
30. Szeretik a pincérek, ha borravalót adnak az emberek?
31. Adnak borravalót az emberek Amerikában?
32. Mikor van a főétkezés Amerikában?
33. Mit esznek maguk este?
34. Mit esznek délben?
35. Amerikában is van üzemi ebéd a gyárakban?

CONVERSATION PRACTICE

1

A: Ma nincs kedvem főzni. Nem mennénk el vacsorázni?
B: Szívesen. Hova akar menni?
A: Talán egy kávéházba a Duna-partra.
B: Én inkább Budára mennék egy kis vendéglőbe.
A: Nem bánom! De szívesen sétálnék egy kicsit vacsora előtt.
B: Én is.
A: Nem akarja Kovácsékat elhívni? Biztosan örömmel jönnének.
B: Mindjárt felhívom őket és megkérdezem.
A: Hol akar találkozni Kovácsékkal?
B: A Lánchídnál.

2

A: Kérem az étlapot!
B: Vacsorázni óhajtanak?
A: Igen. Mit tud ajánlani?
B: Kitűnő húslevesünk van májgombóccal.
A: Levest nem kérek.
B: Van marha- vagy borjúpörköltünk galuskával és uborka salátával.
A: Van töltött káposztájuk?
B: Az nincs kérem. De van disznósült párolt káposztával.
A: Egy adag disznósültet kérek.
B: Parancsol valami italt?
A: Egy pohár barna sört kérek.
B: Azonnal hozom.

3

A: Kérem a sót és a borsot.
B: Tessék, itt van a só- és a borstartó.
A: Köszönöm. A maga pörköltje elég fűszeres?
B: Igen. Én nem szeretem a túl fűszeres ételeket.

4

A: Hogy ízlett az ebéd?
B: Kitűnő volt. Remek konyhája van ennek a vendéglőnek.
A: Az én libasültem is elsőrangú volt. Nagyon jóllaktam.
B: Nem akar egy feketét?
A: Inkább menjünk egy eszpresszóba feketét inni.
B: Melyik eszpresszóba akar menni?
A: A Kálvin téren van egy. Ott jó sütemények is vannak.
B: Jó, menjünk oda.

5

A: Volna kedve sétálni menni?
B: Szívesen, csak hozom a kabátomat.
A: Nincs hideg kint.
B: Én most is fázom egy kicsit.
A: Fázik? Nekem melegem van. Meleg van itt a szobában.
B: Lehet, hogy megfáztam és azért fázom.
A: Remélem, nem lesz beteg.
B: Én is remélem.

SITUATIONS

1. Az egyik barátja telefonál, hogy vacsorázni mennek a Kis Royalba és megkérdezi, hogy volna-e kedve magának is menni. Maga örömmel megy. Megbeszélik, hogy mikor és hol találkoznak.

2. A vendéglőben a pincér étlapot hoz. Megkérdezi, hogy mit óhajtanak vacsorára. Maguk megkérdezik a pincértől, hogy mit tud ajánlani. A pincér ajánl különböző leveseket, sülteket, és tésztákat. Maguk megmondják mit akarnak enni. A pincér italokat is ajánl.

3. A vacsora alatt megbeszélik, hogy mi ízlik és mi nem, hogy ki szereti a fűszeres ételeket és ki nem. Utána eszpresszót isznak és arról beszélgetnek, hogy mit esznek az emberek Amerikában reggelire, ebédre és vacsorára és mit esznek Magyarországon.

NARRATIVE

Egy szombat délután Kertész telefonált Máriának. Mária éppen egy érdekes francia regényt olvasott, amikor szólt a telefon. Letette a könyvet és felvette a telefont. Megkérdezte, hogy ki beszél.

Kertészt egy barátja mutatta be Máriának egy évvel ezelőtt. Azóta gyakran találkoztak. A múlt héten is együtt voltak színházban. Kertész akkor megkérdezte Máriát, hogy volna-e kedve a következő szombaton vele vacsorázni. Mária azt mondta, hogy nagyon szívesen.

Akkor nem beszélték meg, hogy hova mennek és azóta nem látták egymást. Most Kertész megkérdezte Máriától, hogy hol akar vacsorázni. Egy kis vendéglőt ajánlott Budán, amit ismert, és tudja, hogy ott jól főznek. A vendéglő egy csendes kis mellékutcában van, közel a Duna-parthoz. A villamosmegálló sincs messze a vendéglőtől; az első keresztutcában van.

De Mária inkább a 'Budapest' vendéglőbe akart menni, mert ott zene is van. A múlt héten Kertész mondta Máriának, hogy szeretne egy kis cigányzenét hallgatni. A vacsora után kellemes lesz elbeszélgetni cigányzene mellett - mondta Mária.

Este hétkor találkoztak Mária lakása előtt. Az idő szép volt, csak egy kicsit hűvös. Márián egy új ruha volt, ami nagyon jól állt neki. Meleg kabátot is vitt, mert nem akart megfázni.

A villamosmegállóhoz sétáltak és felszálltak a villamosra. A vendéglő közel volt, így pár perc múlva már ott is voltak. Amikor bementek a vendéglőbe, a főpincér egy asztalhoz vezette őket. Mindjárt hozta az étlapot is. Mária bécsi szeletet rendelt uborkasalátával és burgonyával, Kertész pedig töltött paprikát. Bort is rendelt.

A pincér megkérdezte, hogy milyen tésztát szeretnének utána. Rétest ajánlott. Mária cseresznyés rétest kért, Kertész pedig almás rétest.

A vacsora elsőrangú volt és minden nagyon ízlett. A cigány szép régi magyar dalokat játszott. Vacsora után egy fél óráig még ott ültek és beszélgettek. Nem rendeltek feketét, mert Kertész egy kis eszpresszóba akart menni Budára, ahol jó kávét lehet kapni. Kertész hívta a pincért, kifizette a számlát és borravalót hagyott az asztalon. Mária felvette a kabátját. Kimentek az utcára, és az utcasarkon felszálltak az első villamosra, ami Budára ment.

azóta	since then
egymás	one another, each other
csendes	still, quiet, peaceful
mellékutca	side street, back street
kereszt, -je	cross
vezetni	to lead
rendelni	to order

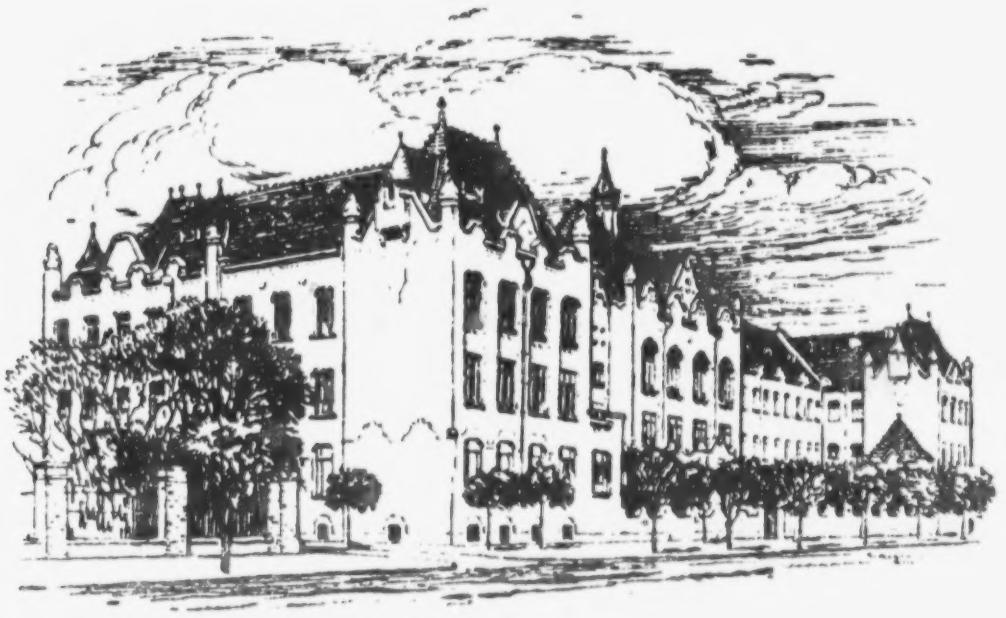

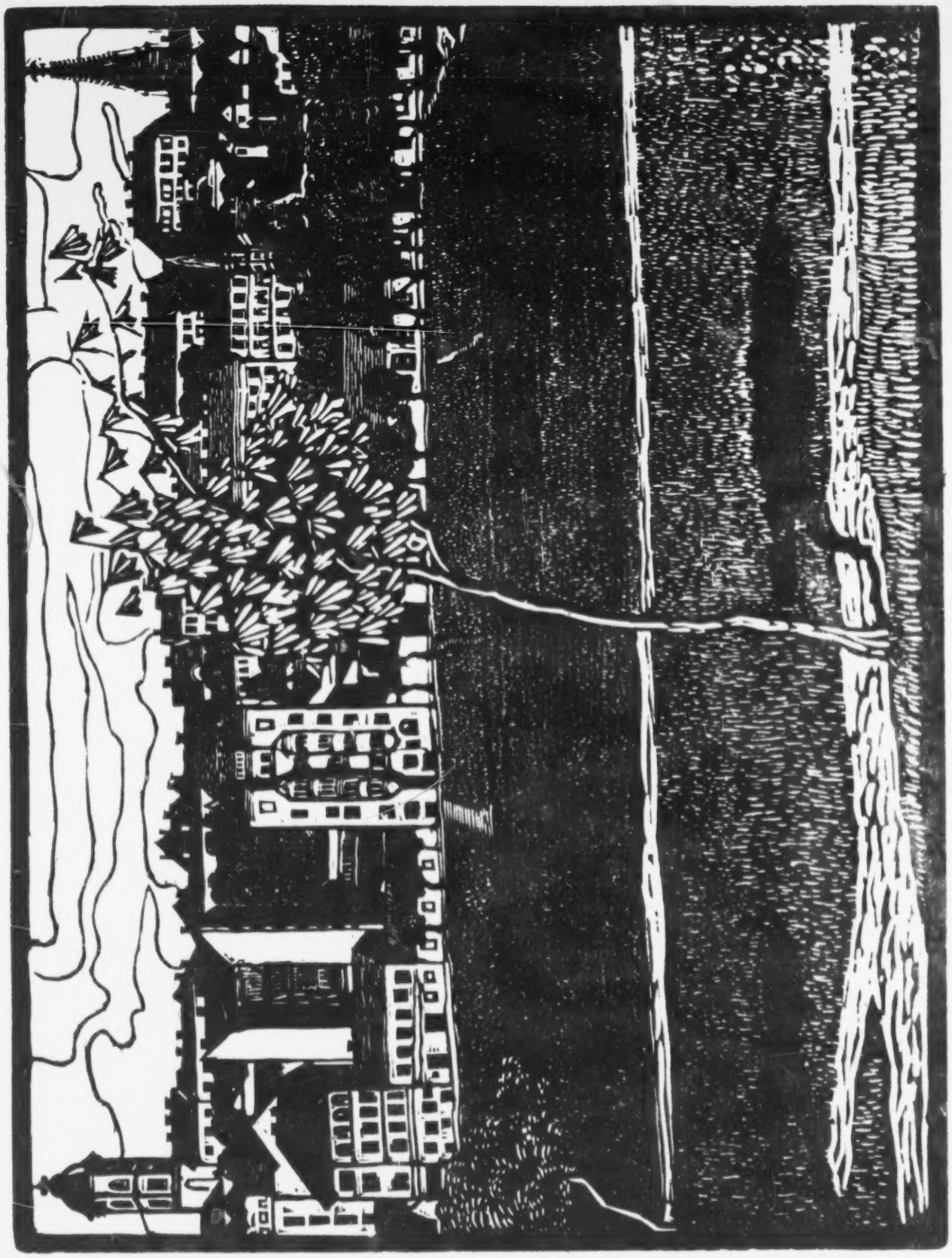

AUTÓN A HEGYEKBE

Basic Sentences

shines (sun)
nicer

süt
szebb

MÁRIA

The sun's shining! The weather's nicer than it was yesterday.

Süt a nap! Ma szebb idő van, mint tegnap volt.

by far, much
much, quite, far
warmer

sokkal
jóval
melegebb

KOVÁCS

Yes, it's much warmer today. The sun didn't shine yesterday.

Igen, ma sokkal melegebb van. Tegnap nem sütött a nap.

up, above
cooler
to blow
wind

fent, fenn
hűvösebb
fújni
szél, szelet, szele

ÉVA

It'll be cooler up in the mountains. The wind will certainly be blowing. There it won't be a bit warmer than it was in the city yesterday.

Fent a hegyekben hűvösebb lesz. Biztosan fúj majd a szél. Ott semmivel sem lesz melegebb, mint tegnap a városban volt.

KOVÁCS

Won't you be cold in the mountains?

Nem fog fázni a hegyekben?

knitted
sweater, cardigan
on me

kötött
kötött kabát
rajtam

ÉVA

No. I have a sweater on.

Nem. Kötött kabát van rajtam.

mountain in Hungary
the highest

Mátra
a legmagasabb

JOHNSON

I'm glad we're going to the Mátra. I've never been there. What's the highest mountain in Hungary?

Örülök, hogy megyünk a Mátrába. Sohasem voltam ott. Melyik a legmagasabb hegy Magyarországon?

mountain peak in Hungary
meter (39.37 inches)

Kékes
méter, -e

ÉVA

The Kékes. It's more than a thousand meters high.

A Kékes. Több, mint ezer méter magas.

Alps	Alpok
JOHNSON	
Is it higher than the Austrian Alps?	Magasabb, mint az osztrák Alpok?
KOVÁCS	
No, the Kékes is lower than the Alps.	Nem, a Kékes alacsonyabb az Alpoknál.
to ski to skate	síelni, sízni korcsolyázni
MÁRIA	
Can you ski in the Mátra in winter?	Lehet télen síelni a Mátrában?
nevertheless, however	azonban
KOVÁCS	
Yes. However, I'm going to the Pilis mountains to ski, because they're nearer to Pest.	Igen. Én azonban a Pilisi hegyekbe járok síelni, mert az közelebb van Pesthez.
ÉVA	
The 'Szabadság-hegy' is the closest. But there are always a lot of people there.	Legközelebb a Szabadság-hegy van. De ott mindig sokan vannak.
the most beautiful season	a legszebb évszak, -ja
JOHNSON	
What's the nicest season in Hungary?	Melyik a legszebb évszak Magyarországon?
Indian summer	vénasszonyok nyara
KOVÁCS	
I think fall is. The Indian summer's always very beautiful.	Azt hiszem, hogy az ősz. A vénasszonyok nyara mindig nagyon szép.
at our home, with us fog	nálunk köd, -öt, -e
MÁRIA	
Back home in Washington, fall is the nicest also. Isn't it always terribly foggy in Hungary in the fall?	Nálunk Washingtonban is az ősz a legszebb. Nincs sok köd ősszel Magyarországon?
sometimes	néha
KOVÁCS	
Sometimes, especially in the morning and evening.	Néha van, főleg reggel és este.
to freeze to snow to thaw, melt to start	fagyni havazni olvadni kezdeni

JOHNSON

When does it start to freeze?

Mikor kezd fagyni?

beginning
snow
ice
slippery

eleje
hó, havat, hava
jég, jeget, jege
síkos

KOVÁCS

The beginning of December. In January we always have snow. Then the roads are slippery and chains must be used.

December elején. Januárban már mindig van hó. Akkor az utak síkosak és láncot kell használni.

we could go
faster
so large, great
traffic
as large, as great
below, beneath, down

mehetnénk
gyorsabban
akkora
forgalom, forgalmat, forgalma
amekkora
lent, lenn

MÁRIA

Couldn't we go a little faster? There isn't as much traffic here as there was down in the valley.

Nem mehetnénk egy kicsit gyorsabban? Itt nincs akkora forgalom, mint amekkora lent a völgyben volt.

the more . . . the more
soon
to arrive, reach

minél . . . annál
hamar
érni

KOVÁCS

The faster you drive the sooner we'll get there.

Minél gyorsabban hajt, annál hamarabb érünk oda.

true, real
vehicle
somewhat, a little, slightly
smaller, less
sharp
curve
dangerous

igaz
jármű, -vet, -ve
valamivel
kisebb
éles
kanyar, -ja
veszélyes

JOHNSON

It's true that here there are fewer vehicles, and so a little less traffic. But the road is much narrower and there are many sharp curves. It's dangerous to drive any faster.

Az igaz, hogy itt kevesebb a jármű és így valamivel kisebb a forgalom. De az út sokkal keskenyebb és sok az éles kanyar. Veszélyes gyorsabban hajtani.

MÁRIA

How much better the roads are here than on the Alföld!

Mennyivel jobbak itt az utak, mint az Alföldön!

in front of us
as (soon as), when
to overtake

előttünk
amint
megelőzni

JOHNSON

These cars in front of us are going much more slowly than we. I'll pass them as soon as possible.

Ezek a kocsik előttünk sokkal lassabban mennek, mint mi. Amint lehet megelőzöm őket.

is it, isn't it

ugye

MÁRIA

The very first car is a small German car, isn't it? It's a great deal smaller than ours. One of my younger son's friends has a car like that.

A legelső kocsi egy kis német kocsi, ugye? Sokkal kisebb, mint a mi kocsink. A kisebbik fiam egyik barátjának van egy ilyen kocsija.

European

európai

JOHNSON

I believe it's one of the fastest and most expensive European cars.

Azt hiszem, hogy az a leggyorsabb és a legdrágább európai kocsik egyike.

as if, though
longer
for the last time

mintha
hosszabb
utoljára

ÉVA

It seems that this road is much longer now than it was when we drove on it the last time.

Mintha sokkal hosszabb volna ez az út most, mint amikor utoljára hajtottunk rajta.

besides, moreover

azonkívül

KOVÁCS

At that time the road was better, and it was easier to drive. Besides the wind was not so strong ('weaker').

Akkor jobb volt az út és könnyebb volt hajtani. Azonkívül a szél is gyengébb volt.

continually, on and on
stronger and stronger
storm

egyre
egyre erősebb
vihar, -a, -ja

MÁRIA

The wind is blowing harder and harder. I hope there won't be a storm.

Egyre erősebben fúj a szél. Remélem, nem lesz vihar.

rainstorm, shower
get cloudy, become overcast
sky
dark
cloud
behind us

zivatar, -a
beborul
ég, eget, ege
sötét
felhő
mögöttünk

KOVÁCS

It's possible that we'll be getting a light shower. The sky's overcast. Look at the terribly dark clouds behind us.

Lehet, hogy kapunk egy kis zivatart. Beborult az ég. Nézze, sötétebbnél sötétebb felhők vannak mögöttünk!

rain

eső

MÁRIA

If it starts to rain, it won't stop soon.

Ha elkezd az eső esni, nem fog hamar elállni.

bang
well (interjection)
devil

puff
hát
ördög, -öt, -e

KOVÁCS

Bang! Well, what the dickens was that?

Puff! Hát ez meg mi az ördög volt?

breakdown, flat tire, defect

defekt, -je

JOHNSON

Seems we have a flat tire.

Úgy látszik, defektet kaptunk.

whether, if, I wonder
gas station, filling station

vajon
benzinkút, -kutat, -kútja

MÁRIA

I wonder if there's a gas station somewhere nearby.

Vajon van valahol egy benzinkút a közelben?

such, that kind
garage
to be mistaken
to change
wheel, tire

olyan
garázs
tévedni
cserélni, kicserélni
kerék, kereket, kereke

KOVÁCS

Do you think there are just as many garages in Hungary as in America? You're mistaken. We'll have to change the tire.

Azt hiszi, hogy Magyarországon éppen olyan sok garázs van, mint Amerikában? Téved! Nekünk kell kicserélni a kereket.

trouble, ill
doesn't matter
spare tire
trunk
luck, fortune
fortunately
tool

baj
nem baj
pótkerék
csomagtartó
szerencse
szerencsére
szerszám, -a, -ja

JOHNSON

It doesn't matter. I have a new spare tire in the trunk. Fortunately, I have the tools with me too.

Nem baj! Van egy új pótkerekem a csomagtartóban. Szerencsére a szerszámok is velem vannak.

below us, under us
snapshot, photograph
it rains

alattunk
fénykép, -e
esik

MÁRIA

How beautiful this valley below us is! I'm going to take some snapshots. It isn't raining yet.

Milyen szép ez a völgy alattunk. Csinálok egy fényképet róla. Még nem esik.

camera — fényképezõgép, -e, -je

JOHNSON

Where's your camera? — Hol van a fényképezõgépe?

with me, at my place — nálam
prohibited — tilos
to take snapshots — fényképezni
photography, taking of photographs — fényképezés

MÁRIA

I have it here with me. I hope taking pictures isn't prohibited here. Perhaps it's still light enough for the snapshots. — Itt van nálam. Remélem, itt nem tilos fényképezni. Talán még elég világos van a fényképezéshez.

KOVÁCS

If you go over there and stand by that tree you can still get a nice shot from there. — Ha odamegy és megáll annál a fánál, onnan még szép fényképet tud csinálni.

lightning — villám, -a
lightning is flashing — villámlik
it's thundering — dörög
it's pouring — zuhog

ÉVA

Look, there's lightning near the forest! The storm will be reaching us very soon. It's already raining near the village. — Nézze, villámlik az erdõ mellett! A vihar nemsokára hozzánk ér. Már a falunál esik.

to turn on (the radio) — bekapcsolni
to connect — bekapcsolni
weather — idõjárás
report, bulletin, communiqué — jelentés

JOHNSON

I'll turn on the radio. They're giving the weather report now. — Bekapcsolom a rádiót. Most adnak idõjárásjelentést.

shower — záporesõ
clear up (with reference to the weather) — kiderül

...At several places smaller storms and showers...Later it'll clear up... — ...Több helyen kisebb viharok és záporesõ. ...Késõbb kiderül...

until, as long as, while — amíg
above, over — fölött

KOVÁCS

A friend of mine lives in the next village. We'll go to his place and stay there until the storm passes (over us). — A következõ faluban lakik egy barátom. Bemegyünk hozzá és ott maradunk nála, amíg a vihar átmegy fölöttünk.

to continue — folytatni
moon — hold, -at, -ja

star starry	csillag, -a, -ja csillagos
ÉVA	
Splendid idea! And in the evening we'll continue our trip when the moon's up and the stars are shining again.	Remek ötlet! És este folytatjuk az utat, amikor feljött a hold és csillagos az ég.
night	éj, éjjel
JOHNSON	
If it clears up it'll be pleasant to drive at night.	Ha kiderül, kellemes lesz éjjel hajtani.

Notes on Grammar
(For Home Study)

A. Formation of Adverbs

In English some adverbs are formed from adjectives by adding the suffix -ly to the adjective: rapid - rapidly; beautiful - beautifully. In Hungarian the adverbial marker -n, -an, -en, -on or -ul, -ül added to an adjective forms the corresponding adverb. The ending -ul, -ül is used mostly with adjectives referring to nationality, and with those ending in -atlan, -etlen, -talan, -telen: angolul, németül, véletlenül. (But note also the common adverbs jól from jó and rosszul from rossz.)

For a determination of which of the variants -an, -en or -on is used for a particular adverb, the general rule is that the vowel preceding the -n is the same as the auxiliary vowel before the -k in the plural of the corresponding adjective: világos - világosak - világosan
nagy - nagyok - nagyon but: boldog - boldogok - boldogan

The marker -n is attached to adjectives ending in a vowel. Keep in mind, however, that adjectives ending in -a and -e will modify the -a to -á- and the -e to -é- before the adverbial marker: ritka - ritkán; gyenge - gyengén. Also note that many adjectives ending in -i, -ó and -ő add a linking vowel before the adverbial marker -n: kíváncsi - kíváncsian; kitűnő - kitűnően; kiváló - kiválóan (but: késő - későn; olcsó - olcsón). Most adjectives ending in -ú, -ű form the corresponding adverb by adding the adverbial marker -an, -en: szomorúan, egyszerűen. Some such adjectives drop the final -ú, -ű before -an, -en: hosszú - hosszan; lassú - lassan; könnyű - könnyen. A few adjectives have two corresponding adverbial forms: csunya - csunyán, csunyául.

B. Comparison of Adjectives and Adverbs

Three degrees of intensity may be expressed by adjectives and adverbs. Traditionally these three forms are called POSITIVE, COMPARATIVE and SUPERLATIVE. English examples are 'full', 'fuller', 'fullest', using suffixes, 'beautiful', 'more beautiful', 'most beautiful', using 'more' 'most'. Hungarian uses a suffix and, for the superlative, a prefix. Examples, both regular and irregular, are:

POSITIVE	COMPARATIVE	SUPERLATIVE
olcsó	olcsóbb	legolcsóbb
egyszerű	egyszerűbb	legegyszerűbb
régi	régibb	legrégibb
drága	drágább	legdrágább
fekete	feketébb	legfeketébb
magas	magasabb	legmagasabb
éles	élesebb	legélesebb
kevés	kevesebb	legkevesebb
nehéz	nehezebb	legnehezebb
jó	jobb	legjobb
könnyű	könnyebb	legkönnyebb
hosszú	hosszabb	leghosszabb
lassú	lassabb (lassúbb)	leglassabb (leglassúbb)
nagy	nagyobb	legnagyobb
szép	szebb	legszebb
kis (kicsi(ny))	kisebb	legkisebb
messze	messzebb	legmesszebb
sok	több	legtöbb
első	-	legelső
utolsó	utolsóbb	legutolsó
alsó	alsóbb	legalsó

(1) The positive of the above table is the dictionary or basic form. Words ending in a consonant have -a- or -e- before -bb, those in -a- or -e- lengthen the vowel to -á-, -é-. (However, note nagyobb from nagy, messzebb from messze and the different endings possible for words ending in -ú and -ű.) The superlative is always formed by adding the prefix leg- to the comparative, and is generally preceded by the definite article. (As illustrated in the above list, however, the comparative of some words is irregular; the same irregularity must appear in the superlative since the superlative is formed from the comparative.)

(2) The positive is used in comparisons of equality. Note in the Hungarian sentences below the connectives corresponding to the English 'as (so) ...as', 'as much (many)...as':

olyan ... mint	Olyan kék, mint a tinta.
annyi ... mint	Annyi ruhája van, mint nekem.
akkora ... mint	Péter már akkora, mint az apja.
olyan ... (mint) amilyen	Olyan piros a ruhája, (mint) amilyen ez a rózsa.
ilyen ... (mint) amilyen	Ilyen jó, (mint) amilyen ez a gyerek, nincs sok.
annyi ... (mint) amennyi	Annyi pénz, (mint) amennyi kell, nincs.
akkora ... (mint) amekkora	Akkora ez a szoba, (mint) amekkora a mi hálószobánk.

(3) A statement containing a comparative followed by 'than' may be rendered into Hungarian in two ways: one construction is similar to the English, where mint corresponds to the English 'than'; the second construction is restricted in use to a comparison of two substantives in the nominative form, in which case the noun or pronoun following the comparative ends in -nál, -nél which replaces mint.

A férfi öregebb, mint a fiú. - A férfi öregebb a fiúnál.
Én magasabb vagyok, mint maga. - Én magasabb vagyok magánál.

(4) The suffix -nál, -nél may also be added to the comparative of an adjective to intensify or emphasize its meaning. Note its use in this pattern: jobbnál jobb; szebbnél szebb; rosszabbnál rosszabb.

Az üzletekben szebbnél szebb ruhák vannak.
Washingtonban jobbnál jobb áruházakat láttam.
A színházban rosszabbnál rosszabb darabokat adnak.

(5) The pattern: 'the more...the more', as in 'the more he gets, the more he wants', 'the older he gets, the wiser he becomes' is expressed in Hungarian by: minél (mennél) plus comparative...annál plus comparative.

Minél többet kap, annál többet akar.
Minél öregebb az ember, annál okosabb lesz.

(6) Words corresponding to 'much', 'so much', 'somewhat', 'a little' etc. modifying a comparative end in the suffix -val, -vel in Hungarian.

Mennyivel öregebb Péter Jánosnál?
Itt sokkal nagyobb a forgalom, mint a völgyben volt.

(7) In colloquial speech the suffix -ik is often added to the comparative and superlative to stress the preference or choice these forms imply. (Compare this with the suffix for ordinal numbers.)

A kisebbik fiam egyik barátja...
A nagyobbik kocsi az én kocsim.

(8) English expressions with 'a most _____', such as 'a most beautiful girl' correspond to Hungarian nagyon or igen plus the adjective. They do not correspond to Hungarian superlatives.

Nagyon okos ember!
Igen érdekes mozit láttam.

(9) The forms legelső and legutolsó correspond to English 'very first' and 'very last'. Note that the prefix leg- is added to the basic form of the Hungarian word, not the comparative.

A legelső kocsi az én kocsim.
Nem akartam legutolsó lenni.

(10) The comparative and superlative degrees of adjectives are subject to the same rules of inflection as the basic form:

A férfiak erősek, de a katonák erősebbek.
Ő egy kis iskolába jár, de én a legnagyobbikba járok.

(11) The comparative and superlative of adverbs is formed by adding the adverb suffix to the comparative or superlative form: szépen - szebben - legszebben; jól - jobban - legjobban.

A kislány táncolt a legszebben.
A beteg ma rosszabbul van.

C. Suffixes

(1) -nál, -nél

The suffix -nál, -nél, examples of which are found in the basic sentences, indicates "place where" ("place at which"). It may be translated 'at, close to' or 'at the home of'. We may contrast this with the suffixes -hoz, -hez, -höz 'to', 'close to', 'to the home of' (i.e. place to which), and -tól, -től 'from (near)', 'from the house of', (i.e. place from which) both with verbs of motion.

A vendéglőnél találkoznak.
A szállodánál leszállok.
A hídnál megállunk.

A gyerekek a fához szaladnak.
Ma este Jánoshoz megyek.
A hídhoz hajtunk.

(2) Nálam

In addition to its use as a suffix added to substantives, nál may take personal endings and be used as an independent word just as the suffixes -től, -ről and -ra listed in Unit 10. Nálam and the other forms, like -nál as a suffix, refer to "place where" ("place at which").

nálam	nálunk
nálad	nálatok
nála	náluk

(3) Hozzám

Hoz also takes personal endings and is used with these as an independent word. The independent forms based on hoz are those to be used with verbs of motion. Note the double z of hoz with suffixes:

hozzám	hozzánk
hozzád	hozzátok
hozzá (hozzája)	hozzájuk

(4) Velem

The suffix -val, -vel may also be used independently; just as -nál and -hoz. Combined with the personal endings, it has the following forms:

velem	velünk
veled	veletek
vele	velük

(5) Rám and Rajtam

The suffix -ra with verbs of motion contrasts with the suffix -n (-on, -en, -ön) used with other verbs. Ra with personal endings, as an independent form, (rám, etc.) has been discussed in Unit 10. These are the forms used with verbs

of motion. With other verbs, the independent form with personal endings has the base rajt- (not one formed on -n).

rajtam	rajtunk
rajtad	rajtatok
rajta	rajtuk

A könyvet az asztalra teszi. A könyv az asztalon van.
A könyvet rá teszi. A könyv rajta van.
A kabátot rám veszem. A kabát rajtam van.

D. Postpositions

Since the general statement given on postpositions in Unit 5 was presented, we have had numerous examples of the use of these words in Hungarian. As with the suffixes described in the preceding paragraphs, most postpositions in Hungarian may also take personal endings. The combinations given below are those of the most common postpositions:

alatt	előtt	fölött	mellett	mögött
alattam	előttem	fölöttem	mellettem	mögöttem
alattad	előtted	fölötted	melletted	mögötted
alatta	előtte	fölötte	mellette	mögötte
alattunk	előttünk	fölöttünk	mellettünk	mögöttünk
alattatok	előttetek	fölöttetek	mellettetek	mögöttetek
alattuk	előttük	fölöttük	mellettük	mögöttük

E. The Concept of 'old' in Hungarian

The word 'old' has various connotations, for example: 'far advanced in years', 'of long acquaintance, standing or experience', 'ancient', 'antique', 'made long ago', 'belonging to a past time', 'former', 'deteriorated through age or long use', 'worn out'. We have now had several words in Hungarian, all of which correspond to the word 'old' but which cannot be used synonymously:

Éves, derived from the word év ('year'), corresponds to 'old' with specific reference to the number of years of age.

Öreg means 'old' or 'aged' in the sense of 'advanced in years'.

Régi has the meaning of 'old' in the sense of 'long standing or experience', 'made long ago', 'deteriorated through age or long use', 'worn out', 'belonging to the past', 'former', 'ancient', 'antique'.

SUBSTITUTION DRILL

1. Szép ez a templom <u>előttünk</u>.	This church in <u>front of us</u> is beautiful.
behind us - next to us - below us - above us	mögöttünk - mellettünk - alattunk - fölöttünk
2. Madarak repülnek <u>fölöttem</u>.	There are birds flying <u>above me</u>.
around me - next to me - below me - in front of me - behind me	körülöttem - mellettem - alattam - előttem - mögöttem
3. Gyerekek játszanak <u>mellette</u>.	There are children playing <u>next to her</u>.
in front of him - behind it - around her - below it - above him	előtte - mögötte - körülötte - alatta - fölötte
4. Kutyák szaladnak <u>mögöttük</u>.	There are dogs running <u>behind them</u>.
in front of them - around them - below them - next to them - above them	előttük - körülöttük - alattuk - mellettük - fölöttük
5. Semmit sem látok <u>maga mögött</u>.	I don't see anything <u>behind you</u>.
next to you - around you - under you - above you - in front of you	maga mellett - maga körül - maga alatt - maga fölött - maga előtt
6. Sok gyerek lakik <u>maguk körül</u>.	There are many children living <u>around you</u> (pl.).
above you - next to you - behind you - below you - in front of you	maguk fölött - maguk mellett - maguk mögött - maguk alatt - maguk előtt
7. Nagy erdő van <u>mögöttük</u>.	There's a large forest <u>behind them</u>.
in front of me - around us - around you - above her - next to us - under them - next to you - behind him - in front of it	előttem - körülöttünk - maga körül - fölötte - mellettünk - alattuk - maga mellett - mögötte - előtte
8. A <u>fánál</u> megáll.	He stops at the <u>tree</u>.
church - museum - café - school - bridge - movie - house	templomnál - múzeumnál - kávéháznál - iskolánál - hídnál - mozinál - háznál

VARIATION DRILL

I

1.	Magasabb az osztrák Alpoknál?	Is it higher than the Austrian Alps?
	a. Is it bluer than the Danube?	Kékebb a Dunánál?
	b. Is it faster than the airplane?	Gyorsabb a repülőgépnél?
	c. Is she prettier than her daughter?	Szebb a lányánál?
	d. Is he better than the German student?	Jobb a német tanulónál?
	e. Is it larger than America?	Nagyobb Amerikánál?
2.	A Kékes alacsonyabb az osztrák Alpoknál.	The Kékes is lower than the Austrian Alps.
	a. The train's slower than the airplane.	A vonat lassabb a repülőgépnél.
	b. The bread's cheaper than the fruit.	A kenyér olcsóbb a gyümölcsnél.
	c. The meat's better than the fish.	A hús jobb a halnál.
	d. The creek's cleaner than the lake.	A patak tisztább a tónál.
	e. The shoes are dirtier than the coat.	A cipő piszkosabb a kabátnál.
3.	Ma sokkal melegebb van, mint tegnap volt.	It's much warmer today than it was yesterday.
	a. This room's much bigger than the other room.	Ez a szoba sokkal nagyobb, mint a másik szoba.
	b. Thomas is much younger than Charles.	Tamás jóval fiatalabb, mint Károly.
	c. Szabó has a much more beautiful daughter than Kovács has.	Szabónak sokkal szebb lánya van, mint Kovácsnak.
	d. Many people are much poorer than I.	Sok ember jóval szegényebb, mint én vagyok.
	e. The Mississippi is much longer than the Danube.	A Mississippi sokkal hosszabb, mint a Duna.
4.	Itt valamivel kisebb a forgalom, mint a völgyben volt.	There's somewhat less traffic here than there was in the valley.
	a. The woman's somewhat older than her husband.	Az asszony valamivel öregebb, mint a férje.
	b. One of the students knows a little more than the other student.	Az egyik tanuló egy kicsivel többet tud, mint a másik tanuló.
	c. The Kovácses' house is a little larger than my house.	Kovácsék háza egy kicsivel nagyobb, mint az én házam.
	d. This coat's somewhat better than that coat.	Ez a kabát valamivel jobb, mint az a kabát.
5.	Ma semmivel sincs melegebb, mint tegnap volt.	It isn't a bit warmer today than it was yesterday.
	a. John isn't a bit richer than Peter.	János semmivel sem gazdagabb, mint Péter.

b. Kovács isn't earning a bit more than Molnar. — Kovács semmivel sem keres többet, mint Molnár.
c. I'm not a bit taller than Louis. — Én semmivel sem vagyok magasabb, mint Lajos.
d. The roads in the Alföld aren't a bit worse chan the roads in Dunántúl. — Az utak az Alföldön semmivel sem rosszabbak, mint az utak a Dunántúlon.

6. Minél gyorsabban hajt, annál hamarabb ott leszünk. — The faster you drive the sooner we'll be there.

a. The more you study the more you know. — Minél többet tanul, annál többet tud.
b. The more money one makes, the more one spends. — Minél többet keres az ember, annál többet költ.
c. The newer the car, the more expensive it is. — Minél újabb az autó, annál drágább.
d. The lower we fly, the better we can see the area. — Minél alacsonyabban repülünk, annál jobban látjuk a vidéket.

7. Ez a kocsi lassabban megy, mint mi. — This car goes more slowly than we.

a. My friend writes Hungarian better than I. — A barátom jobban ír magyarul, mint én.
b. Italians speak more rapidly than Hungarians. — Az olaszok gyorsabban beszélnek, mint a magyarok.
c. The girl dances more beautifully than the boy. — A lány szebben táncol, mint a fiú.
d. The sun shines brighter in Florida than in Alaska. — A nap melegebben süt Floridában, mint Alaszkában.

8. Egyre erősebben fúj a szél. — The wind is blowing harder and harder.

a. Everything's getting more and more expensive. — Egyre drágább lesz minden.
b. I have more and more to do. — Egyre több dolgom van.
c. More and more people go to school. — Egyre több ember jár iskolába.
d. I'm speaking better and better Hungarian. — Egyre jobban beszélek magyarul.

II

1. A bátyám velünk jött Angliáig. — My brother came with us as far as England.

a. Eve traveled with us as far as Vienna. — Éva velünk utazott Bécsig.
b. Peter came with me as far as the bridge. — Péter velem jött a hídig.
c. I go with him as far as the café. — Vele megyek a kávéházig.
d. The children go with them as far as Siófok. — A gyerekek velük mennek Siófokig.
e. I'm going with you. — Magukkal megyek.
f. I'm going to have dinner with you tomorrow. — Holnap magával ebédelek.

2. Bemegyünk hozzá.

We're going in to his place.

a. The boys came to my place. — A fiúk eljöttek hozzám.
b. I can't go to their house. — Nem tudok elmenni hozzájuk.
c. He invited me to his place. — Meghívott hozzá.
d. I'm going tomorrow to your home. — Holnap elmegyek magához.
e. We're going to their home. — Elmegyünk hozzájuk.
f. We couldn't go to your house. — Nem tudtunk elmenni magukhoz.

3. A követ a sarokban áll.
Odamegyek beszélgetni hozzá.

The minister is standing in the corner.
I'm going over to talk to him.

a. The child is running to me from the other side of the garden. — A gyerek a kert másik oldaláról ideszalad hozzám.
b. We were sitting in front of the house on a bench. One of my friends came over to us. — A ház előtt a padon ültünk. Az egyik barátom odajött hozzánk.
c. My neighbor's son fell off his bicycle. Everybody hurried over to him. — A szomszédom fia leesett a kerékpárjáról. Mindenki odasietett hozzá.
d. Who was the gentleman who came up and spoke to you in the theater? — Ki volt az az úr, aki a színházban odament beszélgetni magához?

4. Én a Pilisi hegyekbe megyek,
mert az közel van Pesthez.

I'm going to the Pilis mountains
because they're close to Pest.

a. Kovács has a farm on the Alföld. It's close to Szeged. — Kovácsnak tanyája van az Alföldön. Közel van Szegedhez.
b. Our house is near the school. — A házunk közel van az iskolához.
c. They live quite close to Washington. — Egészen közel laknak Washingtonhoz.
d. There is no grocery shop near us. — Nincsen fűszerüzlet közel hozzánk.
e. They stand very close to each other. — Nagyon közel állnak egymáshoz.

5. Virágék nálunk ebédeltek.

The Virágs dined at our place.

a. Tomorrow I'm eating supper at their place. — Holnap náluk vacsorázom.
b. Peter had breakfast in my home. — Péter nálam reggelizett.
c. We'll meet at his place. — Nála találkozunk.
d. There were many people at your home. — Sok ember volt magánál.
e. Nobody was home at your place. — Senki sem volt otthon maguknál.

6. A fényképezőgép nálam van.

I have the camera with me.

a. Do you have my book? — Magánál van a könyvem?
b. They have enough money with them. — Van elég pénz náluk.
c. He has my typewriter. — Nála van az írógépem.
d. We don't have the bill with us. — Nincs nálunk a számla.
e. Do you have your pen with you? — Magánál van a töltőtolla?

7. A lányok a templomba mentek tőlem.

The girls went to church from my place.

a. We were at the Kovácses last night. We left their place at four in the morning.
Kovácséknál voltunk az este. Reggel négykor jöttünk el tőlük.

b. The University is not far from our place.
Az egyetem nincs messze tőlünk.

c. The children were at Eve's this morning. They left her place at noon.
A gyerekek Évánál voltak ma délelőtt. Délben jöttek el tőle.

d. My guest had a very good time. They left my place at midnight.
A vendégeim nagyon jól szórakoztak. Éjfélkor mentek el tőlem.

e. Were the Szabós starting from your place?
Maguktól indultak Szabóék?

8. Az asszony szegény. Régi ruha van rajta.

The woman is poor. She has an old dress on.

a. The little girl's going to the church. She has a white blouse on.
A kislány a templomba megy. Fehér blúz van rajta.

b. The children are playing on the street. They have warm coats on.
A gyerekek az utcán játszanak. Meleg kabát van rajtuk.

c. I'm going swimming. I have a bathing suit on.
Úszni megyek. Fürdőruha van rajtam.

d. It's very warm. We're wearing light suits.
Nagyon meleg van. Könnyű ruha van rajtunk.

III

1. Kovácsék alattam laknak.

The Kovácses live below me.

a. We went into the church before them.
Előttük mentünk be a templomba.

b. The school is next to us.
Mellettünk van az iskola.

c. The lamp isn't burning above me.
Nem ég a lámpa fölöttem.

d. His children are going behind him.
Mögötte mennek a gyerekei.

e. He went to school before me.
Előttem járt iskolába.

2. Szép jövő áll előtte.

He has a good future.

a. There are birds flying above us.
Madarak szállnak fölöttünk.

b. Who sat next to you?
Ki ült maga mellett?

c. The sky above me is full of stars.
Csillagos az ég fölöttem.

d. That church down in the valley below us is beautiful.
Az a templom alattunk a völgyben szép.

IV

1.	Egy szép régi házban laknak.	They live in a beautiful old house.
	a. I have lots of old furniture.	Sok régi bútorom van.
	b. This coat is very old already.	Ez a kabát már nagyon régi.
	c. Yesterday I met an old friend of mine.	Tegnap egy régi barátommal találkoztam.
	d. He's still his former self ('same as he used to be').	Ő még mindig a régi.
	e. My wife's family is very old.	A feleségem családja nagyon régi.
2.	Az épület már nagyon öreg.	The building is very old already.
	a. His father is an old man.	Az apja öreg ember.
	b. He remained alone in his old age (days).	Egyedül maradt öreg napjaira.
	c. I arrived home late in the evening.	Öreg este érkeztem haza.
	d. My old man is very well.	Az öregem nagyon jól van.
3.	A régi tanárom még nem öreg.	My former teacher isn't old yet.
	a. Old people like to talk about old times.	Öreg emberek szeretnek régi időkről beszélni.
	b. I saw an aged friend of mine of long standing.	Egy régi öreg barátomat láttam.
	c. In the old world, old people were better off.	A régi világban az öregeknek jobb dolguk volt.

TRANSFORMATION DRILL

I

A

Instructor: A követ a sarokban áll.
Student: Odamegyek beszélgetni hozzá.

1.	A katonai attasé és a felesége meghívtak tegnap este vacsorára.	Elmentem hozzájuk.
2.	A Népligetben sétáltam. Az egyik padon ott ült Kovácsék kislánya.	Odamentem hozzá.
3.	A múlt héten színházban voltunk. Fehérék is ott voltak és meglátták minket.	Odajöttek beszélgetni hozzánk.
4.	A miniszterelnök helyettese nagy vacsorát adott. Az egész diplomáciai testületet meghívta.	Az egész diplomáciai testület elment hozzája.
5.	Nagyék akarták hallani, hogy mit csináltam Bécsben. Mondtam nekik, hogyha átjönnek egyik este, elmesélem nekik.	Nagyék egyik este átjöttek hozzám.

B

Instructor: Az este Feketééknél voltunk.
Student: Éjfélig maradtunk náluk.

1.	Az anyám meglátogatott minket.	Két hétig maradt nálunk.
2.	Ma délután Jánoshoz megyek.	Egész délután ott maradok nála.
3.	Otthon felejtettem a pénzemet.	Most nincs pénz nálam.
4.	A titkár meghívott ebédre.	Jó ebédet kaptunk nála.
5.	Kovács magának adta a könyvemet.	Magánál van a könyvem?

C

Instructor: A szomszédomhoz mentem.
Student: Késő este jöttem el tőle.

1.	Kovácsék meglátogattak minket.	Hatkor mentek el tőlünk.
2.	Keményék meghívtak vacsorára.	Tízkor jöttem el tőlük.
3.	Vendégek voltak tegnap este nálam.	Éjfél után mentek el tőlem.
4.	Máriánál voltak a gyerekek.	Háromkor jöttek el tőle.

D

Instructor: Budapest nincs messze a Balatontól.
Student: Budapest közel van a Balatonhoz.

1.	Nem lakunk messze magától.	Közel lakunk magához.
2.	Az iskola nincs messze a követségtől.	Az iskola közel van a követséghez.
3.	Johnsonék háza nincs messze a tengertől.	Johnsonék háza közel van a tengerhez.
4.	Kovácsék nem laknak messze tőlünk.	Kovácsék közel laknak hozzánk.
5.	Péter sem lakik messze tőlük.	Péter is közel lakik hozzájuk.
6.	A maguk háza nincs messze tőlem.	A maguk háza közel van hozzám.

II

A

Instructor: A lány magas.
Student: A fiú magasabb.
A férfi a legmagasabb.

1.	A kocsi gyors.	A vonat gyorsabb.	A repülőgép a leggyorsabb.
2.	A szekrény alacsony.	Az asztal alacsonyabb.	A szék a legalacsonyabb.
3.	A férfi fiatal.	Az asszony fiatalabb.	A lány a legfiatalabb.
4.	A titkár okos.	A tanácsos okosabb.	A követ a legokosabb.
5.	A szoknya piros.	A nyakkendő pirosabb.	A blúz a legpirosabb.
6.	A macska piszkos.	A tehén piszkosabb.	A disznó a legpiszkosabb.

7. A férfi boldog.	A nő boldogabb.	A gyerek a legboldogabb.
8. A feleségem fáradt.	A fiam fáradtabb.	A lányom a legfáradtabb.
9. Kovács hálás.	Kovácsné hálásabb.	A lányuk a leghálásabb.

B

Instructor: Mária kövér.
Student: Éva kövérebb.
János a legkövérebb.

1. A Balaton kék.	A tenger kékebb.	Az ég a legkékebb.
2. A kávé meleg.	A tea melegebb.	A leves a legmelegebb.
3. A sütemény édes.	A torta édesebb.	A csokoládé a legédesebb.
4. A papír fehér.	A porcelán fehérebb.	A ruha a legfehérebb.
5. Az asztal széles.	Az ajtó szélesebb.	Az ablak a legszélesebb.
6. A lány erős.	A fiú erősebb.	A férfi a legerősebb.
7. A Duna mély.	A Balaton mélyebb.	A tenger a legmélyebb.
8. Az anyám öreg.	Az apám öregebb.	A szomszédom a legöregebb.
9. A folyó keskeny.	Az út keskenyebb.	A híd a legkeskenyebb.
10. Mária szerencsés.	Péter szerencsésebb.	Az apja a legszerencsésebb.

C

Instructor: A szálloda tiszta.
Student: Az iskola tisztább.
A templom a legtisztább.

1. Európa drága.	Washington drágább.	New York a legdrágább.
2. A szék puha.	Az ágy puhább.	Az autó ülése a legpuhább.
3. A ruha barna.	A cipő barnább.	A bőrönd a legbarnább.
4. Az ing sárga.	A nyakkendő sárgább.	A papír a legsárgább.
5. Az ég szürke.	A tenger szürkébb.	A város a legszürkébb.
6. A fiú gyenge.	A nő gyengébb.	A kislány a leggyengébb.
7. A zongora fekete.	A ruha feketébb.	A cipő a legfeketébb.

D

Instructor: A gyümölcs olcsó.
Student: A zöldség olcsóbb.
A kenyér a legolcsóbb.

1. Az iskola régi.	A ház régibb.	A templom a legrégibb.
2. A tej jó.	A kávé jobb.	A bor a legjobb.
3. A gyerek szép.	A kislány szebb.	A nagylány a legszebb.
4. A bőrönd könnyű.	A táska könnyebb.	A könyv a legkönnyebb.
5. A vonat lassú.	A hajó lassabb.	A teherhajó a leglassabb.
6. A szoba hosszú.	A folyosó hosszabb.	Az épület a leghosszabb.
7. A kert kicsi.	Az udvar kisebb.	A ház a legkisebb.
8. Az alma sok.	A barack több.	A szilva a legtöbb.
9. A ház nagy.	A templom nagyobb.	A bazilika a legnagyobb.
10. A főzelék kevés.	A leves kevesebb.	A hús a legkevesebb.
11. A szék nehéz.	Az asztal nehezebb.	A szekrény a legnehezebb.

III

Instructor: Európa kisebb, mint Amerika.
Student: Európa kisebb Amerikánál.

1. Mária szebb, mint Éva. — Mária szebb Évánál.
2. A könyv érdekesebb, mint a mozi. — A könyv érdekesebb a mozinál.
3. Az este hűvösebb, mint a reggel. — Az este hűvösebb a reggelnél.
4. Mária kellemesebb, mint a férje. — Mária kellemesebb a férjénél.
5. A völgy zöldebb, mint a mező. — A völgy zöldebb a mezőnél.
6. Fehér okosabb, mint Szabó. — Fehér okosabb Szabónál.
7. Én szegényebb vagyok, mint maga. — Én szegényebb vagyok magánál.
8. A tanuló gazdagabb, mint a tanár. — A tanuló gazdagabb a tanárnál.
9. Az ég kékebb, mint a tenger. — Az ég kékebb a tengernél.
10. Ez a fiú gyorsabb, mint a másik fiú. — Ez a fiú gyorsabb a másik fiúnál.
11. Kovács lánya szebb, mint Szabó lánya. — Kovács lánya szebb Szabó lányánál.
12. A vonat lassabb, mint a repülőgép. — A vonat lassabb a repülőgépnél.
13. A pálinka erősebb, mint a bor. — A pálinka erősebb a bornál.
14. Az ablak szélesebb, mint az ajtó. — Az ablak szélesebb az ajtónál.
15. Rockefeller gazdagabb, mint sok ember. — Rockefeller gazdagabb sok embernél.
16. A lány kedvesebb, mint a fiú. — A lány kedvesebb a fiúnál.
17. Az apám öregebb, mint az anyám. — Az apám öregebb az anyámnál.
18. Ő fiatalabb, mint én. — Ő fiatalabb nálam.
19. A magyar utak rosszabbak, mint az amerikai utak. — A magyar utak rosszabbak az amerikai utaknál.
20. A magyar vágányok keskenyebbek, mint az orosz vágányok. — A magyar vágányok keskenyebbek az orosz vágányoknál.

IV

Instructor: Gyorsan hajtok.
Student: A fiú gyorsabban hajt.
Ő hajt a leggyorsabban.

1. Lassan megyek. — Maga lassabban megy. — Ők mennek a leglassabban.
2. Könnyen tanulok. — Ő könnyebben tanul. — A lány tanul a legkönnyebben.
3. Jól vagyok. — A gyerek jobban van. — Maga van a legjobban.
4. Magasan vagyunk. — A fa magasabban van. — A bokor van a legmagasabban.
5. A fiú régen írt. — Én régebben írtam. — Éva írt a legrégebben.
6. Szívesen mennék Budapestre. — Szívesebben mennék Bécsbe. — Párizsba mennék a legszívesebben.
7. Éva édesen issza a kávét. — Én édesebben iszom. — Az apám issza a legédesebben.
8. Olcsón vettem a gyümölcsöt. — Ő olcsóbban vette. — Mária vette a legolcsóbban.
9. A gyerek gyakran ír. — Ő gyakrabban ír. — Mi írunk a leggyakrabban.
10. Tegnap sokan voltak. — Ma többen vannak. — Holnap lesznek a legtöbben.

V

Instructor: Édesen iszom a teát.
Student: A barátom még édesebben issza a teát.

1. Drágán vettem a kabátot. — Péter még drágábban vette a kabátot.
2. Olcsón adtam a gyümölcsöt. — Az asszony még olcsóbban adta.
3. Betegen mentem iskolába. — János még betegebben ment az iskolába.
4. Nehezen indult a kocsim. — Kovács kocsija még nehezebben indult.
5. Kevesen voltak a vendéglőben. — A moziban még kevesebben voltak.
6. Tegnap erősen fagyott. — Ma még erősebben fagy.
7. Hidegen szereti a bort. — Én még hidegebben szeretem.

VI

A

Instructor: Olcsót kérek.
Student: Olcsóbbat kérek.
A legolcsóbbat kérem.

1. Jót veszek.	Jobbat veszek.	A legjobbat veszem.
2. Szépet akarok.	Szebbet akarok.	A legszebbet akarom.
3. Kicsit hozok.	Kisebbet hozok.	A legkisebbet hozom.
4. Puhát keresek.	Puhábbat keresek.	A legpuhábbat keresem.
5. Drágát vesz.	Drágábbat vesz.	A legdrágábbat veszi.
6. Nagyot nézek.	Nagyobbat nézek.	A legnagyobbat nézem.
7. Édeset kérek.	Édesebbet kérek.	A legédesebbet kérem.
8. Könnyűt viszek.	Könnyebbet viszek.	A legkönnyebbet viszem.
9. Nehezet hoz.	Nehezebbet hoz.	A legnehezebbet hozza.
10. Tisztát keres.	Tisztábbat keres.	A legtisztábbat keresi.
11. Meleget kér.	Melegebbet kér.	A legmelegebbet kéri.
12. Széleset veszünk.	Szélesebbet veszünk.	A legszélesebbet vesszük.
13. Keskenyet nézünk.	Keskenyebbet nézünk.	A legkeskenyebbet nézzük.
14. Pirosat akarnak.	Pirosabbat akarnak.	A legpirosabbat akarják.
15. Szürkét hoznak.	Szürkébbet hoznak.	A legszürkébbet hozzák.
16. Gyorsat keresnek.	Gyorsabbat keresnek.	A leggyorsabbat keresik.

VII

A

Instructor: A lány éppen olyan szép, mint a fiú.
Student: A lány szebb a fiúnál.

1. A hajó éppen olyan lassú, mint a vonat.	A hajó lassabb a vonatnál.
2. A Balaton éppen olyan kék, mint a Duna.	A Balaton kékebb a Dunánál.
3. Az anyám éppen olyan fiatal, mint az apám.	Az anyám fiatalabb az apámnál.
4. Ez a fiú éppen olyan ügyes, mint a másik fiú.	Ez a fiú ügyesebb a másik fiúnál.
5. Ez a híd éppen olyan keskeny, mint a másik híd.	Ez a híd keskenyebb a másik hídnál.
6. Budapest éppen olyan szép, mint Bécs.	Budapest szebb Bécsnél.

B

Instructor: A templomban nem voltak olyan sokan, mint az iskolában.
Student: A templomban többen voltak, mint az iskolában.

1. A hegyekben nem olyan erős a szél, mint a völgyben.	A hegyekben erősebb a szél, mint a völgyben.
2. Az országúton nem lehet olyan gyorsan hajtani, mint a faluban.	Az országúton gyorsabban lehet hajtani, mint a faluban.
3. Amerikában nincs annyi benzinkút, mint Európában.	Amerikában több benzinkút van, mint Európában.

4. Az utak az Alföldön nem olyan rosszak, mint a Dunántúlon. — Az utak az Alföldön rosszabbak, mint a Dunántúlon.
5. Évát nem olyan régen láttam, mint Máriát. — Évát régebben láttam, mint Máriát.
6. Ez a lány nem olyan szépen jár, mint a másik lány. — Ez a lány szebben jár, mint a másik lány.

VIII

A

Instructor: Mi van a könyvön?
Student: A ceruza van rajta.

1. Ki fekszik az ágyon? — A fiú fekszik rajta.
2. Ki játszik a zongorán? — A kislány játszik rajta.
3. Mi van a kocsin? — A bőröndök vannak rajta.
4. Mi van a gyerekeken? — Kabát van rajtuk.
5. Mi van az asztalon? — Könyvek vannak rajta.
6. Kik ülnek a padon? — Kovácsék ülnek rajta.
7. Mi van magukon? — Fürdőruha van rajtunk.
8. Mi van magán? — Könnyű kabát van rajtam.

B

Instructor: Éva adta rá a kabátot.
Student: Éva vette le róla a kabátot.

1. Mária tette rá a virágot. — Mária vette le róla a virágot.
2. Az apám tette rám a kabátját. — Az apám vette le rólam a kabátját.
3. János tette rá az újságot. — János vette le róla az újságot.
4. Sándor adta rájuk a kötött kabátot. — Sándor vette le róluk a kötött kabátot.

TRANSLATION DRILL

1. It's Sunday. The weather's very pleasant, more beautiful than on Saturday. — Vasárnap van. Kellemes idő van, szebb, mint szombaton.
2. It's much warmer than it was yesterday. — Sokkal melegebb van, mint tegnap volt.
3. It was cooler all week. Today the sun's shining. — Egész héten hűvösebb volt. Ma süt a nap.
4. The Feketes are going to the mountains by car. — Feketéék a hegyekbe mennek kocsival.
5. They like the country best in the fall. — Ősszel szeretik legjobban a vidéket.
6. It'll be a little cooler in the mountains. — A hegyekben egy kicsit hűvösebb lesz.
7. On the highway the wind blows harder than in the city. — Az országúton jobban fúj a szél, mint a városban.
8. They're driving along the Danube on the highway. — A Duna mellett hajtanak az országúton.
9. The Danube is the widest river in Hungary. — A Duna a legszélesebb folyó Magyarországon.

10. Mrs. Fekete says that the warmest month is July.	Feketéné azt mondja, hogy a legmelegebb hónap a július.
11. The coldest month in Hungary is January.	Január a leghidegebb hónap Magyarországon.
12. Fekete can't drive fast because there's a lot of traffic.	Fekete nem tud gyorsan hajtani, mert nagy a forgalom.
13. If he could drive faster they'd arrive in the mountains sooner.	Ha gyorsabban tudna hajtani, hamarabb érnének a hegyekbe.
14. Close to ('before') a village, the road is wider and it's nearer the river.	Egy falu előtt az út szélesebb és közelebb van a folyóhoz.
15. In the village the houses are larger on the right side than on the left side.	A faluban, a jobb oldalon a házak nagyobbak, mint a bal oldalon.
16. The road becomes narrower outside ('after') the village and there's less traffic.	A falu után az út keskenyebb, és kisebb a forgalom.
17. Fekete would like to drive faster but the road is worse than it was in the village.	Fekete szeretne gyorsabban hajtani, de az út rosszabb, mint a faluban volt.
18. He'd like to pass a red car because it's going more slowly than he.	Egy piros kocsit szeretne megelőzni, mert az lassabban megy, mint ő.
19. The small red car is one of the most expensive German cars.	A kis piros kocsi a legdrágább német kocsik egyike.
20. Fekete's car is cheaper but it's one of the fastest cars.	Fekete kocsija olcsóbb, de a leggyorsabb kocsik egyike.
21. In the winter the Feketes like to go to the mountains to ski.	Feketéék télen szeretnek a hegyekbe menni síelni.
22. Mrs. Fekete likes the country better in the winter than in the spring because there's a lot of snow then.	Feketéné télen jobban szereti a vidéket mint tavasszal, mert akkor sok hó van.
23. It's more dangerous to drive on the highway in winter because it's slippery.	Télen veszélyesebb hajtani az országúton, mert síkos.
24. On the lower spots in the mountains in the fall there's fog in the evenings.	Alacsonyabb helyeken a hegyekben este köd van ősszel.
25. On the higher spots it begins to freeze earlier.	A magasabb helyeken hamarabb kezd fagyni.
26. In the winter the days are shorter and the nights are longer.	Télen rövidebbek a napok és hosszabbak az éjszakák.
27. The Feketes were in the Alps in the spring. The highest mountains in Europe are there.	Feketéék tavasszal az Alpokban voltak. Ott vannak a legmagasabb hegyek Európában.
28. In Hungary the mountains are lower than in Austria.	Magyarországon alacsonyabb hegyek vannak, mint Ausztriában.
29. Fekete can now drive faster, because there are fewer cars on the road.	Fekete most gyorsabban tud hajtani, mert kevesebb kocsi van az úton.
30. They're already in the mountains and the wind's blowing harder.	Már a hegyekben vannak és a szél erősebben fúj.
31. The road's narrower and there are lots of dangerous curves.	Az út keskenyebb és sok a veszélyes kanyar.
32. In the forest it's darker than it was in the valley.	Az erdőben sötétebb van, mint a völgyben volt.
33. In the valley it was easier to drive.	A völgyben könnyebb volt hajtani.
34. A storm's coming, the sky's overcast.	Vihar jön, az ég beborult.
35. There are dark clouds in the sky and it's beginning to rain.	Sötét felhők vannak az égen és esni kezd az eső.
36. Behind the forest lightning is flashing and it's thundering.	Az erdő mögött villámlik és dörög az ég.

37.	It's pouring. The storm's getting closer and closer.	Zuhog. A vihar egyre közelebb jön.
38.	They stop on the roadside until the storm is over.	Megállnak az út mellett, amíg eláll a vihar.
39.	Fekete turns the radio on. They're broadcasting a weather report now.	Fekete bekapcsolja a rádiót. Most adnak időjárásjelentést.
40.	The radio says that the weather will clear up a little later.	A rádió azt mondja, hogy később kiderül.
41.	After half an hour the rain stops and the sun comes out.	Fél óra múlva eláll az eső és kisüt a nap.
42.	In the next village they stop at a gas station.	A következő faluban megállnak egy benzinkútnál.
43.	Fekete sees that he has a flat tire.	Fekete látja, hogy defektet kapott.
44.	Fortunately, he has a spare tire in the trunk.	Szerencsére van egy pótkereke a csomagtartóban.
45.	Within half an hour they change the tire.	Fél óra alatt kicserélik a kereket.
46.	Mrs. Fekete wants to take snapshots of the houses in the village.	Feketéné fényképet akar csinálni a falu házairól.
47.	She has her camera with her.	A fényképezőgépe nála van.
48.	In the village the taking of pictures is not prohibited.	A faluban nem tilos a fényképezés.
49.	She takes three snapshots.	Három fényképet csinál.
50.	Then they continue their trip.	Azután folytatják az útjukat.

RESPONSE DRILL

1. Hova mentek Johnsonék Kovácsékkal?
2. Jó idő volt, amikor mentek?
3. Volt már Johnson a Mátrában?
4. Melyik a legmagasabb hegy Magyarországon?
5. Mi magasabb, az osztrák Alpok, vagy a Kékes?
6. Hol lehet sízni Magyarországon?
7. A Mátra közel van Budapesthez?
8. Melyik hegy van a legközelebb?
9. Miért nem kellemes a Szabadság-hegyen sízni?
10. Melyik a legszebb évszak Magyarországon?
11. Melyik a legszebb évszak Washingtonban?
12. Szebb az ősz Magyarországon, mint Washingtonban?
13. Miért kellemesebb a nyár Magyarországon, mint Washingtonban?
14. Mikor kezd fagyni Magyarországon?
15. Milyenek akkor az utak és mit kell használni?
16. Nagyobb volt a forgalom a hegyekben, mint a völgyben?
17. Miért nem tudott Johnson gyorsan hajtani a hegyekben?
18. Hol jobbak az utak: az Alföldön, vagy a Mátrában?
19. Milyen kocsi ment Johnsonék előtt?
20. Lassabb volt, mint Johnsonék kocsija?
21. Hol volt hidegebb, a hegyekben, vagy a városban?
22. Miért nem fázott Éva?
23. Miért gondolta Kovács, hogy zivatart kapnak?
24. Magyarországon is olyan sok garázs van, mint Amerikában?
25. Miért kellett kicserélni a kereket?
26. Mit csinált Mária, amikor a kereket cserélték?
27. Elég világos volt még a fényképezéshez?

28. Mit mondott a rádió, amikor bekapcsolták?
29. Hol villámlott és esett?
30. Ki lakott a következő faluban?
31. Mit csináltak Kovácsék és Johnsonék?
32. Mikor folytatták az útjukat?
33. Kellemes éjjel hajtani?
34. Szeret maga éjjel hajtani?
35. Meg szokta hallgatni az időjárásjelentést?
36. Milyenek az utak Amerikában?
37. Melyik a legnagyobb város Amerikában?
38. Hol vannak a legmagasabb épületek a világon?
39. Melyik a legjobb szálloda Washingtonban?
40. Melyik a legdrágább szálloda New Yorkban?
41. Melyik évszakot szereti maga a legjobban?
42. Szép a vénasszonyok nyara Amerikában?
43. Hol nyaral a legszívesebben?
44. Melyik hónap a leghidegebb Washingtonban?
45. Sok hó van télen Washingtonban?
46. Mit használ maga: láncot, vagy hókereket?
47. Hol jobb az élet: Amerikában, vagy Európában?
48. Hol van több gazdag ember: Amerikában, vagy Európában?
49. Hol a legszegényebbek az emberek a világon?
50. Ki a leggazdagabb ember a világon?

CONVERSATION PRACTICE

1

A: Melyik a legszebb évszak Magyarországon?
B: Az ősz. De a tavasz is nagyon szép és kellemes.
A: Szebb, mint Washingtonban?
B: Talán nem szebb, de kellemesebb.
A: Hol melegebb a nyár? Budapesten vagy Washingtonban?
B: Washingtonban sokkal melegebb és hosszabb a nyár, mint Budapesten.
A: Hidegebb van télen Budapesten, mint Washingtonban?
B: Igen, hidegebb van. A tél is hosszabb és több hó esik.

2

A: Nézze, milyen szürke felhők vannak mögöttünk. Nem hófelhők azok?
B: De igen. Azt hiszem, nemsokára havazni fog.
A: Annak nagyon örülnék. Gyönyörű a vidék, amikor minden fehér. Főleg a hegyekben.
B: Maga szokott síelni?
A: Igen, amint hó van, megyek a hegyekbe síelni.
B: Hogyan szokott felmenni? Kocsival?
A: Néha autóbuszon, de legtöbbször a kocsimon.
B: Nem veszélyes a hegyekben hajtani, amikor fagy és síkos az út?
A: Ha láncot használ, nem veszélyes. De nem szabad gyorsan hajtani.

3

A: Milyen kocsik tetszenek magának? Az európai kocsik, vagy az amerikaiak?
B: Én jobban szeretem az amerikai kocsikat, mert azok szebbek és nagyobbak.
A: Nekem a kis európai kocsik tetszenek. Olcsóbbak is, mint az amerikai kocsik, és kevesebb benzint használnak.
B: Sajnos a nagy kocsiknak szélesebb út kell, mint a kis kocsiknak. És Magyarországon nincsenek széles utak.
A: Igen, Magyarországon az utak sokkal keskenyebbek és rosszabbak mint Amerikában. Azért van több embernek kis kocsija.

SITUATIONS

1. Ősz van Washingtonban. Maga az egyik barátjával kirándulni megy a Blue Ridge hegyekbe. Milyenek az utak, milyen a forgalom, hol tudnak gyorsan hajtani? Beszélgetnek Amerika hegyeiről: melyik a legszebb, melyik a legmagasabb? Több helyen megállnak fényképezni. Egy vendéglőben megebédelnek. Délután beborul az ég és vihart kapnak. Mit csinálnak, amikor zuhog? Mikor érnek vissza Washingtonba?

2. Kocsit akar venni. Maga egy kis európai kocsit szeretne, a felesége meg egy nagy amerikai kocsit. Miért szereti maga az európai kocsikat, miért szereti a felesége az amerikai kocsikat? Milyen kocsit vesznek?

3. Beszélget egy diplomatával, aki most jött Magyarországról. Maga a jövő hónapban megy Budapestre. Megérdeklődi, hogy milyen a nyár Magyarországon, melyik a legszebb évszak. Hidegebb van-e ott, mint itt? Milyen ruhákat kell vinni? Milyenek az utak? Van-e sok kocsi? Hova lehet kirándulni, hol lehet sízni, hol lehet úszni? A diplomata minden felvilágosítást megad magának.

NARRATIVE

Szeptember végén, egy hétfő reggel, Johnson Budapestről Bécsbe ment a kocsiján. Vele ment Kis úr is, neki is Bécsben volt dolga. Megbeszélték, hogy korán reggel találkoznak a Lánchídnál. A Duna-parton reggel köd volt. A folyó parton sokszor van köd ősszel, főleg reggel és este.

Kis hamarabb ott volt a Lánchídnál, mint Johnson. Örült, amikor beszállt a meleg kocsiba, mert fázott. Bekapcsolták a rádiót és meghallgatták az időjárásjelentést. A rádió azt mondta, hogy később melegebb lesz és kisüt a nap. Az ország nyugati részén azonban eső lesz.

Johnsonnak sok dolga volt Bécsben a követségen, ezért korábban indult el, mint máskor. Korán reggel kevesebb ember járt az utcákon és a forgalom is kisebb volt a városban. Johnson gyorsan hajtott és hamar kint voltak a városból. Az országúton is sokkal kevesebb volt a jármű, mint máskor. Megálltak egy benzinkútnál és benzint vettek. Johnson a drágábbik benzinből vett, mert természetesen az a jobb.

Az úton erősebben fújt a szél, mint az épületek között. Az egyik falu előtt az országutat javították és lassan kellett hajtani. Más járművek is voltak a kocsijuk előtt, azok sem tudtak gyorsan menni. Láttak egy kis piros sportkocsit. Kis azt mondta, hogy az a leggyorsabb és a legdrágább német kocsik egyike.

A falu után az út jobb és szélesebb lett, ott gyorsabban tudtak hajtani. Az autókról beszélgettek. Kis azt mondta, hogy jobban szereti az amerikai kocsikat, mert azok nagyobbak és szebbek, mint az európai kocsik. Több benzint használnak, de kellemesebb utazni velük, mint a kis kocsikkal.

Később kisütött a nap. Győrben megálltak és egy kávét ittak. Johnson örült, hogy vele volt a fényképezőgépe, mert szép régi házakat láttak és a legrégibbet lefényképezte. Azután visszamentek a kocsijukhoz és folytatták az útjukat.

Dél felé az ég beborult. Sötét felhők voltak az égen és esni kezdett az eső. Villámlott és dörgött. A vihar csak egy fél óráig tartott; azután kiderült és kisütött a nap.

Az egyik falu után defektet kaptak. Ki kellett cserélni a kereket, de

legközelebb csak öt kilóméterre volt egy benzinkút. Szerencsére Johnsonnak volt egy pótkereke a csomagtartóban és vele voltak a szerszámai is. Kis úr segített és egy fél óra alatt kicserélték a kereket.

Nemsokára Bécsbe értek. A követség előtt megálltak. Kis úrnak egy barátja volt Bécsben, akit meg akart látogatni. Megbeszélték, hogy este találkoznak és együtt elmennek hozzá. Johnson csütörtökön este a követnél vacsorázott. Szombaton mentek vissza Budapestre.

korán - early
rész - part
felé - towards

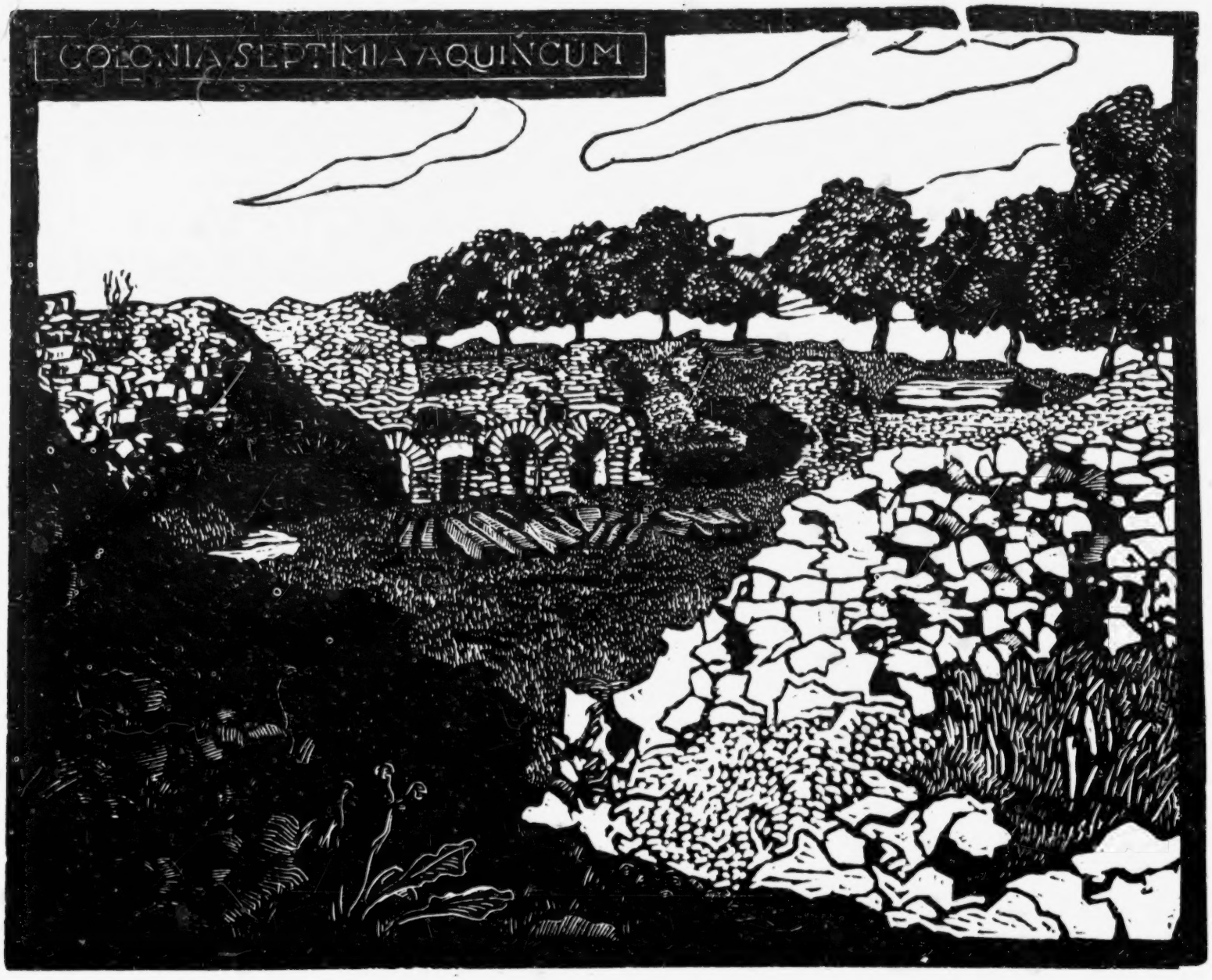

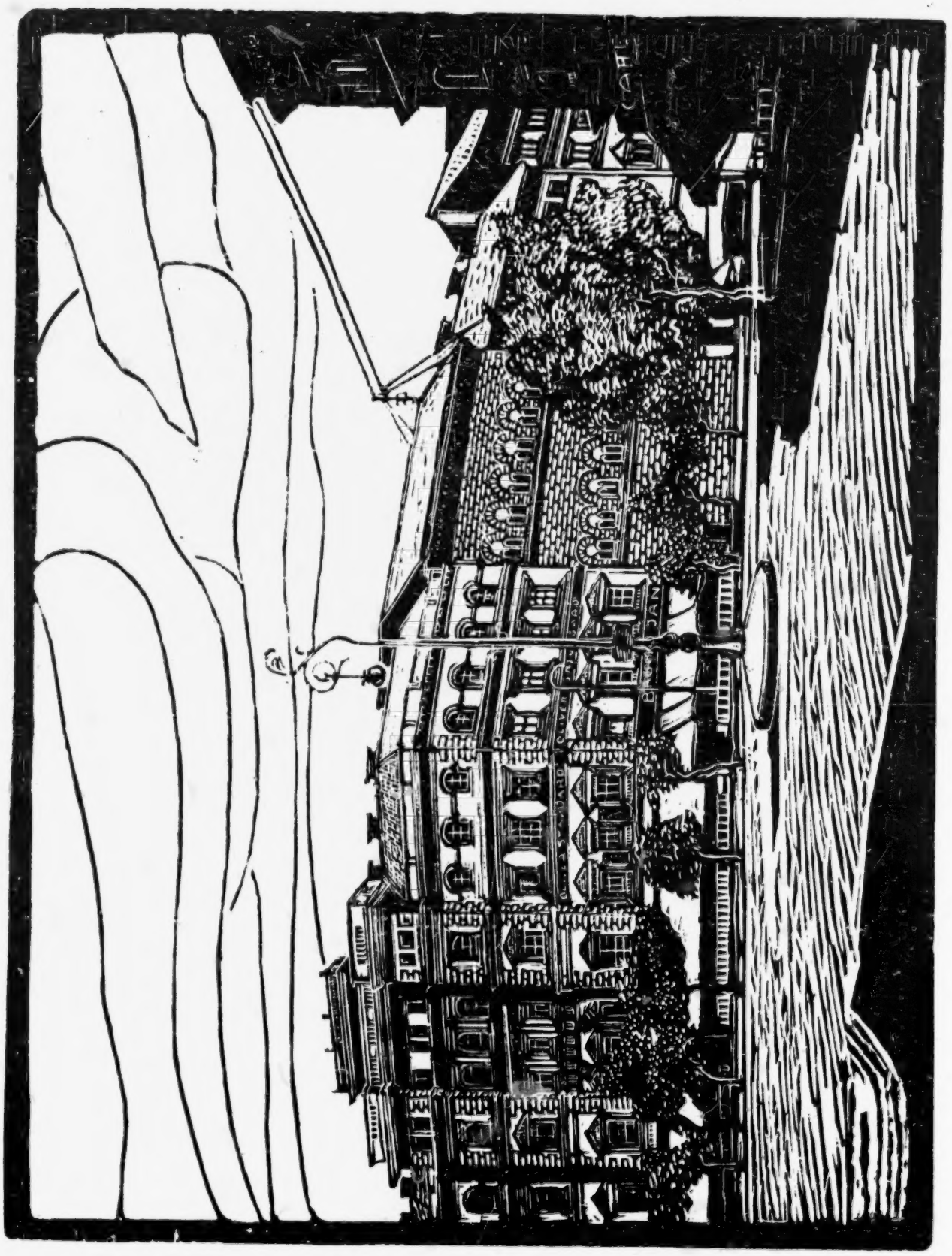

OKTATÁS MAGYARORSZÁGON

Basic Sentences

JOHNSON	
What's the latest, Mr. Fehér?	Mi újság, Fehér úr?
again	megint
FEHÉR	
Summer is over and the children have to go back to school.	Vége a nyárnak és a gyerekeknek megint iskolába kell menniük.
JOHNSON	
Where do they attend school?	Hova járnak iskolába?
general public elementary school	általános általános iskola
FEHÉR	
My younger son's in the fourth grade of the elementary school.	A kisebbik fiam az általános iskola negyedik osztályába jár.
diligent, industrious	szorgalmas
Is your son a hard worker?	Szorgalmas a fia?
strict assignment, work, duty homework lesson	szigorú feladat, -a, -ja házi feladat lecke
FEHÉR	
Quite diligent, but we still have to be strict with him. First he must finish his homework in the afternoon and only then can he go out and play.	Elég szorgalmas, de azért szigorúnak kell lennünk hozzá. Délután először meg kell csinálnia a házi feladatot, és azután szabad csak játszani mennie.
student	diák, -ja
JOHNSON	
At what time do the students have to go to school?	Hány órakor kell a diákoknak az iskolába menniük?
FEHÉR	
Quite early. They have to be in class at 8 in the morning. They come home at 1 o'clock tired and hungry.	Elég korán. Reggel nyolckor már az osztályban kell lenniük. Egy órakor jönnek haza fáradtan és éhesen.
JOHNSON	
When is your son going to middle school? Next year?	Mikor megy középiskolába a fia? Jövőre?

they can go

mehetnek

FEHÉR

No, not until 4 years from now. The elementary school has 8 grades. Only after the 8th grade is it possible for one to go to a middle school.

Nem, csak négy év múlva. Az általános iskolának 8 osztálya van. Csak a nyolcadik osztály után mehetnek a középiskolába.

age, era, period
obligatory, compulsory, mandatory

kor, -a
kötelező

JOHNSON

Up to what age is school obligatory in Hungary?

Hány éves korig kötelező az iskola Magyarországon?

FEHÉR

Up to the age of 14. Every child has to attend school for 8 years.

14 éves korig. Minden gyereknek nyolc osztályt kell járnia.

JOHNSON

What do the children study in the elementary schools?

Mit tanulnak az általános iskolában a gyerekek?

(school) subject
arithmetic
to count, compute
geography
history

grammar
economy
mathematics
and so forth (et cetera)

tantárgy, -at
számtan, -a
számolni
földrajz, -ot
történelem, történelmet, történelme
nyelvtan, -a
gazdaságtan, -a
mennyiségtan, matematika
s a többi (stb.)

FEHÉR

About the same subjects that we had to study at this age: arithmetic, geography, history, Hungarian grammar, etc.

Körülbelül azokat a tantárgyakat, amelyeket nekünk is tanulnunk kellett ebben a korban. Számtant, földrajzot, történelmet, magyar nyelvtant, stb.

old, aged, elderly

idős

JOHNSON

Does your older son attend elementary school also?

Az idősebbik fia is az általános iskolába jár?

technical
gymnasium
chemist
architect
mechanic

műszaki
gimnázium, -a
vegyész
építész
gépész

FEHÉR

No. He goes to a technical gymnasium. He wants to be a chemical engineer.

Nem. Ő műszaki gimnáziumba jár. Vegyészmérnök akar lenni.

JOHNSON

What is a "gymnasium"? — Mi az a gimnázium?

FEHÉR

It's a middle school. There a student can choose what he wants to study. — Középiskola. Ott már választaniuk lehet, hogy mit akarnak tanulni.

JOHNSON

What kind of gymnasiums do you have? — Milyen gimnáziumok vannak?

agricultural	mezõgazdasági
further, ahead	tovább
industrial	ipari
industrial apprentice	ipari tanuló

FEHÉR

There are general, agricultural, technical and commercial gymnasiums. People who don't want to study further, however, go to factories as industrial apprentices. — Van általános, mezõgazdasági, mûszaki és kereskedelmi gimnázium. Aki pedig nem akar tovább tanulni, az egy gyárba megy ipari tanulónak.

chemistry	kémia
physics, natural science	fizika
to prepare, study to be	készülni

JOHNSON

Your son surely (must) like chemistry if he wants to be a chemical engineer. — A fia biztosan szereti a kémiát, ha vegyészmérnöknek készül.

practical	gyakorlati
practical exercises	gyakorlati órák
laboratory	laboratorium, -a
profession, branch, line, specialty	szak, -ja
specialized secondary school, technical institute	szakiskola
theoretical	elméleti
teaching, education, instruction	oktatás

FEHÉR

He likes the subject very much, especially the experiments ('practical exercises') in the laboratory. The technical schools supplement academic instruction with practical exercises. — Nagyon szereti, fõleg a gyakorlati órákat a laboratoriumban. A szakiskolákban az elméleti oktatás mellett gyakorlati oktatás is van.

interfere, occur	közbejön

JOHNSON

I used to enjoy the laboratory experiments very much myself. If it hadn't been for the war, I would've been a chemical engineer too. But tell me, is your son a good student? — Én is nagyon szerettem a laboratoriumi órákat. Ha nem jött volna közbe a háború, én is vegyészmérnök lettem volna. De mondja, jó tanuló a fia?

certificate, report	bizonyítvány
to accept, admit	felvenni

FEHÉR

Yes. If he hadn't studied so hard he wouldn't have always received such good grades. Then he wouldn't have been accepted in the gymnasium.	Igen. Ha nem tanult volna jól, nem lett volna mindig jó bizonyítványa. Akkor nem vették volna fel a gimnáziumba.

JOHNSON

Is he going to a university next year?	Jövőre egyetemre megy?
to graduate from high school (gymnasium)	érettségizni
succeed	sikerül

FEHÉR

Not yet. He's graduating from middle school next year. Then he hopes he'll succeed in getting into a university.	Még nem. Jövőre érettségizik. Azután reméli, hogy sikerül bejutnia az egyetemre.

JOHNSON

Why? Don't they accept everybody in the universities?	Miért? Nem mindenkit vesznek fel az egyetemre?

FEHÉR

No. Only those are accepted who graduated with high marks from high school.	Nem. Csak azokat veszik fel, akiknek jó az érettségi bizonyítványuk.
in general, as a rule	általában

JOHNSON

How many years does one have to study in the university as a rule?	Általában hány évig kell az egyetemen tanulni?
university student	hallgató (egyetemi)
diploma	diploma
examination	vizsga

FEHÉR

The students get their diplomas after four years at most of the universities. Of course that depends on whether they pass all their examinations.	A legtöbb egyetemen a hallgatók négy év után kapnak diplomát. Persze, csak ha sikerül minden vizsgájuk.

JOHNSON

What are the examinations like? Are they hard?	Milyenek a vizsgák? Nehezek?

oral	szóbeli
written	írásbeli

FEHÉR

Yes, they're very difficult. The students have to pass oral and written examinations.	Igen, nagyon nehezek. A tanulóknak szóbeli és írásbeli vizsgát kell tenniük.
nephew	unokaöccs

JOHNSON

I've heard that your nephew's attending a university. What's he studying?	Hallottam, hogy az unokaöccse egyetemre jár. Mit tanul?
to finish	végezni
mine	bánya
mining engineering university	bányamérnöki egyetem
(pertaining to) economics	közgazdasági
(pertaining to) law	jogi
to fail an examination	megbukni

FEHÉR

He's just completing his work at the mining engineering university. He's studying hard, because he doesn't want to fail his examination.	Ő most végez a bányamérnöki egyetemen. Erősen tanul, mert nem akar megbukni a vizsgán.
mining	bányászat, -ja
profession, occupation	foglalkozás
career, profession	pálya
trade, line, profession	szakma

JOHNSON

Mining engineering is a difficult profession!	A bányászat nehéz foglalkozás!
originally, primarily	eredetileg
to enroll, register	beiratkozni
real	igazi
vocation	hivatás

FEHÉR

Yes, it's difficult. He wanted to be a doctor originally, but he couldn't enroll there. If they had accepted him at the medical university, he'd be a doctor by now. That would've been his real vocation.	Nehéz! Ő eredetileg orvos akart lenni, de oda nem tudott beiratkozni. Ha felvették volna az orvosi egyetemre, ma már orvos lenne. Az lett volna az igazi hivatása.

JOHNSON

It's too bad that he was not accepted. But tell me, do many people study in Hungary?	Kár, hogy nem vették fel. De mondja, sok ember tanul Magyarországon?
course	tanfolyam, -a, -ja
correspondence	levelező

FEHÉR

Yes. Those who work during the day attend evening courses. But they also have many correspondence courses for those who live far from schools.

Igen, sokan. Azok, akik nappal dolgoznak, esti tanfolyamra járnak. De van sok levelező tanfolyam is azoknak, akik messze laknak az iskolától.

JOHNSON

Is it hard to get in the evening courses?

Nehéz bejutni az esti tanfolyamokra?

FEHÉR

No, it's not hard. Why, do you perhaps want to enroll also?

Nem, oda nem nehéz. Miért, talán maga is be akar iratkozni?

language — nyelv, -e
literature — irodalom, irodalmat, irodalma

JOHNSON

If they had a Hungarian language and literature course somewhere, I'd like to take it.

Ha volna magyar nyelv és irodalom valahol, oda én is szívesen járnék.

science — tudomány
philosophy — bölcsészet
that is, namely — azaz

FEHÉR

I'll inquire about that. Surely they have such a course at the university, that is, at the liberal arts college.

Majd megérdeklődöm. Biztosan van a tudományegyetemen, azaz a bölcsészeten.

JOHNSON

I'll be very grateful if you can find out.

Nagyon hálás leszek, ha megérdeklődi.

unknown — ismeretlen
to greet, salute — üdvözölni

FEHÉR

But I've got to go now. Greetings to your wife (whom I haven't had the honor of meeting yet).

De most mennem kell. Ismeretlenül is üdvözlöm a feleségét.

JOHNSON

Thank you. Good-bye.

Köszönöm. A viszontlátásra.

Közmondások - Proverbs

Jobb későn, mint soha.
Pénz beszél, kutya ugat.
Legrövidebb út az egyenes út.
Nem esik messze az alma a fájától.
Madarat tolláról, embert barátjáról.
Nincs olyan hosszú nap, hogy estéje ne volna.
Minden nembánomnak bánom lesz a vége.

Notes on Grammar
(For Home Study)

A. Use of Adverbs

Note that the adverbial forms ending in -n or -l in the sentences below are used where the corresponding English may employ an adjective or have a form with no adverbial marker.

Minden este fáradtan jön haza.
Édesen issza a kávét.
A gyerekek éhesen jönnek haza.
Szegényen érkezett meg, de gazdagon ment el.
Gyorsan hajtanak.
Egyenesen tartja magát.
Ismeretlenül is üdvözlöm a feleségét.
Erősen dolgozik.

B. The Infinitive with Personal Endings

Verbal nouns (infinitives) such as látni may have personal endings, as látnom, 'my seeing'. This combination is sometimes called the 'personal infinitive'. Examples are:

látni	menni	segíteni	főzni
látnom	mennem	segítenem	főznöm
látnod	menned	segítened	főznöd
látnia	mennie	segítenie	főznie
látnunk	mennünk	segítenünk	főznünk
látnotok	mennetek	segítenetek	főznötök
látniuk	menniük	segíteniük	főzniük

One use of these forms is with adjectives, as:

Szabad kérnem?
Kár volt elmennünk.
Nehéz a verset megtanulniuk.
Jánosnak tilos húst ennie (enni).
Ezt nekünk is jó tudnunk (tudni).
Nem volt könnyű a házat megvenniük.

(Note that when a noun or pronoun referent is expressed, it is in the dative, and the personal ending of the infinitive may be omitted.)

Another use of these forms is with kell and lehet as described below.

C. Kell, Lehet

The forms kell, lehet (sometimes called impersonal auxiliary verbs) are found in three constructions which may be mentioned here:

(1) with the verbal noun, as Látnom kell 'I have to see it' (literally 'My seeing is necessary'); Lehet mennünk 'It's possible for us to go' ('Our going is possible').
(2) with the infinitive, as Hol kell leszállni? 'Where do I have to get off?'
(3) with the dative, as Máriának kell enni (ennie) 'Mary has to eat'.

D. Transitive - Intransitive Pairs

A few verbs in Hungarian pair as transitive vs. intransitive or even active vs. passive. Compare:

épít	-	he builds	épül	-	it is being built
akaszt	-	he hangs	akad	-	it is being caught
gyújt	-	he lights	gyúl	-	it is catching fire
termel	-	he is growing, producing (something)	terem	-	it is growing, producing
fürészt	-	he is giving a bath to somebody	fürdik	-	he is taking a bath

There is, however, no way of forming a passive for every active verb in Hungarian, as there is in English. When the agent is expressed with an English passive, such as 'The book was written by the teacher', in the corresponding Hungarian construction the active voice will generally be used, with the agent as subject: A tanár írta a könyvet - 'The teacher wrote the book.'

In the basic sentences of this unit we find several examples of how the Hungarian uses the 'indefinite' third person plural of the active where in English the passive voice would generally be employed:

Akkor persze nem vették volna fel a gimnáziumba.
Csak azokat veszik fel, akiknek jó az érettségi bizonyítványuk.

E. Past Conditional

The past conditional is a compound tense and consists of the past of the verb indicating action plus the conditional form volna. Note in the table below that only the past tense is inflected: volna remains invariable. Note also that the past conditional has an indefinite and a definite conjugation for transitive verbs and that the past conditional of intransitive verbs is in the indefinite form.

Indefinite	Definite
láttam volna	láttam volna
láttál volna	láttad volna
látott volna	látta volna
láttunk volna	láttuk volna
láttatok volna	láttátok volna
láttak volna	látták volna

Indefinite	Definite
kértem volna	kértem volna
kértél volna	kérted volna
kért volna	kérte volna
kértünk volna	kértük volna
kértetek volna	kértétek volna
kértek volna	kérték volna

Indefinite	Indefinite	Indefinite
lettem volna	mentem volna	jöttem volna
lettél volna	mentél volna	jöttél volna
lett volna	ment volna	jött volna
lettünk volna	mentünk volna	jöttünk volna
lettetek volna	mentetek volna	jöttetek volna
lettek volna	mentek volna	jöttek volna

Just as the present conditional is used in contrary-to-fact statements referring to the present time, the past conditional is employed in contrary-to-fact statements indicating past time:

Ha ott lettem volna, beszéltem volna vele.	If I had been there, I would've spoken to him.

Note that when the 'if' clause of a conditional sentence has its verb in the past conditional (that is, when the condition refers to past time), the result may nevertheless refer to present time, and accordingly will be expressed in the present conditional in Hungarian as well as in English:

Ha tanult volna tegnap, most tudná a leckét.	If you had studied last night, you'd know the lesson now.

F. Adjectival Forms Ending in -i; -ú, -ű

We have had many examples of adjectives formed from nouns with the addition of the suffix -i:

budapesti lányok
egyetemi tanár
ipari tanuló

Note that the suffix -i may also be added to adverbs:

mai gyerekek
tegnapi kenyér

Another common suffix added to a noun to form the corresponding adjective is -ú, -ű (-jú, -jű):

szem - szemű
haj - hajú
zene - zenéjű

Note that this type of adjective is used as the corresponding form in English:

fekete hajú - black-haired
kékszemű - blue-eyed
négylábú - four-footed

SUBSTITUTION DRILL

I

1. Nem szabad telefonálnom.

csónakázni - kezdeni - feküdni
jönni - kérdezni - próbálni -
kicserélni - használni - ülni -
hozni - főzni - küldeni -
előzni - viccelni - felszállni -
fizetni - eladni - elmesélni

csónakáznom - kezdenem - feküdnöm
jönnöm - kérdeznem - próbálnom -
kicserélnem - használnom - ülnöm -
hoznom - főznöm - küldenem -
előznöm - viccelnem - felszállnom -
fizetnem - eladnom - elmesélnem

2. Sikerült elkészülnie.

elmesélni - szállítani - termelni -
ajánlani - megérdeklődni - tudni -
játszani - előzni - elfelejteni -
lefényképezni - beváltani -
hallani - emlékezni - kikötni

elmesélnie - szállítania - termelnie -
ajánlania - megérdeklődnie - tudnia -
játszania - előznie - elfelejtenie -
lefényképeznie - beváltania -
hallania - emlékeznie - kikötnie

3. Tilos volt fényképeznünk.

halászni - küldeni - felhívni -
érteni - hajtani - szeretni -
gondolni - segíteni - fürdeni -
játszani - kapni - tölteni -
szerepelni

halásznunk - küldenünk - felhívnunk -
értenünk - hajtanunk - szeretnünk -
gondolnunk - segítenünk - fürdenünk -
játszanunk - kapnunk - töltenünk -
szerepelnünk

4. Meg lehet magyarázniuk.

mutatni - ismerni - segíteni -
állni - tanulni - enni -
inni - főzni - hallgatni -
tudni - találni - kérdezni -
fizetni - érteni - próbálni

mutatniuk - ismerniük - segíteniük -
állniuk - tanulniuk - enniük -
inniuk - főzniük - hallgatniuk -
tudniuk - találniuk - kérdezniük -
fizetniük - érteniük - próbálniuk

II

1. Ha nem lett volna háború, <u>én is vegyészmérnök lettem volna</u>.	If there hadn't been a war, <u>I would have become a chemical engineer also</u>.
I would have traveled a lot	sokat utaztam volna
I would have bought a new car	egy új autót vettem volna
I would have stayed in Hungary	Magyarországon maradtam volna
he would have been rich	gazdag lett volna
we would have lived in a big house	nagy házban laktunk volna
they would have flown to Paris	Párizsba repültek volna
we would have been happy	boldogok lettünk volna
he wouldn't have been living in Washington	nem lakott volna Washingtonban
2. Ha tegnap este tanultam volna, most <u>teniszezni mennék</u>.	If I had studied last night, <u>I'd go and play tennis</u> now.
I'd go to the theater.	színházba mennék
I'd go boat riding	csónakáznék
I'd swim	úsznék
I'd read an interesting book	egy érdekes könyvet olvasnék
I wouldn't do anything	nem csinálnék semmit
I'd write a letter	levelet írnék
I'd go for a walk	sétálni mennék
I'd sit in a cafe	kávéházban ülnék
I wouldn't study	nem tanulnék

TRANSFORMATION DRILL

I

Instructor: Délután két órát aludtam.
Student: Délután sikerült két órát aludnom.

(Use: kell, lehet, szabad, sikerül, tilos - whichever you think the best.)

1. Mária New Yorkban megáll.	Máriának New Yorkban meg kell állnia.
2. A gyerekek reggel tejet isznak.	A gyerekeknek reggel tejet kell inniuk.
3. Nem beszélgetünk az osztályban.	Tilos beszélgetnünk az osztályban.
4. Együtt mentünk ebédelni.	Sikerült együtt mennünk ebédelni.
5. Mit fizetett a vendéglőben?	Mit kellett fizetnie a vendéglőben?
6. Három órát vártunk.	Három órát kellett várnunk.
7. Nem felejti el, amit mondtam.	Nem szabad elfelejtenie, amit mondtam.
8. Csak a folyosón dohányzunk.	Csak a folyosón szabad dohányoznunk.
9. Egy kis tejet innék.	Szabad egy kis tejet innom?
10. Magyarországra utazik.	Lehet Magyarországra utaznia.
11. Vettem két jegyet az operába.	Sikerült két jegyet vennem az operába.
12. Az orvos azt mondta, nem jó, ha sokat iszik.	Az orvos azt mondta, nem szabad sokat innia.
13. Megcsináltam a házi feladatot, így most moziba megyek.	Megcsináltam a házi feladatot, így most moziba lehet mennem.
14. Négy órakor megyünk haza.	Négy órakor lehet haza mennünk.
15. Reggel nyolckor az iskolában vagyok.	Reggel nyolckor az iskolában kell lennem.
16. Az anyám mindig sokat dolgozott.	Az anyámnak mindig sokat kellett dolgoznia.
17. A barátom nem telefonált, mert rossz volt a telefon.	A barátomnak nem sikerült telefonálnia, mert rossz volt a telefon.

18. Nagypénteken nem eszünk húst. — Nagypénteken tilos húst ennünk.
19. Levest főztem, de nem lett jó. — Nem sikerült jó levest főznöm.
20. Késő van, a gyerekek lefekszenek. — Késő van, a gyerekeknek le kell feküdniük.

II

Instructor: Tegnap fáradt voltam, lefeküdtem.
Student: Ha tegnap fáradt lettem volna, lefeküdtem volna.

1. Szomjas voltam, ittam. — Ha szomjas lettem volna, ittam volna.
2. Meghívtak, elmentem. — Ha meghívtak volna, elmentem volna.
3. Gazdag volt, szép autót vett. — Ha gazdag lett volna, szép autót vett volna.
4. Ötkor indultak, tízkor megérkeztek. — Ha ötkor indultak volna, tízkor megérkeztek volna.
5. Több fizetést kaptunk, több ajándékot vettünk. — Ha több fizetést kaptunk volna, több ajándékot vettünk volna.
6. Szegények voltunk, nem vettünk nagy házat. — Ha szegények lettünk volna, nem vettünk volna nagy házat.
7. Jó idő volt, sétáltam. — Ha jó idő lett volna, sétáltam volna.
8. Az oroszok kimentek Magyarországról, mindenki boldog volt. — Ha az oroszok kimentek volna Magyarországról, mindenki boldog lett volna.
9. Beteg voltam, korán hazamentem. — Ha beteg lettem volna, korán hazamentem volna.

III

Instructor: Nem indultam korán, ezért sietni kellett.
Student: Ha korán indultam volna, nem kellett volna sietnem.

1. Nem értettem, hogy mit mondott, ezért meg kellett kérdeznem. — Ha értettem volna, hogy mit mondott, nem kellett volna megkérdeznem.
2. Nem tanult, ezért megbukott a vizsgán. — Ha tanult volna, nem bukott volna meg a vizsgán.
3. Munkásgyerekek voltak, sikerült bejutniuk az egyetemre. — Ha nem lettek volna munkásgyerekek, nem sikerült volna bejutniuk az egyetemre.
4. Magyarországra utaztunk, ott sikerült az apámmal találkozni. — Ha nem utaztunk volna Magyarországra, nem sikerült volna az apámmal találkoznunk.
5. Kerestünk egy házat, sikerült megtalálni. — Ha nem kerestük volna a házat, nem sikerült volna megtalálnunk.
6. Kovács gyereke megfázott, ezért Kovács gyógyszertárba megy. — Ha Kovács gyereke nem fázott volna meg, Kovácsnak nem kellene gyógyszertárba mennie.
7. Kaptunk egy fényképezőgépet, sok fényképet lehetett csinálni. — Ha nem kaptunk volna fényképezőgépet, nem lehetett volna sok fényképet csinálnunk.
8. Johnsonék benzinje elfogyott, egy benzinkútnál meg kellett állni. — Ha Johnsonék benzinje nem fogyott volna el, nem kellett volna Johnsonéknak egy benzinkútnál megállniuk.

9. Fáztam, meleg kabátot kellett venni.	Ha nem fáztam volna, nem kellett volna meleg kabátot vennem.
10. Nagyon drága volt minden, sokat kellett költeni.	Ha nem lett volna minden nagyon drága, nem kellett volna sokat költenünk.
11. Nem ettem, éhes maradtam.	Ha ettem volna, nem maradtam volna éhes.
12. Nem aludtam az éjjel, most fáradt vagyok.	Ha aludtam volna az éjjel, most nem lennék fáradt.
13. Nem foglaltunk előre helyet, most nincs helyünk.	Ha foglaltunk volna előre helyet, most lenne helyünk.
14. Nem váltották be a csekküket, most nincs pénzük.	Ha beváltották volna a csekküket, most lenne pénzük.

VARIATION DRILL

I

1. Ajándékot kell vinnem.	I have to take a gift.
a. I have to buy a new dress.	Egy új ruhát kell vennem.
b. I have to eat lunch at one.	Egykor ebédet kell ennem.
c. I have to go to New York tomorrow.	Holnap New Yorkba kell mennem.
d. I have to put the flower in water.	A virágot vízbe kell tennem.
e. I have to be in class at nine.	Kilenckor az osztályban kell lennem.
2. Három órát kellett várnom.	I had to wait three hours.
a. I had to go to school.	Az iskolába kellett járnom.
b. I had to study a lot.	Nagyon sokat kellett tanulnom.
c. I had to write a letter.	Egy levelet kellett írnom.
d. I had to phone my friend.	A barátomnak kellett telefonálnom.
e. I had to stand in line in front of the movie.	A mozi előtt sorba kellett állnom.
3. Kávét kell főznöm.	I have to make ('cook') coffee.
a. I have to sit straight.	Egyenesen kell ülnöm.
b. I always have to spend a lot.	Sokat kell mindig költenem.
c. I have to fly to San Francisco.	San Franciscoba kell repülnöm.
d. I have to lie in bed for a few days.	Néhány napig ágyban kell feküdnöm.
e. Next week I have to come to Washington.	A jövő héten Washingtonba kell jönnöm.
4. Bécsben meg kell állnia.	He has to stop in Vienna.
a. You have to explain this.	Ezt meg kell magyaráznia.
b. You have to show me your new car.	Az új kocsiját meg kell mutatnia.
c. He has to learn the poem.	A verset meg kell tanulnia.
d. You have to drink the wine.	A bort meg kell innia.
e. You have to visit my father.	Az apámat meg kell látogatnia.

5. Jánosnak tilos volt beszélnie. — John was forbidden to speak.

a. Mary was forbidden to eat meat. — Máriának tilos volt húst ennie.
b. The child was forbidden to ask. — A gyereknek tilos volt kérdeznie.
c. Peter was forbidden to fly. — Péternek tilos volt repülnie.
d. My father was forbidden to play tennis. — Az apámnak tilos volt teniszeznie.
e. It's forbidden for you to take a camera. — Tilos fényképezőgépet vinnie.

6. Szabad volt énekelnünk. — We were permitted to sing.

a. Are we permitted to eat everything? — Szabad mindent megennünk?
b. We weren't permitted to move into another city. — Nem volt szabad egy másik városba költöznünk.
c. May we sit down? — Szabad leülnünk?
d. We can't go home before four. — Négy előtt nem szabad hazamennünk.
e. We weren't permitted to ask. — Nem volt szabad kérnünk.

7. Sikerült ott maradnunk. — We succeeded in staying there.

a. We succeeded in packing quickly. — Sikerült gyorsan becsomagolnunk.
b. We succeeded in finding the house. — Sikerült a házat megtalálnunk.
c. We had to tell everything. — Mindent el kellett mondanunk.
d. We don't have to study on Saturday. — Szombaton nem kell tanulnunk.
e. We have to light the lamps in the evening. — Este lámpákat kell gyújtanunk.

8. A gyerekeknek hétkor otthon kell lenniük. — The children have to be at home at seven.

a. The girls have to help in the kitchen. — A lányoknak a konyhában kell segíteniük.
b. The Kovácses have to understand that. — Kovácséknak ezt meg kell érteniük.
c. Small children have to go to bed early. — Kisgyerekeknek korán kell lefeküdniük.
d. They had to take bread. — Kenyeret kellett vinniük.
e. It's forbidden for them to eat fruit. — Tilos gyümölcsöt enniük.

II

1. Ha meghívott volna, elmentem volna. — If you had invited me, I would have gone.

a. If we had started earlier, we would have arrived there sooner. — Ha korábban indultunk volna, hamarabb odaértünk volna.
b. If you had come, you would have gotten supper too. — Ha eljöttek volna, maguk is kaptak volna vacsorát.
c. If I had asked him for money, he would have given it to me. — Ha kértem volna tőle pénzt, adott volna.
d. If you had had breakfast, you wouldn't be hungry now. — Ha reggelizett volna, most nem lenne éhes.

2. Ha meleg teát kaptunk volna, nem fáztunk volna meg.	If we had gotten hot tea, we wouldn't have caught a cold.
a. If they had been rich, they would have bought a larger house.	Ha gazdagok lettek volna, nagyobb házat vettek volna.
b. If I had had money, I would have gone for a summer vacation.	Ha pénzem lett volna, nyaralni mentem volna.
c. If the weather had been nice, they would have gone on a picnic.	Ha szép idő lett volna, kirándulni mentek volna.
d. If you had brought a warm coat, you wouldn't have caught a cold.	Ha meleg kabátot hozott volna, nem fázott volna meg.
3. Ha felvettek volna az egyetemre, ma már orvos lennék.	If they had accepted me at the university, I'd be a doctor today.
a. If I had studied Hungarian, I could speak (it) now.	Ha tanultam volna magyarul, most már beszélni tudnék.
b. If I had started earlier, I'd be there by now.	Ha hamarabb indultam volna, most már ott lennék.
c. If you had had permission to smoke in the classroom, would you smoke?	Ha szabad volna dohányoznia az osztályban, dohányozna?
d. If you hadn't drunk so much you wouldn't be sick now.	Ha nem ivott volna olyan sokat, most nem lenne beteg.

III

Fáradtan érkeztem meg.	I arrived tired.
a. My wife drives fast.	A feleségem gyorsan hajt.
b. I want the soup hot.	Melegen kérem a levest.
c. He holds himself erect.	Egyenesen tartja magát.
d. The child came home hungry.	A gyerek éhesen jött haza.
e. Do you drink your coffee sweet?	Édesen issza a kávét?

IV

1. A budapesti lányok szépek.	The girls from Budapest are pretty.
a. I'd like to buy some Balaton fish.	Szeretnék balatoni halat venni.
b. The wine from Tokay is world famous.	A tokaji bor világhíres.
c. Country people live longer.	Vidéki emberek tovább élnek.
d. Factory workers don't earn much ('well').	A gyári munkások nem jól keresnek.
e. The Vienna express is on track four.	A bécsi gyors a negyedik vágányon áll.
2. Esti újságot kérek.	I want an evening newspaper.
a. He travels on the morning train to Budapest.	A reggeli vonattal utazik Budapestre.
b. Today's children think they know everything.	A mai gyerekek azt hiszik, hogy mindent tudnak.
c. His weekly salary was 500 forints.	500 forint volt a heti fizetése.
d. The yearly rent is two thousand dollars.	Kétezer dollár az évi lakbér.

TRANSLATION DRILL

1. Fekete's oldest son is attending the technical university.	Fekete idősebbik fia a műszaki egyetemre jár.
2. He finished middle school last year and wants to be an architect.	Múlt évben végezte el a középiskolát és épitészmérnök akar lenni.
3. He has to study in the university for four years.	Négy évet kell az egyetemen tanulnia.
4. In the technical university students study mathematics for the most part.	A műszaki egyetemen a hallgatók főleg matematikát tanulnak.
5. He's very glad that they accepted him in the university.	Nagyon örül, hogy felvették az egyetemre.
6. Children of the workers in particular are accepted in the Hungarian universities.	A magyar egyetemekre főleg a munkások gyerekeit veszik fel.
7. The students have to pass examinations every half year.	A hallgatóknak minden félévben vizsgázniuk kell.
8. The son of one of Fekete's friends wasn't accepted in the technical university.	Fekete egyik barátjának a fiát nem vették fel a műszaki egyetemre.
9. If they had accepted him at the university, he would have become an engineer also.	Ha felvették volna az egyetemre, ő is mérnök lett volna.
10. At the universities they have oral and written examinations.	Az egyetemen szóbeli és írásbeli vizsgák vannak.
11. Anyone who wants to become a physician has to study for 6 years.	Aki orvos akar lenni, annak hat évet kell tanulnia.
12. Anyone who wants to study economics has to attend the University of Economics.	Aki közgazdaságtant akar tanulni, annak a közgazdasági egyetemre kell járnia.
13. Most universities in Hungary are in the capital.	Magyarországon a legtöbb egyetem a fővárosban van.
14. If the students pass all examinations they get diplomas after four years.	Ha a hallgatóknak sikerül minden vizsgájuk, négy év után kapnak diplomát.
15. Anyone who wants to attend a university has to finish middle school first.	Aki egyetemre akar menni, annak először a gimnáziumot kell elvégeznie.
16. The students have to study in the gymnasium for four years.	A diákoknak négy évig kell a gimnáziumban tanulniuk.
17. In the gymnasium they can choose what they want to study.	A gimnáziumban választaniuk lehet, hogy mit akarnak tanulni.
18. There are general, technical, commercial and agricultural middle schools.	Vannak általános, műszaki, kereskedelmi és mezőgazdasági középiskolák.
19. Fekete's nephew is a student in a technical gymnasium. He wants to be a chemical engineer.	Fekete unokaöccse műszaki gimnáziumba jár. Vegyészmérnök akar lenni.
20. In the technical middle schools they have academic instruction and practical exercises.	A műszaki középiskolában elméleti és gyakorlati oktatás van.
21. During the experiments ('practical exercises') the students have to work in a laboratory.	A gyakorlati órák alatt a tanulóknak a laboratoriumban kell dolgozniuk.
22. They have to study technical subjects principally.	Főleg műszaki tantárgyakat kell tanulniuk.
23. In a general gymnasium they can select two or three languages.	Az általános gimnáziumban két vagy három nyelvet lehet választaniuk.
24. The students have to study in the middle school up to the age of 18.	A tanulóknak 18 éves korig kell a középiskolában tanulniuk.
25. After four years they graduate from middle school.	Négy év után érettségiznek.
26. If they want to get good grades they have to study a lot.	Ha jó bizonyitványt akarnak kapni, sokat kell tanulniuk.

27. If Fekete's son had studied more he would have received better grades.
Ha Fekete fia többet tanult volna, jobb bizonyitványt kapott volna.

28. Boys and girls can go to a gymnasium after they finish elementary school.
A fiúk és a lányok az általános iskola után gimnáziumba mehetnek.

29. In Hungary every child has to study for 8 years in the elementary schools.
Az általános iskolákban Magyarországon minden gyereknek 8 évet kell tanulnia.

30. Children go to the elementary school at the age of six.
A gyerekek hat éves korban mennek az általános iskolába.

31. Fekete's younger son is 10 years old; he's in the fourth grade of the elementary school.
Fekete kisebbik fia tíz éves, az általános iskola negyedik osztályába jár.

32. Children learn to write, read and do arithmetic in the early grades of school.
Az első években a gyerekek megtanulnak írni, olvasni és számolni.

33. The children have to be in class each morning at eight.
Minden reggel nyolc órakor kell a gyerekeknek az iskolában lenniük.

34. They go home at one in the afternoon, hungry and tired.
Délután egy órakor mennek haza fáradtan és éhesen.

35. The children have to finish their homework in the afternoon.
A házi feladatot a gyerekeknek délután meg kell csinálniuk.

36. If Fekete weren't strict with his son, the boy wouldn't be a good student.
Ha Fekete nem volna szigorú a fiához, a fiú nem volna jó tanuló.

37. Fekete's son has to read and write a lot at home.
Fekete fiának otthon sokat kell olvasnia és írnia.

38. The children also have to study geography and Hungarian history in school.
A gyerekeknek az iskolában földrajzot és magyar történelmet is kell tanulniuk.

39. After the elementary school the children either go on to a gymnasium or to a factory as industrial apprentices.
Az általános iskola után a gyerekek vagy gimnáziumba mennek, vagy egy gyárba ipari tanulónak.

40. In the factories they get more practical and less theoretical instruction.
A gyárakban több gyakorlati és kevesebb elméleti oktatást kapnak.

RESPONSE DRILL

1. Milyen iskolák vannak Magyarországon?
2. Magyarországon hány éves korban mennek először a gyerekek iskolába?
3. Hány osztálya van az általános iskolának?
4. Milyen tantárgyakat tanulnak a gyerekek az általános iskolában?
5. Hány éves korig kötelező iskolába járni Magyarországon?
6. Az általános iskola után milyen iskolába mehetnek?
7. Milyen gimnáziumok vannak Magyarországon?
8. Aki nem akar menni középiskolába, hova megy tanulni?
9. Mit tanulnak a diákok a műszaki gimnáziumban?
10. Milyen oktatást kapnak az ipari tanulók a gyárakban?
11. Milyen gimnáziumba megy az, aki vegyészmérnök akar lenni?
12. A gimnázium negyedik osztálya után milyen vizsgát kell a tanulóknak tenniük?
13. Kiknek lehet beiratkozni az egyetemekre?
14. Magyarországon főleg kiket vesznek fel az egyetemre?
15. Melyik városban vannak egyetemek Magyarországon?
16. Melyik egyetemen kell a hallgatóknak a leghosszabb ideig tanulniuk?
17. Hogy hívják azt az egyetemet, ahol közgazdaságtant tanítanak?
18. Milyen egyetemek vannak Magyarországon?
19. Milyen iskolába járnak azok, akik nappal dolgoznak?

20. Mit csinálnak azok, akik messze laknak az iskolától és tanulni akarnak?
21. Milyen vizsgák vannak Magyarországon?
22. Az Egyesült Államokban vannak szóbeli vizsgák az iskolákban?
23. Vannak műszaki középiskolák az Egyesült Államokban?
24. Hány évig kötelező iskolába járni az Egyesült Államokban?
25. Hány osztálya van a középiskoláknak az Egyesült Államokban?
26. Milyen nyelveket tanulnak az amerikai diákok középiskolában?
27. Melyek a legjobb egyetemek Amerikában?
28. Milyenek a vizsgák az amerikai iskolákban?
29. Mikor kapnak diplomát az egyetemi hallgatók az Egyesült Államokban?
30. Maga mit tanult az egyetemen?

CONVERSATION PRACTICE

1

A: Milyen iskolába jár a fia?
B: Általános iskolába jár, az ötödik osztályba.
A: Milyen tantárgyakat kell az iskolában tanulniuk?
B: Számtant, földrajzot, történelmet és még más tantárgyakat.
A: Sokat kell a fiának tanulnia?
B: Igen, főleg sokat kell írnia és számolnia.
A: Hány éves korig járnak a gyerekek az általános iskolába?
B: Minden gyereknek 14 éves korig kell iskolába járnia.

2

A: Hány osztálya van a középiskolának Magyarországon?
B: A gimnáziumnak négy osztálya van.
A: Az idősebbik fia már gimnáziumba jár, nem? Mit tanul?
B: Ő műszaki gimnáziumba jár. Építészmérnök akar lenni.
A: Örül, hogy a fia mérnöki pályára megy?
B: Igen. Ha lett volna pénzem tanulni, én is mérnök lettem volna.
A: Csak elméleti tárgyakat tanulnak a gimnáziumban?
B: Nem. A szakiskolákban az elméleti tantárgyak mellett gyakorlati oktatás is van.

3

A: Kinek lehet az egyetemre beiratkozni?
B: Aki jól végezte el a gimnáziumot és akit felvesznek.
A: Hány évig tanulnak az egyetemen?
B: A legtöbb egyetemen a hallgatók négy év után kapnak diplomát.
A: Milyen vizsgák vannak Magyarországon?
B: A gimnáziumokban és az egyetemeken szóbeli és írásbeli vizsgák vannak.
A: Mit csinálnak azok, akiknek nappal dolgozniuk kell és tanulni akarnak?
B: Azok esti tanfolyamra járnak.
A: És azok, akik messze laknak az iskolától?
B: Azok levelező tanfolyamra iratkoznak be.

SITUATIONS

1. Találkozik egy barátjával, akivel gyerekkorában együtt járt iskolába. Amióta elvégezték az iskolát, nem látta őt. Elbeszélgetnek, hogy mit csináltak azóta, hol dolgoznak, mi a hivatásuk. Azután megkérdezi, hogy vannak-e gyerekei és milyen nagyok, hova járnak iskolába, mit tanulnak, mik akarnak lenni. Saját gyerekeiről is beszél. Melyik egyetemre akar menni a fia, milyen középiskolába jár a lánya? Szorgalmasak a gyerekei? Maga szigorú hozzájuk?

2. Valaki megkéri magát, hogy beszéljen az amerikai iskolákról. Hány éves korban mennek elõször a gyerekek az iskolába? Hány évig tart az elemi iskola? Milyen középiskolák vannak? Hány évig tart a középiskola? Milyen tantárgyakat tanulnak ott a gyerekek? Milyenek a vizsgák? Milyen nyelveket tanulnak? Hány évig kötelezõ iskolába járni? Középiskola után hova mennek tanulni? Milyenek az egyetemek? Drágák? Sokat kell ott tanulni? Mindenkit felvesznek az egyetemekre? Ha nem, miért nem? Vannak szóbeli vizsgák is az egyetemeken? Vannak esti iskolák is? Oda kik járnak?

3. Mondja el, hogy maga hova járt iskolába és mit végzett. Mik voltak a kedvenc tantárgyai? Mik voltak a szaktárgyai? Mit gondol, melyek a legjobb egyetemek az Egyesült Államokban?

NARRATIVE

Magyarországon az oktatás három fokon folyik: az általános iskolákban alapfokon, a középiskolákban középfokon, az egyetemeken és a fõiskolákon felsõfokon.

A gyerekek hat éves korban kezdenek az általános iskolába járni. Ott megtanulnak írni, olvasni és számolni. Az általános iskolába mindenkinek nyolc évig kell járnia. A második négy évben tanulnak földrajzot, történelmet, irodalmat és más tárgyakat. Minden év végén szóbeli és írásbeli vizsgát kell minden tanulónak tennie. Ha jó bizonyitványt akarnak kapni, sokat kell tanulniuk. A gyerekek 14 éves korig járnak az általános iskolába.

Az általános iskola után középiskolába mehetnek, vagy ipari tanulónak egy gyárba. A középiskolában már választaniuk lehet, hogy mit szerenének tanulni. Ezért vannak mûszaki, általános, kereskedelmi és mezõgazdasági középiskolák. A középiskolákban a tanulók nyelveket is tanulnak. A legtöbb iskolában oroszt kell tanulniuk, de sokan tanulnak angolul és németül is. A felsõbb osztályokban magasabb matematika is van. Aki mérnök akar lenni, az a mûszaki gimnáziumba megy, aki pedig vegyész akar lenni, az a vegyipari gimnáziumba jár. Ezekben a gimnáziumokban az elméleti oktatás mellett gyakorlati oktatás is van. Az ipari tanulók pedig gyárakban tanulják meg a szakmájukat. Õk fõleg gyakorlati oktatást kapnak. A kereskedelmi gimnáziumban kereskedelmi szaktárgyakat (könyvelést, levelezést) és gazdaságtant tanulnak.

Akik elvégezték a középiskolát és érettségi vizsgát tettek, egyetemeken tanulhatnak tovább, ha felveszik õket. Az egyetemekre csak azokat veszik fel, akiknek jó az érettségi bizonyítványuk. Régen az egyetemek nagyon drágák voltak és ezért fõleg csak azok mehettek egyetemre, akiknek a szülei a középosztályhoz tartoztak. Ma a munkásosztály és a parasztok gyerekeinek nagy százaléka tanul az egyetemeken. Az egyetemi hallgatók diákotthonokban laknak és az egyetem menzáján étkeznek. Az iskolák és az egyetemek ingyenesek. Tandíj nincsen.

A legtöbb egyetem négy évig tart. A hallgatóknak minden félév után vizsgázniuk kell. Az egyetemeken és a fõiskolákon szóbeli és írásbeli vizsgák vannak. Ha sikerül minden vizsgájuk, négy év után diplomát kapnak. A mérnökök a mûszaki egyetemen, az orvosok az orvostudományi egyetemen, az ügyvédek a jogi egyetemen, a közgazdászok pedig a közgazdaságtudományi egyetemen tanulnak. A tanárok a bölcsészeti egyetemre járnak. A legtöbb egyetem Budapesten van, de sok egyetem van más városokban is. Régi híres egyetemi városok: Pécs, Szeged és Debrecen.

fok, -a	level, grade
folyik	goes on, continues, flows
alap, -ja	base, basis

főiskola	college, academy
felső	upper, higher
vegyipar, -a	chemical industry
szaktárgy, -at	special subject, major
könyvelés	bookkeeping
levelezés	correspondence
szülő	parent
tartozni	to belong
paraszt, -ja	peasant
százalék, -a	percentage
diákotthon, -a	student home, youth hostel
menza	student canteen, mess, cafeteria
étkezni	to eat (meals)
ingyen, ingyenes	free of charge, gratis
tandíj, -at	school fees, tuition
félév	term, semester
közgazdász	economist

KEMÉNYÉK KÖLTÖZKÖDNEK

Basic Sentences

to move, change residence	költözködni

(The Kemény's are moving into a new apartment. The Fehérs are helping them.)

(Kemények új lakásba költöznek. Fehérék segítenek költözködni.)

Francis, Frank	Ferenc
meanwhile	közben
things, matter, stuff, object	dolog, dolgot, dolga

KEMÉNY

Frank and I will help the movers carry up the heavy furniture. In the meanwhile the ladies will unpack the linen and dishes.

Ferenc és én segítünk a munkásoknak a nehéz dolgokat felvinni. Közben a hölgyek kicsomagolják a fehérneműt és az edényeket.

KEMÉNYNÉ

First we'll have to put the furniture in its proper place. We'll unpack the other things later.

Először a bútorokat kellene a helyükre tenni. Majd később kicsomagolunk.

KEMÉNY

O.K. Whatever you say.

Jó, ahogy akarja.

to place, put	állítani
armchair	fotel, -e, -ja
sofa bed	rekamié
couch, sofa	dívány

FEHÉR

Where are you going to put these two armchairs?

Hova állítja ezt a két fotelt?

KEMÉNYNÉ

Next to the window.

Az ablak mellé.

round	kerek
square, four-sided	négyszögletes

FEHÉR

And that small round table?

És azt a kerek asztalt?

KEMÉNY

Between the two armchairs.

A két fotel közé.

bring (command)	hozza (imperative)
carpet, rug	szőnyeg, -e

KEMÉNYNÉ

Please bring the small rug here from behind the cabinet. I'll put it under the round table.

Legyen szíves, hozza ide a kis szőnyeget a szekrény mögül. A kerek asztal alá teszem.

FEHÉR

From behind which cabinet? — Melyik szekrény mögül?

KEMÉNYNÉ

From behind the cabinet next to the door. — A mögül a szekrény mögül, ami az ajtó mellett áll.

floor lamp — állólámpa
crate, chest, case — láda

KEMÉNY

Where are you putting the floor lamp that's beside that crate? — Hova teszi azt az állólámpát, ami a mellett a láda mellett van?

desk — íróasztal, -a
armchair — karosszék
friendly — barátságos

KEMÉNYNÉ

Behind the desk. Or rather next to this armchair in the corner. It'll look very cozy, won't it? — Az íróasztal mögé. Vagy inkább e mellé a karosszék mellé a sarokban. Barátságos lesz így, ugye?

curtain — függöny
curtain rod — függönytartó

FEHÉR

Yes. Are you going to put the curtain rods over the windows now? — Igen. Felteszi most a függönytartókat az ablak fölé?

to hang — akasztani

KEMÉNY

Yes. Then we can hang the curtains up also. — Fel. Akkor fel lehet akasztani a függönyöket is.

KEMÉNYNÉ

I don't believe they're here yet. I don't even know what crate they're in. — Azt hiszem, hogy azok még nincsenek itt. Nem is tudom, hogy melyik ládában vannak.

stairs — lépcső
staircase — lépcsőház, -at

KEMÉNY

The men are bringing two crates up the stairs right now. — Az emberek éppen most hoznak fel két ládát a lépcsőházban.

to work, run, function, operate — működni
elevator — felvonó

FEHÉR

Isn't the elevator working? — Nem működik a felvonó?

KEMÉNY

Yes, but you can't carry boxes in it. — De igen, csak azon nem lehet ládákat hozni.

bedclothes, bedding
bedspread, cover
blanket
pillow
quilt, cover
sheet
pillow case
cooking utensils

ágynemű
ágytakaró
pokróc
vánkos
paplan, -a
lepedõ
vánkoshuzat, -a, -ja
konyhaedény

KEMÉNYNÉ

The bedclothes are in one of them. I put the curtains under them. The kitchen utensils are in the other one.

Az egyikben van az ágynemű. Az alá tettem a függönyöket. A másikban a konyhaedények vannak.

silver
cutlery
painting

ezüst, -öt, -je
evõeszköz
festmény

FEHÉR

I don't see the crate that the silver and paintings are in.

Nem látom azt a ládát, amelyikben az ezüst és a festmények vannak.

KEMÉNYNÉ

Many things are not here yet.

Sok minden még nincs itt.

instead of
company, firm
pocket

helyett
vállalat, -a
zseb, -e

KEMÉNY

Would you call the movers for me? Their phone number is in my coat pocket.

Felhívná helyettem a szállítási vállalatot? A kabátom zsebében van a telefonszámuk.

FEHÉR

Is this your coat?

Ez a maga kabátja?

mine
his, hers
clothes rack, hat rack
to hang (down)
yours

enyém
övé
fogas
lógni
magáé

KEMÉNY

No, it isn't mine, but one of the worker's. Mine is hanging on the clothes rack, next to yours.

Nem, ez nem az enyém, hanem az egyik munkásé. Az enyém a fogason lóg, a magáé mellett.

central heating

központi fûtés

FEHÉRNÉ

Is the central heating in the apartment working yet?

Mûködik már a központi fûtés a lakásban?

radiator, heater
manager
because of
to heat, make a fire

fűtőtest, -e
házfelügyelő
miatt
fűteni, befűteni

KEMÉNY

The radiator's warm. I believe the manager has turned the heat on for us.

A fűtőtest meleg. Azt hiszem, a házfelügyelő miattunk fűtött be.

tenant, inhabitant

lakó

FEHÉRNÉ

I haven't met any of the other tenants in the house yet.

Nem találkoztam még más lakókkal a házban.

brand new
wall
ceiling
floor
to paint

vadonatúj
fal, -at, -a
plafon, -ja
padló
festeni

KEMÉNY

The house is brand new. We're the first tenants. The walls were only painted yesterday.

A ház vadonatúj. Mi vagyunk az első lakók. A falakat csak tegnap festették.

the rest, remaining, other

többi

FEHÉRNÉ

Do you know who the other tenants will be?

Tudja, hogy kik lesznek a többi lakók?

ground floor, main floor, first floor
story, floor
third floor

földszint, -je
emelet, -e
második emelet

KEMÉNY

The Austrian Consul is moving in on the main floor below us next week. And a journalist is coming to live on the third floor right above us.

A jövő héten az osztrák konzul költözik alánk a földszintre. A második emeletre pedig, éppen fölénk, egy újságíró jön lakni.

FEHÉR

What, didn't Szabó the lawyer get the apartment above you?

Hát nem Szabó, az ügyvéd kapta meg a lakást maguk fölött?

to assign
to happen, occur

kiutalni
történni

KEMÉNY

No. As usual, the housing office assigned it to Alpári the journalist instead of to him.

Nem. Helyette Alpárinak, az újságírónak utalta ki a lakáshivatal, ahogy ez történni szokott.

to put things in order
to clean

rendbehozni
takarítani, kitakarítani

KEMÉNYNÉ

Let's go to the kitchen. I'm going to make some coffee. Afterwards we can put the apartment in order and clean up.

Menjünk a konyhába. Főzök egy kávét. Utána rendbehozzuk a lakást és takarítunk.

cleaning woman — takarítónő

KEMÉNY

The cleaning woman will clean it up tomorrow.

Majd a takarítónő holnap kitakarít.

electricity — villany
gas — gáz
fireplace — tűzhely
refrigerator — jégszekrény
provisions — élelmiszer, -e
pantry, very small room — kamra, kamara
equipped — felszerelt

FEHÉRNÉ

An electric range, a new refrigerator and a pantry! This is really a well-equipped kitchen.

Villanytűzhely, új jégszekrény és egy élelmiszerkamra! Ez igazán egy jól felszerelt konyha.

percolator — kávéfőző

KEMÉNY

Where's the percolator?

Hol van a kávéfőző?

probably — valószínűleg
pot — fazék, fazekat, fazeka
pan — lábas

KEMÉNYNÉ

It's probably among those pots that we haven't unpacked yet.

Valószínűleg azok között a fazekak között van, amit még nem csomagoltunk ki.

to take out — elővenni
padlock — lakat, -ja

KEMÉNY

We'll have to get the cups out also. They're in the crate that's still locked.

Elő kell venni a csészéket is. Abban a ládában vannak, amelyiken még lakat van.

key — kulcs

KEMÉNYNÉ

Where's the key?

Hol van a kulcs?

KEMÉNY

Look in my pocket.

Nézze meg a zsebemben.

KEMÉNYNÉ

It's not there. Nincsen ott.

KEMÉNY

Then look in John's. Akkor nézze meg Jánoséban.

terrace, balcony erkély

KEMÉNYNÉ

Let's go on the terrace and have some coffee. You can see the city from there. Menjünk ki az erkélyre kávét inni. Onnan lehet látni a várost.

hill domb, -ja

FEHÉR

The view is nice here, from Rózsadomb. Szép a kilátás innen, a Rózsadombról.

FEHÉRNÉ

Many people are moving to Buda. You know, the French Consul used to live above us. Last week he moved out of the apartment above ours. He also lives in Buda now. Sokan költöznek Budára. Tudja, hogy a francia konzul fölöttünk lakott. A múlt héten elköltözött a lakásból fölülünk. Most ő is Budán lakik.

FEHÉR

I'd rather live in Buda too. But my daughter goes to school in Pest. It's better for us to be there because of her. Én is inkább Budán laknék. De a lányom Pesten jár iskolába. Miatta jobb, ha ott lakunk.

from (the direction of) felől

KEMÉNYNÉ

Look! There's an airplane coming from the direction of the Danube. It's flying toward Vienna. Nézze, ott jön egy repülőgép a Duna felől. Bécs felé repül.

FEHÉR

I wish I were on it also! Bárcsak én is rajta volnék!

KEMÉNY

Why don't you go? It isn't such a great thing today. Miért nem megy? Ez ma már nem olyan nagy dolog!

to be afraid félni
without nélkül

FEHÉR

For me it is. My wife is afraid to fly. And I can't go without my wife. Nekem igen! A feleségem fél repülni. A feleségem nélkül pedig nem mehetek.

Közmondások - Proverbs

Soknál van több.
Legjobb orvos az idő.
Kicsi a bors, de erős.
Igaz embernek minden út egyenes.
Mindenhol jó, de legjobb otthon.
Aki földön ül, nem nagyot esik.
Kölcsönkenyér visszajár.
Bajjal jár a baj.

Notes on Grammar
(For Home Study)

A. Postpositions (Continued)

In an earlier unit it was noted that personal suffixes may be added to postpositions: mellettem, alattunk, fölöttük. In this unit we find examples of some postpositions which may occur in three forms: one, referring to where (in what place); two, indicating whither (to what place); and three, denoting whence (from what place). The table following lists the most common postpositions that have these three forms:

Place to which	Place where	Place from which
Hova?	Hol?	Honnan?
alá	alatt	alól
elé	előtt	elől
fölé	fölött	fölül
mellé	mellett	mellől
mögé	mögött	mögül
közé	között	közül
köré	körül	-
felé	-	felől

These three forms for each postposition may in turn take the personal or possessive suffix, as indicated in the chart following:

Place to which	Place where	Place from which
Hova?	Hol?	Honnan?
alám	alattam	alólam
alád	alattad	alólad
alá, alája	alatta	alóla
alánk	alattunk	alólunk
alátok	alattatok	alólatok
alájuk	alattuk	alóluk
fölém	fölöttem	fölülem
föléd	fölötted	fölüled
fölé, föléje	fölötte	fölüle
fölénk	fölöttünk	fölülünk
fölétek	fölöttetek	fölületek
föléjük	fölöttük	fölülük
felém		felőlem
feléd		felőled
felé, feléje		felőle
felénk		felőlünk
felétek		felőletek
feléjük		felőlük
mellém	mellettem	mellőlem
melléd	melletted	mellőled
mellé, melléje	mellette	mellőle
mellénk	mellettünk	mellőlünk
mellétek	mellettetek	mellőletek
mellékjük	mellettük	mellőlük

Note: The use of the forms in the first column is similar to the use of the suffix -ba, -be, contrasting with the forms in the second column, the use of which is similar to that of the suffix -ban, -ben.

Some postpositions have only one stem, to which personal suffixes are added:

miattam	helyettem	nélkülem
miattad	helyetted	nélküled
miatta	helyette	nélküle
miattunk	helyettünk	nélkülünk
miattatok	helyettetek	nélkületek
miattuk	helyettük	nélkülük

Many postpositions are invariable, that is, they do not take personal endings:

innen, túl, át, keresztül, végig, képest

B. Postpositions with Demonstrative Forms

Keeping in mind the corresponding Hungarian pattern for this book, that girl, these men, etc., note the parallel pattern in Hungarian for phrases similar to under this table; behind that house; above those chairs: ez alatt az asztal alatt; a mögött a ház mögött, azok fölött a székek fölött.

In this pattern ez behaves in the same way as az before a consonant:

ez alatt az asztal alatt - but
e mellett az asztal mellett

e miatt az ember miatt
e nélkül a lány nélkül

C. The Possessive in -é or -éi

Thus far we have used Hungarian possessive forms only in the combination possessor plus thing possessed: János háza, az én barátom, Péter feleségének a neve.

The suffix -é added to a noun or pronoun indicates 'that of' and the resulting form corresponds to 'John's' or 'his' in 'That book is John's' or 'that book is his'. The plural adds -i: -éi 'those of'. For example:

Az én könyvem fekete, a magáé szürke.
Péter felesége magyar, Jánosé amerikai.
Kié az a pénz?

The tendency in colloquial Hungarian is to use the singular form -é in preference to the plural -éi except in those cases where the plural meaning is not obvious from the context.

Note the following irregular possessive forms of the personal pronouns:

enyém	mienk
tied	tietek
övé	övék

enyéim	mieink
tieid	tieitek
övéi	övéik

D. Impersonal Subject

Note the three following constructions, all of which are 'impersonal' in the sense that the person acting is unspecified. The English equivalents include 'people (say, do, etc.)', 'one (says, does, etc.)' and 'it is (said, done, etc.)'.

azt - 3 pl. verb	Azt
az ember - 3 sg. verb	Az ember
infinitive	Nem tudni

One may also use the personal form, translatable impersonally:

Azt mondják	People say, they say, it is said
Az ember nem tudja	One doesn't know, it isn't known
Nem tudni	It isn't known, people don't know
Nem tudják	People don't know, they don't know one doesn't know

Azt mondják, hogy sohasem lesz vége a hideg háborúnak.
Az ember nem tudja, hogy mit hoz a holnap.
Nem tudni, hogy miért csinálta.
Nem tudják, hogy mit akarnak.

E. Appositive

The forms underlined in the English sentences below are all examples of appositives.

I know Smith, the carpenter.
Mr. Smith, the senator, is from Massachusetts.

In Hungarian an appositive is always in the same case as the antecedent it accompanies.

Kovácstól, az ügyvédtől kaptam levelet.
Molnárról, az ügyvédről beszélt.
Fehérrel, az íróval mentem.
Keménynek, az orvosnak adtam.
Rózsához, a tanárhoz fordult.

SUBSTITUTION DRILL

I

1. A virágokat a fotelok mellé teszem.	I'll put the flowers next to the armchairs.
between - behind - under - in front of - above	közé - mögé - alá - elé - fölé

2. Kérem, hozza ide a szőnyeget a szekrények mögül.

   beside - between - under - in front of

   Please bring the rug here from behind the cabinets.

   mellől - közül - alól - elől

3. Egy attasé költözik éppen alánk az első emeletre.

   below me - below them - below him - next to him - next to me - next to them - next to us - between us - between them - below you - next to you - between Kovács and you

   An attaché is moving to the second floor right below us.

   alám - alájuk - alája - melléje - mellém - mellékjük - mellénk - közénk - közéjük - maga alá - maguk mellé - Kovács és maga közé

4. A kocsi elém jött.

   in front of us - in front of them - in front of him - behind me - behind them - behind her - behind us - behind him - between us - between you - between them -

   The car came in front of me.

   elénk - eléjük - eléje - mögém - mögéjük - mögéje - mögénk - mögéje - közénk - maguk közé - közéjük -

5. Kiköltöztek a lakásból fölülünk.

   above me - above them - above him - below me - below him - below them - below us - below my daughter - above you

   They moved out from the apartment above us.

   fölülem - fölülük - fölüle - alólam - alóla - alóluk - alólunk - a lányom alól - maga fölül

6. Felállt mellőlem.

   beside us - beside them - beside her - in front of them - in front of us - in front of him - in front of me - behind them - behind us - behind me - behind her - between them - between us

   He got up from beside me.

   mellőlünk - mellőlük - mellőle - előlük - előlünk - előle - előlem - mögülük - mögülünk - mögülem - mögüle - közülük - közülünk

II

1. János miattunk jött ide.

   because of me - because of them - because of him - because of the children

   John came here because of us.

   miattam - miattuk - miatta - a gyerekek miatt

2. A titkár kapta meg Szabó helyett a lakást.

   instead of me - instead of us - instead of Eve - instead of him - instead of the children - instead of you

   The secretary, instead of Szabó, got the apartment.

   helyettem - helyettünk - Éva helyett - helyette - a gyerekek helyett - maga helyett

3. A gyerekek nélkül mentek. — They went without the children.

without me - without them - without us - without her - without you — nélkülem - nélkülük - nélkülünk - nélküle - maga nélkül

LEXICAL DRILL

I

1. mögött

Hova megy? — A barátom mögé megyek.
Most hol van? — Most a barátom mögött vagyok.
Honnan megy el? — A barátom mögül megyek el.

2. előtt

Hova megy a kocsi? — A kocsi a bank elé megy.
Hol áll a kocsi? — A kocsi a bank előtt áll.
Honnan megy el a kocsi? — A kocsi a bank elől megy el.

3. fölött

Hova akasztják a képet? — A képet az asztal fölé akasztjuk.
Most hol van a kép? — A kép az asztal fölött van.
Honnan veszik le a képet? — A képet az asztal fölül vesszük le.

4. alatt

Hova megy a macska? — A macska a szék alá megy.
Hol van a macska? — A macska a szék alatt van.
Honnan jön ki a macska? — A macska a szék alól jön ki.

5. mellett

Hova megy? — A tanár mellé megyek.
Most hol van? — Most a tanár mellett vagyok.
Honnan megy el? — A tanár mellől megyek el.

6. között

Hova teszi a magyar újságot? — A magyar újságot az angol újságok közé teszem.
Hol van a magyar újság? — A magyar újság az angol újságok között van.
Honnan veszi el a magyar újságot? — A magyar újságot az angol újságok közül veszem el.

7. körül

Hova ülnek le a férfiak? — A férfiak az asztal köré ülnek le.
Hol ülnek a férfiak? — A férfiak az asztal körül ülnek.

8. felé - felől

Hova megy a repülőgép? — Székesfehérvár felé.
Honnan jön a kocsi? — A Balaton felől.

II

1. mögött

Hova megy a férfi? — Igen, a férfi mögéjük megy.
(A gyerekek mögé?)
Hol van az asszony? — Az asszony mögöttük van.
Honnan megy el a lány? — A lány elmegy mögülük.

2. alatt

Hova teszi a pokrócot? — Igen, alája teszem a pokrócot.
(A gyerek alá?)
Hol van a vánkos? — A vánkos alatta van.
Honnan veszi el a takarót? — A takarót elveszem alóla.

3. fölött

Kovácsék hova költöznek? — Igen, Kovácsék fölénk költöznek.
(Maguk fölé?)
Kovácsék hol laknak? — Kovácsék fölöttünk laknak.
Honnan költöznek el Kovácsék? — Kovácsék elköltöznek fölülünk.

4. előtt

Hova ült le a gyerek? — Igen, a gyerek elém ült le.
(Maga elé?)
Hol ül a gyerek? — A gyerek előttem ül.
Honnan megy el a gyerek? — A gyerek elmegy előlem.

5. mellett

Hova ment a kutya? — Igen, a kutya melléjük ment.
(A férfiak mellé?)
Hol van a kutya? — A kutya mellettük van.
Honnan megy el a kutya? — A kutya elmegy mellőlük.

6. körül

Hova mennek a gyerekek? — Igen, a gyerekek körénk jönnek.
(Maguk köré?)
Hol vannak a gyerekek? — A gyerekek körülöttünk vannak.

7. között

Hova megy János? — Igen, János közéjük megy.
(A többi diák közé?)
Hol van János? — János közöttük van.
Honnan megy el János? — János elmegy közülük.

TRANSFORMATION DRILL

I

A

Instructor: A ház mögé megyek.
Student: A ház mögött vagyok.

1. A kocsi az istálló elé megy. — A kocsi az istálló előtt van.
2. A képet a rekamié fölé akasztom. — A kép a rekamié fölött van.
3. A szőnyeget az asztal alá tettem. — A szőnyeg az asztal alatt van.
4. Az emberek az asztal köré ülnek. — Az emberek az asztal körül ülnek.
5. A könyvet a magyar könyvek közé teszem. — A könyv a magyar könyvek között van.
6. A feleségem mellé megyek. — A feleségem mellett vagyok.

B

Instructor: A fa mellett vagyok.
Student: Elmegyek a fa mellől.

1. A macska az asztal alatt fekszik. — A macska elmegy az asztal alól.
2. A repülőgép a város fölött repül. — A repülőgép elrepül a város fölül.
3. A tanár a diákok között van. — A tanár elmegy a diákok közül.
4. A kocsi a ház előtt áll. — A kocsi elmegy a ház elől.
5. A barátom mögött álltam. — Elmentem a barátom mögül.

II

A

Instructor: A gyerek a ház előtt van.
Student: A gyerek a ház elé megy.
A gyerek elmegy a ház elől.

1. A fa alatt vagyok. — A fa alá megyek. / Elmegyek a fa alól.
2. A barátom mellett ülök. — Leülök a barátom mellé. / Elmegyek a barátom mellől.
3. A kés az evőeszközök között van. — A kést az evőeszközök közé teszem. / Elveszem a kést az evőeszközök közül.
4. A kocsi a ház mögött áll. — A kocsit a ház mögé hajtom. / Elhajtom a kocsit a ház mögül.
5. A repülőgép a hegy fölött száll. — A repülőgép a hegy fölé száll. / A repülőgép elszáll a hegy fölül.
6. A lányok a bokor körül állnak. — A lányok a bokor köré állnak. / A lányok elmennek a bokor körül.

B

Instructor: A pokróc alattam van.
Student: A pokrócot alám tették.
A pokrócot elvették alólam.

1. A lány mellettem ült.
A lány leült mellém.
A lány elment mellőlem.

2. A barátunk alattunk lakik.
A barátunk alánk költözött.
A barátunk elköltözött alólunk.

3. A tanár mögöttük állt.
A tanár mögéjük ment.
A tanár elment mögülük.

4. A kocsi előttem ment.
A kocsi elém ment.
A kocsi elment előlem.

5. A vihar fölöttünk van.
A vihar fölénk jött.
A vihar elment fölülünk.

6. A követ közöttünk állt.
A követ közénk jött.
A követ elment közülünk.

III

A

Instructor: Ez Péter lakása.
Student: Ez a lakás Péteré.

1. Az János kabátja.
Az a kabát Jánosé.
2. Ez Mária ruhája.
Ez a ruha Máriáé.
3. Ez a barátom pénze.
Ez a pénz a barátomé.
4. Az a lányom lepedője.
Az a lepedő a lányomé.
5. Az a szomszédom lova.
Az a ló a szomszédomé.
6. Ez a nővérem ezüstje.
Ez az ezüst a nővéremé.
7. Az az apám vánkosa.
Az a vánkos az apámé.
8. Ez az anyám paplana.
Ez a paplan az anyámé.
9. Azok a lányom szőnyegei.
Azok a szőnyegek a lányoméi.

B

Instructor: Ez az én szobám.
Student: Ez a szoba az enyém.

1. Ez az ő órája.
Ez az óra az övé.
2. Ez a mi kertünk.
Ez a kert a mienk.
3. Az az én takaróm.
Az a takaró az enyém.
4. Ez az ő házuk.
Ez a ház az övék.
5. Az a maga kocsija?
Az a kocsi a magáé?
6. Az a maguk ágyneműje.
Az az ágynemű a maguké.
7. Ezek az én könyveim.
Ezek a könyvek az enyéim.
8. Azok az ő kutyáik.
Azok a kutyák az övéik.

IV

A

Instructor: A feleségem zsebében van a kulcsom.
Student: Kiében?

1. János asztalára tettem a levelet.	Kiére?
2. Mária a tanár ceruzájával ír.	Kivel?
3. Rózsa kocsiján jövök.	Kién?
4. Péter könyvét olvasom.	Kiét?
5. Sándor a barátjáról beszél.	Kiről?
6. Fehér lakásába megyek.	Kiébe?
7. Mária Johnsontól virágot kapott.	Kitől?

B

Instructor: Az orvos házában lakik?
Student: Igen, az orvoséban.

1. Kovács lányáról beszélt?	Igen, Kovácséról.
2. Péter kocsiján mennek?	Igen, Péterén.
3. Johnson lakásába megy?	Igen, Johnsonéba.
4. Sándor udvarából jön?	Igen, Sándoréból.
5. Mária asztalára tette le a könyvet?	Igen, Máriáéra.
6. Kemények kocsiját kéri el?	Igen, Keményékét.
7. János házához mennek?	Igen, Jánoséhoz.
8. Szabó házától indulnak?	Igen, Szabóétól.

V

Instructor: A gyerek elszaladt mellőlem.
Student: Honnan szaladt el?

1. A kutya a fa alatt van.	Hol van a kutya?
2. A szőnyeget a tükör elé teszem.	Hova teszi a szőnyeget?
3. Elhozom a fotelt az ablak elől.	Honnan hozza el a fotelt?
4. A lámpa az asztal fölött van.	Hol van a lámpa?
5. A függönytartót felteszem az ablak fölé.	Hova teszi fel a függönytartót?
6. A ládát a divány mögé teszik.	Hova teszik a ládát?
7. Az ing a többi ing között van.	Hol van az ing?
8. Kovácsék elköltöztek alólunk.	Honnan költöztek el Kovácsék?
9. János mellettük lakik.	Hol lakik János?
10. Éva leült melléje.	Hova ült le Éva?
11. Elmentem a fa alól.	Honnan ment el?
12. Egy kocsi ment eléje.	Hova ment a kocsi?
13. Elővesszem a kulcsot a többi kulcs közül.	Honnan veszi elő a kulcsot?
14. A repülőgép Bécs felé megy.	Hova megy a repülőgép?
15. Az autóbusz a Balaton felől jön.	Honnan jön az autóbusz?

VI

Instructor: Kinek utalták ki a lakást? Szabónak?
Student: Igen, Szabónak, az ügyvédnek utalták ki.

1. Kitől kapott levelet? Kovácstól?	Igen, Kovácstól, az ügyvédtől kaptam levelet.
2. Kiről beszélt? Molnárról?	Igen, Molnárról, az ügyvédről beszéltem.

3. Kivel ment New Yorkba? Keménnyel? — Igen, Keménnyel, az ügyvéddel mentem New Yorkba.
4. Kire vár? Fehérre? — Igen, Fehérre, az ügyvédre várok.
5. Kihez beszél? Rózsához? — Igen, Rózsához, az ügyvédhez beszélek.

VII

A

Instructor: Mit gondol, lesz háború?
Student: Azt mondják, hogy nem lesz háború.

1. Mit mondanak, nagy a drágaság? — Azt mondják, hogy nagy a drágaság.
2. Mit hallott, sok még az orosz Magyarországon? — Azt mondják, hogy sok még az orosz Magyarországon.
3. Mit gondol, nehéz magyarul megtanulni? — Azt mondják, hogy nehéz magyarul megtanulni.
4. Mit gondol, meddig fog a hideg háború tartani? — Azt mondják, hogy sokáig fog a hideg háború tartani.

B

Instructor: Sok mindent gondolok.
Student: Sok mindent gondol az ember.

1. Ha hideg van, kabátot veszek. — Ha hideg van, kabátot vesz az ember.
2. Ha meleg van, úszni megyek. — Ha meleg van, úszni megy az ember.
3. Szegény vagyok, nem veszek új kocsit. — Szegény ember nem vesz új kocsit.
4. Ha esik az eső, autón megyek. — Ha esik az eső, autón megy az ember.

C

Instructor: Ha utazok, jegyet veszek.
Student: Ha utazik az ember, jegyet vesz.

1. Ha beteg vagyok, orvost hívok. — Ha beteg az ember, orvost hív.
2. A kutya nem állat. — Azt mondják, hogy a kutya nem állat.
3. Amerikában sem mindenki gazdag. — Azt mondják, hogy Amerikában sem mindenki gazdag.
4. Ha esik az eső, nem megyek ki az udvarra. — Ha esik az eső, az ember nem megy ki az udvarra.
5. Magyarországon midenki szegény. — Azt mondják, hogy Magyarországon mindenki szegény.

VIII

Instructor: Melyik ház fölött szállnak a madarak?
Student: A fölött a ház fölött szállnak a madarak.

1. Melyik ház előtt áll a kocsi? — Az előtt a ház előtt áll a kocsi.
2. Melyik asztal alatt van a kutya? — Az alatt az asztal alatt van a kutya.
3. Melyik fa körül játszanak a gyerekek? — A körül a fa körül játszanak a gyerekek.
4. Melyik szekrény alatt van a macska? — Az alatt a szekrény alatt van a macska.
5. Melyik fal mögött vannak a bokrok? — A mögött a fal mögött vannak a bokrok.
6. Melyik templom mellett van az iskola? — A mellett a templom mellett van az iskola.

7. Melyik lány miatt jár ide?	A miatt a lány miatt jár ide.
8. Melyik ember helyett beszélt?	E helyett az ember helyett beszéltem.
9. Melyik asztal alá teszi a szönyeget?	Az alá az asztal alá teszem a szönyeget.
10. Melyik fa mögé szaladt a gyerek?	A mögé a fa mögé szaladt a gyerek.
11. Melyik szekrény fölé akasztja a képet?	A fölé a szekrény fölé akasztom a képet.
12. Melyik asztal köré ülnek a férfiak?	A köré az asztal köré ülnek a férfiak.
13. Melyik két fotel közé teszi a virágot?	A közé a két fotel közé teszem a virágot.
14. Melyik bokor mögül jön elő a macska?	A mögül a bokor mögül jön elő a macska.
15. Melyik dívány fölül veszi le a képet?	A fölül a dívány fölül veszem le a képet.
16. Melyik rekamié mögül jön elő a kiskutya?	A mögül a rekamié mögül jön elő a kiskutya.
17. Melyik asszony mellől szaladt el a gyerek?	A mellől az asszony mellől szaladt el a gyerek.
18. Melyik ház elől vitték el a kocsikat?	Az elől a ház elől vitték el a kocsikat.
19. Melyik fiú nélkül nem akar menni?	E nélkül a fiú nélkül nem akarok menni.

VARIATION DRILL

I

1. <u>A barátom mellé megyek</u>.	<u>I'm going next to my friend</u>.
a. The students sit down around the table.	A tanulók leülnek az asztal köré.
b. The car goes towards Washington.	Az autó Washington felé megy.
c. I hung the picture above the table.	A képet az asztal fölé akasztottam.
d. Did you put the book among the other books?	A könyvet a többi könyv közé tette?
e. Come with the car to the front of the church.	Jöjjön a kocsival a templom elé.
f. The child crawled under the table.	A gyerek az asztal alá mászott.
2. <u>Elmentem a barátom mellől</u>.	I came away from beside my friend. <u>(I left my friend.)</u>
a. The cat came out from behind the cabinet.	A macska előjött a szekrény mögül.
b. The dog crept out from under the table.	A kutya kimászott az asztal alól.
c. The men left the table.	A férfiak elmentek az asztal mellől.
d. The car is coming from the direction of Baltimore.	A kocsi Baltimore felől jön.
e. I chose a Hungarian book from among the books.	Választottam egy magyar könyvet a könyvek közül.
f. The children left from the front of the house.	A gyerekek elmentek a ház elől.

3.	A szomszédom alám tette a pokrócot.	My neighbor put the blanket under me.
a.	A pretty girl sat down beside me.	Egy szép lány leült mellém.
b.	The ball dropped behind us.	A labda mögénk esett.
c.	First the child started towards them.	A gyerek először feléjük indult.
d.	The wind is blowing clouds towards us.	Felhőket fúj a szél felénk.
e.	Two tall men sat down in front of us at the movie.	Két magas férfi elénk ült a moziban.
4.	A kutya elszaladt mögülünk.	The dog ran away from behind us.
a.	Not one of us is going to Hungary.	Közülünk senki sem megy Magyarországra.
b.	I told the man to go away from in front of me.	Mondtam az embernek, hogy menjen el előlem.
c.	I took the cushion out from under them.	Elvettem a vánkost alóluk.
d.	The storm disappeared from over us.	A vihar elment fölülünk.
e.	My friend went away from (beside) us.	A barátom elment mellőlünk.

II

A fölött a hegy fölött száll a repülőgép.	The airplane is flying over that mountain.
a. Behind that bush is a duck.	A mögött a bokor mögött egy kacsa van.
b. The children are playing between those two trees.	A között a két fa között játszanak a gyerekek.
c. The shop is next to this house.	E mellett a ház mellett van az üzlet.
d. There's a wall around that house.	A körül a ház körül fal van.
e. What's in front of this house?	Mi van ez előtt a ház előtt?

III

Ez a ló a barátomé.	This horse belongs to my friend.
a. The furniture in the apartment belongs to the landlady.	A bútor a lakásban a háziasszonyé.
b. In Hungary everything belongs to the state.	Magyarországon minden az államé.
c. The toy belongs to my son.	A játék a fiamé.
d. The car belongs to the Keménys.	A kocsi Keményéké.
e. This land belongs to the church.	Ez a föld a templomé.

IV

1. Azt mondják, hogy a falnak is füle van.	They say that even walls have ears.
a. It is said that Russia is very strong.	Azt mondják, hogy Oroszország nagyon erős.

b. They say that the cold war will never end. — Azt mondják, hogy sohasem lesz vége a hideg háborúnak.
c. They say that this winter will be cold. — Azt mondják, hogy ez a tél hideg lesz.
d. It is said that the communists are very smart. — Azt mondják, hogy a kommunisták nagyon ügyesek.

2. Az ember nem tudja, hogy ki a barátja. — One doesn't know who his friend is.

a. One doesn't know what tomorrow will bring. — Az ember nem tudja, hogy mit hoz a holnap.
b. If the weather is bad, one stays home. — Ha rossz az idő, otthon marad az ember.
c. If one is tired, one lies down. — Ha az ember fáradt, lefekszik.
d. If one is sick, one calls a doctor. — Ha az ember beteg, orvost hív.

TRANSLATION DRILL

1. My friend moved into a new apartment. — A barátom új lakásba költözött.
2. John and I helped him move. — János és én segítettünk neki költözködni.
3. First we put the dishes and the bedclothes into a crate. — Először az edényeket és az ágyneműt egy ládába tettük.
4. The workers from the moving company took the furniture down from the third floor. — A bútorokat a szállítási vállalat munkásai levitték a második emeletről.
5. They put the carpets in the truck among the furniture. — A teherautón a szőnyegeket a bútorok közé tették.
6. They put blankets above and under the boxes. — A ládák alá és fölé pokrócokat tettek.
7. They took the furniture on the elevator to the second floor. — A bútorokat a felvonón vitték fel az első emeletre.
8. First they put the furniture next to the wall in the living room. — A nappaliban a bútorokat először a fal mellé állították.
9. Then we began to put the furniture in its proper place. — Azután kezdtük a bútorokat a helyükre tenni.
10. We placed two armchairs in front of the window. — Két fotelt az ablak elé állítottunk.
11. Between the two armchairs John put a small table, and under the table, a small rug. — A két fotel közé János egy kis asztalt tett, és az asztal alá egy kis szőnyeget.
12. We placed another armchair next to the wall. — Egy másik karosszéket a fal mellé helyeztünk.
13. Next to that chair we put the floor lamp. — A mellé a karosszék mellé tettük az állólámpát.
14. Three workmen are just bringing a big crate into the room. — Három munkás most hoz be egy nagy ládát a szobába.
15. The paintings and the silver are in the crate. — A ládában a festmények vannak és az ezüst.
16. John hangs a large picture on the wall over the cabinet. — János egy nagy képet felakaszt a falra a szekrény fölé.
17. Next to that cabinet is a Herend vase. — A mellett a szekrény mellett van egy herendi váza.
18. We put a large carpet on the floor in the middle of the room. — A szoba közepére a padlóra teszünk egy nagy szőnyeget.
19. I place the radio next to the wall in the corner and hang a lamp above it. — A rádiót a fal mellé állítom a sarokba és egy lámpát akasztok föléje.

20. John places the book case next to the radio.	János a könyvszekrényt a rádió mellé állítja.
21. The keys of the cabinets are in my pocket. The padlock keys are in John's.	A szekrények kulcsa az én kabátzsebemben van. A lakatkulcsok Jánoséban.
22. John, instead of one of the workers, goes down to the main floor to bring up the curtain rods.	János lemegy a földszintre az egyik munkás helyett felhozni a függönytartókat.
23. We put the curtain rods up over the windows.	A függönytartókat feltesszük az ablakok fölé.
24. Afterwards we hang the curtains up also.	Azután felakasztjuk a függönyöket is.
25. The radiator is warm.. They have turned on the heat because of the cold.	A fűtőtest meleg. A hideg miatt fűtöttek be.
26. Fekete, the engineer, is going to move to the main floor right below my friend's apartment.	Fekete, a mérnök, költözik a földszintre, éppen a barátom lakása alá.
27. A German legation secretary is coming to live on the third floor right above him.	A második emeletre, éppen föléje, egy német követségi titkár jön lakni.
28. The kitchen is well equipped. The stove and the refrigerator are brand new.	A konyha jól felszerelt. A tűzhely és a jégszekrény vadonatúj.
29. We want to make some coffee. We're looking for the percolator.	Kávét akarunk főzni. Keressük a kávéfőzőt.
30. The percolator is among the dishes (that are) in the small crate.	A kávéfőző azok között az edények között van, amelyek a kis ládában vannak.
31. We drink the coffee on the balcony.	Az erkélyen isszuk meg a kávét.
32. One can see the city and the Danube from the balcony.	Az erkélyről látni lehet a várost és a Dunát.
33. We see John's wife as she comes from the direction of the park.	János feleségét látjuk, amint a park felől jön.
34. A truck is coming towards the house; it's bringing the last pieces of furniture.	Egy teherautó jön a ház felé, az utolsó bútordarabokat hozza.
35. By tomorrow the whole apartment will be furnished and then we'll clean it.	Holnapra az egész lakás be lesz rendezve és akkor kitakarítjuk.

RESPONSE DRILL

1. Hova költöznek Kemények?
2. Segít valaki nekik költözködni?
3. Kik szállítják a bútorokat az egyik lakásból a másikba?
4. Mit tesznek a lakásban először a helyükre?
5. Hova teszi Fehér a két fotelt?
6. Mit tesznek a fotelok közé?
7. Hova teszik a kis szőnyeget?
8. Honnan veszik elő a szőnyeget?
9. Hova állítja Kemény az állólámpát?
10. Hova akasztják a függönyöket?
11. Hogy hozzák fel az emberek a ládákat az emeletre?
12. Miért nem használják a felvonót?
13. Mik vannak a ládákban?
14. Miért kell telefonálni?
15. Ki helyett megy Fehér telefonálni?
16. Kinek a kabátja mellett lóg Kemény kabátja?
17. Miért van meleg a lakásban?
18. Ki miatt fűtött be a házfelügyelő?
19. Laknak már más lakók is a házban?
20. Új a ház vagy régi?
21. Hova költözik az osztrák konzul?

22. Ki jön lakni a második emeletre?
23. Miért nem kapta meg Szabó, az ügyvéd, a lakást fölöttük?
24. Honnan költözött el a francia konzul?
25. Ki miatt laknak Fehérék Pesten?
26. Keményné takarítja ki a lakást?
27. Milyen a konyha?
28. Hol van a kávéfőző?
29. Kinek a zsebében van a lakatkulcs?
30. Hol isszák meg Kemények a kávét?
31. Mit lehet látni az erkélyről?
32. Honnan jön egy repülőgép és hova repül?
33. Mit szeretne Fehér?
34. Miért nem repül Fehér?
35. Maga mikor költözött abba a lakásba, ahol most lakik?

CONVERSATION PRACTICE

1

A: Hallom, hogy költözködnek. Hova mennek lakni?
B: Budára, a Rózsadombra.
A: Régi házba?
B: Nem, egy egészen új bérházba.
A: Tudja, hogy kik lesznek a szomszédjai?
B: A házfelügyelő azt mondta, hogy egy svájci diplomata költözik fölénk, egy külügyminisztériumi osztályvezető alánk és egy orvos jön mellénk.
A: Mikor költözködnek?
B: Holnap. A szállítási vállalat telefonált, hogy megérkeztek a ládák.
A: Sok bútort hoztak Amerikából?
B: Bútort nem hoztunk. De elhoztuk a konyhaedényt, porcelánt, ezüstöt és a képeinket. És természetesen a könyveimet is.

2

A: Hova teszi ezt a kis négyszögletes asztalt?
B: A rekamié elé.
A: És ezt a nagy piros fotelt?
B: Az ablak mellé.
A: És azt az állólámpát?
B: Azt a piros fotel mögé. A szőnyeget pedig a kis asztal alá.
A: Barátságos így a szoba! Nem gondolja?
B: Igen, nagyon jól néz ki így berendezve.

3

A: De szép ez a kép! Amerikai?
B: Nem, ez egy régi holland festmény.
A: Hova akarja felakasztani?
B: A divány fölé. Ott lesz a legjobb helye. Nem gondolja?
A: Igen, én is azt hiszem.
B: Szereti a modern festményeket?
A: Nem, én csak a régieket szeretem. Nem értem a modern képeket.
B: Én sem értem. Nekem nem mondanak semmit sem.

4

A: Holnap kezdem festeni a házat.
B: Az nagy munka lesz.
A: Bizony nagy.
B: Az ablakokat és az ajtókat is befesti?
A: Igen, de először a plafont és a falakat akarom festeni. Az ajtókat és az ablakokat csak azok után.
B: Ki segít magának?
A: Nem segít senki sem. Egyedül csinálom.

NARRATIVE

Feketéék 12 év óta Pesten laktak a Belvárosban, egy nagyon régi bérházban. Régóta szerettek volna egy nagyobb és modernebb lakásba költözni, de sohasem sikerült egy másik lakást kapniuk. Budapesten nagyon nehéz lakást kapni, mert kevés új házat építenek. Öt évvel ezelőtt beadták a kérvényüket a lakáshivatalba. Hosszú évek után, amikor már teljesen lemondtak arról, hogy új lakásuk lesz, a lakáshivatal kiutalt nekik egyet Budán.

Amikor elmentek megnézni, nem akarták elhinni, hogy az a lakás igazán az övék lesz. Egy nagy kertben egy gyönyörű kétemeletes villa állt, újonnan renoválva. A villa körül magas fák voltak, mögötte pedig egy teniszpálya. A házban új vízvezeték, gáz és központi fűtés. Minden lakásnak egy külön kis pincéje, padlása és egy kis erkélye volt.

Június elején költözködtek, egy hét végén, amikor Feketénének nem kellett dolgoznia. Feketéné már május végén becsomagolta a jobb edényeket, a festményeket és a függönyöket. A csomagolásnál a lánya segített neki. Szombat reggel, amikor a szállító vállalat munkásai megérkeztek, már minden készen volt és a ládákat lezárták.

A munkások először az ebédlőből és a hálószobából vitték le a bútorokat és tették fel a teherautóra. A bútorok közé szőnyegeket tettek. A könnyebb székeket és lámpákat a szekrények fölé tették. Feketééknek sok bútoruk volt, ezért Fekete fiának a barátja, Kemény is eljött segíteni. Amikor mindent levittek a lakásból, Fekete becsukta a lakás ajtaját és a kulcsot odaadta a házfelügyelőnek.

Az új házban a ládákat bevitték a lépcsőházba. Feketéék lakása az első emeleten volt. A felvonón nem lehetett bútorokat és ládákat szállítani, így a munkások azokat a lépcsőn vitték fel az emeletre. A nehéz daraboknál Fekete is segített a munkásoknak.

Amikor már minden a lakásban volt, kezdték a szobákat berendezni. A nappaliban felakasztották a függönyöket. Az ablak elé két fotelt állítottak. A fotelok közé egy kis asztalt tettek; az asztal alá, a padlóra egy perzsa szőnyeget. Az egyik fotel mellé az állólámpát állították, úgy ahogy a régi lakásukban volt.

A könyvszekrényt a fal mellé tették közel a lámpához. A könyvek az egyik ládában voltak. Fekete ki akarta csomagolni a könyveket, de nem találta a lakatkulcsot. Végre Feketénének eszébe jutott, hogy a többi kulcsok közé tette az egyik kabátja zsebébe. Elővette a kulcsokat, kicsomagolták a könyveket és betették a könyvszekrénybe. A rádiót és a televíziót is a fal mellé állították a másik oldalra, a két fotellal szemben.

Még senki sem lakott a házban, Feketéék voltak az első lakók akik beköltöztek. A falakat és az ajtókat csak tegnap festették. A házfelügyelő mondta, hogy egy olasz diplomata fog költözni a földszintre Feketéék lakása alá két nap múlva. A második emeletre pedig, éppen föléjük, egy francia kereskedelmi

attasé költözik egy hét múlva. Melléjük azonban nem Kovács, az orvos jön lakni, mint ahogy remélték, hanem egy újságíró. Emiatt kicsit szomorúak voltak. Kovács már régóta kért egy új lakást, és a lakáshivatal meg is igérte neki. Az utolsó percben azonban Kovács helyett egy újságíró kapta meg a lakást. Kovácsék a fiuk miatt szerettek volna Budára jönni, mert egy nagyon jó iskola van a közelben és szerették volna, ha a gyerek oda jár iskolába.

A konyha felszerelése teljesen modern volt. A gáztűzhely és a jégszekrény vadonatúj. Feketéné - miután a bútorokat a helyükre tették - teát akart főzni, de nem találta sehol a teáskannát. Fekete emlékezett, hogy azok közé az edények közé csomagolta, amelyek a legnagyobb ládában vannak. Elővette a teáskannát és a csészéket, és Feketéné megcsinálta a teát.

Kiültek az erkélyre. Már késő volt, kezdett sötétedni. Az erkélyről jól lehetett látni a kivilágított Budapestet. A hidakon autók jöttek-mentek. A Dunán most indult el egy kivilágított hajó Bécs felé. Sok ember mit adna érte, ha rajta lehetne - gondolta Fekete.

régóta	long since
építeni	to build
kérvény	application, request
lemondani	to give up
kétemeletes	three-story house
újonnan	newly, recently
renoválva	restored, renovated
teniszpálya	tennis court
vezeték, -e	pipe, tube
pince	cellar
padlás	attic
lezárni, zárni	to shut, close
csukni, becsukni	to shut, to close
perzsa	Persian
eszébe jutni	to recall
szemben (valamivel)	opposite, vis-a-vis
emiatt	because of this, for this reason
felszerelés	equipment
teáskanna	teapot
sötétedni	to get dark
kivilágított	lit up, illuminated
érte	for it, him, her
külön	separate, private
teljesen	completely
szomorú	sad

BETEGSÉG ÉS KÓRHÁZ

Basic Sentences

I

fever	láz, -at
KOVÁCSNÉ	
Zoltán has a fever. I believe he caught a cold yesterday.	Zoltánnak láza van. Azt hiszem, tegnap megfázott.
KOVÁCS	
How often I've told him he shouldn't go out of the house without a coat! In winter it's easy to catch a cold.	Hányszor mondtam, ne menjen ki kabát nélkül a házból! Télen könnyen megfázik az ember.
serious	komoly
KOVÁCSNÉ	
I'm afraid he has something more serious.	Attól félek, hogy komolyabb baja van.
pain, ache	fájdalom, fájdalmat, fájdalma
KOVÁCS	
Does he have any aches or pains?	Fájdalmai is vannak?
hurt, ache back to perspire, to sweat to cover oneself	fáj hát, -at, -a izzadni takarózni, takaródzni
KOVÁCSNÉ	
He has a backache and he was perspiring all night. I told him to stay in bed and keep himself well covered.	Fáj a háta és egész éjjel izzadt. Mondtam neki, hogy maradjon ágyban és jól takarózzon be.
district	körzet, -e, -je
KOVÁCS	
Should I call the district doctor?	Elhívjam a körzeti orvost?
KOVÁCSNÉ	
Yes, call him. And please phone the school also and tell them that Zoltán is sick.	Igen, hívja el. És legyen szíves, telefonáljon az iskolába is. Mondja meg, hogy Zoltán beteg.

II

doctor	doktor, -a

KOVÁCSNÉ

Good morning, doctor. We were waiting anxiously for you to come. My son has a high fever.

Jó napot, doktor úr! Nagyon vártuk, hogy jöjjön. A fiamnak magas láza van.

to examine
let me examine him, her
flu
(common) cold
epidemic

megvizsgálni
hadd vizsgáljam meg
influenza
nátha
járvány

ORVOS

I hope it's nothing serious. But let's have a look at him. There's an influenza epidemic in the city.

Remélem, semmi komoly. De hadd vizsgáljam meg. Influenza járvány van a városban.

KOVÁCSNÉ

Please come this way.

Tessék erre jönni.

to feel
himself, herself, yourself

érezni
magát

ORVOS

Good morning, young man. How are you feeling?

Jó napot, fiatalember. Hogy érzi magát?

chest, breast
head
ear
eye
neck

mell, -e
fej
fül, -et, -e
szem, -e
nyak, -at, -a

ZOLTÁN

Not well at all, doctor. I have a pain in my chest.

Nem jól, doktor úr. Fáj a mellem.

pajamas
to sound, tap

pizsama
megkopogtatni

ORVOS

Let's see! Sit up and take your pajama top off. I'll tap your chest and back.

Lássuk csak! Üljön fel és vegyé le a pizsama kabátot. Megkopogtatom a mellét és a hátát.

to be dizzy
badly, poorly, ill

szédülni
rosszul

ZOLTÁN

I'm dizzy, doctor. I'm very sick.

Szédülök, doktor úr. Nagyon rosszul vagyok.

in a moment, at once
breath
to cough
to open
mouth
throat

rögtön
lélegzet, -e
köhögni
kinyitni, nyitni
száj, -at
torok, torkot, torka

ORVOS

We'll be ready in a moment. Take a deep breath! Cough! Now open your mouth so that I can examine your throat.

Rögtön készen vagyunk. Vegyen mély lélegzetet! Köhögjön! Most nyissa ki a száját, hogy megnézzem a torkát.

ZOLTÁN

It hurts.

Fáj a torkom.

to measure, weigh
to take the temperature

mérni
megmérni (a lázat)

ORVOS

Of course it hurts. It's very inflamed. Let's take your temperature now.

Persze, hogy fáj. Nagyon piros. Most mérjük meg a lázát.

KOVÁCSNÉ

Does he have a high fever?

Magas láza van?

degree
lung
inflammation
pneumonia

fok
tüdő
gyulladás
tüdőgyulladás

ORVOS

Yes, he has a rather high temperature - 40 degrees. I'm afraid he has pneumonia.

Elég magas, 40 fok. Sajnos, tüdőgyulladása van.

sickness, illness

betegség, -e

KOVÁCSNÉ

Goodness gracious! That's a serious illness!

Jézus-Mária! Az komoly betegség.

to get frightened
medicine
to hospitalize
hospital

ijedni, megijedni
gyógyszer, -e
beutalni (a kórházba)
kórház, -at

ORVOS

Don't get frightened. Nowadays it isn't so serious; we have good medicines. But I'll send him to the hospital.

Ne ijedjen meg. Ma már nem olyan komoly. Jó gyógyszerek vannak. De beutalom a kórházba.

KOVÁCSNÉ

I'd rather have him at home. I'd look after him.

Szívesebben venném, ha itthon feküdne. Én ápolnám.

important
as soon as possible
to treat, handle

fontos
mielőbb
kezelni

ORVOS

No. It's important for him to go to the hospital as soon as possible because he'll get better care there.

Nem lehet. Fontos, hogy mielõbb a kórházba menjen, mert ott jobban kezelik.

KOVÁCSNÉ

And until then, what shall I give him?

És addig, mit adjak neki?

ORVOS

Here's some medicine. Give him a pill every two hours.

Itt van egy orvosság. Adjon be neki ebbõl minden két órában egy darabot.

III

(In the Rókus hospital)

(A Rókus kórházban)

ORVOS

Your temperature is already a little lower. How do you feel?

Már alacsonyabb a láza. Hogy érzi magát?

ZOLTÁN

Thank you, much better.

Köszönöm, sokkal jobban.

to get up
to rest

felkelni
pihenni

ORVOS

Stay in bed a few more days and rest.

Pár napig még ne keljen fel. Pihenjen.

ZOLTÁN

May I read?

Szabad olvasnom?

to tire, to exhaust

fárasztani

ORVOS

Read if you want to, but don't do anything that might tire you.

Olvasson, ha akar, de ne csináljon semmit, ami fárasztaná.

nurse
to mention
X-ray
to take an X-ray

ápoló
említeni
röntgen
röntgenezni

ZOLTÁN

The nurse mentioned that they'll be taking an X-ray tomorrow.

Az ápolónõ említette, hogy holnap megröntgeneznek.

ORVOS

Yes. I've already told them to take you down to the X-ray room.

Igen. Már szóltam, hogy vigyék le magát a röntgen osztályra.

ZOLTÁN

At what time should we be there?

Hány órakor legyünk ott?

ORVOS

You should be there at nine.

Legyenek ott kilencre.

IV

acquaintance
the same
surgery

ismerős
ugyanaz
sebészet, -e, -je

(Zoltán gets better. He visits an old acquaintance of his who's in the surgery section in the same hospital.)

(Zoltán jobban van. Egy jó ismerőse ugyanabban a kórházban a sebészeti osztályon fekszik. Zoltán meglátogatja.)

ZOLTÁN

Hello, Mr. Kelemen. How do you feel?

Jó napot, Kelemen úr. Hogy érzi magát?

stomach

gyomor, gyomrot, gyomra

KELEMEN

Not well. I'm very sick. I have a stomachache.

Nem jól. Nagyon rosszul vagyok. Fáj a gyomrom.

ZOLTÁN

What's the matter with you?

Mi baja van?

ulcer
cancer
heart trouble
kidney trouble
to operate

fekély
rák, -ja
szívbaj, -t
vesebaj, -t
operálni

KELEMEN

I have an ulcer. They operated on me day before yesterday.

Gyomorfekélyem van. Tegnapelőtt operáltak.

before long, shortly
appetite

hamarosan
étvágy, -at

ZOLTÁN

I hope you'll be feeling better soon. How's your appetite?

Remélem, hamarosan jobban érzi magát. Van étvágya?

diet
for long
greasy, rich
liquid, fluid

diéta
sokáig
zsíros
folyadék

KELEMEN

All right but I'm on a strict diet. The doctor told me that for a long time I shouldn't eat anything rich. I'm getting only liquids now.

Van, de szigorú diétán vagyok. Az orvos azt mondta, hogy sokáig ne egyem semmi zsírosat. Most csak folyadékot kapok.

ZOLTÁN

How long do you have to stay in the hospital?

Meddig kell a kórházban maradnia?

surgeon
specialist in internal medicine
at least
necessary
to heal
wound

sebész
belgyógyász
legalább
szükséges
begyógyul
seb, -e

KELEMEN

According to the surgeon it'll take at least two weeks for the wound to heal. I'm sure they'll keep me here until then.

A sebész szerint legalább két hét szükséges, hogy begyógyuljon a seb. Addig biztosan itt tartanak.

to suffer

szenvedni

ZOLTÁN

That little boy in the corner appears to be suffering very much. Do you know what's wrong with him?

Az a kisfiú a sarokban látszik, hogy nagyon szenved. Nem tudja, mi baja van?

traffic accident, collision
seriously
to get injured
to get wounded

karambol, -ja
súlyosan
megsérülni
megsebesülni

KELEMEN

He was badly hurt in a car accident.

Egy autókarambolban súlyosan megsérült.

blood
blood transfusion

vér, -e
vérátömlesztés

ZOLTÁN

I see he's getting a transfusion.

Látom, hogy vérátömlesztést kap.

unconscious
brain concussion
leg
arm
rib
to break
plaster

eszméletlen
agyrázkódás
láb, -at, -a
kar, -ja
borda
törni, eltörni
gipsz, -et

KELEMEN

Yes. He was unconscious for several days. I believe he had a brain concussion. One of his legs is broken, too. It's in a plaster cast now.

Igen. Pár napig eszméletlen volt. Azt hiszem, agyrázkódást kapott. Az egyik lába is eltörött. Most gipszben van.

before
to recover, to get well again
to let, permit

mielőtt
meggyógyulni
engedni

ZOLTÁN

Poor child. But I've got to go now. I just wanted to see you before going home. I'm feeling all right again, and they're letting me go home tomorrow.

Szegény gyerek. De most mennem kell. Csak látni akartam magát, mielõtt hazamegyek. Meggyógyultam és holnap hazaengednek.

KELEMEN

Thank you for your visit.

Köszönöm, hogy meglátogatott.

ZOLTÁN

Get well as soon as possible.

Gyógyuljon meg mielõbb.

Közmondások - Proverbs

Az idõ pénz.
Egy fa nem erdõ.
Több szem, többet lát.
Ki mit fõzött - egye meg.
Nem tudja a jobb kéz, mit csinál a bal.
A falaknak is van fülük.

Notes on Grammar
(For Home Study)

A. Forms of the Subjunctive

Ne menjen!
Mit adjak?
Vizsgálja meg!
Mérjük meg a lázát.
Ne csináljon semmit!
Ne keljen fel, pihenjen!

The forms corresponding to the English imperative (such as 'go!', 'wash yourself!') are one use of the Hungarian subjunctive (as it is traditionally called). As the above forms illustrate, -j- is a characteristic sign of the subjunctive. This -j- is, however, assimilated after a sibilant or t. Accordingly, note in the table below that when the stem of the verb ends in a sibilant or t, and when j is added, the following assimilations take place:

If stem ends in:	the combination:	results in:	Examples:
-s	s plus j	ss	olvas : olvass-
-st	s plus j	ss	fest : fess-
short vowel plus -t, and lát, bocsát	t plus j	ss	köt : köss- vezet : vezess- lát : láss- bocsát : bocsáss-
-tsz	tsz plus j	tssz	játszik : játssz-
		ss or tssz	tetszik : tess- (tetssz-) látszik : láss- (látssz-) metsz : mess- (metssz-)
long vowel plus -t (ex. lát, bocsát)	t plus j	ts	tanít : taníts-
consonant (ex. -s, -sz) plus -t	t plus j	ts	tölt : tölts-
-sz (ex. -tsz)	sz plus j	ssz	úszik : ússz-
-szt	szt plus j	ssz	halaszt : halassz-
-dz	dz plus j	ddz	edz : eddz-
-z (ex. -dz-)	z plus j	zz	néz : nézz-

Indefinite	Definite	Indefinite	Definite
írjak írj, írjál írjon írjunk írjatok írjanak	írjam írd, írjad írja írjuk írjátok írják	kérjek kérj, kérjél kérjen kérjünk kérjetek kérjenek	kérjem kérd, kérjed kérje kérjük kérjétek kérjék
mossak moss, mossál mosson mossunk mossatok mossanak	mossam mosd, mossad mossa mossuk mossátok mossák	fessek fess, fessél fessen fessünk fessetek fessenek	fessem fesd, fessed fesse fessük fessétek fessék
lássak láss, lássál lásson lássunk lássatok lássanak	lássam lásd, lássad lássa lássuk lássátok lássák	kössek köss, kössél kössön kössünk kössetek kössenek	kössem kösd, kössed kösse kössük kössétek kössék

Indefinite	Definite	Indefinite	Definite
hozzak	hozzam	eddzek	eddzem
hozz, hozzál	hozd, hozzad	eddz, eddzél	edzd, eddzed
hozzon	hozza	eddzen	eddze
hozzunk	hozzuk	eddzünk	eddzük
hozzatok	hozzátok	eddzetek	eddzétek
hozzanak	hozzák	eddzenek	eddzék
halasszak	halasszam	tanítsak	tanítsam
halassz, halasszál	halaszd, halasszad	taníts, tanítsál	tanítsd, tanítsad
halasszon	halassza	tanítson	tanítsa
halasszunk	halasszuk	tanítsunk	tanítsuk
halasszatok	halasszátok	tanítsatok	tanítsátok
halasszanak	halasszák	tanítsanak	tanítsák

(Intransitive)	(Intransitive)
jöjjek	menjek
jöjj, jöjjél (or: gyere)	menj, menjél
jöjjön	menjen
jöjjünk	menjünk (or: gyerünk)
jöjjetek (or: gyertek)	menjetek
jöjjenek	menjenek

IRREGULAR SUBJUNCTIVES

Indefinite	Definite	Indefinite	Definite
egyem, egyek	egyem	igyam, igyak	igyam
egyél	edd, egyed	igyál	idd, igyad
egyen, egyék	egye	igyon, igyék	igya
együnk	együk	igyunk	igyuk
egyetek	egyétek	igyatok	igyátok
egyenek	egyék	igyanak	igyák
vegyek	vegyem	vigyek	vigyem
végy, vegyél	vedd, vegyed	vigyél, vígy	vidd, vigyed
vegyen	vegye	vigyen	vigye
vegyünk	vegyük	vigyünk	vigyük
vegyetek	vegyétek	vigyetek	vigyétek
vegyenek	vegyék	vigyenek	vigyék
legyek		higgyek	higgyem
légy, legyél		higgy, higgyél	hidd, higgyed
legyen		higgyen	higgye
legyünk		higgyünk	higgyük
legyetek		higgyetek	higgyétek
legyenek		higgyenek	higgyék

B. Uses of the Subjunctive

The subjunctive in Hungarian may be used in both independent and dependent clauses. In independent clauses it is limited mostly to the imperative usage, but may be employed as in English to include patterns such as Isten áldja meg 'May God bless you' Nyugodjon békében 'May he rest in peace' and Csak essen 'Let the rain come down' Együnk 'Let's eat'.

It is also frequently used to express obligation, indefiniteness, and uncertainty, Tízkor legyen ott 'You should be there at ten'. This usage occurs most commonly in the interrogative Oda menjek holnap? 'Shall I go there tomorrow?' Eljöjjön? 'Should he come?'.

In dependent noun clauses (those introduced by the word hogy) the subjunctive is used after verbs indicating command, wish, and forbidding, and after impersonal expressions indicating possibility, importance and necessity. It is also used in purpose clauses, that is, when hogy denotes 'in order that', 'so that':

Kérem, hogy nézze meg.	I want you to see it.
Lehetetlen, hogy megtanuljam.	It's impossible for me to learn it.
Nem engedi meg, hogy elmenjek.	He won't let me go.
Azért eszünk, hogy éljünk.	We eat so that we may live.
Hallgasson, hogy a gyerek tanulhasson.	Be quiet so that the child can study.
Azért dolgozik, hogy a családját eltartsa.	He works in order to support his family.

Note in the sentences below that the English infinitive constructions, where the subject of the infinitive is not the same as the subject of the sentence, correspond to a subordinate clause in Hungarian:

Azt akarom, hogy menjen.	I want him to go.
Mondták, hogy nézzük meg.	They told us to see it.

But:

Menni akar.	He wants to go.

C. The Negative of the Subjunctive

Maga se menjen el.	Don't you go either.
Vigyázzon, hogy el ne essen.	Be careful not to fall.
Ne beszéljenek angolul.	Don't speak English.
Senki se ugorjon le a villamosról.	Don't anybody jump off the streetcar.

As the above sentences indicate, the negative before a subjunctive form is always ne or se (never nem or sem).

D. Verb Prefix Position in the Imperative Use of the Subjunctive

Word order in the imperative of prefixed verbs depends on the degree of emphasis. If the command is not a strong one, the affirmative imperative consists of the main part of the verb followed by the prefix; the negative consists of ne (or se) plus main part of verb plus prefix. (This is the order most commonly used.) However, when the verb or its prefix is stressed, in the affirmative imperative the prefix precedes the main part of the verb (and in the written form combines with it to form a single word); in the emphatic negative imperative, the word order is: prefix plus ne (or se) plus main part of verb.

Álljon fel!	Ne álljon fel!
Üljenek le!	Ne üljenek le!
Várjanak meg!	Ne várjanak meg!

Megállj!	Meg ne állj!
Elmenj innen!	El ne menj innen!
Megkérdezze, hogy jön-e.	Meg ne kérdezze, hogy jön-e.

E. Sequence of Tenses with the Subjunctive

Since the subjunctive in Hungarian is limited in form to the present tense, there is no problem concerning sequence of tenses: where a subjunctive form is called for, it will necessarily be in the present tense:

Azt mondja, hogy menjek el.	He tells me to go.
Azt mondta, hogy menjek el.	He told me to go.

F. Hungarian Constructions Corresponding to English 'Let'

English expressions beginning with 'let' may be rendered in Hungarian in three ways: 1) the subjunctive form of the verb indicating action (limited to first plural) 2) the uninflected command form hadd plus the subjunctive form of verb (used only in the first and third persons singular and plural); 3) the imperative of engedni, followed by the infinitive construction or hogy plus the subjunctive of the verb. (Engedni is used mainly to emphasize the idea of permission.)

Menjünk aludni.
Kérdezzük meg, hogy mit csinál.

Hadd nézze meg a gyereket.
Hadd menjenek el a katonák.
Hadd vegyük meg a kocsit.

Engedje elmenni a gyerekeket.
Engedjék meg, hogy itt maradjak.

G. Polite Requests with Tessék

In sentences like the following (which correspond to polite imperative or request forms in English), note that the infinitive is used with tessék:

Tessék helyet foglalni.
Tessék dolgozni.

SUBSTITUTION DRILL

1. Adjak egy könyvet?	Should (Shall) I give a book?
recommend - pack - use - promise - write - lend - borrow - send - order	ajánljak - becsomagoljak - használjak - igérjek - írjak - kölcsönadjak - kölcsönkérjek - küldjek - rendeljek
2. Legyen szíves, siessen!	Please hurry!
read - lead - paint - pay - listen - chat - choose - visit me - don't swim	olvasson - vezessen - fessen - fizessen - hallgasson - beszélgessen - válasszon - látogasson meg - ne usszon

3. Kérem segítsenek!

teach - turn on the heat - don't forget - don't drive fast - don't spend much - don't play

Please help!

tanítsanak - fűtsenek - ne felejtsenek el - ne hajtsanak gyorsan - ne költsenek sokat - ne játsszanak

4. Korcsolyázzunk!

let's smoke - let's enroll - let's say good bye - let's eat supper - let's have breakfast - let's take some snapshots - let's play golf - let's meet - let's play tennis

Let's skate!

dohányozzunk - iratkozzunk be - búcsúzzunk el - vacsorázzunk - reggelizzünk - fényképezzünk - golfozzunk - találkozzunk - teniszezzünk

5. Hadd énekeljen!

inquire - try - fly - phone - wait - joke - disturb - walk - operate - suffer

Let him sing!

érdeklődjön - próbáljon - repüljön - telefonáljon - várjon - vicceljen - zavarjon - sétáljon - operáljon - szenvedjen

6. Miért segítsek?

clean - build - pay - read - show - play - teach - drive - play tennis

Why should I help?

takarítsak - építsek - fizessek - olvassak - mutassak - játsszak - tanítsak - hajtsak - teniszezzek

7. Ne vegyenek semmit!

eat - drink - take away - put down - believe

Don't buy anything!

egyenek - igyanak - vigyenek el - tegyenek le - higgyenek

8. Megmondom, hogy mit hozzunk.

look at - ask - explain - eat for supper - water - play on the piano - eat for breakfast

I'll tell you what we should bring.

nézzünk - kérdezzünk - magyarázzunk - vacsorázzunk - öntözzünk - zongorázzunk - reggelizzünk

9. Ne menjen!

talk - swim - ask - explain - buy - run - crawl - spend - go there

Don't go!

beszéljen - úszson - kérdezzen - magyarázzon - vegyen - szaladjon - másszon - költsön - menjen oda

10. Vegye meg azt, amit akar.

drink - look at - bring back - read - try - sew - wrap - hang

Buy what you want.

igya meg - nézze meg - hozza vissza - olvassa el - próbálja meg - varrja meg - csomagolja be - akassza fel

11. Ne vigye el a könyvet.

look at - show - look for - write - read - buy - learn

Don't take the book away.

nézze meg - mutassa meg - keresse meg - írja meg - olvassa el - vegye meg - tanulja meg

12. Azt akarja, hogy tanuljam meg?

Do you want me to learn it?

me to explain - me to ask - me to borrow - me to take back - me to buy - me to look at - me to tell - me to invite - me to sign

magyarázzam meg - kérdezzem meg - kérjem kölcsön - vigyem vissza - vegyem meg - nézzem meg - meséljem el - hívjam meg - írjam alá

13. Fontos, hogy a kórházba menjen.

It's important for him to go to the hospital.

to eat a lot - not to drink anything - to earn a lot - to buy a winter coat - to speak Hungarian - to study a lot

sokat egyen - semmit se igyon - jól keressen - téli kabátot vegyen - magyarul beszéljen - sokat tanuljon

14. Két hét szükséges, hogy megvegyem.

It'll take two weeks for me to buy it.

to get it - to sell it - to learn it - to bring it back - to sew it - to tell it

megkapjam - eladjam - megtanuljam - visszahozzam - megvarrjam - elmeséljem

VARIATION DRILL

I

1. Ne beszéljen sokat.

Don't talk much.

a. Don't sit down. — Ne üljön le.
b. Don't go to bed yet. — Ne feküdjön még le.
c. Don't go out into the garden. — Ne menjen ki a kertbe.
d. Don't say anything. — Ne szóljon semmit.
e. Don't come late. — Ne jöjjön későn.

2. Beszélgessen magyarul.

Speak in Hungarian.

a. Open all the windows. — Nyisson ki minden ablakot.
b. Read more in Hungarian. — Olvasson többet magyarul.
c. Be quiet when the teacher speaks. — Hallgasson, amikor a tanár beszél.
d. Drive more slowly. — Vezessen lassabban.
e. Hurry to school in the morning. — Siessen reggel az iskolába.

3. Egye meg a vacsorát.

Eat (the) supper.

a. Put the parcel down on the table. — Tegye le a csomagot az asztalra.
b. Take this letter to the post office. — Vigye el ezt a levelet a postára.
c. Buy that black dress. — Vegye meg azt a fekete ruhát.
d. Drink your coffee. — Igya meg a kávéját.
e. Believe what I say. — Higgye el amit mondok.

4.	Tanulja meg a magyar verset.	Learn the Hungarian poem.
a.	Thank him for the present.	Köszönje meg az ajándékot.
b.	Wait for the other student.	Várja meg a másik diákot.
c.	Give me that book.	Adja ide azt a könyvet.
d.	Close the door.	Csukja be az ajtót.
e.	Sew my shirt.	Varrja meg az ingemet.
5.	Becsukjam az ablakot?	Shall I close the window?
a.	Shall I cook the dinner?	Megfőzzem az ebédet?
b.	Shall I write the letter?	Megírjam a levelet?
c.	Shall I water the garden?	Megöntözzem a kertet?
d.	Shall I buy the house?	Megvegyem a házat?
e.	Shall I visit the Kovácses?	Meglátogassam Kovácsékat?
6.	Hánykor induljak?	What time should I start?
a.	What should I ask?	Mit kérdezzek?
b.	What should I buy?	Mit vegyek?
c.	What should I bring?	Mit hozzak?
d.	When should I come?	Mikor jöjjek?
e.	Which way should I go?	Merre menjek?
7.	Menjünk a moziba!	Let's go to the movie.
a.	Let's speak Hungarian.	Beszéljünk magyarul!
b.	Let's eat at one.	Együnk egykor!
c.	Let's start early.	Induljunk korán!
d.	Let's drink a glass of beer.	Igyunk egy pohár sört!
e.	Let's cook a good dinner.	Főzzünk egy jó ebédet!
8.	Megvegyük a házat?	Should we buy the house?
a.	Should we close the windows?	Bezárjuk az ablakokat?
b.	Should we clean the apartment?	Kitakarítsuk a lakást?
c.	Should we take the child?	Elvigyük a gyereket?
d.	Should we pay the bill?	Kifizessük a számlát?
e.	Should we cook the dinner?	Megfőzzük az ebédet?
9.	Ne keljenek fel!	Don't get up!
a.	Don't borrow money.	Ne kérjenek kölcsön pénzt!
b.	Don't sit down.	Ne üljenek le!
c.	Don't come early.	Ne jöjjenek korán!
d.	Don't bring the luggage in.	Ne hozzák be a csomagokat!
e.	Don't open the window.	Ne nyissák ki az ablakot!
10.	Olvassák el azt a könyvet!	Read that book.
a.	Clean the house.	Takarítsák ki a házat!
b.	Light the lamps.	Gyújtsák meg a lámpákat!
c.	Give the typewriter back.	Adják vissza az írógépet!
d.	Look for the keys.	Keressék meg a kulcsokat!
e.	Take your coat off.	Vegyék le a kabátjukat!

11. Mondtam, hogy ne menjen ki kabát nélkül.	I told him not to go out without a coat.
a. I asked him to close the window.	Kértem, hogy csukja be az ablakot.
b. I told him to bring in the chairs.	Szóltam, hogy hozza be a székeket.
c. I didn't want you to buy the flowers.	Nem akartam, hogy vegye meg a virágot.
d. I would like him to take the child.	Szeretném, hogy vigye el a gyereket.
12. Az orvos azt mondta, hogy ne keljek még fel.	The doctor told me not to get up yet.
a. My mother wanted me to stay home.	Az anyám azt akarta, hogy maradjak otthon.
b. My father ordered me to come home.	Az apám azt parancsolta, hogy jöjjek haza.
c. My teacher asked me to close my book.	A tanár azt kérte, hogy csukjam be a könyvemet.
d. My son would like me to give him pocket money.	A fiam azt szeretné, hogy adjak neki zsebpénzt.
e. My wife doesn't want me to drink a lot of brandy.	A feleségem azt akarja, hogy ne igyak sok pálinkát.
13. Az állam azt akarja, hogy dolgozzunk.	The state wants us to work.
a. My brother wants us to go with him.	A fivérem azt akarja, hogy menjünk vele.
b. My wife wants us to spend our summer vacation at the Balaton.	A feleségem azt akarja, hogy a Balatonon nyaraljunk.
c. My son would like to have us buy him a horse.	A fiam azt szeretné, hogy vegyünk neki egy lovat.
d. My daughter's asking us to send her to Switzerland.	A lányom azt kéri, hogy küldjük őt Svájcba.
e. The teacher expects us to study more.	A tanár azt várja, hogy többet tanuljunk.
14. Szóltam, hogy vigyék le a röntgen osztályra.	I told them to take you down to the X-ray room.
a. We phoned that they should be there at nine.	Telefonáltunk, hogy legyenek ott kilencre.
b. He asked them to go to church.	Kérte, hogy menjenek el templomba.
c. I told them to have a look at the city.	Mondtam, hogy nézzék meg a várost.
d. They waited for them to arrive.	Várták, hogy megérkezzenek.
e. He told them to get in the car.	Mondta, hogy szálljanak be a kocsiba.
15. Fontos, hogy kórházba menjen.	It's important for him to go to the hospital.
a. It's important that he eat a lot.	Fontos, hogy sokat egyen.
b. It's important for me to write the letter.	Fontos, hogy megírjam a levelet.
c. It's important that we go to New York.	Fontos, hogy elmenjünk New Yorkba.
d. It's important for them to find the key.	Fontos, hogy megtalálják a kulcsot.
e. It's important that we buy a cheap house.	Fontos, hogy olcsó házat vegyünk.

16. Szükséges, hogy elmenjek.	It's necessary that I go.
a. It's necessary for them to study.	Szükséges, hogy tanuljanak.
b. It's necessary that you sleep eight hours.	Szükséges, hogy nyolc órát aludjon.
c. We must believe.	Szükséges, hogy higgyünk.
d. Is it necessary for her to work?	Szükséges, hogy dolgozzon?
17. Nyissa ki a száját, hogy megnézzem a torkát.	Open your mouth so that I can take a look at your throat.
a. Eat so that you'll be strong.	Egyen, hogy erős legyen.
b. We eat in order to live.	Azért eszünk, hogy éljünk.
c. Let's hurry up so that we won't be late.	Siessünk, hogy el ne késsünk.
d. Put your coat on so that you won't catch a cold.	Vegye fel a kabátot, hogy meg ne fázzon.
e. Rest, so that you won't be tired.	Pihenjen, hogy ne legyen fáradt.

II

Ki az a kékszemű lány?	Who is that blue-eyed girl?
a. John is a good-hearted man.	János nagyon jószívű ember.
b. Are you always in a good mood?	Maga mindig jókedvű?
c. The ambassador is in a very bad mood today.	A nagykövet ma nagyon rosszkedvű.
d. I don't like loud-mouthed (big-mouthed) people.	Nem szeretem a nagyszájú embereket.
e. Is the red-faced man Kovács?	A piros arcú ember a Kovács?

TRANSFORMATION DRILL

I

A

Instructor: Írok egy levelet.
Student: Írjak egy levelet?

1. Mesélek valamit.	Meséljek valamit?
2. Járok esti tanfolyamra.	Járjak esti tanfolyamra?
3. Alszom nyolc órát.	Aludjak nyolc órát?
4. Lassan hajtok.	Lassan hajtsak?
5. Megveszem a ruhát.	Megvegyem a ruhát?
6. Nem iszom sokat.	Ne igyam sokat?
7. Felakasztom a kabátot.	Felakasszam a kabátot?
8. Szeretem az embereket.	Szeressem az embereket?
9. Sétálok egy órát.	Sétáljak egy órát?
10. Nem gyújtom meg a lámpát.	Ne gyújtsam meg a lámpát?
11. Megöntözöm a virágokat.	Megöntözzem a virágokat?
12. Olvasok egy könyvet.	Olvassak egy könyvet?

B

Instructor: A gyerek bejön a házba.
Student: A gyerek jöjjön be a házba.

1. Az asszony megfőzi az ebédet.	Az asszony főzze meg az ebédet.
2. János elvisz egy gyereket.	János vigyen el egy gyereket.
3. Éva felszáll a villamosra.	Éva szálljon fel a villamosra.
4. A fiú az iskolába megy.	A fiú menjen az iskolába.
5. A titkár egy jegyet szerez.	A titkár szerezzen egy jegyet.
6. Kovács beváltja a csekket.	Kovács váltsa be a csekket.
7. Fehér kicseréli a kereket.	Fehér cserélje ki a kereket.
8. A kocsi megáll a saroknál.	A kocsi álljon meg a saroknál.
9. Ott lesz kilenckor.	Legyen ott kilenckor.
10. Jól szórakozik.	Szórakozzon jól.
11. Istenben hisz.	Higgyen Istenben.
12. Sokáig él.	Éljen sokáig.

C

Instructor: Jól betakarózunk.
Student: Takarózzunk jól be.

1. Nem ijedünk meg.	Ne ijedjünk meg.
2. Sokat pihenünk.	Pihenjünk sokat.
3. Hamar lefekszünk.	Feküdjünk le hamar.
4. Egykor ebédelünk.	Ebédeljünk egykor.
5. Ajándékot adunk.	Adjunk ajándékot.
6. Gabonát termelünk.	Termeljünk gabonát.
7. Az ebédet megesszük.	Együk meg az ebédet.
8. A ruhát megvarrjuk.	Varrjuk meg a ruhát.
9. A házat megvesszük.	Vegyük meg a házat.
10. A gyereket elvisszük.	Vigyük el a gyereket.
11. Az ablakot kinyitjuk.	Nyissuk ki az ablakot.
12. Az ajtót bezárjuk.	Zárjuk be az ajtót.

D

Instructor: Nem isszák meg a bort.
Student: Ne igyák meg a bort.

1. Nem hajtanak gyorsan.	Ne hajtsanak gyorsan.
2. Nem esznek sokat.	Ne egyenek sokat.
3. Nem osztják el a számlát.	Ne osszák el a számlát.
4. Nem búcsúznak el a háziasszonytól.	Ne búcsúzzanak el a háziasszonytól.
5. Nem helyezik Washingtonba.	Ne helyezzék Washingtonba.
6. Nem hisznek el mindent.	Ne higgyenek el mindent.
7. Nem mennek el kilenckor.	Ne menjenek el kilenckor.
8. Nem kérnek pénzt.	Ne kérjenek pénzt.
9. Nem kelnek fel.	Ne keljenek fel.
10. Nem dohányoznak a szobában.	Ne dohányozzanak a szobában.
11. Nem visznek csomagot.	Ne vigyenek csomagot.
12. Nem beszélnek angolul.	Ne beszéljenek angolul.

E

Instructor: Nem főzte meg a vacsorát.
Student: Főzze meg a vacsorát!

1. Nem beszéltek magyarul. — Beszéljenek magyarul!
2. Nem írta meg a házi feladatot. — Írja meg a házi feladatot.
3. Nem olvasta el a könyvet. — Olvassa el a könyvet!
4. Nem öntözte meg a virágokat. — Öntözze meg a virágokat!
5. Nem keltek fel nyolckor. — Keljenek fel nyolckor!
6. Nem kértek felvilágosítást. — Kérjenek felvilágosítást!
7. Nem feküdtek le. — Feküdjenek le!
8. Nem írták alá a szerződést. — Írják alá a szerződést!

F

Instructor: Nem vettem meg a ruhát.
Student: Megvegyem a ruhát?

1. Nem ittuk meg a tejet. — Megigyuk a tejet?
2. Nem mentem iskolába. — Menjek iskolába?
3. Nem olvastuk el az újságokat. — Elolvassuk az újságokat?
4. Nem akasztottam fel a kabátomat. — Felakasszam a kabátomat?
5. Nem szereztünk jegyeket. — Szerezzünk jegyeket?
6. Nem vacsoráztam meg. — Megvacsorázzam?
7. Nem mentünk vissza. — Visszamenjünk?
8. Nem maradtam ágyban. — Maradjak ágyban?

G

Instructor: Nem nézték meg a várost.
Student: Megnézzék a várost?

1. Nem adta be az orvosságot. — Beadja az orvosságot?
2. Nem vettük meg a házat. — Megvegyük a házat?
3. Nem mutatta meg a virágokat. — Megmutassa a virágokat?
4. Nem reggelizett meg. — Megreggelizzen?
5. Nem érdeklődték meg, hogy mikor indul a vonat. — Megérdeklődjék, hogy mikor indul a vonat?
6. Nem mesélték el, hogy mit csináltak New Yorkban. — Elmeséljék, hogy mit csináltak New Yorkban?

II

A

Instructor: Siessen, mert késő van.
Student: Miért siessek? Késő van?

1. Feküdjenek azonnal le, már tíz óra elmúlt. — Miért feküdjünk azonnal le? Már tíz óra elmúlt?
2. Hozzon az üzletből kenyeret, mert nincs itthon. — Miért hozzak az üzletből kenyeret? Nincs itthon?
3. Ne menjen ki kabát nélkül, mert nagyon hideg van. — Miért ne menjek ki kabát nélkül? Nagyon hideg van?
4. Ne hajtsanak gyorsan, mert sok a kanyar. — Miért ne hajtsunk gyorsan? Sok a kanyar?

5. Ne dohányozzanak az osztályban, mert nem szabad.	Miért ne dohányozzunk az osztályban? Nem szabad?
6. Ne fényképezzen itt, mert tilos.	Miért ne fényképezzek itt? Tilos?
7. Ne nyissa ki az ablakot, mert hideg van.	Miért ne nyissam ki az ablakot? Hideg van?
8. Csukja be az ajtót, mert fázom.	Miért csukjam be az ajtót? Fázik?

B

Instructor: Várjanak!
Student: Azt akarja, hogy várjunk?

1. Ne menjen még!	Azt akarja, hogy ne menjek még?
2. Mondjanak valamit!	Azt akarja, hogy mondjunk valamit?
3. Vigyenek el engem is!	Azt akarja, hogy vigyük el magát is?
4. Igyanak az egészségemre!	Azt akarja, hogy igyunk az egészségére?
5. Várjon meg engem!	Azt akarja, hogy várjam meg magát?
6. Meséljenek Magyarországról!	Azt akarja, hogy meséljünk Magyarországról?
7. Énekeljenek egy magyar dalt!	Azt akarja, hogy énekeljünk egy magyar dalt?
8. Maradjon ágyban!	Azt akarja, hogy maradjak ágyban?

C

Instructor: Menjenek a folyosó végére! (Hova?)
Student: Hova menjünk?

1. Keljen fel hétkor! (Mikor?)	Mikor keljek fel?
2. Ebédeljünk együtt! (Hol?)	Hol ebédeljünk?
3. Hozzon egy széket! (Honnan?)	Honnan hozzak egy széket?
4. Vegyen két jegyet! (Mit?)	Mit vegyek?
5. Vigye ki a virágokat! (Hova?)	Hova vigyem a virágokat?
6. Mutasson be a feleségének! (Mikor?)	Mikor mutassam be a feleségemnek?
7. Menjenek Washingtonba! (Hogyan?)	Hogyan menjünk Washingtonba?
8. Kérdezzék meg, mikor indul a vonat! (Mit?)	Mit kérdezzünk meg?

III

A

Instructor: Tessék helyet foglalni.
Student: Legyen szíves, foglaljon helyet!

1. Tessék magyarul beszélni.	Legyen szíves, beszéljen magyarul!
2. Tessék a kabátot felvenni.	Legyen szíves, vegye fel a kabátot!
3. Tessék ágyban maradni.	Legyen szíves, maradjon ágyban!
4. Tessék lefeküdni.	Legyen szíves, feküdjön le!
5. Tessék felkelni.	Legyen szíves, keljen fel!
6. Tessék többet tanulni.	Legyen szíves, tanuljon többet!
7. Tessék beszállni a kocsiba.	Legyen szíves, szálljon be a kocsiba!
8. Tessék megvenni a jegyet.	Legyen szíves, vegye meg a jegyet!

9. Tessék a kabátot levenni. — Legyen szíves, vegye le a kabátot!
10. Tessék a levelet megírni. — Legyen szíves, írja meg a levelet!
11. Tessék befáradni. — Legyen szíves, fáradjon be!
12. Tessék befűteni. — Legyen szíves, fűtsön be!

B

Instructor: Tessék dolgozni.
Student: Kérem, dolgozzanak!

1. Tessék a nappaliba menni. — Kérem, menjenek a nappaliba!
2. Tessék az ajtót bezárni. — Kérem, zárják be az ajtót!
3. Tessék a csomagot kinyitani. — Kérem, nyissák ki a csomagot!
4. Tessék a házi feladatot megírni. — Kérem, írják meg a házi feladatot!
5. Tessék telefonálni. — Kérem, telefonáljanak!
6. Tessék a kabátokat felakasztani. — Kérem, akasszák fel a kabátokat!
7. Tessék az asztalt kivinni. — Kérem, vigyék ki az asztalt!
8. Ne tessék dohányozni. — Kérem, ne dohányozzanak!
9. Ne tessék sokat inni. — Kérem, ne igyanak sokat!
10. Ne tessék megfázni. — Kérem, ne fázzanak meg!
11. Ne tessék gyorsan hajtani. — Kérem, ne hajtsanak gyorsan!
12. Tessék felállni. — Kérem, álljanak fel!

IV

A

Instructor: A gyerek szeretne elmenni.
Student: Engedje, hogy elmenjen a gyerek.

1. A gyerekek szeretnének játszani. — Engedje, hogy játsszanak a gyerekek.
2. Szeretném a képet megnézni. — Engedje, hogy megnézzem a képet.
3. Szeretnék megvenni az új kocsit. — Engedje, hogy megvegyék az új kocsit.
4. Szeretnénk elmenni New Yorkba. — Engedje, hogy elmenjünk New Yorkba.
5. Szeretném meglátogatni Kovácsékat. — Engedje, hogy meglátogassam Kovácsékat.
6. Szeretné kifizetni az ebédet. — Engedje, hogy kifizesse az ebédet.

B

Instructor: A gyerekek szeretnének elmenni.
Student: Engedje őket elmenni.

1. Szeretnék lefeküdni. — Engedjen engem lefeküdni.
2. Péter szeretné megvenni a kocsit. — Engedje neki megvenni a kocsit.
3. Szeretnénk úszni menni. — Engedjen minket úszni menni.
4. Szeretnének színházba menni. — Engedje őket színházba menni.
5. Szeretne hazamenni. — Engedje őt hazamenni.
6. Szeretnék Párizsba menni. — Engedjen engem Párizsba menni.

TRANSLATION DRILL

1. Kelemen was sick for two days.	Kelemen két nap óta rosszul volt.
2. He had a fever and a stomach ache.	Láza volt és fájt a gyomra.
3. His wife told him not to eat meat.	A felesége azt mondta, hogy ne egyen húst.
4. He had trouble with his stomach two years ago.	Két évvel ezelőtt is baj volt a gyomrával.
5. At that time the doctor examined him but didn't find any serious trouble.	Akkor a doktor megvizsgálta, de nem talált komoly bajt.
6. But he recommended that he should not eat anything heavy.	De azt ajánlotta, hogy ne egyen semmi nehezet.
7. He asked him to always eat and drink only a small quantity.	Kérte, hogy mindig csak keveset egyen és igyon.
8. He gave him medicine and told him to take some every morning and evening.	Orvosságot adott neki és mondta, hogy vegye be minden reggel és este.
9. Kelemen did everything that the doctor told him.	Kelemen mindent megcsinált, amit az orvos mondott neki.
10. But now he was sick again.	De most megint rosszul volt.
11. Kelemen told his wife to call the doctor at once.	Kelemen mondta a feleségének, hogy hívja el rögtön az orvost.
12. Mrs. Kelemen asked the doctor to come as soon as possible.	Kelemenné kérte az orvost, hogy jöjjön mielőbb.
13. At 3 in the afternoon the district doctor arrived.	Délután háromkor megérkezett a körzeti orvos.
14. He already knew Kelemen.	Már ismerte Kelement.
15. 'How do you feel, my dear friend?' the doctor asked.	Hogy érzi magát, kedves barátom,- kérdezte az orvos.
16. 'I'm very sick,' Kelemen said; 'I have some terrible pains'.	Nagyon rosszul vagyok - mondta Kelemen. Nagy fájdalmaim vannak.
17. Lie still; let me examine you.	Feküdjön nyugodtan, hadd vizsgáljam meg.
18. I'll take your temperature now.	Most megmérem a lázát.
19. You have a high fever, 39 degrees.	Magas láza van, 39 fok.
20. Please bring me a glass of water and a spoon, Madam.	Kérem, hozzon egy pohár vizet és egy kanalat, asszonyom.
21. I want to have a look at his throat.	Meg akarom nézni a torkát.
22. There's nothing wrong with your throat.	Nincs a torkának semmi baja.
23. Show me where your stomach hurts.	Mutassa meg, hogy hol fáj a gyomra.
24. We'll have to operate on your stomach. I'll send you to one of the hospitals.	Meg kell operálni a gyomrát. Beutalom az egyik kórházba.
25. Don't eat anything until tomorrow morning.	Ne egyen semmit se holnap reggelig.
26. Take this medicine and stay in bed.	Vegye be ezt az orvosságot és maradjon az ágyban.
27. Kelemen was operated on on Thursday.	Kelement csütörtökön operálták.
28. The operation lasted for two hours.	Az operáció két óráig tartott.
29. Afterwards he was unconscious for several hours.	Utána egypár óráig eszméletlen volt.
30. But the following day he was already feeling better.	De a következő nap már jobban érezte magát.
31. In the room where Kelemen was there were three other people.	A szobában, ahol Kelemen feküdt, még három ember volt.
32. One of them, the oldest one, had heart trouble.	Az egyiknek, a legöregebbnek, szívbaja volt.
33. The other one had cancer and had just been operated on.	A másiknak rákja volt és akkor operálták.
34. The third, a young workman, had been badly hurt in a car accident.	A harmadik, egy fiatal munkás, súlyosan megsebesült egy autókarambolban.

35. His arm, leg, and a few of his ribs were broken.
Eltörött a karja, lába és egypár bordája.
36. This man received a transfusion yesterday.
Ez az ember tegnap vérátömlesztést kapott.
37. Kelemen's incision ('wound') healed after two weeks.
Két hét múlva Kelemennek begyógyult a sebe.
38. The head physician told him that they'd let him go home after a few days.
A főorvos azt mondta neki, hogy egypár nap múlva hazaengedik.
39. Kelemen was very happy that he was well again.
Kelemen nagyon örült, hogy meggyógyult.
40. But he didn't eat anything rich anymore.
De többet nem evett semmi zsírosat.

RESPONSE DRILL

1. Mi baja volt Zoltánnak?
2. Mit mondott az apja neki?
3. Miért fázott meg Zoltán?
4. Fájdalmai is voltak?
5. Mije fájt?
6. Mit csinált egész éjjel?
7. Kit hívott el Zoltán apja?
8. Mit csinált az orvos?
9. Miért fázott Zoltán?
10. Piros volt Zoltán torka?
11. Megmérte az orvos Zoltán lázát?
12. Hány fok láza volt Zoltánnak?
13. Mit mondott az orvos, mi baja van Zoltánnak?
14. Hova utalta be Zoltánt?
15. Miért utalta be Zoltánt a kórházba?
16. Mit adtak Zoltánnak a kórházban?
17. Meddig volt Zoltán beteg?
18. Mit csináltak, amikor már jobban volt?
19. Ki feküdt ugyanabban a kórházban?
20. Mit csinált Zoltán, amikor már engedték felkelni?
21. Mi baja volt a barátjának?
22. Mikor operálták a barátját?
23. Mit mondott az orvos, mennyi idő szükséges, hogy begyógyuljon a seb?
24. Volt étvágya Kelemen barátjának?
25. Adtak neki enni az operáció után?
26. Mit nem volt szabad ennie sokáig?
27. Nagyon szenvedett?
28. Mi történt a kisfiúval, aki a sarokban feküdt?
29. Mije tört el?
30. Mit adtak éppen akkor a kisfiúnak?
31. Maga, vagy valaki a családjából, feküdt már kórházban?
32. Mi baja volt?
33. Sokáig kellett a kórházban maradnia?
34. Operálták?
35. Sokba került a kórház?
36. Sokat kellett fizetni az orvosnak?
37. Amerikában sokba kerül egy betegség?
38. Milyenek a kórházak Amerikában?
39. Van elég orvos és kórház Amerikában?
40. Van sok szívbaj Amerikában?

CONVERSATION PRACTICE

1

A: Látom, hogy megfázott!
B: Télen könnyen megfázik az ember.
A: Láza is van?
B: Az nincs, de fáj a fejem. Azt hiszem influenzás vagyok egy kicsit.
A: Volt már orvosnál?
B: Délután akarok elmenni a körzeti orvosomhoz.
A: Majd megvizsgálja az orvos és ad valami orvosságot.
B. Remélem, nincs komolyabb bajom.

2

A: Fáj a mellem, doktor úr, és egész éjjel izzadtam.
B: Megvizsgálom. Vegye le a kabátját.
A: Itt hűvös van. Fázom kabát nélkül.
B: Mindjárt becsukom az ablakot. Most köhögjön. Vegyen mély lélegzetet.
A: A torkom is fáj egy kicsit.
B: Igen, elég piros. Adok orvosságot magának.
A: Komoly bajom van, doktor úr?
B: Nem, csak influenza. Vegye be este az orvosságot és maradjon holnap ágyban.

3

A: Mikor operálták?
B: Tegnapelőtt reggel.
A: Szabad már ennie?
B: Nem sokat. Főleg csak folyadékot adnak.
A: Meddig kell diétát tartania?
B: Az orvos azt mondta, hogy legalább két hónapig ne egyem zsírosat.
A: Meddig marad a kórházban?
B: Legalább még három hétig, amíg a seb begyógyul.
A: Nem tudja mi baja van annak a fiúnak a sarokban?
B: Megsérült egy autókarambolban.
A: Látom, gipszben van a lába!
B: Igen, eltörte az egyik lábát és egypár bordáját.

NARRATIVE

Magyarországon az embereket az állam biztosítja betegség ellen. Ha valaki beteg lesz, a körzeti orvos kezeli. A körzeti orvos az állam alkalmazottja, a betegek nem fizetnek neki semmit. Az állam tartja fenn a kórházakat, fizeti az orvosokat és az ápolókat. Ha valakinek komoly baja van, a körzeti orvos beutalja a kórházba.

A beteg emberek a körzeti orvos rendelőjébe mennek. Azok, akik súlyosan betegek és nem tudnak az orvos rendelőjébe elmenni, kihívják az orvost a lakásukba. Az orvos otthon megvizsgálja őket. Ha nem komoly a betegség, az orvos otthon kezeli a beteget és felír egy gyógyszert, hogy a beteg szedje be. A beteg az orvosságnak nem az egész árát fizeti, hanem csak 15-20 százalékát. A többit az állam fizeti.

Sok más európai országban is az állam biztosítja az embereket. Magyarországon már nagyon régen megszervezték a társadalom biztosítást. Már a második világháború előtt volt állami biztosító intézet az állami alkalmazottak és a gyári munkások részére. De nem mindenki tartozott a biztosító intézetbe.

Akik nem voltak az intézet tagjai, azoknak fizetniük kellett az orvost és a kórházat.

Ma az állam mindenkit biztosít betegség ellen. De természetesen, az emberek zsebéből veszi a pénzt erre. Minden embernek, aki dolgozik, fizetnie kell a biztosítást. Mindenkinek levonják a biztosítást a fizetéséből.

Az orvosoknak csak állami kórházakban szabad dolgozniuk. Sok faluban és kis városban kevés az orvos. A nagy városokban, főleg Budapesten, van elég orvos. Ez azért van, mert a fiatal orvosok az egyetem után mind Budapesten szeretnének dolgozni. Vidéken a körzeti orvosoknak sokat kell utazniuk a gazdaságok között.

Kórházak és klinikák főleg nagy városokban vannak. A legtöbb kórház természetesen Budapesten van. A városokban van mentőszolgálat is. Ha baleset történik valahol, a mentőautó viszi azokat az embereket akik megsérültek a kórházba. Ott első segélyben részesítik őket. Ha szükséges, megoperálják és ápolják őket addig, amíg meggyógyulnak.

biztosítani	to insure
ellen	against
alkalmazott	employee
fenntartani	to maintain, uphold
rendelő	doctor's office
beszedni	to take in
megszervezni	to organize
társadalom	society
biztosítás	insurance
biztosító intézet	insurance company
részére	for him, her, it
levonni	to withhold, subtract
klinika	clinic
mentő	ambulance, rescue
szolgálat	service
baleset	accident
segély	aid
részesíteni	to give

FEKETE KOCSIT VETT

Basic Sentences

KEMÉNY

I hear that you have a new car. When did you buy it?

Hallom, hogy új kocsija van. Mikor vette?

used — használt

FEKETE

Two weeks ago. However, it's not a new but a used one.

Két héttel ezelőtt. De nem új, hanem használt.

for how much — mennyiért

KEMÉNY

How much did you pay for it? ('For how much did you buy it?')

Mennyiért vette?

although / in spite of the fact / although / condition — jóllehet / dacára / bár / állapot, -a

FEKETE

Forty thousand forints. They gave me 25,000 forints for my old car, although it was in pretty bad condition. That's why I bought another car.

Negyvenezer forintért. A régi kocsimért huszonötezer forintot adtak, jóllehet elég rossz állapotban volt. Azért vettem egy másik kocsit.

KEMÉNY

When are you going to show it to me?

Mikor mutatja meg a kocsiját?

at any time — akármikor, bármikor
speed — sebesség, -e
transmission — sebességváltó
spark plug, candle — gyertya
engine — motor, -ja

FEKETE

Whenever you wish, but just now it's still in the garage. They're repairing the transmission and replacing the spark plugs.

Akármikor, de most még a garázsban van. Javítják a sebességváltót és új gyertyákat tesznek a motorba.

KEMÉNY

How many thousand kilometers does the car have?

Hány ezer kilóméter van a kocsiban?

to examine, check — átvizsgálni

FEKETE

Eighty-five thousand. That's why I took it to the garage to be checked before I go on a trip in it. I wouldn't like to have trouble somewhere on the road.

85 ezer. Ezért vittem a kocsit a garázsba átvizsgálni, mielőtt használom. Nem szeretném, hogy valahol az országúton legyen valami baja.

cylinder

henger, -e

KEMÉNY

How many cylinders does the car have?

Hány hengeres motor van a kocsiban?

horsepower
in, inside, within
previous

lóerős
benne
előző

FEKETE

Six. It has a fifty-eight horsepower motor. My previous car had only four cylinders with forty horsepower.

Hathengeres. 58 lóerős motor van benne. Az előző kocsimban csak négyhengeres, 40 lóerős motor volt.

any kind of, whatsoever
rubber, tire

akármilyen, bármilyen
gumi

KEMÉNY

With this car you can easily climb any high hill. Does the car have good tires?

Ezzel a kocsival akármilyen magas hegyre könnyen fel tud majd menni. Vannak-e jó gumijai a kocsijának?

rear, back
outside, exterior
inside
worn

hátsó
külső
belső
kopott

FEKETE

The two front tires are good but I'll have to change the back ones. The tires are badly worn but I can still use the inner tubes.

Az első két gumi jó, de a hátsó gumikat ki kell cserélnem. A külső gumik már nagyon kopottak, de a belsőket még tudom használni.

one or the other
part
while
while

valamelyik
alkatrész
mialatt
miközben

KEMÉNY

You'll probably be able to find good used tires in one of the auto supply stores while they're repairing the car. Why don't you see if you can get them where I bought my tires?

Biztosan talál jó használt gumikat valamelyik alkatrész-üzletben, mialatt javítják a kocsit. Miért nem nézi meg ott, ahol én vettem a gumikat?

the other day, recently
where (whither), wherever

múltkor
ahova

FEKETE

All right. Did you get them in the store where we both went the other day?

Jó, megnézem. Abban az üzletben vette, ahova múltkor együtt mentünk?

to use up, consume

fogyasztani

KEMÉNY

Yes. How much gasoline does your car use?

Igen. Mennyi benzint fogyaszt a kocsija?

about
liter

kb. (körülbelül)
liter, -je

FEKETE

I haven't found out yet. However, the man from whom I bought the car told me that it takes about 18 liters for every hundred kilometers.

Még nem próbáltam ki. De az ember, akitől vettem a kocsit azt mondta, hogy 100 kilométeren kb. 18 litert fogyaszt.

brake

fék, -je

KEMÉNY

That's not bad. What are the brakes like on the car? It's dangerous to drive with bad brakes!

Az nem rossz. Milyenek a kocsi fékjei? Rossz fékekkel veszélyes hajtani!

wheel
bearings
ball bearings

kormány
csapágy, -at
golyóscsapágy

FEKETE

They work all right. Both the hand brake and the foot brake are in good condition. But I believe I'll have to change one wheel bearing.

Kitűnően működnek. A kézifék és a lábfék jó állapotban van. De azt hiszem, a kormányban egy golyóscsapágyat ki kell cserélni.

curious
if only, if by any means
unless, except

kíváncsi
hacsak
hacsak nem

KEMÉNY

I wonder whether they can get bearings in the garage. It's usually hard to get them anywhere except by ordering them from the factory.

Kíváncsi vagyok, tudnak-e a garázsban csapágyat szerezni. Sehol sem lehet kapni, hacsak nem rendelik meg valamelyik gyárban.

indeed, moreover
gear
mechanic

sőt
fogaskerék, -kereket, -kereke
szerelő

FEKETE

They've already sent for them. The mechanic also ordered a transmission gear.

Már megrendelték. Sőt, a szerelő egy fogaskereket is rendelt a sebességváltóhoz.

KEMÉNY

You'll have to replace many parts in your car. Wouldn't it have been better if you had bought a new automobile?

Sok alkatrészt kell kicserélni a kocsiján. Nem lett volna jobb, ha egy új kocsit vesz?

battery
starter
light
carburetor
to overhaul (a motor)
anybody
even if
body (of car)

akkumulátor, -ja
önindító
világítás
karburátor, -a
generálozni
akárki, bárki
még akkor is, ha
karosszéria

FEKETE

Don't be funny. The battery is brand new. The motor was recently overhauled. When the car is repaired anyone would give 50,000 forints for it, even if the body is a bit run down.

Ne vicceljen! Az akkumulátor vadonatúj a kocsiban. A motort nemrég generálozták. Ha a kocsi kész lesz, akárki ad érte 50.000 forintot még akkor is, ha a karosszériája egy kicsit kopott.

to make a bargain
antifreeze
radiator, cooling apparatus

jó üzletet csinálni
fagyálló folyadék, -ja
hűtő

KEMÉNY

I hope you got a good bargain. Don't forget to put antifreeze in the radiator. It'll be freezing before long.

Remélem, jó üzletet csinált. Ne felejtsen el fagyálló folyadékot tenni a hűtőbe. Nemsokára fagyni fog.

oh no, by no means
oil
to lubricate

dehogy
olaj, -at
lezsírozni

FEKETE

Of course I won't forget. I also want to have the oil changed and the car lubricated before winter. We intend to make a lot of trips with the car in the spring.

Dehogy felejtem el! Tél előtt ki akarom az olajat is cserélni és lezsírozni a kocsit. Tavasszal sokat akarunk kirándulni a kocsival.

careful, cautious
to keep, observe
traffic
regulation

óvatos
betartani
közlekedés
szabály

KEMÉNY

But just drive carefully. People who don't obey traffic regulations are very likely to have accidents.

Csak azután óvatosan hajtson! Azok az emberek, akik nem tartják be a közlekedési szabályokat, könnyen balesetet csinálnak.

give a (traffic) ticket (to)
policeman

felírni
rendőr, -ök, -e

FEKETE

I've been driving for ten years and I know traffic regulations well enough. I haven't had any accidents up to now. But unfortunately last week a policeman gave my wife a ticket.

Tíz év óta vezetek, így elég jól ismerem a közlekedési szabályokat. Eddig még nem csináltam egy balesetet sem. De a múlt héten sajnos a feleségemet felírta a rendőr.

KEMÉNY

Why? What did she do?

Miért? Mit csinált?

to work overtime
for me
to park

túlórázni
értem
parkolni

FEKETE

I worked overtime and she came to my office to get me ('for me'). Unfortunately she left the car in a no-parking zone.

Túlóráztam és értem jött a hivatalomba. Sajnos ott hagyta a kocsit, ahol tilos volt parkolni.

board, sign

tábla

KEMÉNY

Didn't she see the "No Parking" sign?

Nem látta a táblát, hogy tilos parkolni?

to notice
fine, penalty

észrevenni
bírság, -a

FEKETE

She didn't notice it because it was already dark. She had to pay a fine of 30 forints.

Nem vette észre, mert már sötét volt. Harminc forint bírságot kellett fizetnie.

red light (traffic)
stop sign
to catch

piros lámpa
stop jelző tábla
megfogni

KEMÉNY

That happens sometimes. Once I didn't stop at a red light and the police caught me. It cost me 50 forints.

Ez néha megtörténik. Egyszer én nem álltam meg egy piros lámpánál és megfogott a rendőr. 50 forintomba került.

car

gépkocsi

FEKETE

It certainly is expensive to have a car.

Bizony drága dolog gépkocsit tartani!

Közmondások - Proverbs

Száz szónak is egy a vége.
Aki nem dolgozik, ne is egyék.
Kinek nem inge, ne vegye magára.
Új barátért el ne hagyd a régit.
Ha Isten velünk, ki ellenünk?

Notes on Grammar
(For Home Study)

A. The Suffix -ért

The causal ending -ért corresponds to English 'for' (in exchange for, for the purpose of, for the sake of, by reason of, because of, on behalf of).

Máriáért megyek.	I'm going for Mary.
Ötven forintért vette.	He bought it for fifty forints.
A családjáért dolgozik.	He works for his family.
Miért tanul magyarul?	Why do you study Hungarian?
A hazáért harcolnak.	They fight for the country.

The causal form of personal pronouns:

értem	értünk
érted	értetek
érte	értük

B. The Interrogative Particle -e

In Hungarian the interrogative particle -e is usually suffixed to the predicate (verb, adjective, noun).

Azt kérdezi, hogy megyek-e.	He asks me whether I'm going.
Látta-e Évát?	Have you seen Eve?
Nem tudom, hogy igaz-e.	I don't know if it's true.
Kíváncsi volt, János-e az a gyerek.	He was curious about whether that boy was John.

Note that in the written form -e is hyphenated to the predicate.

The word vajon commonly introduces an indirect question. Before an independent statement it corresponds to English 'I wonder'; as the first element of a dependent clause, it has the same meaning as 'whether' or 'if'. In this connection, when vajon is used, -e is often omitted. Also, -e never occurs in a question introduced with a question word.

Vajon eljön (-e) Péter?
Vajon megtanulta (-e) a leckét?
Vajon áthelyezik (-e) Európába?
Nem tudom, vajon meg tudjuk-e venni a házat.
Vajon ki tudja megmondani?
Vajon hol van most?
Hol van az állomás?

C. Subordinate Clauses and Clause Introducers

In preceding units we have had many examples of dependent (or subordinate) clauses. You may have noticed that most of these were introduced by the word hogy. This unit contains many additional clause introducers; several are formed directly from interrogatives:

aki	(ki)	ahova	(hova)
ami	(mi)	ahol	(hol)
amely	(mely)	ahonnan	(honnan)
amelyik	(melyik)	amerre	(merre)
		ameddig	(meddig)
amilyen	(milyen)	amióta	(mióta)
amekkora	(mekkora)	amikor	(mikor)
		ahogyan	(hogyan)
amennyi	(mennyi)	ahogy	(hogy)
ahány	(hány)		

Notice the following which are based on postpositions:

mielőtt	(before)
mialatt	(while)
miközben	(while)
miután	(after)
mióta	(since)
mihelyt	(as soon as)

Other subordinate conjunctions and clause introducers:

bár	(although)
dacára	(notwithstanding)
hacsak	(if only)
jóllehet	(although)
még akkor is	(even if)

D. Indefinite Forms

The following compound forms (often called 'indefinite forms') are frequently used in Hungarian. Note that most of the words in the list are compounds of vala-, akár-, bár- or minden- (mind-) plus an interrogative:

valaki	akárki	bárki	mindenki
valami	akármi	bármi	-
valamelyik	akármelyik	bármelyik	mindegyik
valamilyen	akármilyen	bármilyen	-
valamiféle	akármiféle	bármiféle	mindenféle
valamekkora	akármekkora	bármekkora	-
valamennyi	akármennyi	bármennyi	-
valahány	akárhány	-	-
valahova	akárhova	bárhova	mindenhova
valahol	akárhol	bárhol	mindenhol
valahonnan	akárhonnan	bárhonnan	mindenhonnan
valamerre	akármerre	bármerre	-
valameddig	akármeddig	bármeddig	-
valamikor	akármikor	bármikor	mindenkor
valahogy	akárhogy	bárhogy	mindenhogy
valahogyan	akárhogyan	bárhogyan	mindenhogyan
valaha	-	-	-

E. Negatives

Many negative forms are likewise compounds with an interrogative as a base. Among the negatives following, most fit the pattern sem- (sen before k) or se- plus an interrogative:

senki	sehova
semmi	sehol
semelyik	sehonnan
	semerre
semmilyen	semeddig
semmiféle	semmikor
semekkorá	soha
	sehogy
semennyi	sehogyan
sehány	semmiképpen

SUBSTITUTION DRILL

I

1. Kíváncsi vagyok tudnak-e szerezni. — I'm curious about whether they can get one.

   they're going for a summer vacation - they're studying Hungarian - they're doing their homework - they're traveling to Europe - they're cooking a good dinner - they're playing tennis - they're playing the piano - they're having a good time

   mennek-e nyaralni - tanulnak-e magyarul - megírják-e a házi feladatot - utaznak-e Európába - főznek-e jó ebédet - teniszeznek-e - zongoráznak-e - jól szórakoznak-e

2. Kérdeztem, hogy jön-e. — I asked her if she was coming.

   she was going - she was teaching - she was reading Hungarian - she was drawing - she was swimming - he was rich - he was cold - she was warm - he was tired - she was sick

   megy-e - tanít-e - olvas-e magyarul - rajzol-e - úszik-e - gazdag-e - fázik-e - melege van-e - fáradt-e - beteg-e

3. Azt kérdezte, hogy ismerem-e? — He asked me whether I knew him.

   I saw her - I was meeting him - I liked (him) - I liked it - I'd ask her - I was taking the child - I'd pay the bill - I'd buy the coat - I had read the book - I had phoned the Kovácses

   látom-e - találkozom-e vele - szeretem-e - tetszik-e nekem - megkérem-e - elviszem-e a gyereket - kifizetem-e a számlát - megveszem-e a kabátot - elolvastam-e a könyvet - telefonáltam-e Kovácséknak

4. Nem tudom, hogy <u>megyünk-e</u>. — I don't know whether <u>we're going</u>.

we're writing - we're staying here - we're coming back - we're buying a house - we're traveling to Hungary - we're learning it

írunk-e - itt maradunk-e - visszajövünk-e - házat veszünk-e - Magyarországra utazunk-e - megtanuljuk-e

5. Vajon <u>jön-e</u>? — I wonder whether <u>she's coming</u>.

I can go - they'll write - he's sick - the children are good - it's possible to swim - we should go - we should buy this house - we should turn on the heat - I should paint the room - they're operating on him - she's getting a transfusion

tudok-e menni - írnak-e - beteg-e - a gyerekek jók-e - lehet-e úszni - elmenjünk-e - megvegyük-e ezt a házat - befűtsünk-e - kifessem-e a szobát - megoperálják-e - kap-e vérátömlesztést

II

Elküldte a fiát <u>kenyérért</u>. — He sent his son <u>for bread</u>.

for meat - for wine - for beer - for the child - for the car - for me - for her - for us - for them

húsért - borért - sörért - a gyerekért - a kocsiért - értem - érte - értünk - értük

VARIATION DRILL

I

1. <u>Kilenc forintot fizettem a húsért</u>. — <u>I paid 9 forints for the meat</u>.

a. We paid twenty thousand dollars for the house. — Húszezer dollárt fizettünk a házért.
b. It's possible to get everything for money. — Mindent lehet kapni pénzért.
c. Go to the store for bread. — Menjen az üzletbe kenyérért.
d. He gave two hundred dollars for the horses. — Kétszáz dollárt adott a lovakért.

2. <u>Visszamegy a feleségéért</u>? — <u>Are you going back for your wife</u>?

a. Whom are the policemen going for? — Kiért mennek a rendőrök?
b. Did you send the car for Kovács? — Kovácsért küldte a kocsit?
c. Are you going to the drugstore for the medicine? — A gyógyszertárba megy az orvosságért?
d. How much did you give for this book? — Mennyit adott ezért a könyvért?
e. How much did you buy your car for? — Mennyiért vette a kocsiját?

3. <u>Elküldte a feleségét értem</u>. — <u>He sent his wife for me</u>.

a. I'll do everything for you. — Mindent megcsinálok magáért.
b. The neighbors came for us. — A szomszédok eljöttek értünk.
c. We always go for them on Sunday. — Vasárnap mindig elmegyünk értük.
d. The teacher went for him. — A tanár ment érte.

II

1. Valaki van a nappaliban. — There's someone in the living room.

a. I'll ask somebody what time it is. — Megkérdezek valakit, hogy hány óra van.
b. Does anybody have matches? — Van valakinek gyufája?
c. I met someone who was in Hungary recently. — Találkoztam valakivel, aki most volt Magyarországon.
d. I got a nice watch from someone. — Valakitől kaptam egy szép órát.
e. I have to go for someone. — Valakiért el kell mennem.

2. Van valami baj? — Is something wrong?

a. He said something but I didn't understand him. — Mondott valamit, de nem értettem.
b. Talk about something. — Beszéljen valamiről.
c. I'm going to the store for something. — Az üzletbe megyek valamiért.
d. Put the money into something. — A pénzt tegye be valamibe.
e. Write your name down on something. — Írja le valamire a nevét.

3. Tegye a virágot valamelyik vázába. — Put the flowers into one vase or the other.

a. Visit me one of these days. — Látogasson meg valamelyik nap.
b. I'd like to read one of these books. — Szeretném elolvasni valamelyik könyvet.
c. Ask one of the students to help. — Kérje meg valamelyik diákot, hogy segítsen.
d. Buy one of the houses. — Vegye meg valamelyik házat.

4. Már láttam ezt az embert valahol. — I've already seen this man somewhere.

a. I left my bag somewhere. — A táskámat elhagytam valahol.
b. I'd like to go somewhere for my summer vacation. — Szeretnék valahova nyaralni menni.
c. I have to go somewhere tonight. — Ma este el kell mennem valahova.
d. I got fifty dollars from somewhere. — Ötven dollárt kaptam valahonnan.

5. Valamennyi csomagot kinyitották. — They opened all the bags.

a. All the men arrived. — Valamennyi férfi megérkezett.
b. I want to buy some kind of gloves. — Valamilyen kesztyűt akarok venni.
c. The dog ran away somewhere. — Valamerre elszaladt a kutya.
d. I have to stay for some time. — Valameddig még itt kell maradnom.
e. Regardless of how many people came, each said something different. — Valahány ember jött, mind mást mondott.

6. Valahogyan megírtam a házi feladatot. — I did ('wrote') the homework somehow.

a. He went to Hungary somehow. — Valahogyan Magyarországra ment.
b. Somehow they paid for their house. — Valahogyan kifizették a házukat.
c. I started late but somehow caught the train. — Későn indultam, de valahogyan elértem a vonatot.
d. I found the house somehow. — Valahogyan megtaláltam a házat.

7. Akárki ad érte 40 ezer forintot. — Anyone will give 40,000 forints for it.

a. Anyone will take you. — Akárki elviszi magát.
b. Is it possible for anyone to have a car? — Akárkinek lehet kocsija?
c. Can anybody grow beautiful corn? — Akárki tud szép kukoricát termelni?
d. You can ask anyone. — Bárkit meg lehet kérni.

8. Nem lehet akármit vinni a csomagjában. — You can't take just anything in your luggage.

a. He's too old to do anything. — Túl öreg, hogy akármit is csináljon.
b. He doesn't like anything that I do. — Akármit csinálok, nem tetszik neki.
c. Regardless of what they say, I don't believe it. — Bármit mondanak, nem hiszem el.
d. Whatever happens, I'll stay here. — Akármi lesz, én itt maradok.

9. Bármelyik könyv jó lesz. — Any book will do for me.

a. You can go with any car. — Akármelyik kocsival mehetnek.
b. It's possible to go to Washington on any road. — Akármelyik úton lehet Washingtonba menni.
c. Whichever you buy will be all right. — Akármelyiket veszi, jó lesz.
d. Taste any one. — Kóstolja meg bármelyiket.

10. Akármennyit ígér, nem adom oda. — No matter how much he offers, I'm not going to give it.

a. No matter how much he gets it's never enough. — Bármennyit kap, sohasem elég.
b. However much I asked him, he wouldn't listen to me. — Akármennyit kértem, nem hallgatott rám.
c. As much as I would love to go, I can't. — Akármennyire is szeretnék menni, nem tudok.
d. Regardless of how good this wine is, I don't want any more. — Bármennyire is jó ez a bor, nem kérek többet.

11. Bármikor kérdezem, csak hallgat. — Whenever I ask him, he doesn't say anything.

a. Whenever he comes, I'm not at home. — Akármikor jön, nem vagyok otthon.
b. Can you go at any time? — Bármikor el tud menni?
c. Whenever we went out on the street, he was always there. — Akármikor kimentünk az utcára, mindig ott volt.
d. Whenever I saw him, he was drunk. — Akármikor láttam, mindig részeg volt.

12. Akármilyen áron megveszem.

I'll buy it at any price.

a. However little wine he drinks he gets sick from it.
Akármilyen kevés bort iszik, beteg lesz tőle.

b. If for any reason I can't come, I'll write.
Ha bármilyen okból nem tudok jönni, megírom.

c. Regardless of what present I buy, she doesn't like it.
Akármilyen ajándékot veszek, nem tetszik neki.

d. However large the house is, there isn't enough room in it.
Bármilyen nagy a ház, nincs elég hely benne.

13. Akárhogyan is akarja, nem tudja megvenni.

However much he may want to, he can't buy it.

a. Regardless of how many men I asked, not one knew.
Akárhány embert kérdeztem, egy sem tudta.

b. Regardless of how many museums I visited, they were all interesting.
Akárhány múzeumot megnéztem, mind érdekes volt.

c. Whatever number of dresses I tried on not one was good.
Akárhány ruhát felpróbáltam, egy sem volt jó.

d. However much I want it, I can't buy the house.
Akárhogyan is akarom, nem tudom a házat megvenni.

14. Akárhol vagyok, jól érzem magam.

I have a good time wherever I may be.

a. Wherever I go he always follows me.
Bárhova megyek, mindig utánam jön.

b. You cannot go wherever you want to in Hungary.
Magyarországon nem lehet akárhova menni.

c. Regardless of where he's coming from he should be here by now.
Akárhonnan jön is, már itt kellene lennie.

d. Is it possible to grow potatoes anywhere?
Akárhol lehet krumplit termelni?

e. You can't stop wherever you want to.
Akárhol nem lehet megállni.

15. Nem láttam senkit sem.

I saw nobody.

a. Nobody understood what he said.
Nem értette senki sem, hogy mit mondott.

b. Nobody knew the lesson today.
Ma senki sem tudta a leckét.

c. I didn't ask anyone.
Nem kérdeztem meg senkitől sem.

d. I won't tell anyone.
Nem mondom meg senkinek sem.

16. Nem maradt semmi sem.

Nothing was left.

a. Nothing came out of the agreement.
Nem lett a szerződésből semmi sem.

b. He isn't giving it at any price.
Semmi áron nem adja oda.

c. My father started with nothing and now he's a rich man.
Az apám semmiből kezdte és most gazdag ember.

d. This pen cost nothing.
Ez a toll semmibe sem került.

17. Sehol sem esett az eső. — It didn't rain anywhere.

a. I didn't get meat anywhere. — Sehol sem kaptam húst.
b. I don't go anywhere. I stay home. — Sehova se megyek. Itthon maradok.
c. I didn't get a letter from anywhere. — Sehonnan sem kaptam levelet.
d. I don't want to stay here even for a moment. — Semeddig sem akarok itt maradni.
e. By no means can I learn the lesson. — Sehogy sem tudom megtanulni a leckét.

18. Mindenki ott volt, aki valaki. — Everybody, who is anybody, was there.

a. Not everybody drives fast around a curve. — Nem mindenki hajt gyorsan a kanyarban.
b. People came from everywhere. — Mindenhonnan jöttek az emberek.
c. Birds fly in every direction. — Mindenfelé repülnek a madarak.
d. You can't go everywhere. — Nem lehet mindenhova elmenni.
e. I want to go in any case. — Mindenhogyan el akarok menni.

III

1. Mialatt a folyosón várt, bejött egy ember. — A man came in while he was waiting in the corridor.

a. While he was in Europe he learned German. — Miközben Európában volt, megtanult németül.
b. While we were eating lunch it started to rain. — Mialatt ebédeltünk, elkezdett esni.
c. While I was waiting for the street car I met a friend of mine. — Miközben villamosra vártam, találkoztam egy barátommal.
d. While I was in New York, it was snowing in Washington. — Mialatt New Yorkban voltam, Washingtonban havazott.

2. Elmentek, mielőtt megjöttem. — They left before I came.

a. After he learned Hungarian, he went to Hungary. — Miután megtanult magyarul, Magyarországra ment.
b. He had breakfast before he went to school. — Megreggelizett, mielőtt az iskolába ment.
c. After the bus stopped, the children got off. — Miután az autóbusz megállt, a gyerekek leszálltak.
d. I have not been abroad since I've been in America. — Mióta Amerikában vagyok, nem voltam külföldön.

3. Elmegyek, még akkor is, ha esik. — I'm going even if it rains.

a. They're going to buy the house even if it's too expensive. — Megveszik a házat, még akkor is, ha túl drága.
b. We go swimming every morning even when it's cold. — Minden reggel úszni megyünk, még akkor is, ha hideg van.
c. I'll study my lesson even if I'm not in the mood for it. — Megtanulom a leckét, még akkor is, ha nincs kedvem hozzá.
d. Eat the dinner even though you don't like it. — Egye meg az ebédet, még akkor is, ha nem ízlik.

4. Nem jött el, jóllehet megígérte. — He didn't come although he promised.

a. The children were playing on the street, although it was raining very hard (much). — A gyerekek az utcán játszottak, dacára hogy nagyon esett.
b. I'm tired, although I went to bed early. — Fáradt vagyok, bár korán lefeküdtem.
c. He didn't find the street, although he knew the city. — Nem találta meg az utcát, jóllehet ismerte a várost.
d. I don't drink cognac, although I like it. — Nem iszom konyakot, dacára hogy ízlik.

IV

1. Én is odamegyek, ahova maga megy. — Where you go I'll go too.

a. I want that apple you have in your hand. — Azt az almát kérem, amelyik a kezében van.
b. He's going where even the birds don't go. — Ott jár, ahol még a madár sem jár.
c. Good people live where I come from. — Ahonnan én jövök, ott jó emberek laknak.
d. Whichever way we go the road is bad. — Amerre megyünk, mindenhol rossz az út.

2. Az ember, akitől kaptam, már elment. — The man from whom I got it has already left.

a. The girl you were speaking about is here. — A lány, akiről beszélt, itt van.
b. The children I saw are not here any more. — A gyerekek, akiket láttam, már nincsenek itt.
c. The men I gave bread to were very poor. — Az emberek, akiknek kenyeret adtam, nagyon szegények voltak.
d. The clerk that I talked to was a very pleasant man. — A hivatalnok, akihez beszéltem, nagyon kedves ember volt.

3. Azt a férfit, aki a templom előtt áll, nem ismerem. — I don't know the man who is standing in front of the church.

a. The girl you saw me with is my sister. — A lány, akivel látott, a nővérem.
b. The gentleman whom the car was sent for is the ambassador. — Az úr, akiért a kocsit küldték, a nagykövet.
c. The boy you saw is my son. — A fiú, akit látott, az én fiam.
d. The girls who are sitting over there are French. — A lányok, akik ott ülnek, franciák.

4. Akkor jöttem, amikor a tanár jött. — I came when the teacher came.

a. I'm buying a car that has two doors. — Olyan kocsit veszek, amelynek két ajtaja van.
b. The suitcase that my clothes are in is not here yet. — Az a bőrönd, amelyikben a ruháim vannak, még nincs itt.
c. I got the vase on the cabinet from my father. — Azt a vázát, amelyik a szekrényen van, az apámtól kaptam.
d. It's in that box, where you put it. — Abban a dobozban van, amelyikbe maga tette.

TRANSFORMATION DRILL

A

Instructor: Senki sem volt ott.
Student: Mindenki ott volt.

1. Senki sem hajt gyorsan.	Mindenki gyorsan hajt.
2. Sehonnan sem jöttek el.	Mindenhonnan eljöttek.
3. Sehova sem megyek el.	Mindenhova elmegyek.
4. Semmit sem vesznek meg.	Mindent megvesznek.
5. Senkinek sem kell megírni a házi feladatot.	Mindenkinek meg kell írni a házi feladatot.
6. Sehogyan sem akarok elmenni.	Mindenhogyan el akarok menni.
7. Sehol sem esett az eső.	Mindenhol esett az eső.
8. Senkit sem kérdeztem meg.	Mindenkit megkérdeztem.
9. Sehol sincsenek jó üzletek.	Mindenhol vannak jó üzletek.
10. Senki sem hisz el semmit.	Mindenki elhisz mindent.
11. Semmikor sincs rá időm.	Mindenkor van rá időm.
12. Semmiféle kocsit nem láttam.	Mindenféle kocsit láttam.

B

Instructor: Valaki van az ajtónál.
Student: Senki sincs az ajtónál.

1. Van valakinek gyufája?	Senkinek sincs gyufája?
2. Találkoztam valakivel, aki most volt Európában.	Senkivel sem találkoztam, aki most volt Európában.
3. Valakitől kaptam egy ajándékot.	Senkitől sem kaptam ajándékot.
4. Valakiért el kell mennem.	Senkiért sem kell elmennem.
5. Ez a ház valakié.	Ez a ház senkié.
6. Lát valakit az úton jönni.	Nem lát senkit az úton jönni.
7. Valamit hallottam.	Nem hallottam semmit.
8. Van valamiféle betegségi biztosítása.	Nincs semmiféle betegségi biztosítása.
9. Beszélt valamiről.	Nem beszélt semmiről.
10. Valahol találkoztam vele.	Sehol sem találkoztam vele.
11. Valameddig itt maradok.	Semeddig sem maradok itt.
12. Valahogyan ki tudták fizetni a számlát.	Sehogyan sem tudták kifizetni a számlát.
13. Valamilyen ruhát veszek.	Semmilyen ruhát sem veszek.
14. Valahova elmegyek nyaralni.	Sehova sem megyek el nyaralni.

TRANSLATION DRILL

1. Szabó took his car to the garage to be checked.	Szabó bevitte átvizsgálni a kocsiját a garázsba.
2. Last week he had a lot of trouble on the road with the engine.	A múlt héten sok baja volt a motorral az országúton.
3. The car was quite old and he had used it a lot.	A kocsi elég régi volt és sokat használta.
4. He wanted to buy another car with a smaller engine.	Akart egy másik kocsit venni, kisebb motorral.
5. But he never had enough money to buy another car.	De sohasem volt neki elég pénze egy másik kocsit venni.
6. The six-cylinder engine used a lot of gasoline.	A hathengeres motor sok benzint fogyasztott.

7. His friend had a four-cylinder engine in his car.	A barátjának négyhengeres motor volt a kocsijában.
8. It used only 15 liters of gasoline per 100 kilometers.	Neki 100 kilométeren csak 15 liter benzin kellett.
9. The mechanic in the garage told him they'd have to replace a lot of parts in his car.	A szerelő a garázsban azt mondta, hogy sok alkatrészt kell kicserélni a kocsijában.
10. One of the gears in the transmission was broken.	A sebességváltóban egy fogaskerék eltörött.
11. One of the wheel bearings had to be changed also.	Az egyik golyóscsapágyat is ki kellett cserélni.
12. The spark plugs were very old and worn out.	A gyertyák a motorban nagyon öregek és használtak voltak.
13. The hand brake had to be repaired also.	A kéziféket is meg kellett javítani.
14. The engine was overhauled five years ago.	A motort öt évvel ezelőtt generálozták.
15. Lately he has not gone on longer trips in his car.	Mostanában nem ment a kocsival hosszabb útra.
16. He was afraid that any minute the engine would go dead.	Félt, hogy akármelyik percben megáll a motor.
17. He always had trouble with the car.	Mindig valami baja volt a kocsival.
18. He recently bought two tires and an inner tube.	Nemrég vett két külső és egy belső gumit.
19. But his third tire wasn't good either.	De a harmadik gumija sem volt jó.
20. Once he got a flat tire downtown and had to change the tire in the middle of the street.	Egyszer a belvárosban defektet kapott és az utca közepén kellett kicserélnie a kereket.
21. The traffic stopped and the policeman went there.	A forgalom megállt és odament a rendőr.
22. The policeman told him that it was dangerous to drive with such a bad tire.	A rendőr azt mondta, hogy ilyen rossz gumival veszélyes hajtani.
23. Up until then Szabó had never gotten a ticket.	Szabót még eddig sohasem írta fel a rendőr.
24. He always drove carefully and that's why he never had an a accident.	Mindig óvatosan hajtott és ezért nem csinált még sohasem balesetet.
25. However, he had to go everywhere in the city in his car.	Pedig a városban mindenhova a kocsijával kellett mennie.
26. Every day after work he went for his wife.	Mindennap elment a feleségéért munka után.
27. It was very hard to park where his wife's office was.	Ott, ahol a felesége hivatala volt, nagyon nehéz volt parkolni.
28. They had 'No Parking' signs on both sides of the street.	Az utca mindkét oldalán 'parkolni tilos' tábla volt.
29. If anybody parked there, he had to pay a fine of 30 forints.	Ha valaki ott parkolt, 30 forint bírságot kellett fizetnie.
30. Szabó always obeyed the traffic regulations.	Szabó mindig betartotta a közlekedési szabályokat.

RESPONSE DRILL

1. Mikor vette Fekete a kocsiját?
2. Új vagy használt kocsit vett?
3. Mennyiért vette a gépkocsit?
4. Mennyit adtak a régi autójáért?
5. Milyen volt a régi és milyen az új kocsija?
6. Mikor mutatja meg Fekete a kocsit Keménynek?
7. Hány ezer kilométert szaladt már a kocsi?

8. Miért vitte Fekete a kocsit a garázsba?
9. Mit javítanak a kocsin a garázsban?
10. Hány hengeres és hány lóerős motor van a kocsiban?
11. Milyen volt a motor a régi kocsijában?
12. Vannak a kocsinak jó külső gumijai?
13. Az első vagy a hátsó gumik kopottak?
14. A külső vagy a belső gumikat kell kicserélni?
15. Mennyit fogyaszt a kocsi?
16. Milyen fékek vannak a kocsin?
17. Milyen állapotban van a kézifék?
18. Mit kell kicserélni a sebességváltóban?
19. Hol akar golyóscsapágyat venni a szerelő?
20. Milyen más alkatrészt rendelt még a gyárból?
21. Milyen új alkatrészek vannak még a kocsin?
22. Ha kész lesz a kocsi, ki ad érte 50 ezer forintot?
23. Mit kell tél előtt tenni a kocsiba?
24. Magának milyen kocsija van?
25. Hány éves a kocsija?
26. Mennyiért vette a kocsiját?
27. Sok baja volt a kocsival?
28. Mennyit fogyaszt a kocsija?
29. Felírta már magát a rendőr?
30. Mennyi bírságot kellett fizetnie?

CONVERSATION PRACTICE

1

A: Hallottam, hogy új kocsit vett.
B: Nem újat, hanem használtat vettem.
A: Hány hengeres motor van a kocsijában?
B: Hathengeres, 72 lóerős motor van benne.
A: Nem kellett új alkatrészeket venni?
B: De igen. Az önindítót és a hűtőt kicserélték.
A: Jó a világítás a kocsin?
B: Elég jó; új akkumulátor van a kocsiban.

2

A: Mennyit fogyaszt a kocsija?
B: 100 kilométert megy 15 liter benzinnel.

A: Az elég sok. Miért nem cseréli ki a karburátort?
B: Tavasszal veszek egy újat. Most két gumit akarok venni.
A: Rosszak a gumijai?
B: A hátsó két keréken a külső gumik kopottak.
A: Hogy működnek a fékek?
B: Kitűnően. A kézifék is és a lábfék is jól működik.

3

A: Miért vitte a kocsiját a garázsba?
B: Rossz a sebessegváltó, meg kell javítani.
A: Mi baja van a sebességváltónak?
B: Egy fogaskereket és egy csapágyat ki kell cserélni.
A: Kicserélik az olajat is a motorban?
B: Igen, és lezsírozzák a kocsit.
A: Mikor tesz fagyálló folyadékot a hűtőbe?
B: Jövő héten. Nem akarom, hogy megfagyjon a hűtőben a víz.

NARRATIVE

Kovács régóta szeretett volna venni egy kocsit. Két éve gyűjtötte rá a pénzt. Most együtt volt 30 ezer forintja és elhatározta, hogy nem vár tovább. Az új kocsik Magyarországon nagyon drágák, ezért használtat akart venni. Úgy gondolta, ha kap egy használt kocsit, kijavítják a garázsban és lesz egy jó autója.

Megnézte az újságokban az apróhirdetéseket. Sok használt kocsi volt eladó. Kovácsnak volt egy autószerelő barátja, azt megkérte, hogy menjen vele megnézni a kocsikat. Először Budára mentek, ahol egy fiatalember akarta eladni a kocsiját. Ez kis kocsi volt, négyhengeres, 40 lóerős motorral. Nem szaladt sokat, mert a kilométer órája csak 50 ezer kilométert mutatott.

A gumik elég kopottak voltak, különösen az első két keréken. A motor jól működött, azonban az akkumulátor már öreg volt. A kocsi tulajdonosa azt mondta, hogy a motor 14 liter benzint fogyaszt 100 kilométeren. Ez nem sok, gondolta Kovács, de ő inkább egy nagy kocsit szeretett volna venni.

Utána elmentek a külvárosba, ahol egy orvos akarta a kocsiját eladni. Ez már nagy kocsi volt, hathengeres motorral. A motor 60 lóerős volt. Az orvos sokat használta az autóját, így Kovács tudta, hogy egypár alkatrészt ki kell cserélni a kocsin. De ha olcsón meg tudja venni, még mindig megéri - mondta a barátja - mert a kocsi elég jó állapotban van és ki lehet javítani.

Ezen a kocsin jó gumik voltak és a csomagtartóban volt egy pótkerék is. Kovács és az autószerelő barátja ki akarták próbálni a kocsit. Beültek a kocsiba és elindultak. A sebességváltóval egy kis baj volt. A szerelő azt mondta, hogy egy fogaskereket és egy csapágyat ki kell cserélni és új gyertyákat venni, de az nem kerül sokba. A karburátor új volt a kocsin, ezért az orvos szerint keveset fogyasztott a kocsi. A kocsi tetszett Kovácsnak, mert simán szaladt és belül is tiszta volt.

Az utcákon, ahol Kovács hajtott, nagy volt a forgalom. Rengeteg lovaskocsi, autó, teherautó, villamos, autóbusz, kerékpár (bicikli) és motorkerékpár járt mindenhol. Kovács régóta vezetett és jó vezető volt, így nem idegesítette őt a nagy forgalom. Amikor gyalogosok vagy biciklik mentek el mellette, mindig lelassult, mert nem akarta, hogy véletlenül valami baj történjen. Közben Kovácsnak eszébe jutott, hogy nemsokára lejár a hajtási igazolványa. Elhatározta, hogy másnap elmegy és megújítja.

Egy kis idő múlva megfordult és visszahajtott az orvos lakásához. Az orvos 32 ezer forintot kért a kocsiért. Kovács alkudni kezdett vele. Végül 30 ezer forintban megegyeztek. Kovács nagyon örült, hogy 30 ezerért megkapta a kocsit és mindjárt kifizette a kocsi árát az orvosnak. Azután megint beültek a kocsiba és elmentek Kovács feleségéért, hogy neki is megmutassák a kocsit. Kovács szerelő barátja megígérte, hogy azonnal megrendeli az alkatrészeket és ha megjönnek, felhívja Kovácsot. Akkor majd megmondja, hogy mikor vigye be a kocsit javítani a garázsba.

tulajdonos	owner
gyűjteni	to gather, accumulate
elhatározni	to decide
apróhirdetés	classified advertisement
eladó	for sale
kilométer óra	speedometer
különösen	specially
belül	inside
rengeteg	lots of
lovaskocsi	horse carriage
vezető	driver
idegesíteni	to make nervous

lassulni, lelassulni	to slow down
gyalogos	pedestrian
véletlenül	accidentally
lejár	expires
hajtási igazolvány	driver's licence
másnap	next day
megújítani	to renew
megfordulni	to turn (around)
alkudni	to bargain
végül	finally
megegyezni	to agree

K Ö Z Ú T I J E L Z Ő T Á B L Á K

BÍRÓSÁGI TÁRGYALÁSON

Basic Sentences

trial, conference	tárgyalás
district, region	kerület, -e
court of justice	bíróság, -a

KECSKEMÉTI

This morning I was at the District Court (at a court proceeding).

Ma reggel tárgyaláson voltam a kerületi bíróságon.

VARGA

You don't say! What happened?

Ne mondja! Mi történt?

to break in	betörni
to rob	rabolni, kirabolni
to catch, capture	elfogni
culprit	tettes

KECSKEMÉTI

Last week my apartment was broken into and robbed while I was away on summer vacation. But the culprits were caught soon afterwards.

A múlt héten betörtek a lakásomba. Kiraboltak, amíg nyaralni voltam. De hamar elfogták a tetteseket.

how many (people)	hányan

VARGA

How many were there and what did they take?

Hányan voltak és mit vittek el?

noise	zaj
noiseless, silent	zajtalan
noiselessly	zajtalanul
to force, break open	feltörni

KECSKEMÉTI

There were three of them, an elderly man and two young boys. They forced the door without making any noise and took all the clothes.

Hárman voltak. Egy idősebb férfi és két fiatal fiú. Zajtalanul feltörték az ajtót és minden ruhát elvittek.

unpleasant	kellemetlen
situation	helyzet, -e

VARGA

What an unpleasant situation! Didn't the neighbors hear anything?

Kellemetlen helyzet! A szomszédok nem hallottak semmit?

burglar, robber	betörő, rabló
besides, moreover	különben is
stormy	viharos
full	tele
mud	sár, sarat, sara
muddy	sáros
footprint	lábnyom, -a

KECSKEMÉTI

No, because the burglars worked quietly and, anyway, it was a stormy night. There were muddy footprints all over the apartment.

Nem, mert a betörők csendesen dolgoztak. Különben is az éjszaka viharos volt. Az egész lakás tele volt sáros lábnyomokkal.

to be able to work — dolgozhatni

VARGA

They were certainly able to work in peace. Did they spend a long time in the apartment?

Persze, így nyugodtan dolgozhattak. Sokáig voltak a lakásban?

innumerable, countless — számtalan
beer (adj.) — sörös

KECSKEMÉTI

They must have spent a long time there. They ate and drank up everything that they could find in the kitchen. They left any number of empty beer bottles after them.

Hosszú időt tölthettek ott. Megettek és megittak mindent, amit a konyhában találtak. Számtalan üres sörös-üveg maradt utánuk.

amusing — mulatságos

VARGA

How amusing! But how could they know that nobody would be at home?

Mulatságos! De honnan tudhatták, hogy senki sem lesz a házban?

little boy — fiúcska
every evening — esténként
unknown — ismeretlen

KECSKEMÉTI

They could see that all the windows were dark. My neighbor's little son said that a strange car was parked on the other side every night. There were always two people in it.

Láthatták, hogy sötét volt minden ablak. A szomszédom fiacskája azt mondta, hogy esténként egy ismeretlen kocsi állt a másik oldalon. Mindig ketten ültek benne.

to watch — figyelni
license number — rendszám, -a

VARGA

I'm sure they watched the house. Did the child notice the license number?

Biztosan a házat figyelték. Látta a gyerek a kocsi rendszámát?

bluish — kékes
investigation — nyomozás

KECSKEMÉTI

No, he didn't, but he said that the car was a bluish-green one. This was a help to the police in the investigation.

Azt nem, de mondta, hogy egy kékeszöld kocsi volt. A rendőröknek ez is segített a nyomozásnál.

well	na
to search, investigate	nyomozni
to trace, to track	kinyomozni

VARGA

Well, and how did they track down the culprits?	Na, és hogyan nyomozták ki, hogy kik a tettesek?
complete, full, total	teljes
entirely, totally	teljesen
sober	józan
small piece	darabka

KECSKEMÉTI

You can imagine that after so many drinks they weren't exactly sober. One of them forgot his coat on the chair. The police found a small piece of paper in the pocket with an address on it.	Gondolhatja, hogy a sok ital után nem voltak teljesen józanok. Az egyik a széken felejtette a kabátját. A rendőrök egy darabka papírt találtak a zsebében, amin egy cím volt.
indeed, really	valóban
careless	vigyázatlan
drunk, intoxicated	részeg

VARGA

They were really careless. Or they were drunk. What did the police do after that?	Valóban vigyázatlanok lehettek. Vagy részegek voltak. Mit csináltak a rendőrök azután?

KECSKEMÉTI

They went to the address that was on the little piece of paper. A friend of one of the burglars lived there. He told them where they could find the owner of the coat.	Elmentek arra a címre, ami a papírdarabkán volt. Az egyik betörőnek a barátja lakott ott. Ő megmondta, hogy hol találhatják meg a kabát tulajdonosát.
criminal, guilty	bűnös

VARGA

Where did they succeed in finally catching the culprits?	Végül is hol sikerült elfogni a bűnösöket?
unexpectedly	váratlanul
to surround	körülvenni
surprise	meglepetés
to get over the surprise	magukhoz térni a meglepetéstől
to arrest	letartóztatni

KECSKEMÉTI

In their apartment, out in the suburbs. One rainy morning the police unexpectedly surrounded the house. All three were still sleeping. They couldn't get over their astonishment at being arrested.	A lakásukon, kint a külvárosban. A rendőrök egy esős reggel váratlanul körülvették a házat. Még mind a hárman aludtak. Magukhoz sem térhettek a meglepetéstől, már letartóztatták őket.

stolen
things, belongings

lopott
holmi

VARGA

Did they find the stolen things?

Megtalálták a lopott holmit?

one third

egyharmad

KECSKEMÉTI

They had sold about a third of the clothes but they had the remaining two thirds in their possession.

Körülbelül egyharmad részét már eladták. De a kétharmad része a ruháknak megvan.

VARGA

You should be glad to be able to get two thirds of your things back. The police caught them just in time. Who were the burglars, anyway?

Örüljön, hogy visszakaphatja a holmik kétharmadát. A rendőrök éppen idejében fogták el őket. Kik voltak a betörök?

juvenile, youthful
job, position
unemployed
opinion
incorrigible, incurable
fatherless
motherless
orphan
to grow up

fiatalkorú
állás
állástalan
vélemény
javíthatatlan
apátlan
anyátlan
árva
felnőni

KECSKEMÉTI

Two young unemployed boys and an older man. In my opinion the boys are not incorrigible. They're motherless and fatherless orphans and grew up without any home life.

Két fiatalkorú állástalan fiú és egy öregebb ember. A fiúk, a véleményem szerint, nem javíthatatlanok. Apátlan-anyátlan árvák és otthon nélkül nőttek fel.

disordered, unsettled
conditions, circumstance

rendezetlen
körülmény

VARGA

Unfortunately there are many young people like them. I read recently that in the big cities twelve and a half percent of the children grow up under bad conditions.

Sajnos, sokan vannak ilyen fiatalok. Nemrégen olvastam, hogy a nagy városokban a gyerekeknek 12.5 százaléka nő fel rendezetlen körülmények között.

uneducated
to influence

tanulatlan
befolyásolni

KECSKEMÉTI

I've heard that too. These two boys couldn't have seen much good in life, either. They were young and uneducated and thus easily influenced.

Ezt én is hallottam. Ez a két fiú sem láthatott sok szépet az életben. Fiatalok és tanulatlanok voltak és így könnyen befolyásolhatták őket.

the person most guilty, ringleader

főbűnös

VARGA

You mean to say that the third is the leader?

Azt akarja mondani, hogy a harmadik a főbűnös?

police force	rendőrség, -e
to record, keep evidence	nyilvántartani
criminal, delinquent	bűnöző
thief	tolvaj, -t
honest	becsületes
to earn a living	kenyeret keresni
inactively	tétlenül

KECSKEMÉTI

Yes. The police have identified him as a criminal with a long record. He could earn an honest living if he wanted to, but he prefers to live without doing any work.

Igen. A rendőrség régóta nyilvántartja, mint bűnözőt. Becsületes munkával megkereshetné a kenyerét, de ő inkább tétlenül él.

prison, jail	börtön, -ök, -e

VARGA

I'm sure he has been in prison several times already. I have an idea that he'll get a few years now too.

Biztosan már többször ült börtönben. Gondolom, most is fog kapni egypár évet.

judge	bíró
penitentiary	fegyház, -at
to sentence, to form an opinion	ítélni

KECSKEMÉTI

The judge has already sentenced him to two and a half years in the penitentiary.

A tárgyaláson a bíró két és fél évi fegyházra ítélte.

to appeal	fellebbezni
accused, defendant	vádlott, -at, -ja
sentence	ítélet, -e

VARGA

Didn't the accused appeal the sentence?

Nem fellebbezett a vádlott az ítélet ellen?

defense counsel	védő
prosecutor	ügyész
grave, serious, heavy	súlyos
punishment, penalty	büntetés
previously convicted	büntetett előéletű

KECSKEMÉTI

He didn't but the defense did. The prosecutor, on the other hand, asked for a more severe punishment because the accused had a previous prison record.

Nem ő, hanem a védő fellebbezett. Az ügyész meg súlyosabb büntetést kért, mert a vádlott büntetett előéletű.

degree — -fokú
intermediate court — másodfokú bíróság
higher, superior court — felsõ bíróság
supreme court — legfelsõbb bíróság

VARGA

Well, and when will the trial in the higher court be? — Na és mikor lesz a tárgyalás a másodfokú bíróságon?

KECSKEMÉTI

Next month. — Egy hónap múlva.

VARGA

And the boys? What kind of punishment did they get? — És a fiúk? Õk milyen büntetést kaptak?

reformatory, boarding school — nevelõintézet, -e, -je

KECSKEMÉTI

They're being sent to the reform school at Aszód. The reason they're sending them there is so that they can learn some trade. — Egy évre Aszódra küldik õket, a nevelõintézetbe. Azért küldik oda õket, hogy ott valamilyen szakmát tanulhassanak.

undoubtedly — kétségtelenül
to bring up, educate — nevelni
from them — belõlük

VARGA

That'll undoubtedly help them. I hope they'll train them to be honest men. — Ez kétségtelenül használni fog nekik. Remélem, hogy becsületes embereket nevelnek belõlük.

KECSKEMÉTI

I hope so too. — Én is remélem.

Közmondások - Proverbs

Ki mint él, úgy ítél.
Más kárán tanul az okos.
Borúra derû - derűre ború.
Járt utat járatlanért el ne hagyd.
Nem mind rossz, ami szokatlan.
Ki dolgát Istennel kezdi, jól végzi.
Jobb az elég, mint a sok.

Notes on Grammar
(For Home Study)

A. Verbs with Infinitive Stems in -ó, -ő

A few verbs with an infinitive stem ending in -ó or -ő (róni, lőni) follow a pattern different from that of most other verbs. These forms show two stems for each of these verbs: rov- and ró-, lőv- and lő-. The stem in v occurs when the ending begins with a vowel (-ok, -unk, etc.), the other when the ending begins with a consonant, or is zero, as in the third person singular indefinite. Note the alternation of stem which appears in the underlined forms of the present tense of these verbs:

Indefinite		Definite	
rovok	lövök	rovom	lövöm
rósz	lősz	rovod	lövöd
ró	lő	rója	lövi
rovunk	lövünk	rójuk	lőjük
rótok	lőtök	rójátok	lövitek
rónak	lőnek	rójják	lövik

B. Stem Extension -hat, -het

The suffix -hat, -het added to a verb stem indicates that the action of the verb 'may' be done. This is a general indication of permissiveness or possibility. The personal endings follow this suffix:

Megvehetem a kocsit.
Megnézhetné a múzeumot.
Megkérdezhetnénk a gyerekeket.
Fehér elviheti az írógépet.

There are several other words which give the narrower meanings of '(it is) possible' (as opposed to 'impossible') - lehet; '(it is) permissible' (as opposed to 'forbidden') - szabad; 'to be able' (as opposed to 'to be unable') - tudni.

C. Fractions

The numerator of fractions in Hungarian is the cardinal number as in English. The denominator is formed by adding the suffix -ad, -od, -ed, -öd to the cardinal (or by dropping the -ik of the ordinal in all cases except for 1/2):

ketted
harmad
negyed
ötöd
hatod

Ketted is the mathematical term for 1/2. The popular term is fél.

D. The Endings -an, -en

Numerals and other words indicating quantity take the suffix -an, -en when used as substantives. As substantives these numerals always refer to persons and are accompanied by the plural form of the verb:

Hányan voltak ott?
Sokan vannak az iskolában.
Hárman voltunk a szobában.
Négyen magyarul tanultak.

E. Diminutive Suffixes

The most common diminutive suffixes in Hungarian are -ka, -ke, and -cska, -cske: madárka, városka, szekérke, levélke; cipőcske, ágyacska, kezecske, házacska. These may be added to nouns or adjectives: kicsike, nagyocska, fiatalka, vékonyka.

In addition to indicating smallness, they are often used to express affection also: Máriácska, Évácska, Péterke, Jánoska; kedveském, édeském, húgocskám, galambocskám.

F. The Suffix -s, (-os, -as, -es, -ös)

The adjectival ending -s (-os, -as, -es, -ös) is added to nouns and adjectives and denotes 'having the quality of or possessing':

por	-	poros út
sör	-	sörös-üveg
víz	-	vizes-pohár
kicsiny	-	kicsinyes ember
beteg	-	beteges asszony
tavaszi	-	tavaszias idő

When the suffix is added to numerals the resulting combination is used as in the following examples:

egyes számú szoba	the number one room
kettes villamos	the number two streetcar
A húszas (1920-as) években történt.	It happened in the twenties.
A négy ötvenes vonattal utazom.	I'm taking the 4:50 train.
Hányas autóbuszra szálljak fel?	What number bus should I get on?
Itt van egy százas. (money)	Here's a hundred dollar bill.
Írjon egy ötöst és egy hatost.	Write a five and a six.
Kettesben sétálunk.	We're walking two-by-two.

G. The Adjectival Ending -talan, -telen, -tlan, -tlen, -atlan, -etlen indicating 'lack of', '-less'

(1) Nouns ending in a consonant: the adjective is formed by adding -talan, -telen or -atlan, -etlen to the noun. There is no sure way of determining which of these suffixes a given noun requires, but often a noun that takes the auxiliary vowel -a- before the plural -k will require the suffix -atlan for the corresponding adjective form.

név	-	névtelen	jog	-	jogtalan	fej	-	fejetlen
szív	-	szívtelen	föld	-	földtelen	fül	-	fületlen
hús	-	hústalan	ember	-	embertelen	fog	-	fogatlan
zsír	-	zsírtalan	család	-	családtalan	ház	-	házatlan
pénz	-	pénztelen	igazság	-	igazságtalan	láb	-	lábatlan

(2) Nouns ending in a vowel: the adjective is formed by adding -tlan or -tlen to the noun. The final vowel of the stem is always long:

nő	-	nőtlen	fa	-	fátlan
só	-	sótlan	idő	-	időtlen
szó	-	szótlan	haza	-	hazátlan
apa	-	apátlan	béke	-	békétlen
anya	-	anyátlan	ajtó	-	ajtótlan

(3) Verbs: the adjective is formed by adding -atlan, -etlen to the third person singular of the verb:

ír	-	íratlan	fűt	-	fűtetlen
vár	-	váratlan	jár	-	járatlan
hív	-	hívatlan	mos	-	mosatlan
akar	-	akaratlan	tölt	-	töltetlen
fest	-	festetlen	tanul	-	tanulatlan

(4) The suffix may also be added to the basic form of an adjective:

elég	-	elégtelen	művészi	-	művésztelen
tiszta	-	tisztátlan	nemzeti	-	nemzetietlen
boldog	-	boldogtalan	népszerű	-	népszerűtlen
komoly	-	komolytalan			

(5) Note the meaning where the suffix -hat, -het is used along with -atlan, -etlen: lát 'he sees'; láthat 'he can (is able to) see'; láthatatlan '(that) cannot be seen', 'invisible'. Other examples are:

ihatatlan	-	undrinkable	lakhatatlan	-	uninhabitable
ehetetlen	-	inedible	leírhatatlan	-	indescribable
járhatatlan	-	impassable	használhatatlan	-	unusable

SUBSTITUTION DRILL

1. Szép ez a fiúcska!

kép - ló - fa -
kéz - erdő - könyv -
lámpa - ház -
óra - körte -
falu - ágy - tükör -
virág - madár - gyerek

képecske - lovacska - fácska -
kezecske - erdőcske - könyvecske -
lámpácska - házacska -
órácska - körtécske -
falucska - ágyacska - tükröcske -
virágocska - madaracska - gyerekecske

2. Itt van a <u>leányka</u>.

kanál - levél -
darab - tehén - állat -
asszony - város - kabát -
madár - asztal - sovány -
vékony

kanálka - levélke -
darabka - tehénke - állatka -
asszonyka - városka - kabátka -
madárka - asztalka - soványka -
vékonyka

3. A föld <u>kétharmad</u> részét már eladták.

3/4 - 1/5 - 1/3 -
4/5 - 1/10 - 2/5 -
1/4 - 1/7 - 1/6

háromnegyed - egyötöd - egyharmad -
négyötöd - egytized - kétötöd -
egynegyed - egyheted - egyhatod

4. <u>Egyharmada</u> még megvan.

2/5 - 1/6 - 3/4 -
1/5 - 2/3 - 1/8 -
2/7 - 1/4 - 4/5 - 1/100

kétötöde - egyhatoda - háromnegyede -
egyötöde - kétharmada - egynyolcada -
kethetede - egynegyede - négyötöde -
egyszázada

5. <u>Hányan</u> voltak ott?

sok - kevés - öt - tíz -
néhány - négy - egy-kettő -
száz - ezer - húsz

sokan - kevesen - öten - tízen -
néhányan - négyen - egy-ketten -
százan - ezren - húszan

VARIATION DRILL

I

1. <u>Nem maradhatok sokáig</u>. — <u>I can't stay long</u>.

a. I can't stand all day long. — Nem állhatok egész nap.
b. I can't start at eight o'clock. — Nem indulhatok nyolc órakor.
c. I can't sleep until noon. — Nem aludhatok délig.
d. I can't park in front of the school. — Nem parkolhatok az iskola előtt.
e. I can't wait for two hours. — Nem várhatok két órát.

2. <u>Nem használhatom a kocsit, mert rossz</u>. — <u>I can't use the car because it's out of order</u>.

a. I can't learn the lesson because I don't have a book. — Nem tanulhatom meg a leckét, mert nincs könyvem.
b. I can't walk this morning because I don't have time. — Nem sétálhatok ma déletőtt, mert nincs időm.
c. I can't buy the car because I don't have enough money. — Nem vehetem meg a kocsit, mert nincs elég pénzem.
d. I can't borrow his typewriter because he's not at home. — Nem kérhetem kölcsön az írógépét, mert nincs otthon.
e. I can't go to the theater because I'm sick. — Nem mehetek el a színházba, mert beteg vagyok.

3.	Nem fizethettem ki a számlát, mert nem volt nálam pénz.	I couldn't pay the bill because I didn't have money with me.
	a. I couldn't order chicken paprika because it was already all gone.	Nem rendelhettem paprikás csirkét, mert már elfogyott.
	b. I couldn't send the letter because it wasn't finished.	Nem küldhettem el a levelet, mert nem volt kész.
	c. I couldn't write my homework because I couldn't find my pen.	Nem írhattam meg a házi feladatot, mert nem tudtam megtalálni a tollamat.
	d. I couldn't cook dinner because there wasn't any gas.	Nem főzhettem meg az ebédet, mert nem volt gáz.
	e. I couldn't take the children to the movies because they were sick.	Nem vihettem a gyerekeket moziba, mert betegek voltak.
4.	Beszélhetek az orvossal?	May I talk to the doctor?
	a. Can I see the child?	Megnézhetem a gyereket?
	b. Can I bring you something to drink?	Hozhatok valamit inni?
	c. May I give you a cup of coffee?	Adhatok egy csésze kávét?
	d. May I smoke?	Dohányozhatok?
	e. May I leave?	Elmehetek?
5.	Énekelhet, de nem zongorázhat.	You may sing but you may not play the piano.
	a. You may ask, but you can't order.	Kérhet, de nem rendelhet.
	b. You may joke, but you may not laugh.	Viccelhet, de nem nevethet.
	c. You may promise, but you may not give.	Igérhet, de nem adhat.
	d. You may ask but you can't look for it.	Kérdezhet, de nem kereshet.
	e. You may eat but you may not drink.	Ehet, de nem ihat.
6.	Elolvashatja ezt a könyvet.	You can read this book.
	a. You can open the door.	Kinyithatja az ajtót.
	b. You can close the window.	Becsukhatja az ablakot.
	c. You can explain this word.	Megmagyarázhatja ezt a szót.
	d. You can take off your coat.	Leveheti a kabátját.
	e. You can hang up your hat.	Felakaszthatja a kalapját.
7.	Késő van, mehetünk.	It's late; we can go.
	a. We have nothing to do; we can walk for an hour.	Nincs semmi dolgunk, sétálhatunk egy órát.
	b. Lunch will be ready by one; we can eat at one.	Az ebéd kész lesz egyre, ehetünk egykor.
	c. We have enough time; we can still write a letter.	Elég időnk van, írhatunk még egy levelet.
	d. John starts this morning; we can send a parcel with him.	János ma reggel indul, küldhetünk vele csomagot.
	e. We can't smoke in the class because it's forbidden.	Nem dohányozhatunk az osztályban, mert tilos.

8.	Megtanulhatjuk a leckénket.	We can learn our lesson.
	a. We can repair the engine.	Megjavíthatjuk a motort.
	b. We can show our house.	Megmutathatjuk a házunkat.
	c. We can change the tire.	Kicserélhetjük a kereket.
	d. We can lubricate the car.	Lezsírozhatjuk a kocsit.
	e. We can obey the traffic regulations.	Betarthatjuk a közlekedési szabályokat.
9.	Elhozhatják a barátjaikat is.	You can bring your friends too.
	a. You can hang the curtains.	Felakaszthatják a függönyöket.
	b. You can paint the apartment.	Kifesthetik a lakást.
	c. You can clean the rooms.	Kitakaríthatják a szobákat.
	d. You can mention my name.	Megemlíthetik a nevemet.
	e. You can let the children go home.	Hazaengedhetik a gyerekeket.
10.	Nem ihattak egész nap.	They couldn't drink all day long.
	a. They couldn't hospitalize him because there wasn't any room.	Nem utalhatták be a kórházba, mert nem volt hely.
	b. They couldn't do anything.	Nem tehettek semmit.
	c. They couldn't use the car because it was broken.	Nem használhatták a kocsit, mert rossz volt.
	d. They couldn't go out of the room.	Nem mehettek ki a szobából.
	e. They can't be cold because it's warm.	Nem fázhatnak, mert meleg van.

II

1.	Ez a víz ihatatlan.	This water is undrinkable.
	a. The lunch was inedible.	Az ebéd ehetetlen volt.
	b. If it rains much the roads are impassable.	Ha sokat esik az utak járhatatlanok.
	c. This man is tireless.	Ez az ember fáradthatatlan.
	d. The house I looked at is prohibitive in price.	A ház, amit néztem, megfizethetetlen.
	e. The car was quite unusable.	A kocsi teljesen használhatatlan volt.
	f. God is invisible.	Isten láthatatlan.
2.	A gyerek apátlan és anyátlan.	The child is fatherless and motherless.
	a. This man's very unpleasant.	Ez az ember nagyon kellemetlen.
	b. Why are you so quiet?	Miért olyan szótlan?
	c. Don't be careless.	Ne legyen vigyázatlan.
	d. The letter was unexpected.	A levél váratlan volt.
	e. The author is completely unknown.	Az író teljesen ismeretlen.

3. Hústalan ebédet eszünk. — We eat a meatless lunch.

a. He was completely without money. — Egészen pénztelen volt.
b. A decent man doesn't write anonymous letters. — Rendes ember nem ír névtelen levelet.
c. Don't be so heartless. — Ne legyen olyan szívtelen.
d. I traveled with a childless couple. — Egy gyerektelen házaspárral utaztam.

III

1. Nem szabad zsíros ételt ennem. — I'm not permitted to eat rich food.

a. Give me a teacup. — Adjon egy teás-csészét.
b. The coffee spoon is on the table. — A kávés-kanál az asztalon van.
c. The empty milk bottles are in front of the door. — Az üres tejes-üvegek az ajtó előtt vannak.
d. Shall I put beer or wine glasses on the table? — Sörös vagy boros-poharakat tegyek az asztalra?
e. Would you like iced coffee? — Jeges-kávét szeretne?

2. A gyerekek tejes-kávét isznak. — The children drink coffee with milk.

a. I eat buttered bread every morning. — Minden reggel vajas kenyeret eszem.
b. I don't find the soup plates. — Nem találom a leveses-tányérokat.
c. All three were married women. — Mind a három férjes asszony volt.
d. A water tumbler is broken. — Eltörött egy vizes-pohár.
e. We drove on very dusty roads. — Nagyon poros utakon hajtottunk.

3. Evett már almás rétest? — Did you ever eat apple strudel?

a. I cooked cabbage with tomatoes for supper. — Paradicsomos káposztát főztem vacsorára.
b. In this restaurant they have very good noodles with cabbage. — Ebben a vendéglőben nagyon jó káposztás tészta van.
c. This woman has a girlish figure. — Ennek az asszonynak lányos alakja van.
d. They have a pretty flower garden. — Szép virágos kertjük van.

IV

1. Ez a fiúcska nagyon okos. — This little boy is very smart.

a. After dinner it's nice to have a little wine. — Jó egy kis borocska ebéd után.
b. Here comes little Eve. — Itt jön Évácska.
c. The child's sleeping in his little bed. — A gyerek alszik az ágyacskájában.
d. Her little shoes got wet. — A cipőcskéje vizes lett.

2. Egy madárka ült a fán. — A little bird was sitting in the tree.

a. Little Peter doesn't go to school yet. — Péterke még nem jár iskolába.
b. My mother's sick. She's suffering a lot, my poor dear. — Az anyám beteg. Szegénykém nagyon szenved.
c. What a big boy little John is already! — Milyen nagy fiú már Jánoska.
d. Not even a little piece of bread is in the house! — Egy darabka kenyér sincs a házban.

V

1. Hányan voltak az osztályban? — How many were there in the class?

a. There were many in the church. — Sokan voltak a templomban.
b. The four of them played tennis. — Négyen teniszeztek.
c. Three slept in the room. — Hárman aludtak a szobában.
d. The ten of us sat in the boat. — Tízen ültünk a csónakban.
e. Five were wounded. — Öten megsebesültek.

2. Három madár volt a fán. Kettő sárga volt. — There were three birds in the tree. Two were yellow.

a. There are two cats lying on chair. Two are under the chair. — Két macska fekszik a széken. Kettő a szék alatt.
b. Six suits are hanging in the wardrobe. Four are already very old. — Hat ruha lóg a szekrényben. Négy már nagyon régi.
c. Many dogs were running on the street. Three were barking. — Sok kutya szaladt az utcán. Három ugatott.
d. There were beautiful shops downtown. But five or six were closed. — Gyönyörű üzletek voltak a belvárosban. De öt-hat zárva volt.

3. Az asszony a két ruhát megvette. — The woman bought the two dresses.

a. They drank the four glasses of brandy. — A négy pohár pálinkát megitták.
b. Eve brought the five children. — Éva elhozta az öt gyereket.
c. John wrote the three books. — János a három könyvet megírta.
d. The boys took away the ten boxes. — A fiúk a tíz dobozt elvitték.

TRANSFORMATION DRILL

I

A

Instructor: Ki lehet nyítni az ablakot?
Student: Kinyíthatom az ablakot?

1. El lehet menni a moziba? — Elmehetek a moziba?
2. Be lehet zárni az ablakot? — Bezárhatom az ablakot?
3. Meg lehet mérni a lázát? — Megmérhetem a lázát?

4. Be lehet adni az orvosságot? — Beadhatom az orvosságot?
5. Meg lehet vizsgálni a beteget? — Megvizsgálhatom a beteget?
6. Lehet vérátömlesztést adni a betegnek? — Adhatok vérátömlesztést a betegnek?
7. El lehet hívni a körzeti orvost? — Elhívhatom a körzeti orvost?
8. Hova lehet állítani a fotelt? — Hova állíthatom a fotelt?

B

Instructor: A gyereknek nem szabad bort innia.
Student: A gyerek nem ihat bort.

1. Szabónak nem szabad zsírosat ennie. — Szabó nem ehet zsírosat.
2. A betegnek még nem szabad felkelnie. — A beteg még nem kelhet fel.
3. Magyarországon a gazdálkodóknak csak egy saját tehenet szabad tartaniuk. — Magyarországon a gazdálkodók csak egy saját tehenet tarthatnak.
4. Nem szabad megsértenünk ezt az embert. — Nem sérthetjük meg ezt az embert.
5. A gyerekeknek nem szabad moziba menni, ha nem tanulták meg a leckét. — A gyerekek nem mehetnek moziba, ha nem tanulták meg a leckét.
6. A városban nem szabad gyorsan hajtanunk. — A városban nem hajthatunk gyorsan.

C

Instructor: Nem tudtunk elmenni, mert rossz volt a kocsink.
Student: Nem mehettünk el, mert rossz volt a kocsink.

1. Nem tudtak sokáig maradni, mert haza kellett menniük. — Nem maradhattak sokáig, mert haza kellett menniük.
2. Nem tudott Európába utazni, mert nem kapott útlevelet. — Nem utazhatott Európába, mert nem kapott útlevelet.
3. Nem tudtunk sétálni, mert nem volt időnk. — Nem sétálhattunk, mert nem volt időnk.
4. Nem tudtak elmenni Kovácsékhoz, mert a gyerekek betegek voltak. — Nem mehettek el Kovácsékhoz, mert a gyerekek betegek voltak.
5. Reggel nem tudtam megfürdeni, mert nem volt meleg víz. — Reggel nem fürödhettem meg, mert nem volt meleg víz.
6. Nem tudtunk leszállni a villamosról, mert nem állt meg. — Nem szállhattunk le a villamosról, mert nem állt meg.

D

Instructor: Megvenné a házat, ha volna pénze.
Student: Megvehetné a házat, ha volna pénze.

1. Megírnám a levelet, ha lenne időm. — Megírhatnám a levelet, ha lenne időm.
2. Ha volna időnk, elmennénk operába. — Ha volna időnk, elmehetnénk operába.
3. Ha nem esne, sétálnánk. — Ha nem esne, sétálhatnánk.
4. Ha Magyarországon lennének, magyarul beszélnének. — Ha Magyarországon lehetnének, magyarul beszélhetnének.
5. Minden reggel teniszeznénk. — Minden reggel teniszezhetnénk.
6. Reggel nyolckor indulna. — Reggel nyolckor indulhatna.
7. Ha elutaznék, az egész házat bezárnám. — Ha elutazhatnék, az egész házat bezárhatnám.
8. Ha vacsorázni mennénk velük, ők fizetnék a számlát. — Ha vacsorázni mehetnénk velük, ők fizethetnék a számlát.

E

Instructor: Könyvet veszek tanulni.
Student: Könyvet veszek, hogy tanulhassak.

1.	Megkeresem a tollamat, hogy írni tudjak.	Megkeresem a tollamat, hogy írhassak.
2.	Bemegy Washingtonba vásárolni.	Bemegy Washingtonba, hogy vásárolhasson.
3.	Befűt a szobába, hogy a gyerekek meg ne fázzanak.	Befűt a szobába, hogy a gyerekek meg ne fázhassanak.
4.	A fiú hazamegy tanulni.	A fiú hazamegy, hogy tanulhasson.
5.	Beviszem a kocsimat a garázsba, hogy megjavítsák.	Beviszem a kocsimat a garázsba, hogy megjavíthassák.
6.	Megfőzöm az ebédet, hogy együnk egykor.	Megfőzöm az ebédet, hogy ehessünk egykor.

II

A

Instructor: Az ebédet nem lehetett megenni.
Student: Az ebéd ehetetlen volt.

1.	A vizet nem lehetett meginni.	A víz ihatatlan volt.
2.	A házban nem lehetett lakni.	A ház lakhatatlan volt.
3.	Az úton nem lehet járni.	Az út járhatatlan.
4.	Ezt a kocsit nem lehet már használni.	Ez a kocsi használhatatlan.
5.	A motort nem lehet kijavítani.	A motor kijavíthatatlan.
6.	Azt a házat nem lehet megfizetni.	Az a ház megfizethetetlen.
7.	A levelet nem lehetett elolvasni.	A levél olvashatatlan volt.

B

Instructor: A gyereknek nincs apja és anyja.
Student: A gyerek apátlan-anyátlan.

1.	Ennek az embernek nincs hazája.	Ez az ember hazátlan.
2.	Ezen a vidéken nincsen fa.	Ez a vidék fátlan.
3.	A fiú nem szólt egy szót sem.	A fiú szótlan volt.
4.	A férfinek nem volt családja.	A férfi családtalan volt.
5.	Nekem soha sincs pénzem.	Mindig pénztelen vagyok.
6.	Magyarországon sok parasztnak nincsen földje.	Magyarországon sok paraszt földtelen.
7.	A házon nem voltak ablakok.	A ház ablaktalan volt.
8.	Ennek az asszonynak nincsen párja.	Ez az asszony páratlan.

C

Instructor: A házban senki sem lakott.
Student: A ház lakatlan volt.

1.	Az úton senki sem jár.	Az út járatlan.
2.	Az embert senki sem ismeri.	Az ember ismeretlen.
3.	Kovács gyerekeit nem jól nevelték.	Kovács gyerekei neveletlenek.
4.	A nyár nem volt kellemes.	A nyár kellemetlen volt.
5.	A fiú nem tanult semmit.	A fiú tanulatlan volt.
6.	Ezt nem lehet megcsinálni.	Ezt lehetetlen megcsinálni.

D

Instructor: A gyereknek nincsen étvágya.
Student: A gyerek étvágytalan.

1.	Az asszonynak nincs gyereke.	Az asszony gyerektelen.
2.	Ez az ember nem boldog.	Ez az ember boldogtalan.
3.	A tanárnak nincsen szíve.	A tanár szívtelen.
4.	A levesben nincsen zsír.	A leves zsírtalan.
5.	Nem lehet elhinni, amit mond.	Hihetetlen, amit mond.
6.	Az ember nem büntetett előéletű.	Az ember büntetlen előéletű.
7.	A lakás nincsen berendezve.	A lakás berendezetlen.
8.	Sok embernek nincsen állása.	Sok ember állástalan.

E

Instructor: A vidéken sokan laknak.
Student: A vidék lakatlan.

1.	A lány boldog.	A lány boldogtalan.
2.	A fiú sokat tud.	A fiú tudatlan.
3.	A leves zsíros.	A leves zsírtalan.
4.	Az embert ismerik.	Az ember ismeretlen.
5.	Fehérnek jó állása van.	Fehér állástalan.
6.	Kovács nős.	Kovács nőtlen.
7.	Az úton sokan járnak.	Az út járatlan.
8.	Kellemes este volt.	Kellemetlen este volt.
9.	A tanár igazságos.	A tanár igazságtalan.

III

A

Instructor: Két fiú ment.
Student: Ketten mentek.

1.	Öt lány énekelt.	Öten énekeltek.
2.	Négy diák tanult magyarul.	Négyen tanultak magyarul.
3.	Nyolc gyerek játszott a kertben.	Nyolcan játszottak a kertben.
4.	Sok ember áll a bazilika előtt.	Sokan állnak a bazilika előtt.
5.	Körülbelül száz ember utazott a hajón.	Körülbelül százan utaztak a hajón.
6.	Hét ember ült az asztal körül.	Heten ültek az asztal körül.
7.	Hatvan újságíró ment a sajtóértekezletre.	Hatvanan mentek a sajtóértekezletre.
8.	Kilenc lány jól érettségizett.	Kilencen jól érettségiztek.

B

Instructor: A két fiú ment.
Student: A kettő ment.

1.	A három férfi elutazott Londonba.	A három elutazott Londonba.
2.	A kilenc lányt láttam.	A kilencet láttam.
3.	A négy gyereket festem.	A négyet festem.
4.	Az öt diplomatát áthelyezték Németországba.	Az ötöt áthelyezték Németországba.
5.	A három öreget ápolja.	A hármat ápolja.

C

	Instructor:	Hány tanárt lát?
	Student:	Hányat lát?
1.	Két lány jól tanul.	Ketten jól tanulnak.
2.	Hat könyv van az asztalon.	Hat van az asztalon.
3.	A négy férfi könyvet vett.	A négy könyvet vett.
4.	Három gyerek beteg volt.	Hárman betegek voltak.
5.	Látom a hat katonát.	Látom a hatot.
6.	A konzul irodájában kilenc tisztviselő dolgozott.	A konzul irodájában kilencen dolgoztak.
7.	Öt kutya ugatott.	Öt ugatott.
8.	A két váza herendi porcelán.	A kettő herendi porcelán.

TRANSLATION DRILL

1.	Yesterday a bank was robbed downtown.	Tegnap a belvárosban kiraboltak egy bankot.
2.	The robbers, five of them, came in a big black car.	A rablók, akik öten voltak, nagy fekete kocsival jöttek.
3.	Two of them remained in the car, three went into the bank.	Ketten a kocsiban maradtak, hárman pedig bementek a bankba.
4.	It was possible that they knew that in the morning only a few people come to the bank.	Tudhatták, hogy reggel kevés ember fog a bankba menni.
5.	The people on the street couldn't see anything.	Az emberek az utcán nem láthattak semmit sem.
6.	They locked the door unexpectedly and went to the cashier.	Váratlanul bezárták az ajtót és a pénztárhoz mentek.
7.	They gave a small piece of paper to one of the women clerks.	Az egyik hivatalnoknőnek odaadtak egy darabka papírt.
8.	On the paper was written 'Your money or your life.'	A papíron ez állt: 'pénzt vagy életet'.
9.	The clerks couldn't do anything because they were afraid.	A hivatalnokok semmit sem csinálhattak, mert féltek.
10.	They just sat speechless at their desks.	Csak hangtalanul ültek az íróasztaluknál.
11.	The burglars put all the paper money in a suitcase.	A betörők egy táskába tették az összes papírpénzt.
12.	They were able to work in peace because nobody could come in the door.	Nyugodtan dolgozhattak, mert senki sem jöhetett be az ajtón.
13.	Then all three went quickly out of the building.	Azután mind a hárman gyorsan kimentek az épületből.
14.	They got into the car quickly and all five drove away.	Gyorsan beültek a kocsiba és mind az öten elhajtottak.
15.	One of the clerks from the bank called the police immediately.	A bankból az egyik hivatalnok azonnal telefonált a rendőrségre.
16.	The police arrived in two cars within a few minutes.	A rendőrök két autóval percek alatt megérkeztek.
17.	They closed the doors; nobody was able to enter the building.	Az ajtókat bezárták, senki sem mehetett be az épületbe.
18.	There were many muddy footprints all over the building.	Sok sáros lábnyom volt mindenhol az épületben.
19.	The culprits took four fifths of the money.	A tettesek a pénz négyötöd részét elvitték.
20.	People on the street could see that something was happening in the bank.	Az emberek az utcán láthatták, hogy valami történt a bankban.
21.	Many police cars went after the bank robbers' car.	Sok rendőrautó ment a bankrablók kocsija után.

22. The culprits could not drive fast in the city.	A tettesek a városban nem tudtak gyorsan hajtani.
23. The police knew that they couldn't be far from the city yet.	A rendőrök tudták, hogy még nem lehettek messze a várostól.
24. They spotted them when they were driving on a dusty road.	Meglátták őket, amikor egy poros úton hajtottak.
25. Three fourths of the policemen went after the robbers.	A rendőrök háromnegyed része a rablók után ment.
26. The robbers' car got a flat tire on the bad road.	A rossz úton a rablók kocsija defektet kapott.
27. The police saw all five jump out of the car and run into the forest.	A rendőrök látták, amikor mind az öten kiugrottak kocsiból és az erdőbe szaladtak.
28. The policemen, of whom there were 24 - surrounded the forest and captured the culprits.	A rendőrök, akik huszonnégyen voltak, körülvették az erdőt és elfogták a tetteseket.
29. The trial was held at the courthouse on Thursday.	Csütörtökön volt a tárgyalás a bíróságon.
30. Three of them got severe sentences because they had previous prison records.	Hárman súlyos büntetést kaptak, mert már büntetett előéletűek voltak.
31. The judge sentenced them to three and a half years in the penitentiary.	A bíró három és fél évi fegyházra ítélte őket.
32. The defense appealed, but the prosecutor asked for a more severe punishment.	A védő fellebbezett, de az ügyész súlyosabb büntetést kért.
33. There will be another trial in a higher court in two months.	Két hónap múlva lesz egy másik tárgyalás a másodfokú bíróságon.
34. Two of them, those who remained in the car, were juveniles.	Ketten közülük, akik a kocsiban maradtak, fiatalkorúak voltak.
35. The judge thought that they were not incorrigible.	A bíró gondolta, hogy nem javíthatatlanok.
36. They grew up without any home life because they were motherless and fatherless orphans.	Otthon nélkül nőttek fel, mert apátlan és anyátlan árvák.
37. They were uneducated, therefore easily influenced.	Tanulatlanok voltak, ezért könnyen befolyásolhatták őket.
38. The boys didn't get a severe punishment.	A fiúk nem kaptak súlyos büntetést.
39. They're being sent to the reform school where they can learn a trade.	Nevelőintézetbe küldik őket, ahol szakmát tanulhatnak.
40. They hope they'll be honest men.	Remélik, hogy becsületes emberek lesznek belőlük.

RESPONSE DRILL

1. Hol volt Kecskeméti ma reggel?
2. Miért volt ott?
3. Hol volt mialatt kirabolták a lakását?
4. Hányan voltak a betörők?
5. Mit vittek el?
6. A betörők hogyan mentek be a házba?
7. Miért nem hallottak a szomszédok semmit?
8. Mivel volt tele az egész lakás?
9. Sokáig voltak a betörök a lakásban?
10. Miért gondolja, hogy sokáig voltak a lakásban?
11. Honnan tudták, hogy senki sincs a lakásban?
12. Mit látott a szomszéd fiacskája esténként?
13. Hányan ültek a kocsiban?
14. Mit csináltak az emberek, akik a kocsiban ültek?

15. Milyen színű volt a kocsi?
16. Látta a gyerek a kocsi rendszámát?
17. Mit találtak a rendőrök a lakásban?
18. Mi volt a kabát zsebében?
19. Mi volt a papíron?
20. Hova mentek el a rendőrök?
21. Ki lakott azon a címen?
22. Mit mondott meg a betörő barátja?
23. Hol fogták el a bűnösöket?
24. Hogyan fogták el a rendőrök őket?
25. Mit csináltak a rendőrök a betörőkkel?
26. Megtalálták a lopott holmit?
27. Kik voltak a betörők?
28. A fiúk, Kecskeméti véleménye szerint, javíthatatlanok?
29. Hogyan nőtt fel a két fiatalember?
30. Hogyan nő fel sok gyerek a nagyvárosokban?
31. Miért volt könnyű rossz útra vinni a fiúkat?
32. Ki volt az idősebb ember?
33. Ki volt a három közül a főbűnös?
34. Hány évi fegyházra ítélte a bíró?
35. Fellebbezett a vádlott?
36. Miért kért az ügyész súlyosabb büntetést?
37. Mikor lesz a tárgyalás a másodfokú bíróságon?
38. Milyen büntetést kaptak a fiúk?
39. Miért küldték őket Aszódra, a nevelőintézetbe?
40. Milyen embereket akarnak nevelni belőlük?
41. Volt már maga bírósági tárgyaláson?
42. Miért volt ott?
43. Milyen bíróságok vannak az Egyesült Államokban?
44. Kiket tartanak nyilván a rendőrségen?
45. Milyen büntetéseket adnak Amerikában a gyorshajtásért?

CONVERSATION PRACTICE

1

A: Mi újság van?
B: Betörtek a lakásomba.
A: Hogyan törhettek be a lakásába?
B: Nyaralni voltunk és senki sem volt otthon.
A: Mit vittek el a lakásból?
B: Majdnem minden ruhánkat elvitték.
A: Honnan tudták, hogy nincs senki a házban?
B: Láthatták, hogy esténként sötétek az ablakok.
A: Hogyan mentek be a lakásba?
B: Feltörték az ajtót.

2

A: Mikor rabolták ki a lakást?
B: Egy viharos éjszaka, így a szomszédok nem hallottak semmit sem.
A: Hányan voltak a betörők?
B: Négyen. Két idősebb ember és két fiatalabb.
A: Találtak nyomokat a lakásban?
B: Igen. Az egész lakás tele volt sáros lábnyomokkal és üres sörösüvegekkel.
A: Sokáig voltak a betörők a lakásban?
B: A rendőrök véleménye szerint körülbelül két órát tölthettek ott. Megettek és megittak mindent, amit csak találtak.

3

A: Hogyan találták meg a rendőrök a tetteseket?
B: Az egyik ottfelejtette a kabátját. Abban egy darabka papíron egy cím volt.
A: Biztosan részegek voltak a sok sör után.
B: Én is azt hiszem.
A: Megtalálták a lopott holmikat is a rendőrök?
B: Csak kétharmad részét. Egyharmadát már eladták.
A: Súlyos büntetést kaptak?
B: A két öregebb betörőt a bíró három évi fegyházra ítélte.
A: Miért kaptak ilyen súlyos büntetést?
B: Mert mindkettő már büntetett előéletű volt.

4

A: Milyen büntetést kaptak a fiatalemberek?
B: Két évre nevelőintézetbe küldik őket.
A: Ők nem voltak büntetett előéletűek?
B: Még nem. De otthon nélkül, nagyon rendezetlen körülmények között nőttek fel.
A: A nevelőintézetben majd megpróbálnak becsületes embereket nevelni belőlük.
B: Biztosan. Ott tanulhatnak valamilyen szakmát is.
A: Nem fellebbeztek a bűnösök az ítélet ellen?
B: A két idősebb védője fellebbezett. A fiataloké nem.
A: Mikor lesz a másodfokú tárgyalás?
B: Két hónap múlva. Addig mindketten a börtönben ülnek.
A: Remélem a másodfokú bíróságon sem kapnak kevesebb büntetést.
B: Nem hiszem, hogy kevesebbet kapnak.

NARRATIVE

Magyarországon a bíróságok, a fegyházak és a börtönök az Igazságügyminisztérium alá tartoznak. Budapesten és az egész országban kerületi bíróságok működnek. A bíróság vezetője a bíró, aki a tárgyalásokon ítéletet hoz. Aki a törvények ellen tesz valamit, annak a bíró elé kell mennie.

A bírósági tárgyaláson az ügyész büntetést kér a vádlottra. Súlyos esetekben, amikor a bűnöst a rendőrség a tárgyalás előtt letartóztatta, a rendőrök kísérik a tárgyalásra. Ott a vádlottak padján ül, amíg a tárgyalás folyik.

A tárgyaláson a vádlott maga védheti meg magát, vagy erre ügyvédet fogadhat. Az ügyvéd a tárgyalás előtt megbeszéli a vádlottal az ügyet. Azután az ügyész és a védőügyvéd kérdezik a bűnöst és a tanúkat. A tanúk vagy a vádlott ellen, vagy mellette vallanak. Néha a bíró is kérdez. A tárgyalást más emberek is hallgathatják.

A tárgyalás után a bíró és a bíróság tagjai megbeszélik az ügyet. A bíróság tagjai között van a Kommunista Párt képviselője is. Ő politikai szempontból nézi az ügyet. Azután a bíró kihirdeti az ítéletet. A vádlott, ha akar, fellebbezhet.

Utána az őrök elviszik a vádlottat. Ha a bíró súlyos büntetést akar adni, sok évi fegyházra vagy börtönre ítéli a vádlottat. A legsúlyosabb büntetés a halálbüntetés. Rendszerint gyilkosok vagy politikai bűnösök kapnak halálbüntetést. Akit halálra ítélnek, azt felakasztják. Magyarországon nincs villanyszék vagy gázkamra.

Van életfogytiglani ítélet is, amikor a bíróság valakit arra ítél, hogy egész életét a fegyházban töltse. Később azonban kegyelmet (amnesztiát) kaphat, ha a börtönben jól viseli magát, vagy ha a politikai helyzet változik.

A fegyházakban õrök vigyáznak a rabokra. A hosszú idõre elitélt rabok a fegyházakból dolgozni járnak műhelyekbe és földekre. Mikor dolgozni mennek, az õrök mennek velük. A fegyházak irodájában és konyhájában is rabok dolgoznak. Ők takarítják az épületeket is.

A fiatalkorú bűnözőket rendszerint nevelõintézetbe küldik egypár évre. A nevelõintézetben majdnem szabadon mozoghatnak. Ott valamilyen szakmát tanulnak, amit késõbb az életben használni tudnak.

igazság, -a	justice
törvény	law
eset, -e	case
kísérni	to escort, accompany
vádlottak padja	prisoner's box
védeni	to defend
fogadni	to engage, hire
ügy	case, affair, matter
tanú	witness
vallani	to confess, admit, give evidence
szempont, -ja	point of view
kihirdetni (itéletet)	to pronounce (sentence)
õr, -ök	guard
halál, -a	death
gyilkos	murderer
életfogytiglan	life (time)
kegyelem, kegyelmet, kegyelme	pardon, amnesty
jól viseli magát	behave
változni	to change
rab, -ja	prisoner
műhely, -et	workroom, workshop
mozogni	to move

SPORTÉLET MAGYARORSZÁGON

Basic Sentences

KÁRPÁTI

Good morning, Mr. Galambos! Where are you going in such a hurry?

Jó reggelt, Galambos úr! Hova megy ilyen sietve?

barber
hairdresser
to shave (oneself)
to shave

borbély
fodrász
borotválkozni
borotválni

GALAMBOS

To the barber shop. I'd like to get a shave before I go to the office. I didn't have time to shave myself this morning.

A borbélyhoz. Borotválkozni szeretnék, mielőtt hivatalba megyek. Ma reggel nem volt időm megborotválkozni.

open
closed
hair
cut
wash

nyitott
zárva
haj, -at
vágás
mosás

KÁRPÁTI

I'm also looking for a barber shop that's open. The one where I usually go is closed this morning. I also want a haircut, not just a shave.

Én is egy nyitott borbélyüzletet keresek. Ahova járok, az ma reggel zárva van. Én hajvágást is akarok, nemcsak borotválást.

GALAMBOS

I know a shop that's sure to be open. Come with me.

Tudok egy üzletet, ami biztosan nyitva van. Jöjjön velem.

fine, splendid
start, beginning
to be late

nagyszerű
kezdés
késni, elkésni

KÁRPÁTI

Fine, I have more than an hour before my work begins at the office. I hope there aren't so many customers that I'll be late.

Nagyszerű! Még több mint egy órám van a hivatal kezdéséig. Remélem, hogy nem lesz sok vendég és nem kések el a hivatalomból.

into, inwards
news

bele
hír, -e

GALAMBOS

I see they don't like lateness at your office either. However, I'd like to look at the morning paper and read the sports column anyway. I usually read it every morning.

Látom, hogy maguknál sem szeretik a késést. De azért szeretnék belenézni a reggeli újságba és elolvasni a sporthíreket. Minden reggel el szoktam olvasni.

to get dressed
to wash oneself
to dry oneself
to comb one's hair
to get undressed
soccer player
team, troop
to win, obtain
championship

öltözködni, felöltözködni
mosakodni, megmosakodni
törülközni, megtörülközni
fésülködni, megfésülködni
vetkőzni, levetkőzni
labdarúgó
csapat, -a
nyerni, megnyerni
bajnokság, -a

KÁRPÁTI

I heard some of the sports news on the radio while I was dressing. The Austrian soccer team won the European championship.

Én egy részét már hallottam a rádióban, mialatt öltözködtem. Az osztrák labdarúgó csapat megnyerte az Európa-bajnokságot.

to lose
match, game, contest

elveszteni
mérkőzés

GALAMBOS

You don't say! Everyone thought that the Hungarian team would be first. It's a pity that we lost the match.

Ne mondja! Mindenki azt hitte, hogy a magyar csapat lesz az első. Kár, hogy elvesztettük a mérkőzést.

to win, to conquer
to play soccer
goal
to shoot

győzni
futballozni
gól, -ja
lőni

KÁRPÁTI

The Austrians won, 4 to 2. After all, they're good soccer players. In the second half they shot three goals... But here we are.

Az osztrákok 4:2-re győztek. Hiába, jól tudnak futballozni. A második félidőben három gólt lőttek... De itt is vagyunk!

line
it's our turn
seat

sor, -a
ránk kerül a sor
ülőhely

GALAMBOS

We're lucky. Only four people are ahead of us. Our turn will come soon. There are a couple of chairs there.

Szerencsénk van. Csak négyen vannak előttünk. Hamar ránk kerül a sor. Ott van két ülőhely.

to wait
to be bored

várakozni
unni, unatkozni

KÁRPÁTI

Right, let's sit down. I hope we don't have to wait long. It's boring.

Jó, üljünk le. Remélem nem kell sokáig várakozni. Az ember csak unja magát.

Bratislava
result, outcome, score
to attain, achieve, score
boxer
fencer
contestant, competitor

Pozsony
eredmény
elérni
ökölvívó
vívó
versenyző

GALAMBOS

You're right. But here's the Sport News. Let's see what happened in Bratislava. How did the Hungarian boxers make out in the championship tournament?

Igaza van. De itt van a Sportújság. Nézzük meg, hogy mi történt Pozsonyban. Milyen eredményt értek el a magyar ökölvívók a bajnoki mérkőzésen?

rival, opponent, enemy
to compete, fight
shape, form

ellenfél, -felet, -fele
mérkőzni
forma

KÁRPÁTI

They won the European championship. They were up against strong opponents, but they were in great form.

Megnyerték az Európa-bajnokságot. Erős ellenfelekkel kellett mérkőzniük, de nagyon jó formában voltak.

GALAMBOS

Luck changes. If you remember a few years back, they had the better boxers. Now we're stronger.

A szerencse változik. Emlékszik, pár évvel ezelőtt nekik voltak jobb ökölvívóik. Most mi vagyunk az erősebbek.

to practice
to train, coach
lack
appear, be evident, noticeable
branch

gyakorolni
edzeni
hiány
meglátszik
ág, -at, -a

KÁRPÁTI

At that time they couldn't get enough training and conditioning. The lack of conditioning was obvious in all the sport activities.

Akkor nem tudtak eleget gyakorolni, edzeni. Az edzéshiány nagyon meglátszott minden sportágban.

satisfied
but, surely, why, well
Olympic Games

megelégedve
hiszen
olimpiai játékok

GALAMBOS

Even at that time I was satisfied with the Hungarian achievements. As you know, at the Olympic Games we won nine championships, five seconds and eight thirds.

Én akkor is meg voltam elégedve a magyarok eredményeivel. Hiszen az olimpiai játékokon kilenc bajnokságot, öt második és nyolc harmadik helyet szereztünk.

namely
gold
bronze
medal, medallion, coin
accomplishment, achievement

vagyis
arany, -at
bronz, -ot
érem, érmet, érme
teljesítmény

KÁRPÁTI

That's nine gold, five silver and eight bronze medals. This is really a splendid accomplishment for a small nation.

Vagyis 9 arany-, 5 ezüst- és 8 bronzérmet. Ez igazán szép teljesítmény egy kis nemzettől.

permanent, constant	állandó
to demand, claim	követelni
fan	szurkoló
to rise, increase	emelkedni

GALAMBOS

Sports certainly demand constant training and conditioning. But I imagine it's worth the effort as the number of fans is constantly growing.

A sport bizony állandó gyakorlást és edzést követel. De gondolom, megéri nekik. A szurkolók száma állandóan emelkedik.

soccer game	futballmeccs
filled to capacity	zsúfolásig tele
stadium	stadion, -ja
to look, watch to the finish	végignézni
myself	magam

KÁRPÁTI

Yes. Yesterday at the soccer game the 'Népstadion' was filled to capacity There was only standing room left and I watched the game standing. Fortunately, I was by myself, my wife didn't come.

Igen. Tegnap is a futballmeccsen zsúfolásig tele volt a Népstadion. Csak állóhelyet kaptam és az egész meccset állva néztem végig. Szerencsére magam voltam, a feleségem nem jött el.

popular	népszerű
all over, everywhere	szerte
to draw	vonzani
spectator	néző

GALAMBOS

Yes, soccer is the most popular sport throughout the nation. It always draws the crowds.

Ja, a labdarúgás a legnépszerűbb sport országszerte. Az mindig vonzza a nézőket.

athletics	atlétika
mass, crowd	tömeg, -e
to develop, advance	fejlődni

KÁRPÁTI

Even the field sports are beginning to attract big crowds.

Már az atlétika is kezd tömegsporttá fejlődni.

selected	válogatott
Olympic team	válogatott csapat, -ja
athlete	atléta
running	futás

GALAMBOS

That's true. I've heard that the Olympic team is in strict training. The athletes are also getting good results in the high jumps and in running.

Ez igaz. Hallottam, hogy az olimpiai válogatott csapat erős edzéseket tart. Az atléták is szép eredményeket érnek el magasugrásban és futásban.

victory	győzelem, győzelmet, győzelme
to harvest, gather	aratni
to win a victory	győzelmet aratni

KÁRPÁTI

I hope they'll be among the first again. Hungarian athletes have won many victories in the Olympic Games.

Remélem, hogy megint az elsők között lesznek. A magyar atléták már sok győzelmet arattak az olimpián.

water polo
basketball
defeat
to suffer defeat

vízilabda
kosárlabda
vereség, -e
vereséget szenvedni

GALAMBOS

It's too bad that our water polo team lost the European championship to the Germans.

Kár, hogy a vízilabda csapatunk vereséget szenvedett a németektől az Európa-bajnokságon.

on the other hand
swimmer

viszont
úszó

KÁRPÁTI

They're very strong in that sport. On the other hand our swimmers are superior.

Ők nagyon erősek abban a sportágban. Viszont a mi úszóink jobbak.

recently, the other day
swimming pool

a napokban
uszoda

GALAMBOS

That's true. The other day I was at the swimming meet at the National Sport Pool. I noticed then what fine form they were in.

Ez így van. A napokban úszóversenyen voltam a Nemzeti Sportuszodában. Akkor láttam, hogy milyen jó formában vannak.

fancy diver

műugró

KÁRPÁTI

Did you see the exhibition divers too?

Látta a műugrókat is?

pleasure

élvezet

GALAMBOS

Yes. It was a pleasure to watch their performance.

Igen. Élvezet volt nézni a teljesítményeiket.

by the way, that reminds me

apropó

KÁRPÁTI

By the way, how did you get home after the meet?

Apropó, hogyan jutott haza a verseny után?

overcrowded, jam-packed

zsúfolt

GALAMBOS

It was difficult. After waiting for a half hour I finally succeeded in getting into a crowded streetcar.

Nehezen. Egy fél órai várakozás után sikerült csak feljutnom egy zsúfolt villamosra.

terrible, dreadful — rettenetes
particularly, especially — pláne
it's getting dark — esteledik
night's falling — alkonyodik
it's getting light — világosodik
day's breaking — hajnalodik

KÁRPÁTI

Transportation is terrible, especially if there's a crowd. It was already getting dark when I got home yesterday, although the soccer game ended at four.

Rettenetes a közlekedés, pláne, ha tömeg van. Tegnap is már esteledett, amire hazaértem. Pedig a futballmeccsnek már négykor vége volt.

to get accustomed to — hozzászokni

GALAMBOS

We, the people of Budapest, should have gotten used to that.

Mi, pestiek, már hozzászokhattunk ehhez.

to follow (in turn) — következni

KÁRPÁTI

One never gets used to it. But I see the barber's through with his customer and I'm next.

Ezt sohasem lehet megszokni. De úgy látom, végzett a borbély az előző vendéggel. Én következem.

to have a haircut — nyiratkozni, megnyiratkozni

GALAMBOS

Splendid, then it'll be my turn soon and I can get a haircut too.

Nagyszerű. Akkor rám is hamarosan sor kerül. Még én is megnyiratkozhatom.

Közmondások - Proverbs

Egységben az erő.
Minden kezdet nehéz.
A tanulás sohasem késő.
Az igéret szép szó, ha megtartják úgy jó.
Amilyen az adjon Isten, olyan a fogadj Isten.
Egy-két pohár borban sok jó barát lakik.
Nagy baj az a: nincs.
Könnyű Katót táncba vinni.

Notes on Grammar
(For Home Study)

A. Mag(a)- '-self, -selves'

The forms for -self, -selves in Hungarian are:

magam	(myself)	magunk	(ourselves)
magad	(yourself)	magatok	(yourselves)
maga	(himself herself yourself)	maguk	(themselves yourselves)

These are used much as in English. For example, they occur

1. in apposition, as 'I myself', etc.:

Én magam megyek.	I'm going myself.
Ők maguk sem hiszik.	They themselves don't believe it.
Mi magunk is dolgozunk.	We (ourselves) work too.

2. as the object of verbs:

Védi magát.	He's defending himself.
Megégettem magamat.	I burned myself.

3. with postpositions:

Magam előtt láttam Jánost.	I saw John in front of me.

B. Reflexive Verbs

The examples in 2 above illustrate the use of mag(a)- in Hungarian where it parallels the English '-self' etc. used as the object of a transitive verb. There are also in Hungarian verbs with special suffixes which are 'reflexive', that is, the action is in some way related to the subject. (The subject may or may not be the object of the action.)

Reflexive verbs are of the intransitive -ik type, with characteristic suffixes:

(1) -koz-, -kez-, -köz- (-akoz-, -ekez-)

törül	-	törülközik	véd	-	védekezik
mutat	-	mutatkozik	vár	-	várakozik
barát	-	barátkozik	sor	-	sorakozik
borotvál	-	borotválkozik			

(2) -kod-, -ked-, -köd- (-akod-, -eked-)

fésül	-	fésülködik	mos	-	mosakodik
öltöz	-	öltözködik	köt	-	kötekedik
emel	-	emelkedik	ver	-	verekedik

(3) -ód-, -őd-

csuk - csukódik
köt - kötődik

(4) -óz-, -őz-

nyújt - nyújtózik
kerget - kergetőzik

(5) -ódz-, -ődz-

takar - takaródzik
fog - fogódzik

It is not possible to predict the reflexive suffix for a given verb, so the student will need to memorize these forms as he comes across them. The following table illustrates typical forms of reflexive verbs. (Note that many verbs are reflexive in Hungarian but not in English.)

borotválkozom	öltözködöm	takaródzom
borotválkozol	öltözködöl	takaródzol
borotválkozik	öltözködik	takaródzik
borotválkozunk	öltözködünk	takaródzunk
borotválkoztok	öltözködtök	takarództok
borotválkoznak	öltözködnek	takaródznak

C. The Participial Form Ending in -ó, -ő

We have had many examples of the present participial form ending in -ó, -ő; dolgozó, ülő, néző, kiadó, író. This form indicates (one) doing (such and such) and may modify a noun (dolgozó ember - working man) or be used independently (dolgozó - worker).

D. The Participial Form Ending in -t, -tt

The suffix -t, -tt added to the verb stem forms what is known as the past participle: foglalt, várt, nyitott, töltött. (It is identical in form to the third person singular of the indefinite past.) It corresponds in use to the English past participle employed as an adjective: 'The closed door'; 'the baked potatoes'.

Sült krumplit rendelt.	He ordered baked potatoes.
A csukott ajtó előtt álltam.	I was standing before the closed door.

E. The Participial Form Ending in -va, -ve

The verbal form ending in -va, -ve is often used with some form of lenni (never omitted in this construction) or some other intransitive verb to correspond to the English past participle in the predicate: 'The door is closed' 'The books are open', 'The store remained closed'. It may also be used adverbially to correspond to the English 'while' plus present participle or simply to the form ending in -ing. Sometimes it may be translated into English by a form ending in '-ly'.

Vonatot várva levelet ír.	He writes a letter while waiting for the train.
Hova megy ilyen sietve?	Where are you going so hurriedly?

F. Formation of Nouns from Verbs

Many suffixes added to the verb root form corresponding nouns in Hungarian. The following are the most common:

(1) -ás, -és: mosás, aratás, kérés, kezdés, hallgatás
(2) -alom, -elem: győzelem, értelem, tartalom, élelem
(3) -dalom, -delem (-odalom, -adalom, edelem): forradalom, birodalom, irodalom, jövedelem
(4) -ság, -ség (-aság, -eség): költség, segítség, vereség, veszteség, fáradtság
(5) -at, -et: ajánlat, dolgozat, élet, üdvözlet, öltözet, gondolat
(6) -mány, -mény (-omány, -emény): engedmény, találmány, gyűjtemény, küldemény, tudomány, költemény
(7) -vány, -vény (-ovány, -evény): látvány, járvány, állvány, bizonyítvány
(8) -ék: termék, festék, készülék, maradék, bizonyíték

G. Szokott

We have had many examples of the past tense of szokni plus the infinitive of the verb indicating habitual or frequent action with reference to the present situation:

Színházba szoktam menni.	I usually go to the theater.

VARIATION DRILL

I

1. Minden reggel borotválkozom.	I shave myself every morning.
a. The child washes himself.	A gyerek mosakodik.
b. The girls are dressing alone.	A lányok egyedül öltözködnek.
c. The boy is undressing now.	A fiú most vetkőzik.
d. Eve had a bath and is drying herself right now.	Éva megfürdött és éppen most törülközik.
e. Her mother is standing in front of the mirror and combing her hair.	Az anyja a tükör előtt áll és fésülködik.
2. A kislány jól viselkedik.	The little girl behaves well.
a. The children were brought up in Hungary.	A gyerekek Magyarországon nevelkedtek.
b. The student pondered for a long time on the answer.	A diák sokáig gondolkozott a feleleten.
c. A wise man is never bored.	Okos ember sohasem unatkozik.
d. Times and people are changing.	Változnak az idők és emberek.

3. Télen korán sötétedik. — In the winter it gets dark early.

a. In the summer it gets light early. — Nyáron korán világosodik.
b. Let's get up when day breaks. — Keljünk fel, amikor hajnalodik.
c. Night was already falling when I got home. — Már alkonyodott, amikor hazaértem.
d. Let's start, because it's already getting dark. — Induljunk, mert már esteledik.

II

1. Az éneklő madár elszállt. — The singing bird flew away.

a. He jumped up on the moving train. — Felugrott az induló vonatra.
b. I'm also a working man. — Én is dolgozó ember vagyok.
c. The washing machine is in the cellar. — A mosógép a pincében van.
d. They're repairing the typewriter. — Az írógépet javítják.
e. The train (going) to Budapest has already left. — A Budapestre menő vonat már elindult.

2. Nem kaptam megfelelő házat. — I didn't get a suitable house.

a. The pioneer group arrived. — Az úttörő csapat megérkezett.
b. There are no rooms for rent. — Nincsenek kiadó szobák.
c. I came from the Land of the Rising Sun. — A Felkelő Nap Országából jöttem.
d. The setting sun painted the sky red. — A lemenő nap pirosra festette az eget.

III

1. Nyitott ablak mellett alszik. — He sleeps by an open window.

a. I want a serving of stuffed cabbage. — Kérek egy adag töltött káposztát.
b. All the tables are already occupied. — Már minden asztal foglalt.
c. Do you have fried potatoes? — Van sült krumplijuk?
d. It's impossible to see with closed eyes. — Csukott szemmel nem lehet látni.

2. Fáradt embereket látok. — I see tired people.

a. I'm looking for a furnished apartment. — Bútorozott lakást keresek.
b. They have a nice furnished apartment. — Szépen berendezett lakásuk van.
c. The packed suitcases are in front of the door. — A becsomagolt bőröndök az ajtó előtt vannak.
d. I skated on the frozen river. — A befagyott folyón korcsolyáztam.
e. The book that was ordered arrived. — A megrendelt könyv megérkezett.

3. Használt kocsit vettem. — I bought a used car.

a. The number that I called didn't answer. — A hívott szám nem felelt.
b. I put the paid bills into the box. — A kifizetett számlákat a dobozba tettem.
c. An open car is very pleasant in the summer. — Nyáron nagyon kellemes a nyitott kocsi.
d. Ferenc Molnár is a well-known Hungarian writer. — Molnár Ferenc egy ismert magyar író.
e. We'll meet at the usual place. — A szokott helyen találkozunk.

IV

1. A borbélyüzlet zárva volt. — The barber shop was closed.

a. The door remained open. — Az ajtó nyitva maradt.
b. Someone left the light burning. — Valaki égve hagyta a lámpát.
c. The bottle was broken. — Az üveg el volt törve.
d. The windows are closed. — Az ablakok csukva vannak.

2. Az ajtó ki van nyitva. — The door's open.

a. The stores are closed. — Az üzletek be vannak csukva.
b. The apartment was already heated. — A lakás már be volt fűtve.
c. The rooms are painted. — A szobák ki vannak festve.
d. The house is cleaned. — A ház ki van takarítva.
e. The car is paid for. — A kocsi ki van fizetve.

3. A kabát még nincs megvarrva. — The coat isn't sewed yet.

a. The glasses aren't washed yet. — A poharak még nincsenek elmosva.
b. His suitcase isn't packed yet. — A bőröndje még nincs becsomagolva.
c. The lamps aren't turned on yet. — A lámpák még nincsenek meggyújtva.
d. The child isn't dressed yet. — A gyerek még nincsen felöltözve.
e. The water isn't frozen yet. — A víz még nincs megfagyva.

4. A folyosón állva beszélgettek. — They talked while standing in the corridor.

a. I fell asleep while watching television. — A televíziót nézve elaludtam.
b. This child can't remain seated for one minute. — Ez a gyerek egy percig nem tud ülve maradni.
c. The policeman went hurriedly to his car. — A rendőr sietve ment a kocsijához.
d. I read a book yesterday while lying in bed. — Tegnap ágyban fekve olvastam egy könyvet.
e. They walked in the city looking at the shop windows. — A kirakatokat nézve sétáltak a városban.
f. They went home walking slowly. — Lassan sétálva mentek haza.
g. Reaching the town, I visited my friend. — A városba érve meglátogattam a barátomat.

V

1. Emelni kell a termelést. — The production must be raised.

   a. They haven't turned on the heat yet. — Még nem kapcsolták be a fűtést.
   b. I didn't understand the question. — Nem értettem a kérdést.
   c. The investigation was short. — A nyomozás rövid volt.
   d. They don't like lateness in my office. — A hivatalomban nem szeretik a késést.

2. Jó fizetése van a igazgatónak. — The director has a good salary.

   a. The child has beautiful handwriting. — Szép írása van a gyereknek.
   b. The student has great knowledge. — Nagy tudása van a diáknak.
   c. The girl has good taste. — Jó ízlése van a lánynak.
   d. Eve has a nice apartment. — Szép lakása van Évának.

3. Meglátszik a fiún az edzés. — You can see the effect of the training on the boy.

   a. The shampoo costs two forints. — A hajmosás két forintba kerül.
   b. I want a haircut also. — Hajvágást is akarok.
   c. I want a shave only. — Én csak borotválást kérek.
   d. The Hungarians got good results in the high jump. — A magyarok szép eredményt értek el magasugrásban.

4. Élvezet volt nézni õket. — It was a pleasure to watch them.

   a. Every beginning is difficult. — Minden kezdet nehéz.
   b. He kept his promise. — Megtartotta az igéretét.
   c. Did you tell the story? — Elmondta a történetet?
   d. The child has a strong will. — A gyereknek erõs akarata van.
   e. This was really a nice thought. — Ez igazán kedves gondolat volt.

5. Ez igazán szép teljesítmény. — This is really a splendid accomplishment.

   a. The shipment hasn't arrived yet. — A szállítmány még nem érkezett meg.
   b. The reading is difficult. — Az olvasmány nehéz.
   c. This is a beautiful painting. — Szép ez a festmény.
   d. When will you be ready with your studies? — Mikor lesz kész a tanulmányaival?

6. A jó katona nem ismer félelmet. — A good soldier doesn't know fear.

   a. The child reads with attention. — A gyerek figyelemmel olvas.
   b. This poor man has terrific ('great') pains. — Ennek a szegény embernek nagy fájdalmai vannak.
   c. History will show who was right. — A történelem majd megmutatja, hogy kinek van igaza.
   d. There was great fear everywhere. — Mindenhol nagy volt az ijedelem.
   e. Do you know Hungarian literature? — Ismeri a magyar irodalmat?

7. Nem jött sehonnan sem segítség. — Help didn't come from anywhere.

a. Where there are many children there are many expenses. — Ahol sok a gyerek, ott sok a költség.
b. The Hungarian team suffered defeat. — A magyar csapat vereséget szenvedett.
c. The good student gets a good report (certificate). — A jó diák jó bizonyítványt kap.
d. There was an influenza epidemic in the city. — A városban nagy influenza járvány volt.

8. Kék festéket használok. — I'm using blue paint.

a. There wasn't any proof. — Nem volt semmi bizonyíték.
b. The remainder is on the table. — A maradék az asztalon van.
c. The mechanic brought the apparatus with him(self). — A szerelő elhozta magával a készüléket.
d. What is the most important product of Hungary? — Mi a legfontosabb termék Magyarországon?

VI

1. Magam megyek. — I'm going myself (alone).

a. I'm doing it myself. — Magam csinálom meg.
b. I'll wash my car myself. — Magam mosom meg a kocsimat.
c. I bought the suit myself. — Magam vettem a ruhát.
d. I cooked the supper myself. — Magam főztem a vacsorát.

2. Szabóné maga varrja a ruháit. — Mrs. Szabó is sewing her dresses herself.

a. Many village women make bread themselves. — Sok falusi asszony maga csinál kenyeret.
b. Peter does his homework himself. — Péter maga írja meg a házi feladatot.
c. Kovács shaves by himself - he doesn't go to the barber. — Kovács maga borotválkozik - nem jár borbélyhoz.
d. Did the Fehérs clean the house themselves, or do they have a cleaning woman? — Fehérék maguk takarították ki a házat, vagy takarítónőjük van?

3. Megégettem magamat. — I burned myself.

a. I looked at myself in the mirror. — A tükörben megnéztem magamat.
b. The unfortunate man hanged himself. — A szerencsétlen ember felakasztotta magát.
c. This man likes himself only. — Ez az ember csak saját magát szereti.

4. Éva maga sem hiszi. — Eve doesn't believe it herself.

a. I myself don't know what I want. — Én magam sem tudom, hogy mit akarok.
b. Kárpáti didn't think so himself. — Kárpáti maga sem úgy gondolta.
c. Galambos himself didn't say it that way. — Galambos maga sem úgy mondta.
d. I myself didn't go either. — Én magam sem mentem.
e. My father himself is going. — Maga az apám megy.

5. Vesz magának egy kocsit. — He's buying himself a car.

a. We bought a nice house for ourselves. — Vettünk magunknak egy szép házat.
b. I bought myself a nice coat. — Vettem magamnak egy szép kabátot.
c. My wife sewed a dress for herself. — A feleségem varrt magának egy ruhát.
d. Peter didn't buy the car for his wife; he bought it for himself. — Péter nem a feleségének vette a kocsit, saját magának vette.
e. This man lives very much for himself. — Ez az ember nagyon magának él.

6. Rosszul érzem magamat. — I'm feeling bad.

a. How do you feel? — Hogy érzi magát?
b. I don't feel well. — Nem érzem jól magamat.
c. Yesterday we felt pretty good. (Yesterday we had a nice time.) — Tegnap nagyon jól éreztük magunkat.
d. I had enough sleep. — Kialudtam magamat.
e. Women paint their faces. — A nők festik magukat.

7. Nézek magam elé. — I'm looking straight ahead.

a. I'm my own master. — Én a magam ura vagyok.
b. I know it very well myself. — Magam is nagyon jól tudom.
c. I myself don't have an opinion. — Nekem magamnak sincs véleményem.
d. I don't know my way around. — Nem ismerem ki magamat.
e. I can't decide. (I can't make up my mind.) — Nem tudom elhatározni magamat.

VII

1. Minden este olvasni szoktam. — I usually read every evening.

a. I usually have my supper at home. — Otthon szoktam vacsorázni.
b. I usually have a bath every morning. — Minden reggel fürdeni szoktam.
c. I usually shave myself. — Magam szoktam borotválkozni.
d. I usually don't smoke much. — Nem szoktam sokat dohányozni.

2. Ez az ember sokat szokott enni. — This man habitually eats a lot.

a. Mrs. Szabó customarily goes to church on Sundays. — Szabóné vasárnap templomba szokott járni.
b. The judge habitually gives fines too. — A bíró pénzbüntetést is szokott adni.
c. The police usually drive fast. — A rendőrség gyorsan szokott hajtani.
d. A decent man doesn't write anonymous letters. — Rendes ember nem szokott névtelen leveleket írni.

3. A leckét könyv nélkül szoktuk tudni.	As a rule, we know the lesson by heart.
a. As a rule, we obey the traffic regulations.	A közlekedési szabályokat be szoktuk tartani.
b. If the light is red, we usually stop.	Ha piros a lámpa, meg szoktunk állni.
c. As a rule, we don't drive on the left side of the street.	Az utca baloldalán nem szoktunk hajtani.
d. As a rule, we don't go to bed before eleven.	Tizenegy óra előtt nem szoktunk lefeküdni.
4. A rablókat meg szokták büntetni.	They punish gangsters.
a. The girls in Budapest dress beautifully.	A budapesti lányok szépen szoktak öltözködni.
b. Meat is kept in the icebox.	A húst jégszekrényben szokták tartani.
c. What do you eat for supper?	Mit szoktak vacsorára enni?
d. Hungarians usually don't speak fast.	A magyarok nem szoktak gyorsan beszélni.

TRANSFORMATION DRILL

I

A

Instructor: János unatkozik.
Student: János unja magát.

1. A gyerek az iskolában mindig jól viselkedik.	A gyerek az iskolában mindig jól viseli magát.
2. Kovács kijön a vízből és megtörülközik.	Kovács kijön a vízből és megtörli magát.
3. Fehér bezárkózott a szobájába.	Fehér bezárta magát a szobájába.
4. A kislány piszkos volt. Az anyja szólt neki, hogy mosakodjon meg.	A kislány piszkos volt. Az anyja szólt neki, hogy mossa meg magát.
5. Az emberek az előadás alatt nagyon unatkoztak.	Az emberek az előadás alatt nagyon unták magukat.
6. A gyerekek egész délután jól viselkedtek.	A gyerekek egész délután jól viselték magukat.

B

Instructor: Maga borotválkozik.
Student: Egyedül borotválkozik.

1. Magam törülköztem meg.	Egyedül törülköztem meg.
2. A lányok maguk fésülködnek.	A lányok egyedül fésülködnek.
3. Magunk mosakodtunk meg.	Egyedül mosakodtunk meg.
4. A férfiak maguk borotválkoznak.	A férfiak egyedül borotválkoznak.

C

Instructor: Télen gyorsan sötét lesz.
Student: Télen gyorsan sötétedik.

1. Ilyenkor nyáron korán világos van.	Ilyenkor nyáron korán világosodik.
2. Õsszel gyorsan jön az alkony.	Õsszel gyorsan alkonyodik.
3. Hét órakor már este lesz.	Hét órakor már esteledik.
4. Menjünk haza, mert hamarosan hajnal lesz.	Menjünk haza, mert hamarosan hajnalodik.

II

A

Instructor: A madár énekelt, azután elrepült.
Student: Az éneklõ madár elrepült.

1. A gyerek az utcán játszott, azután hazament.	Az utcán játszó gyerek hazament.
2. Az emberek a ház elõtt ültek, majd bementek a házba.	A ház elõtt ülõ emberek bementek a házba.
3. A gyerek a folyóban úszott, majd kimászott a partra.	A folyóban úszó gyerek kimászott a partra.
4. A fiú síelt, elesett és eltörte a karját.	A síelõ fiú elesett és eltörte a karját.
5. A férfiak a mezõn dolgoztak, estefelé hazamentek.	A mezõn dolgozó férfiak estefelé hazamentek.
6. A nap lemegy és pirosra festi az eget.	A lemenõ nap pirosra festi az eget.

B

Instructor: Látja azt a vonatot, amelyik indul?
Student: Látja az induló vonatot?

1. Látja azt az embert, aki a sarokban áll?	Látja a sarokban álló embert?
2. Megnézek egy házat, amit el akarnak adni.	Megnézek egy eladó házat.
3. Az az ember, aki az asztalnál ír, a barátom.	Az asztalnál író ember a barátom.
4. Nézze a fiút, aki a tóban fürdik!	Nézze a tóban fürdõ fiút!
5. Az ajtóban áll az az ember, aki mindig köszön.	Az ajtóban áll a köszönõ ember.
6. A gyerek, aki korcsolyázik, az unokaöcsém.	A korcsolyázó gyerek az unokaöcsém.
7. Az asszony, aki a ház elõtt megy, fáradtnak látszik.	A ház elõtt menõ asszony fáradtnak látszik.
8. Arról a hölgyrõl beszélek, aki az autóban ül.	Az autóban ülõ hölgyrõl beszélek.
9. Nem ismerem azt az urat, aki most érkezik.	Nem ismerem a most érkezõ urat.
10. Kérem, mutasson be annak a hölgynek, aki a háziúrral beszélget.	Kérem, mutasson be a háziúrral beszélgetõ hölgynek.
11. Egy gyerek kiszaladt a házból, ami égett.	Egy gyerek kiszaladt az égõ házból.
12. Mindenki a rendõrt nézi, aki a ház elõtt jár.	Mindenki a ház elõtt járó rendõrt nézi.

C

Instructor: Lehet az úton járni?
Student: Járható az út?

1.	Jó a víz? Meg lehet inni?	Iható a víz?
2.	A gazdálkodók szerint jó termést lehet várni.	A gazdálkodók szerint jó termés várható.
3.	Vajon meg lehet venni a házat? Eladják?	Vajon megvehető a ház?
4.	Lehet innen látni az állomást?	Látható innen az állomás?
5.	Lehet a házban lakni? Nem nagyon régi?	Lakható a ház?
6.	Milyen állapotban van a kocsi? Lehet használni?	Használható állapotban van a kocsi?
7.	Lehet csokoládét kapni Magyarországon?	Kapható csokoládé Magyarországon?

III

A

Instructor: Az ablakot kinyitották.
Student: Az ablak ki van nyitva.

1.	Az ajtót becsukták.	Az ajtó be van csukva.
2.	A poharakat elmosták.	A poharak el vannak mosva.
3.	A házat kitakarították.	A ház ki van takarítva.
4.	A levelet megírták.	A levél meg van írva.
5.	Az autót kifizették.	Az autó ki van fizetve.
6.	A lámpákat meggyújtották.	A lámpák meg vannak gyújtva.
7.	Az üzletet bezárták.	Az üzlet be van zárva.
8.	A szobát kifestették.	A szoba ki van festve.
9.	A paprikát megtöltötték.	A paprika meg van töltve.
10.	A fűtést bekapcsolták.	A fűtés be van kapcsolva.

B

Instructor: A férfiak állnak és úgy dohányoznak.
Student: A férfiak állva dohányoznak.

1.	Az asszonyok beszélgetnek és úgy dolgoznak.	Az asszonyok beszélgetve dolgoznak.
2.	A gyerekek játszanak és úgy tanulnak.	A gyerekek játszva tanulnak.
3.	A tanár áll és úgy magyaráz.	A tanár állva magyaráz.
4.	A diákok ülnek és úgy hallgatják.	A diákok ülve hallgatják.
5.	A lányok énekelnek és öntözik a virágokat.	A lányok énekelve öntözik a virágokat.
6.	A nők kirakatokat néznek, mialatt az utcán mennek.	A nők kirakatokat nézve mennek az utcán.
7.	A fiú az ágyban fekszik és hallgatja a rádiót.	A fiú az ágyban fekve hallgatja a rádiót.
8.	Szabóné szépen felöltözött és elment a városba.	Szabóné szépen felöltözve elment a városba.

C

Instructor: A kapu nyitva volt; behajtottam rajta.
Student: Behajtottam a nyitott kapun.

1. A Balaton be van fagyva; gyerekek korcsolyáznak rajta.
   Gyerekek korcsolyáznak a befagyott Balatonon.
2. A motor ki van javítva, most rendesen működik.
   Rendesen működik a kijavított motor.
3. A ház újonnan van festve, most költözködnek be az új lakók.
   Most költözködnek az új lakók az újonnan festett házba.
4. A bőröndöket, amik be vannak csomagolva, a sarokba állítottam.
   A sarokba állítottam a becsomagolt bőröndöket.
5. Az ajtó be van zárva, egy macska fekszik előtte.
   Egy macska fekszik a bezárt ajtó előtt.
6. Kiviszem a vázát a konyhába, amely el van törve.
   Kiviszem az eltörött vázát a konyhába.
7. A poharakat, amik el vannak mosva, a szekrénybe teszem.
   A szekrénybe teszem az elmosott poharakat.
8. A gyertyák meg vannak gyújtva, az asztalra teszem őket.
   Az asztalra teszem a meggyújtott gyertyákat.

D

Instructor: Járt úton hajtottam.
Student: Járatlan úton hajtottam.

1. Várt vendégek érkeztek hozzánk.
   Váratlan vendégek érkeztek hozzánk.
2. Tegnap este a barátomnál fűtött szobában aludtam.
   Tegnap este a barátomnál fűtetlen szobában aludtam.
3. A mosott ruhákat a mosókonyhába vittem.
   A mosatlan ruhákat a mosókonyhába vittem.
4. Sok írott törvény van, amit be kell tartani.
   Sok íratlan törvény van, amit be kell tartani.
5. A szobámnak festett falai vannak.
   A szobámnak festetlen falai vannak.
6. Kovácsnak nagyon jól nevelt gyerekei vannak.
   Kovácsnak nagyon neveletlen gyerekei vannak.
7. Ismert utakon jártam.
   Ismeretlen utakon jártam.
8. Kelemenéknek lakott vidéken van a tanyájuk.
   Kelemenéknek lakatlan vidéken van a tanyájuk.

TRANSLATION DRILL

1. John and Gabor arrived in the Italian capital yesterday.
   János és Gábor tegnap érkeztek meg az olasz fővárosba.
2. They came to see the Olympic Games.
   Az olimpiai játékokat jöttek megnézni.
3. Both are Americans and like sports.
   Mindketten amerikaiak és szeretik a sportot.
4. The competitors from every country had already arrived in Rome.
   A versenyzők már minden országból megérkeztek Rómába.
5. With great difficulty they found a room in a small hotel.
   Nagynehezen találtak egy szobát egy kis szállodában.
6. The competitions were to begin the following morning in the sport stadium.
   A versenyek másnap reggel kezdődtek a sportstadionban.
7. John and Gabor had never been in Rome. They didn't know the city yet.
   János és Gábor még sohasem volt Rómában. Még nem ismerték a várost.

8. They decided to look around (in) the city first.	Elhatározták, hogy elõször körülnéznek a városban.
9. Both of them got up early in the morning.	Reggel mindketten korán felkeltek.
10. Gabor gave himself a quick shave in the bathroom.	Gábor a fürdõszobában gyorsan megborotválkozott.
11. Afterwards he washed (himself), dried himself and combed his hair.	Utána megmosakodott, megtörülközött és megfésülködött.
12. John wanted to get a shave at the barber shop and a haircut also.	János a borbélynál akart borotválkozni, mert nyiratkozni is akart.
13. After they washed and got dressed, they went down to the street.	Miután megmosakodtak és felöltözködtek, lementek az utcára.
14. They found a barber shop where they didn't have to wait.	Találtak egy borbélyüzletet, ahol nem kellett várniuk.
15. Afterwards they had breakfast in a small café.	Utána egy kis kávéházban megreggeliztek.
16. After breakfast they went to see the city.	Reggeli után mentek megnézni a várost.
17. They walked all day long in the city.	Egész nap a városban sétáltak.
18. They looked at the beautiful old buildings and the lovely churches.	Nézték a gyönyörü régi épületeket és a szebbnél szebb templomokat.
19. Night was falling when they returned to the hotel tired.	Már alkonyodott, amikor fáradtan visszamentek a szállodába.
20. Next morning they went to the stadium.	Következõ reggel a stadionba mentek.
21. They had seats from which they could see the games well.	Ülõhelyük volt, ahonnan jól láthatták a versenyeket.
22. A Swedish athlete became the world champion in the high jump.	Magasugrásban egy svéd versenyzõ lett a világbajnok.
23. The American runners performed well and won in every entry.	Az amerikai futók jól szerepeltek és minden számot megnyertek.
24. Afterwards they watched the basketball game.	Utána a kosárlabda mérkõzést nézték meg.
25. The Russian team lost the game to the English team.	Az orosz csapat elvesztette a mérkõzést az angolok ellen.
26. On the third day they watched the swimming meets.	A harmadik napon az úszóversenyeket nézték meg.
27. The Hungarian swimmers were in great form and won many victories.	A magyar úszók kitünõ formában voltak és sok gyõzelmet arattak.
28. The trainer of the team said that the competitors had been training a lot.	A csapat edzõje azt mondta, hogy a versenyzõk sokat edzettek.
29. At the water polo game many people didn't get seats.	A vízilabda mérkõzésen sok nézõ nem kapott ülõhelyet.
30. The Yugoslav water polo players won 5 to 3 against the Germans.	A jugoszláv vízilabdázók 5:3-ra gyõztek a németek ellen.
31. The French fencing team was beaten by the Italians.	A francia vívócsapat vereséget szenvedett az olaszoktól.
32. The Hungarian fencers won the world championship.	A magyar vívók világbajnokságot nyertek.
33. The Hungarian boxers also got many high points.	A magyar ökölvívók is szép eredményeket értek el.
34. Every night it was already getting dark when they started for home from the games.	Minden este már sötétedett amikor hazamentek a versenyekről.
35. John and Gabor returned to America when the Olympic Games were over.	Mikor vége lett az olimpiának, János és Gábor visszautazott Amerikába.

RESPONSE DRILL

1. Hova siet Galambos korán reggel?
2. Mit akar csinálni a hivatal kezdése előtt?
3. Miért megy a borbélyhoz?
4. Minden borbélyüzlet nyitva van hétfőn reggel?
5. Kárpáti csak borotválkozni akar?
6. Mit remél Kárpáti?
7. Szeretik a hivatalban, ha elkésik valaki?
8. Mit akar Galambos elolvasni a reggeli újságban?
9. Mikor és hol hallotta Kárpáti a sporthíreket?
10. Melyik labdarúgó csapat nyerte meg az Európa-bajnokságot?
11. Hány gólt lőttek az osztrákok a második félidőben?
12. Mit hitt mindenki, ki nyeri meg a mérkőzést?
13. Milyen mérkőzés volt Pozsonyban?
14. Kik nyerték meg az ökölvívó Európa-bajnokságot?
15. Kik voltak jó formában pár évvel ezelőtt?
16. Miért nem voltak a magyarok akkor jó formában?
17. Mi látszott meg akkor minden sportágban?
18. Miért volt Galambos akkor is megelégedve a magyarok eredményeivel?
19. Hány arany-, ezüst- és bronzérmet nyertek a magyarok az olimpiai játékokon?
20. Melyik a legnépszerűbb sport Magyarországon?
21. Kárpáti miért kapott csak állóhelyet a futballmeccsen?
22. Melyik sport kezd tömegsporttá fejlődni?
23. Miben érnek el szép eredményeket az atléták?
24. Hol arattak sok győzelmet a magyar atléták?
25. Melyik a legnépszerűbb sport az Egyesült Államokban?
26. Melyik sportágban a legjobbak az amerikaiak?
27. Milyen eredményeket értek el az amerikaiak a legutolsó olimpiai játékokon?
28. Hol lesz a következő olimpia?
29. Mikor lesz?
30. Maga melyik sportágat szereti?
31. Vett részt iskolai versenyeken?
32. Megnyerte vagy elvesztette a versenyt?
33. Melyik a legjobb úszócsapat az Egyesült Államokban?
34. Melyik nemzet nyerte meg a tenisz világbajnokságot?
35. Melyik sport az amerikaiak nemzeti sportja?

CONVERSATION PRACTICE

1

A: Hova megy ilyen sietve?
B: A Népstadionba. Három órakor kezdődik az atlétikai verseny.
A: Engem nem vonz az atlétika. Én a futballt szeretem.
B: Az atlétikai verseny után labdarúgó mérkőzés is lesz. Nem nézi meg?
A: Melyik csapat játszik ma?
B: A Ferencváros labdarúgó csapata mérkőzik a kispesti csapat ellen.
A: Mit gondol, ki nyeri meg a mérkőzést?
B: Véleményem szerint a Ferencváros fog győzni. Nagyon jó formában vannak.

2

A: Szeret labdarúgó mérkőzésre járni?
B: Majdnem minden vasárnap megyek. A futball a kedvenc sportom.
A: Látta már a válogatott csapatot játszani?
B: Igen, az olaszok ellen láttam őket játszani.
A: Mi volt a mérkőzés eredménye?
B: Az olasz csapat vereséget szenvedett a magyar csapattól.
A: Sok szurkoló volt a mérkőzésen?
B: Zsúfolásig tele volt a Népstadion. Én is csak állóhelyet kaptam.

3

A: Olvasta a cikket a sportújságban az olimpiai válogatott csapatokról?
B: Igen. Sokat edzenek, különösen az atléták.
A: Gondolja, hogy a vívóink és az úszóink megint elsők lesznek?
B: Mindkét csapat jó formában van. Remélem, hogy nyernek egypár aranyérmet.
A: Látta az úszóversenyt a Margitszigeti Sportuszodában?
B: Láttam. Az úszók remek formában voltak.
A: Ismeri az úszócsapat edzőjét?
B: Igen, ismerem. Az edző egy idősebb úszó, aki már sokat versenyzett.
A: Akkor ő pontosan tudja, hogy a versenyzőknek mennyit kell gyakorolniuk.

NARRATIVE

A sportélet Magyarországon igen fejlett. Az ifjúság először az iskolákban ismerkedik meg a különböző sportokkal, ahol tornatanárok tanítják meg őket a tornaórákon a helyes sportolásra. Az általános iskolákban és a középiskolákban főleg az atlétika, kosárlabda és a labdarúgás népszerű. A tornatanár a legjobb sportolókból csapatot szervez, és az iskolai csapatok - úgy mint Amerikában - egymás között versenyeket és mérkőzéseket tartanak.

Az egyetemeken és a főiskolákon a sportolás már komolyabb formában folyik. A válogatott egyéni sportolókat és csapatokat edzők készítik elő a versenyekre. Az egyetemi válogatottak sokszor nemzetközi mérkőzéseken vesznek részt, ahol külföldi egyetemek csapataival találkoznak. Az ilyen mérkőzéseken a magyar sportolók sok első helyet szereztek, főleg úszásban, vízilabdában, atlétikában, vívásban és birkózásban.

A vállalatok, minisztériumok és egyéb szervek alkalmazottjai sportegyesületekben sportolhatnak, melyek a szakszervezetek ellenőrzése alatt állnak. A sporteszközök a szakszervezetek tulajdonai, amelyeket a sportolók használhatnak. Sok sportegyesületnek van csónakháza a Dunán vagy a Balatonon, ahol nyáron az egyesületek országos versenyeket tartanak egymás között. A legjobb csapatok és egyéni versenyzők azután nemzetközi mérkőzéseken indulhatnak.

Az olimpiai játékokra a versenyzőket állami sporttáborokban készítik elő a legjobb edzők irányítása mellett. Az edzők hónapokkal az olimpia megkezdése előtt nagy figyelemmel oktatják a válogatott sportolókat, akik közül már sok világbajnok került ki. A női és a férfi úszócsapat, a műugrók és a vízilabda válogatott rendszerint a margitszigeti Nemzeti Sportuszodában tartja az edzéseket a mérkőzések előtt.

A legnépszerűbb tömegsport az országban a labdarúgás. Majdnem minden falunak és városnak, de nagyobb vállalatoknak is van labdarúgó csapata. Nyáron ezek a csapatok minden vasárnap találkoznak a futballpályákon, ahol sok ezer szurkoló nézi végig a mérkőzéseket. A bíróknak sokszor nehéz a feladatuk a mérkőzéseken, különösen amikor a szurkolók is beleszólnak a játékba. A szabálytalanul játszó játékosokat a bíró sok esetben kiállítja.

Az országos labdarúgó válogatott az elmúlt években sok bajnokságot nyert meg Európában. Ha külföldi válogatott csapat jön játszani Magyarországra,

a mérkőzéseket Budapesten a Népstadionban tartják meg, amely az ország legnagyobb stadionja. Kilencvenezer ember nézheti végig a játékokat. Természetesen az ilyen mérkőzéseket minden szurkoló szeretné látni, és ezért sokszor igen nehéz dolog jegyet kapni.

ifjúság, -a	youth
fejlett	developed
megismerkedni	to get acquainted with
torna	gymnastics
szervezni	to organize
egyéni	individual
előkészíteni	to prepare
birkózás	wrestling
vállalat, -a	company, firm
egyéb	other, else
szerv, -e	organ
egyesület, -e	club, association
szakszervezet, -e	trade union
ellenőrzés	supervision, control
eszköz, -ök	instrument, tool, equipment
tulajdon, -a	property
tábor, -a	camp
irányítás	direction
figyelem, figyelmet, figyelme	attention
oktatni	to teach, educate
kikerülni	to come out, emerge
futballpálya	football field
beleszólni	intervene
szabálytalan	irregular
kiállítani	to disqualify, send off the field

TENGERIHÁNTÁS a gyalogszék végébe erősített pengen. (Tiszántúl.

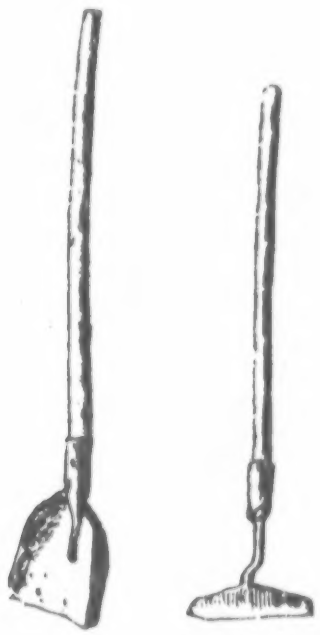

VASLAPÁT. (Szegvár, Csongrád m.)

SZÉRŰNYESŐ. (Alföld.)

HOL FEKSZIK MAGYARORSZÁG?

Basic Sentences

uncle — bácsi
aunt — néni

PÉTER

I'm not disturbing you, am I, Uncle Kovács? — Nem zavarom, Kovács bácsi?

to serve — szolgálni

KOVÁCS

No, son, you're not. Please sit down. What can I do for you? — Nem zavar, fiam. Foglaljon helyet. Mivel szolgálhatok?

composition, test paper — dolgozat, -ja

PÉTER

You know, in the evenings I go to school. Next week they're having us write a paper. We have to write about a country in southeast Europe. — Azt tudja, hogy esténként iskolába járok. A jövő héten dolgozatot íratnak velünk. Délkelet-Európa egyik országáról kell írnunk.

word — szó, szavat, szava
in a word, briefly, that is — szóval, egyszóval

KOVÁCS

So you're studying about Europe! Very interesting. What country are you planning to write about? — Szóval európai dolgokról tanul. Nagyon érdekes. Melyik országról akar írni?

from Hungary — Magyarországról való
native land, birthplace — szülőföld, -je

PÉTER

About Hungary. I know you're from Hungary, Uncle Kovács. I'd like to ask you to tell me something about your homeland. — Magyarországról. Tudom, hogy Kovács bácsi Magyarországról való. Meg akarom kérni, hogy beszéljen nekem egy kicsit a szülőföldjéről.

to answer — válaszolni

KOVÁCS

With pleasure. Just ask and I'll answer. What would you like to know? — Nagyon szívesen. Csak kérdezzen, majd válaszolok. Mit akar tudni?

how large, what size — mekkora
area, territory — terület, -e, -je

PÉTER

Everything. What's the area of Hungary? — Mindent. Mekkora Magyarország területe?

square	négyzet, -e, -je
Carpathians	Kárpátok
basin	medence
situated, located	elterül

KOVÁCS

93,011 square kilometers. As you may know, Hungary is situated in the Carpathian Basin.	93 011 km^2 (négyzetkilométer). Azt tudja, hogy Magyarország a Kárpátok medencéjében terül el.

PÉTER

Yes, in southeast Europe.	Igen, Délkelet-Európában.
map	térkép, -e

KOVÁCS

According to us, not southeast, but central Europe. But here's a map. You can see the Carpathian Basin on it (very) well. Present-day Hungary occupies the central part of the basin.	Szerintünk nem Délkelet-, hanem Közép-Európában. De itt van egy térkép. Ezen jól lehet látni a Kárpát-medencét. A mai Magyarország a medence közepét foglalja el.
line	vonal, -at, -a
border, frontier, boundary	határ, -a
to mark, indicate, show	jelezni

PÉTER

Does this red line indicate the boundary?	Ez a piros vonal a határt jelzi?
border, bound	határol

KOVÁCS

Yes. Austria on the west, Czechoslovakia on the north, the U.S.S.R. on the northeast, Rumania on the east, and Yugoslavia on the south.	Azt. Nyugaton Ausztria, északon Csehszlovákia, északkeleten a Szovjetunió, keleten Románia, délen pedig Jugoszlávia határolja.
through	keresztül

PÉTER

Does the Danube flow through the country?	A Duna keresztülfolyik az országon?
important, significant	jelentős

KOVÁCS

Yes. Other large rivers are the Tisza, the Dráva, and the Maros. However, from an economic point of view they're not as important as the Danube.	Igen. Nagyobb folyói még a Tisza, a Dráva, és a Maros. De ezek gazdasági szempontból nem olyan jelentősek, mint a Duna.

PÉTER

What are the mountains called?	Hogy hívják a hegységeket?

consist of something	áll (valamiből)
foothill	nyúlvány

KOVÁCS

The Börzsöny, the Cserhát, the Mátra and the Bükk mountains are in the north highlands. The central ranges of Dunántúl are Bakony, Vértes and Pilis. Besides these the foothills of the Alps and the Mecsek are also located there.	Az északi hegyvidéken van a Börzsöny, a Cserhát, a Mátra és a Bükk. A Dunántúli középhegység a Bakonyból, a Vértesből és a Pilisből áll. Azonkívül ott vannak az Alpok nyúlványai és a Mecsek.

PÉTER

Which is the highest mountain range?	Melyik a legmagasabb hegység?
peak, top, summit	csúcs
health resort	üdülőhely, -et
to rest and relax	üdülni

KOVÁCS

The Mátra. The Kékes and Galyatető are resorts located on its peaks. School children are sent there for rest and recreation.	A Mátra. A csúcsain: a Kékesen és a Galyatetőn üdülőhelyek vannak. Az iskolás gyerekeket ott üdültetik.
every summer	nyaranta

PÉTER

I've read about that. But I've heard that many people go to the Balaton every summer.	Erről már olvastam. De hallottam, hogy a Balatonra is sokan mennek nyaranta.

KOVÁCS

Of course. The Balaton is central Europe's largest lake. Its bathing resorts are visited by hundreds of thousands yearly. My parents sent me there also for a vacation once.	Persze. A Balaton Közép-Európa legnagyobb tava. A fürdőhelyeit évenként százezrek látogatják. Valamikor engem is ott nyaraltattak a szüleim.
flat, level, plain	sík
plain, lowlands	síkság, -a

PÉTER

I see that most of Hungary is a plain.	Látom, hogy Magyarország legnagyobb része síkság.
suitable, fit	alkalmas
agriculture	földművelés
arable, agricultural land, cropland	termőföld -je

KOVÁCS

That's the Alföld. Its land is well-suited for agriculture. It's there that the best croplands are located.	Ez az Alföld. Területe nagyon alkalmas a földművelésre. Ott vannak a legjobb termőföldek.

extensive, vast, wide	nagykiterjedésű
arable land	szántóföld, -je
PÉTER	
Does the Dunántúl also have large areas of arable land?	A Dunántúlon is vannak nagykiterjedésű szántóföldek?
field, meadow	rét, -je
grape, vineyard	szőlő
favorable	kedvező
climate	éghajlat, -a
KOVÁCS	
Yes, it has, but it has more fields, vineyards and orchards. Perhaps that's because its climate is more favorable than that of the Alföld.	Vannak, de ott több a rét, a szőlő és a gyümölcsös. Talán azért, mert kedvezőbb az éghajlata, mint az Alföldnek.
PÉTER	
When does it rain the most?	Mikor esik a legtöbb eső?
relatively, comparatively	aránylag
rainfall, moisture	csapadék, -a
KOVÁCS	
In the spring and fall. In the winter and summer there is relatively little rainfall.	Tavasszal és ősszel. Télen és nyáron aránylag kevés csapadék van.
climate	klíma
PÉTER	
What is the climate of Hungary like?	Milyen Magyarország klímája?
temperate	mérsékelt
thermometer	hőmérő
to sink, fall, drop	süllyedni, lesüllyedni
KOVÁCS	
Temperate. Its weather is somewhat like that of most central European countries. In the winter the thermometer occasionally drops to minus 22-25 C.	Mérsékelt. Az időjárás olyan, mint a legtöbb közép-európai országban. Telente a hőmérő néha mínusz 22-25 Celsius-fokra is lesüllyed.
PÉTER	
And the summers?	És nyáron?
hot spell	kánikula
heat	hőség
humid, wet	nedves
air	levegő
KOVÁCS	
There are a few very hot weeks during the summer but it isn't as humid as here in Washington.	Nyaranta pár hétig kánikula van. De nem annyira nedves a levegő, mint itt Washingtonban.

product, crop — termény

PÉTER

What are the most important farm products grown in the country? — Melyek a legfontosabb terményei az országnak?

outside — kívül
sugar beet — cukorrépa
inhabitants, population — lakosság, -a
need, want — szükséglet, -e
to satisfy — kielégíteni

KOVÁCS

Besides grain there are sugar beets, corn and potatoes. Rice farming has gone on only for the past few years. However, there isn't enough of this grown to satisfy the needs of the people. — A gabonán kívül a cukorrépa, a kukorica és a burgonya. Rizstermelés csak egypár éve folyik az országban. Ebből még nem terem annyi, hogy az ország lakosságának a szükségleteit kielégítse.

truck farming — kertgazdálkodás

PÉTER

Is there any truck farming in Hungary? — Kertgazdálkodást is folytatnak. Magyarországon?

century — század, -a, -ja
gardener — kertész
truck gardener — bolgárkertész
to introduce — meghonosítani

KOVÁCS

Yes. In the seventies of the past century the government brought truck farmers from Bulgaria in order to introduce truck farming into the country. — Igen. A múlt század hetvenes éveiben a kormány bolgárkertészeket hozatott Bulgáriából, hogy meghonosíttassa a kertgazdálkodást az országban.

to breed — tenyészteni

PÉTER

What kind of animals do they raise in the country? — Milyen állatokat tenyésztenek az országban?

cattle — marha
plain, prairie — puszta
in those days — akkoriban
to guard — őrizni
to feed — etetni
to water, to make someone drink — itatni

KOVÁCS

Mostly cattle, horses and hogs. In my youth I lived on the Hortobágy, the largest plain in the Alföld. In those days that area was suitable only for the raising of animals. From time to time my father had me look after the horses. I often fed and watered them. — Leginkább marhát, lovat és sertést. Gyermekkoromban a Hortobágyon laktam, az Alföld legnagyobb pusztáján. Akkoriban az a terület csak állattenyésztésre volt alkalmas. Időnként az apám velem őriztette a lovakat. Sokszor etettem és itattam őket.

PÉTER

Is the Hortobágy country used for anything else now?

Most másra is használják a Hortobágy vidékét?

cotton
canal

gyapot, -ja
csatorna

KOVÁCS

They grow rice and cotton there. Through the Eastern Canal water can be brought there to irrigate the land.

Rizst és gyapotot termelnek rajta. A Keleti Főcsatornán át vizet tudnak eljuttatni oda és öntözni tudják a földet.

PÉTER

According to what you say the country is agricultural isn't it?

Ezek szerint az ország mezőgazdasági ország?

to have, possess, own

bírni

KOVÁCS

No, Hungary has developed both agriculturally and industrially.

Nem. Magyarország fejlett mezőgazdasággal bíró ipari ország.

PÉTER

I hear there's bauxite in Hungary.

Hallottam, hogy bauxit van Magyarországon!

situated, existing, being
well, fountain
to supply, to provide

levő
kút, kutat, kútja
ellátni

KOVÁCS

Some of Europe's richest bauxite mines are in the Bakony valley, near Ajka. The country's largest oil fields are near Lispe. The oil from the wells takes care of the whole country's oil and gasoline needs.

A Bakony völgyeiben, Ajka mellett vannak Európa leggazdagabb bauxitbányái. Lispe mellett pedig az ország legnagyobb olajmezője van. Az ottlevő kutak látják el az egész országot benzinnel és olajjal.

PÉTER

I'd like to hear something about the industry of Hungary too.

Szeretnék valamit hallani Magyarország iparáról is!

something to read

olvasnivaló

KOVÁCS

Unfortunately I don't know too much about it but I'll have my daughter look up some reading matter on it for you.

Sajnos, én nem tudok sokat róla. De majd kerestetek a lányommal valami olvasnivalót magának erről.

PÉTER

Uncle Kovács, so far you've said nothing about the country's population.

Kovács bácsi, még nem beszélt az ország lakosságáról!

population	népesség, -e
KOVÁCS	
Nearly ten million people live in the country, the majority of whom are 'magyars'. One third of the population lives in the urban and two thirds in the rural areas.	Az országban majdnem tízmillió ember él. A lakosság legnagyobb része magyar. A népességnek kb. egyharmada városban, kétharmada pedig falun lakik.
PÉTER	
Do many Hungarians live outside the country?	Sok magyar él az országon kívül is?
KOVÁCS	
There are about fifteen million Hungarians living throughout the world, of which nine and a half million live in Hungary, four million in countries bordering on Hungary and nearly one million here in North America.	Az egész világon kb. 15 millió magyar él. Ebből kilenc és fél millió Magyarországon, négymillió a Magyarországgal szomszédos államokban, közel egymillió pedig itt, Észak-Amerikában.
to keep up, hinder	feltartani
PÉTER	
Thank you very much, Uncle Kovács. This has really been a big help to me. Now I know enough so that they can't flunk me on my examination. I hope I haven't troubled you too much.	Köszönöm szépen, Kovács bácsi. Ez igazán nagy segítség énnekem. Most már eleget tudok ahhoz, hogy ne buktathassanak meg a vizsgán. Remélem, nem tartottam fel magát.
KOVÁCS	
You haven't troubled me at all, my boy, as I had nothing much to do. Now, however, I have to buy something for supper. But there's one thing you forgot to ask me which I think is also of interest to you.	Nem tartott fel, fiam. Nem volt eddig semmi dolgom. Most valami ennivalót kell vásárolnom vacsorára. De egyet elfelejtett megkérdezni, pedig gondolom, az magát is érdekli.
PÉTER	
Really, what are you thinking about?	Nem tudom, hogy mire gondol!
KOVÁCS	
Where do they produce the best wine and where are the prettiest girls in Hungary?	Hogy hol teremnek a legjobb borok és hol vannak a legszebb lányok Magyarországon?
PÉTER	
I've already heard about the prettiest girls! They're in Budapest.	A legszebb lányokról már én is hallottam! Azok Budapesten vannak.
KOVÁCS	
And the best wines are produced in Tokaj, Eger and the Balaton area.	A legjobb borok pedig Tokaj, Eger és a Balaton vidékén teremnek.

Note to the Basic Sentences

1 Bácsi and Néni are terms used by young people in addressing elderly persons, and roughly correspond to English uncle and aunt, with no connotation of kinship.

Közmondások - Proverbs

Kéz kezet mos.
Borban az igazság.
Sok kicsi sokra megy.
Maga alatt vágja a fát.
Munka után édes a pihenés.
Fekete tehénnek is fehér a teje.
Mondott szóból ért a magyar.
Néha egy szó egész háború.
Magas fán terem a pénz.

Notes on Grammar
(For Home Study)

A. The Causative Form of Verbs

The verb suffix -tat, -tet or -at, -et generally indicates that the subject of the verb causes something to be done, as János ruhát csináltat 'John has a suit made'.

(1) -at, -et is used with most monosyllabic verbs, and with polysyllabic verbs ending in a consonant plus t:

mos	-	mosat
kér	-	kéret
ír	-	írat
tart	-	tartat
gyújt	-	gyújtat
ébreszt	-	ébresztet
akaszt	-	akasztat

(2) -tat, -tet is used with all other roots including certain monosyllabic verbs which end in a vowel plus -t:

olvas	-	olvastat	üt	-	üttet
kérdez	-	kérdeztet	fűt	-	fűttet
tisztít	-	tisztíttat	süt	-	süttet
takarít	-	takaríttat	fut	-	futtat
épít	-	építtet	jut	-	juttat
tanít	-	taníttat	köt	-	köttet

Some verbs take both suffixes, with a difference in meaning:

nyom	press
nyomat	have printed
nyomtat	print
vág	cut
vágat	have cut
vágtat	gallop, ride at full speed
folyik	flows, runs
folyat	let flow, cause to flow
folytat	continue, keep on doing something

Irregular verbs whose stem in the present tense ends in -sz drop the sibilant before the suffix -tat, -tet:

itatok	etetek	vetetek	hitetek	altatok
itatsz	etetsz	vetetsz	hitetsz	altatsz
itat	etet	vetet	hitet	altat
itatunk	etetünk	vetetünk	hitetünk	altatunk
itattok	etettek	vetettek	hitettek	altattok
itatnak	etetnek	vetetnek	hitetnek	altatnak

itatom	etetem	vitetem	fektetem	nyugtatom
itatod	eteted	viteted	fekteted	nyugtatod
itatja	eteti	viteti	fekteti	nyugtatja
itatjuk	etetjük	vitetjük	fektetjük	nyugtatjuk
itatjátok	etetitek	vitetitek	fektetitek	nyugtatjátok
itatják	etetik	vitetik	fektetik	nyugtatják

The róni, lőni class uses the stem in -v- before -at, -et:

lövetek	rovatok	lövetem	rovatom
lövetsz	rovatsz	löveted	rovatod
lövet	rovat	löveti	rovatja
lövetünk	rovatunk	lövetjük	rovatjuk
lövettek	rovattok	lövetitek	rovatjátok
lövetnek	rovatnak	lövetik	rovatják

When the potential suffix -hat, -het is used in the same verb form with the causative, the potential comes after the causative:

főzethetek	mosathatok	vetethetem	etethetem
főzethetsz	mosathatsz	vetetheted	etetheted
főzethet	mosathat	vetetheti	etetheti
főzethetünk	mosathatunk	vetethetjük	etethetjük
főzethettek	mosathattok	vetethetitek	etethetitek
főzethetnek	mosathatnak	vetethetik	etethetik

B. Agent with the Causative of Verbs

The English pattern 'to have something done by someone' is expressed in Hungarian by the causative form of the verb plus the suffix -val, -vel added to the word indicating agent:

Varratok egy ruhát a szabóval.
Megfőzetem az ebédet a feleségemmel.
A feleségem gyümölcsöt hozat velem.

C. Való and Levő

These participial forms correspond to the word 'being' (sometimes 'becoming') in English. However, levő is always the form used in a participial phrase which corresponds in meaning to an adjectival clause containing some form of van. (Example: I see the book which is on the chair - I see the book ('being') on the chair: Látom a könyvet, ami a széken van - Látom a széken levő könyvet.)

Való may correspond to English 'true' 'for the purpose of', 'consisting of', 'pertaining to', etc. With a preceding word or group of words, it forms a modifying phrase which may express origin (place or time), purpose, something (to do, eat, make, etc.) suitableness, or fitness. It is also sometimes used in combination with another word to form a compound noun.

Hova való Kovács bácsi?	Where are you from, Uncle Kovács?
Mire való ez a doboz?	What's this box for?
Hagyok borravalót az asztalon.	I'll leave a tip on the table.
Nincs itthon ennivaló.	There's no food at home.
Ez a munka nem nekem való.	This work doesn't suit me.

D. Szerinte - Véleménye Szerint

These two forms are used synonymously and are the equivalent of English 'according to him' or 'in his opinion'. Note the personal endings:

Szerinte nem lesz háború.	Véleménye szerint nem lesz háború.
Szerintünk ez nem jó.	Véleményünk szerint ez nem jó.
Szerintük mit kell csinálni?	Véleményük szerint mit kell csinálni?

E. The Emphatic Prefixes

Many pronouns and postpositions with personal endings may be made emphatic by prefixing the appropriate simple subject pronoun. Examples: énnekem, mimellettünk, õtõle. Note, however, that the third person plural form is õ (not õk).

éntõlem	énelõttem	énnélkülem
tetõled	teelõtted	tenélküled
õtõle	õelõtte	õnélküle
mitõlünk	mielõttünk	minélkülünk
titõletek	tielõttetek	tinélkületek
õtõlük	õelõttük	õnélkülük

F. Word Formation

The following suffixes are some of those commonly used in word formation:

1. Nouns from Nouns

(a) -s (-os, -es, -ös)

munka	-	munkás
könyvtár	-	könyvtáros
üveg	-	üveges
gyümölcs	-	gyümölcsös

(b) -ság, -ség

munkás	-	munkásság
katona	-	katonaság
hegy	-	hegység
vezetõ	-	vezetőség

(c) -ász, -ész

hal	-	halász
kert	-	kertész
seb	-	sebész
bánya	-	bányász

(d) -at, -et

halász	-	halászat
kertész	-	kertészet
sebész	-	sebészet
bányász	-	bányászat

(e) -zat, -zet

csillag	-	csillagzat
személy	-	személyzet

2. Nouns from adjectives

-ság, -ség (-aság, -eség)

szép	-	szépség
jó	-	jóság
gyors	-	gyorsaság
nagy	-	nagyság
fekete	-	feketeség

3. Verbs from Nouns

(a) -l (-ol, -el, -öl)	szám	-	számol
	rajz	-	rajzol
	ebéd	-	ebédel
	borotva	-	borotvál
	szó	-	szól
(b) -z	só	-	sóz
	ruha	-	ruház
	korona	-	koronáz
	zongora	-	zongorázik
	tenisz	-	teniszezik
(c) -ász-, -ész-	hal	-	halászik
	vad	-	vadászik
	rák	-	rákászik

4. Verbs from Adjectives

-ít	fiatal	-	fiatalít
	szép	-	szépít
	fekete	-	feketít
	nagy	-	nagyít
	nagyobb	-	nagyobbít
	hosszabb	-	hosszabbít

5. Adverbs from Nouns

(a) -nta, -nte: naponta, évente, reggelente, nyaranta

(This suffix corresponds to the English adverbial time expression containing 'per', 'each', 'every' before a noun: 'per day' naponta, 'every year' évente 'each morning' reggelente.)

(b) -nként: naponként, évenként, egyenként

(This suffix is commonly added to a number or time expression and corresponds to the English distributive pattern, such as 'one by one', 'daily', 'day by day', 'every day'. It is sometimes also added to other nouns, e.g. házanként, városonként, fejenként, személyenként with the distributive meaning of 'each home' etc.)

TRANSFORMATION DRILL

I

A

Instructor: A szabó új ruhát csinál.
Student: A szabóval új ruhát csináltatok.

1.	A diák magyarul olvas.	A diákkal magyarul olvastatok.
2.	Az asszony takarít.	Az asszonnyal takaríttatok.
3.	Kovács kertet öntöz.	Kováccsal kertet öntöztetek.
4.	János magyarul tanít.	Jánossal magyarul tanítottatok.
5.	A házfelügyelő befűt.	A házfelügyelővel befűttetek.
6.	Ő ceruzát keres.	Vele ceruzát kerestetek.

7. Õk házat építenek. — Velük házat építtetek.
8. A fiú megkérdezi, hogy hány óra van. — A fiúval megkérdeztetem, hogy hány óra van.
9. A szerelõ kicseréli a kereket. — A szerelõvel kicseréltetem a kereket.

B

Instructor: A lány kávét fõz.
Student: A lánnyal kávét fõzetek.

1. A férfi kocsit mos. — A férfivel kocsit mosatok.
2. A gyerek cigarettát hoz. — A gyerekkel cigarettát hozatok.
3. Az apám levelet ír. — Az apámmal levelet íratok.
4. A borbély hajat vág. — A borbéllyal hajat vágatok.
5. Az anyám házat néz. — Az anyámmal házat nézetek.
6. A kislány pénzt kér. — A kislánnyal pénzt kéretek.
7. Fehér lámpát gyújt. — Fehérrel lámpát gyújtatok.
8. Õk függönyt akasztanak. — Velük függönyt akasztatok.
9. A fivérem kocsit tart. — A fivéremmel kocsit tartatok.

C

Instructor: Mária kenyeret vesz.
Student: Máriával kenyeret vetetek.

1. Fehér ajándékot visz. — Fehérrel ajándékot vitetek.
2. Éva virágot tesz a vázába. — Évával virágot tetetek a vázába.
3. Fekete mindent elhisz. — Feketével mindent elhitetek.
4. A fiú madarat lõ. — A fiúval madarat lõvetek.
5. Az apám kocsit vesz. — Az apámmal kocsit vetetek.

D

Instructor: A tanuló vizsgázik.
Student: A tanulót vizsgáztatom.

1. A gyerek alszik. — A gyereket altatom.
2. A ló iszik. — A lovat itatom.
3. A kutya eszik. — A kutyát etetem.
4. A kislány lefekszik. — A kislányt lefektetem.
5. Az értekezlet folyik. — Az értekezletet folytatom.
6. A gyerek megszokik. — A gyereket megszoktatom.

E

Instructor: A lakást kifestjük. (egy ember)
Student: A lakást kifestetjük egy emberrel.

1. A bútort elhozzuk. (szállítási vállalat) — A bútort elhozatjuk a szállítási vállalattal.
2. Az irodát rendbehozzuk. (titkárnõ) — Az irodát rendbehozatjuk a titkárnõvel.
3. A levelet aláírjuk. (osztályfõnök) — A levelet aláíratjuk az osztályfõnökkel.
4. A csomagot hazaküldjük. (üzlet) — A csomagot hazaküldetjük az üzlettel.
5. A képet felakasztjuk. (fiú) — A képet felakasztatjuk a fiúval.
6. A házat befûtjük. (házfelügyelõ) — A házat befûttetjük a házfelügyelõvel.
7. A kereket kicseréljük. (szerelõ) — A kereket kicseréltetjük a szerelõvel.
8. A rádiót bekapcsoljuk. (apám) — A rádiót bekapcsoltatjuk az apámmal.

F

Instructor: A lány ruhát varr. (varrónő)
Student: A lány ruhát varrat a varrónővel.

1. Az anyám ruhát mos. (lány) — Az anyám ruhát mosat a lánnyal.
2. A gyerek könyvet olvas. (anyja) — A gyerek könyvet olvastat az anyjával.
3. A férj levelet ír. (ügyvédje) — A férj levelet írat az ügyvédjével.
4. A fiú virágot küld. (üzlet) — A fiú virágot küldet az üzlettel.
5. Kovács ajándékot hoz. (apja) — Kovács ajándékot hozat az apjával.
6. Az asszony ennivalót vesz. (férje) — Az asszony ennivalót vetet a férjével.
7. János olvasnivalót keres. (barátja) — János olvasnivalót kerestet a barátjával.
8. Péter ebédet főz. (felesége) — Péter ebédet főzet a feleségével.

G

Instructor: Az emberek megoldást keresnek.
Student: Az emberek megoldást kerestetnek.

1. Próbálják megmagyarázni a drágaság okait. — Próbálják megmagyaráztatni a drágaság okait.
2. A garázsban átvizsgálják a kocsit. — A garázsban átvizsgáltatják a kocsit.
3. A diákok kifizetik a számlát. — A diákok kifizettetik a számlát.
4. A kommunisták nyilvántartják a párttagokat. — A kommunisták nyilvántartatják a párttagokat.
5. Az asszonyok becsukják az ablakokat. — Az asszonyok becsukatják az ablakokat.
6. A betegnek beadják az orvosságot. — A betegnek beadatják az orvosságot.
7. A gyereket beutalják a kórházba. — A gyereket beutaltatják a kórházba.
8. Reggel kinyitják a kapukat. — Reggel kinyittatják a kapukat.
9. Áthelyeznek Európába. — Áthelyeztetnek Európába.

H

Instructor: Felhívja a barátját. (felesége)
Student: Felhívatja a barátját a feleségével.

1. Kijavítják a kocsit. (szerelő) — Kijavíttatják a kocsit a szerelővel.
2. Megvesszük a kocsit. (apám) — Megvetetjük a kocsit az apámmal.
3. Visszaadja a könyvet. (barátja) — Visszaadatja a könyvet a barátjával.
4. Megtöltöm a poharat. (lány) — Megtöltetem a poharat a lánnyal.
5. Virágot hoz. (gyerek) — Virágot hozat a gyerekkel.
6. Megírom a házi feladatot. (fivérem) — Megíratom a házi feladatot a fivéremmel.
7. Elviszik a bútorokat. (szállítási vállalat) — Elvitetik a bútorokat a szállítási vállalattal.
8. Meggyújtunk egy lámpát. (Kovács) — Meggyújtatunk egy lámpát Kováccsal.

I

Instructor: A kislány alszik. (anya)
Student: Az anya altatja a kislányt.

1. A macska eszik. (gyerek) — A gyerek eteti a macskát.
2. A tanulók vizsgáznak. (tanárok) — A tanárok vizsgáztatják a tanulókat.
3. A gyerek lefekszik. (asszony) — Az asszony lefekteti a gyereket.
4. A diák megbukik. (tanár) — A tanár megbuktatja a diákot.
5. Az értekezlet folyik. (miniszter) — A miniszter folytatja az értekezletet.
6. A kutya megszokik. (fiú) — A fiú megszoktatja a kutyát.
7. A gyerekek esznek. (mi) — Megetetjük a gyerekeket.
8. A lovak isznak. (emberek) — Az emberek megitatják a lovakat.

II

A

Instructor: Gabonát termelt.
Student: Gabonát termeltetett.

1.	A baromfit eladtuk.	A baromfit eladattuk.
2.	Jegyet vett az operába.	Jegyet vetetett az operába.
3.	A miniszter magához kérte a követet.	A miniszter magához kérette a követet.
4.	Megnézték az alvó gyereket.	Megnézették az alvó gyereket.
5.	Megmostam a kocsimat.	Megmosattam a kocsimat.
6.	Betörték az ajtót.	Betörették az ajtót.
7.	Kinyomozta a tetteseket.	Kinyomoztatta a tetteseket.
8.	Befolyásoltuk a gyereket.	Befolyásoltattuk a gyereket.

B

Instructor: Vizsgálja meg a beteget.
Student: Vizsgáltassa meg a beteget.

1.	Nyissa ki az ablakot.	Nyittassa ki az ablakot.
2.	Vegye meg a húst.	Vetesse meg a húst.
3.	Hozzák el a gyerekeket.	Hozassák el a gyerekeket.
4.	Röntgenezzék meg a beteget.	Röntgeneztessék meg a beteget.
5.	Operálják meg a fiút.	Operáltassák meg a fiút.
6.	Visszaadjuk a könyveket?	Visszaadassuk a könyveket?
7.	Megnézzem a gyereket?	Megnézessem a gyereket?
8.	Kérjek egy tollat?	Kéressek egy tollat?

C

Instructor: Írnék egy levelet.
Student: Íratnék egy levelet.

1.	Hoznék könyveket.	Hozatnék könyveket.
2.	Vennének jegyeket.	Vetetnének jegyeket.
3.	Varrnánk egy ruhát.	Varratnánk egy ruhát.
4.	Megemlíteném a nevét.	Megemlíttetném a nevét.
5.	Kezelné a beteget.	Kezeltetné a beteget.
6.	Beutalnának egy kórházba.	Beutaltatnának egy kórházba.
7.	Elvinném a kutyámat is.	Elvitetném a kutyámat is.
8.	Megkérdeznénk az apámat.	Megkérdeztetnénk az apámat.

D

Instructor: Főzhetek egy kávét.
Student: Főzethetek egy kávét.

1.	Hozhatok kenyeret.	Hozathatok kenyeret.
2.	Vehetnek virágot.	Vetethetnek virágot.
3.	Megöntözheti a kertet.	Megöntöztetheti a kertet.
4.	Kitakaríthatjuk a házat.	Kitakarítthatjuk a házat.
5.	Megkérdezhetjük a barátomat.	Megkérdeztethetjük a barátomat.
6.	Átugorhatják a bokrot.	Átugortathatják a bokrot.
7.	Megborotválhatnám magamat.	Megborotváltathatnám magamat.
8.	Levághatná a haját.	Levágathatná a haját.

E

Instructor: Bárcsak megírtam volna a levelet.
Student: Bárcsak megírattam volna a levelet.

1. Bárcsak hoztak volna pálinkát. — Bárcsak hozattak volna pálinkát.
2. Jó lett volna, ha kifizették volna a számlát. — Jó lett volna, ha kifizettették volna a számlát.
3. Ki vette volna meg a tanyát? — Ki vetette volna meg a tanyát?
4. Bárcsak megfőzte volna az ebédet. — Bárcsak megfőzette volna az ebédet.
5. Jó lett volna, ha varrtunk volna egy szép ruhát. — Jó lett volna, ha varrattunk volna egy szép ruhát.
6. Bárcsak visszavittem volna a kocsit. — Bárcsak visszavitettem volna a kocsit.
7. Bárcsak beutalták volna a kórházba. — Bárcsak beutaltatták volna a kórházba.
8. Bárcsak megkérdezte volna, hogy mibe kerül a kabát. — Bárcsak megkérdeztette volna, hogy mibe kerül a kabát.
9. Bárcsak a szobába tettük volna a virágot. — Bárcsak a szobába tetettük volna a virágot.

III

A

Instructor: Mindennap kávéházba megyek.
Student: Naponta kávéházba megyek.

1. Minden héten moziba mennek. — Hetente moziba mennek.
2. Minden hónapban kapnak levelet. — Havonta kapnak levelet.
3. Minden évben kapott fizetésemelést. — Évente kapott fizetésemelést.
4. Minden nyáron a Balatonra mentek. — Nyaranta a Balatonra mentek.
5. Minden télen nagyon hideg volt. — Telente nagyon hideg volt.
6. Minden reggel már fagy. — Reggelente már fagy.

B

Instructor: Minden reggel iskolába megyek.
Student: Reggelenként iskolába megyek.

1. New Yorkban minden percben érkeznek vonatok. — New Yorkban percenként érkeznek vonatok.
2. A kettes villamos csak minden órában egyszer jár erre. — A kettes villamos csak óránként egyszer jár erre.
3. Ez a gyerek minden percben kér valamit. — Ez a gyerek percenként kér valamit.
4. Az újságos fiú minden este hozza az esti újságot. — Az újságos fiú esténként hozza az esti újságot.
5. A szomszédjaim minden évben külföldre utaznak. — A szomszédjaim évenként külföldre utaznak.
6. Minden hónapban egyszer színházba megyek. — Hónaponként egyszer színházba megyek.
7. Minden reggel meghallgatom a rádióban a híreket. — Reggelenként meghallgatom a rádióban a híreket.

C

Instructor: Minden ország két képviselõt küldött.
Student: Országonként két képviselõt küldtek.

1.	Minden város egy fodrászt küldött.	Városonként egy fodrászt küldtek.
2.	Minden személy 50 forintot fizetett.	Személyenként 50 forintot fizettek.
3.	Minden ember egy pár cipõt kapott.	Emberenként egy pár cipõt kaptak.
4.	Minden kertben más színû rózsa van.	Kertenként más színû rózsák vannak.
5.	Minden állam ezer katonát küldött.	Államonként ezer katonát küldtek.
6.	Az országban egy-egy helyen esett.	Az országban helyenként esett.

IV

Instructor: Az a kabát, amely az ágyon van, Jánosé.
Student: Az ágyon levõ kabát Jánosé.

1.	Az a toll, amely az asztalon van, nem az enyém.	Az asztalon levõ toll nem az enyém.
2.	Azok a könyvek, amelyek Sándornál vannak, nagyon érdekesek.	Sándornál levõ könyvek nagyon érdekesek.
3.	Azok az emberek, akik a színházban voltak, élvezték az elõadást.	A színházban levõ emberek élvezték az elõadást.
4.	Azokra a fürdõhelyekre, amelyek a Balaton partján vannak, évente százezrek mennek nyaralni.	A Balaton partján levõ fürdõhelyekre évente százezrek mennek nyaralni.
5.	Azokat a bauxitbányákat, amelyek a Bakony völgyeiben vannak, Európa leggazdagabb bauxitbányáinak tartják.	A Bakony völgyeiben levõ bauxitbányákat Európa leggazdagabb bauxitbányáinak tartják.
6.	Azok az utasok, akik a repülõgépen voltak, mind meghaltak.	A repülõgépen levõ utasok mind meghaltak.

VARIATION DRILL

I

1.	<u>Becsukatom az ablakot a diákkal</u>.	<u>I'm having the window closed by the student</u>.
	a. I'm having my radio repaired by my friend.	Megjavíttatom a rádiómat a barátommal.
	b. I'm having my car washed by my son.	Megmosatom a kocsimat a fiammal.
	c. I'm having a suit made by the tailor.	Csináltatok egy ruhát a szabóval.
	d. I'm having the dinner cooked by my wife.	Megfõzetem az ebédet a feleségemmel.
2.	<u>Fehér kifesteti a házát egy festõvel</u>.	<u>Fehér is having his house painted by a painter</u>.
	a. Szabó is having his watch repaired by the watchmaker.	Szabó megcsináltatja az óráját az órással.
	b. John is having his bills paid by his father.	János kifizetteti a számláit az apjával.
	c. Peter is having the letter written by his wife.	Péter megíratja a levelet a feleségével.
	d. We have our apartment cleaned by the cleaning woman.	Mi kitakaríttatjuk a lakásunkat a takarítónõvel.

3. A tanár leülteti a diákokat.	The teacher makes the students sit down.
a. The mother makes the child lie down.	Az anya lefekteti a gyereket.
b. The boy feeds the dogs (makes the dogs eat).	A fiú megeteti a kutyákat.
c. The president makes the ministers wait.	Az elnök megváratja a minisztereket.
d. The teacher makes the students hurry.	A tanár sietteti a diákokat.
4. Nyittassa ki az ajtót.	Have the door opened.
a. Have the dress made.	Csináltassa meg a ruhát.
b. Have the coffee made (cooked).	Főzesse meg a kávét.
c. Have the windows closed.	Csukassa be az ablakokat.
d. Have the story told.	Mondassa el a történetet.
e. Have the fire made in the room.	Fűttessen be a szobába.
5. Befűttessek a szobába?	Shall I have a fire made in the room?
a. Will they have the book written?	Megírassák a könyvet?
b. Shall I have wine brought from Hungary?	Hozassak bort Magyarországról?
c. Will she have the china packed?	Becsomagoltassa az edényeket?
d. Shall I have the child walk?	Megsétáltassam a gyereket?

II

1. A parton halászok ülnek.	There are some fishermen sitting on the shore.
a. His brother's a famous jurist.	A fivére híres jogász.
b. Each class in the language school has a linguist.	A nyelviskolában minden osztálynak van egy nyelvésze.
c. The gardener's working behind the house.	A ház mögött dolgozik a kertész.
d. There are many miners living in this area.	Sok bányász lakik ezen a környéken.
2. Péter a városi kertészetben dolgozik.	Peter's working in the city truck garden.
a. My friend was operated on; he is (lying) in surgery.	A barátomat megoperálták, a sebészeten fekszik.
b. Mining engineering is a difficult profession.	A bányászat nehéz foglalkozás.
c. Do many people work in dentistry?	Sokan dolgoznak a fogászaton?

3. Melyik a legmagasabb hegység?	Which is the highest mountain range?
a. If you don't leave, I'll call the police.	Ha nem megy el, hívom a rendõrséget.
b. In the U.S. workers earn well.	Amerikában a munkásság jól keres.
c. The leaders arrived.	Megérkezett a vezetõség.
d. The communist government tries to win over the peasantry.	A kommunista kormány próbálja megnyerni a parasztságot.
4. Ez a gyerek maga az egészség.	This child is health itself.
a. The girl is beauty itself.	A lány maga a szépség.
b. In unity is strength.	Egységben van az erõ.
c. Cleanliness is important.	Fontos a tisztaság.
d. This man is kindness itself.	Ez a férfi maga a kedvesség.
5. Mit fizetett a boltosnak?	How much did you pay the shopkeeper?
a. Please call the locksmith.	Kérem, hívja el a lakatost.
b. The workers don't have enough work.	A munkásoknak nincs elég munkájuk.
c. I haven't met the librarian yet.	Még nem találkoztam a könyvtárossal.
d. Go to the grocery store and bring bread.	Menjen a fûszereshez és hozzon kenyeret.
e. Was the glazier here to fix the window?	Itt volt az üveges megcsinálni az ablakot?

III

1. Esténként iskolába járok.	In the evening I go to school.
a. People came one by one.	Az emberek egyenként jöttek.
b. I saw the children every week.	Hetenként láttam a gyerekeket.
c. They go abroad twice a year.	Évenként kétszer külföldre mennek.
d. My friend is very sick; he's taking medicine every hour.	A barátom nagyon beteg, óránként kap orvosságot.
e. From time to time my mother would send me to the grocery store.	Idõnként az anyám engem küldött a fûszerüzletbe.
2. Naponta meglátogattam a nagyanyámat.	I visited my grandmother daily.
a. Once a month we go to the theater.	Havonta egyszer színházba megyünk.
b. Every summer it's very hot for a few weeks.	Nyaranta pár hétig kánikula van.
c. In the morning it's freezing.	Reggelente már fagy.
d. He was inquiring each day about when my daughter would arrive.	Naponta érdeklõdött, hogy mikor érkezik meg a lányom.

IV

Szerintem ez nem olyan biztos.	In my opinion that isn't quite certain.
a. From our point of view Hungary is situated in central Europe.	Magyarország szerintünk Közép-Európában fekszik.
b. According to them the house wasn't very expensive.	Szerintük a ház nem volt nagyon drága.
c. According to him the standard of living isn't higher than it was.	Szerinte az életszínvonal nem magasabb, mint volt.
d. In my opinion they can't explain the reason for the high cost of living.	Szerintem nem tudják megmagyarázni a drágaság okait.

VOCABULARY DRILL

I

való

1. Origin (place or time)

a. Maga hova való?	Where are you from?
b. Az ember Magyarországról való.	The man is from Hungary.
c. A feleségem Kaliforniából való.	My wife is from California.
d. Ez a szobor Egyiptomból való.	This statue is from Egypt.
e. A ruha Párizsból való.	The dress is from Paris.
f. Azok a vázák Olaszországból valók.	Those vases are from Italy.
g. Ez a festmény a középkorból való.	This painting is from the Middle Ages.
h. A lány a falumból való.	The girl is from my village.
i. A kézirat a tizedik századból való.	The manuscript is from the tenth century.

2. Something to do (read, write, eat, see, etc.)

a. Adjon valami olvasnivalót.	Give me something to read.
b. Nincs több mondanivalóm.	I have nothing more to say.
c. A férfi innivalót kér.	The man is asking for something to drink.
d. Ebben a vendéglőben nem jó az ennivaló.	In this restaurant the food is not good.
e. Még nagyon sok a tanulnivalónk.	We still have very much to learn.
f. Washingtonban sok a látnivaló.	There's a lot to see in Washington.
g. A tanár sok írnivalót adott.	The teacher gave us a lot to write.
h. Az asszonynak sok varrnivalója volt.	The woman had a lot to sew.

3. Purpose

a. Mire való a ceruza?	What's the pencil for?
b. A tanár arra való, hogy tanítson.	The teacher's mission is to teach.
c. A szék arra való, hogy üljünk rajta.	A chair is for sitting on.
d. A ház arra való, hogy benne lakjunk.	A house is for living in.

e. Az iskola arra való, hogy tanuljunk. — A school is for learning.
f. Ez az ember semmire nem való. — This man is good for nothing.

4. Suitableness, fitness

a. Ez a munka nem neki való. Nagyon nehéz. — This work doesn't suit him. It's too difficult.
b. A magyar nyelv nem ennek a diáknak való. Nem tudja megtanulni. — The Hungarian language is not for this student. He can't learn it.
c. Nem való nekem korán felkelni. Ha korán kelek, egész nap fáradt vagyok. — Getting up early is not for me. If I do get up early, I'm tired all day.
d. Kés, villa, olló, nem gyerek kezébe való. — Knife, fork and scissors shouldn't be in the hands of a child.
e. Rossz a szíve, nem való neki sokat inni. — He has a bad heart; he shouldn't drink much.
f. Nem való nekem a repülés, rosszul leszek. — Flying is not for me; I get sick.

5. Nem való - it isn't proper, nice, becoming, it doesn't fit, belong, match, go with

a. Nem való a templomban hangosan beszélni. — It isn't proper to talk loud in the church.
b. Nem való a lábát az asztalra tenni. — It isn't proper to put your feet on the table.
c. Nem való a cigarettavéget a padlóra dobni. — It isn't proper to throw your cigarette butt on the floor.
d. Nem való ez az asztal ebbe a szobába. — This table doesn't look right in this room.
e. Nem való ez a lány ebbe az iskolába. — This girl doesn't belong to this school.
f. Nem való piros nyakkendő ehhez a ruhához. — A red necktie doesn't go with this suit.

II

levő - being, existing, situated, located, to be found

a. Az ottlevő kutak látják el az országot benzinnel és olajjal. — The oil wells located there supply the country with oil and gasoline.
b. Adja ide a széken levő könyvet. — Give me that book (that's) on the chair.
c. A zsebemben levő pénz nem elég. — The money in my pocket isn't enough.
d. Az asztalon levő toll nem az enyém. — The pen (that's) on the table is not mine.
e. A Dunántúlon levő bauxitbányák Európa egyik leggazdagabb bauxitbányái. — The bauxite mines located on the Dunántúl are among the richest in Europe.
f. Az ágyon levő kabát Jánosé. — The coat on the bed belongs to John.
g. A repülőgépen levő utasok mind meghaltak. — All the passengers on the airplane died.
h. Az üvegben levő bor elfogyott. — The wine (that was) in the bottle is gone.
i. A házban levő lámpák mind égtek. — All the lamps in the house were burning.

TRANSLATION DRILL

1. Hungary is situated in central Europe, in the Carpathian Basin.	Magyarország Közép-Európában, a Kárpátok medencéjében fekszik.
2. Its area is 93,011 square kilometers.	Területe 93 011 négyzetkilométer.
3. There are 9,800,000 people living in the country.	Az országban 9 800 000 ember él.
4. The greatest part of the population, exactly nine and a half million, are 'magyars'.	A lakosság legnagyobb része, pontosan kilenc és fél millió, magyar.
5. There are about 15 million Hungarians in the whole world.	Az egész világon kb. 15 millió magyar van.
6. Four million Hungarians are in those countries which surround Hungary.	Négymillió magyar él azokban az országokban, amelyek Magyarországot körülveszik.
7. About 700,000 Hungarians live in the United States.	Az Amerikai Egyesült Államokban kb. 700 ezer magyar él.
8. Besides Hungarians a small number of Germans, Slovaks, Rumanians and Serbs live in Hungary.	Magyarországon a magyarokon kívül kis számban élnek még németek, szlovákok, románok és szerbek.
9. 36.8 percent of the population live in the cities and 63.2 in the villages.	A népesség 36.8 százaléka városban, 63.2 százaléka pedig falun lakik.
10. 60 percent of the country's territory is arable land, 17 percent is fields, 12 percent forest, 2 percent vineyards and nearly one and a half percent truck gardens.	Az ország területének 60 százaléka szántóföld, 17 százaléka rét, 12 százaléka erdő, 2 százaléka szőlő és majdnem másfél százaléka kert.
11. The greatest part of the country's territory is a plain.	Az ország területének legnagyobb része síkság.
12. The large plain situated east of the Danube is called the Great Hungarian Plain.	A Dunától keletre fekvő nagykiterjedésű síkság neve: a Nagy Magyar Alföld.
13. Dunántúl is the name of the area lying between the Duna, Dráva and the Alps.	A Duna, Dráva és az Alpok között fekvő területnek Dunántúl a neve.
14. The region east of the Tisza is called 'Tiszántúl'.	A Tiszától keletre fekvő területet Tiszántúlnak hívják.
15. The region between the Duna and the Tisza is called 'Duna-Tisza köze'.	A Duna és a Tisza között fekvő területet Duna-Tisza közének hívják.
16. The best arable lands are on the 'Alföld'.	Az Alföldön vannak a legjobb szántóföldek.
17. Mostly grain, corn, tobacco, vegetables and fruit are produced there. Nowadays rice and cotton are also grown on the Hortobágy.	Főleg gabona, kukorica, dohány, zöldség és gyümölcs terem ott. Mostanában rizst és gyapotot is termelnek a Hortobágyon.
18. Cegléd and Kecskemét are fruit growing centers in the heart of the Alföld. Kecskemét is world famous for its apricot brandy.	Gyümölcstermelő központok az Alföld szívében: Cegléd és Kecskemét. Kecskemét barackpálinkájáról világhíres.
19. Truck farming is also developed in the country. Besides fruit, a lot of paprika, tomatoes and cucumbers are exported.	Kertgazdálkodás is fejlett az országban. Gyümölcsön kívül sok paprikát, paradicsomot és uborkát szállítanak külföldre.
20. In the vicinity of Szeged there are large paprika fields. The famous 'Szegedi paprika' grows here.	Szeged közelében paprikaföldek vannak. Itt terem a híres szegedi paprika.
21. Animal husbandry is also of great significance in Hungary.	Állattenyésztés is jelentős Magyarországon.

22. Among the smaller animals they export a great many hens, ducks, geese and turkeys.
23. A large part of the Dunántúl is hilly. The largest plain situated there is called 'Kisalföld'.
24. Central Europe's largest lake, the Balaton, is also located in the Dunántúl. Its area is 592 square kilometers.
25. There are beautiful resorts located on the shore of the Balaton where hundreds of thousands go for their summer vacation each year.
26. The richest bauxite mines in Europe are in the Bakony valleys.
27. There are excellent vineyards on the south side of Bakony.
28. Eger and Tokaj are famous wine-growing areas also.
29. Hungary is rich in mineral waters and curative baths. Most of the thermal baths are in Budapest, the capital.
30. There are 1,800,000 people in Budapest. The second largest city in the country is Miskolc, with a population of about 150,000 people.
31. The country's oldest cities are in the Dunántúl. Veszprém, Székesfehérvár, Szombathely and Sopron are each more than a thousand years old.

A kisebb állatok közül sok tyúkot, kacsát, libát és pulykát szállítanak külföldre.
Dunántúl nagy része dombos vidék.
Az ottlevő legnagyobb síkság neve: Kisalföld.
Közép-Európa legnagyobb tava, a Balaton is a Dunántúlon fekszik.
Területe 592 négyzetkilométer.

A Balaton partján szebbnél szebb fürdőhelyek vannak, ahova évente százezrek mennek nyaralni.

Bakony völgyeiben vannak Európa leggazdagabb bauxitbányái.
A Bakony déli oldalán kitünő szőlők vannak.
Híres bortermelő vidék még Eger és Tokaj.
Magyarország gazdag gyógyvizekben és gyógyfürdőkben. A legtöbb gyógyfürdő Budapesten, a fővárosban van.

Budapesten 1 800 000 ember él. A második legnagyobb város az országban Miskolc, ahol kb. 150 000 ember él.
Az ország legrégibb városai a Dunántúlon vannak. Veszprém, Székesfehérvár, Szombathely és Sopron ezer évnél is régibbek.

RESPONSE DRILL

1. Hol fekszik Magyarország?
2. Mekkora Magyarország területe?
3. Melyek Magyarország határai?
4. Milyen nagy folyók vannak az országban?
5. Melyik folyónak van gazdasági szempontból legnagyobb jelentősége?
6. Hogy hívják a hegységeket?
7. Melyik a legmagasabb hegység Magyarországon?
8. Mik vannak a csúcsain?
9. Hol fekszik a Balaton?
10. Mekkora a Balaton területe?
11. Mi az ország legnagyobb síkságának a neve?
12. Hol vannak a legjobb termőföldek?
13. Hol van több rét, az Alföldön vagy a Dunántúlon?
14. Milyen Magyarország éghajlata?
15. Milyenek a telek Magyarországon?
16. Milyenek a nyarak?
17. Mikor van a legtöbb eső?
18. Melyek a legfontosabb terményei az országnak?
19. Mióta termelnek rizst az országban és elég terem-e?
20. Mikor kezdték a kertgazdálkodást Magyarországon?
21. Kiket hozatott a magyar kormány, hogy meghonosítsa a kertgazdálkodást az országban?

22. Milyen állatokat tenyésztenek?
23. Hogyan tudnak vizet juttatni a Hortobágyra?
24. Hol vannak bauxitbányák?
25. Hol van a legnagyobb olajmező Magyarországon?
26. Hány ember él az országban?
27. Hány magyar él az egész világon?
28. Hány magyar van az Egyesült Államokban?
29. Hány magyar van a Magyarországgal szomszédos államokban?
30. Hány ember él az Egyesült Államokban?
31. Mekkora az Egyesült Államok területe?
32. Mik az Egyesült Államok határai?
33. Melyek azok a folyók az Egyesült Államokban, amelyeknek gazdasági szempontból nagy jelentőségük van?
34. Hogy hívják a hegységeket az Egyesült Államokban?
35. Melyik a legmagasabb hegység és milyen magas?
36. Milyen az Egyesült Államoknak az éghajlata?
37. Melyek a legfontosabb terményei az Egyesült Államoknak?
38. Hol vannak a legjobb termőföldek?
39. Hol vannak az olajmezők?
40. Vannak baxitbányák az Egyesült Államokban?

CONVERSATION PRACTICE

1

A: Meséljen nekem egy kicsit Magyarországról.
B: Szívesen! Mit akar tudni?
A: Milyen Magyarország éghajlata?
B: Mérsékelt. Telente kemény hidegek vannak, nyaranta pedig pár hétig nagy hőség van.
A: Mikor van a legtöbb csapadék?
B: Tavasszal és ősszel. Télen és nyáron aránylag kevés eső van.
A: Hol van több rét, szőlő és gyümölcsös? Az Alföldön vagy a Dunántúlon?
B: A Dunántúlon. Az Alföld éghajlata nem olyan jó, mint a Dunántúlé.
A: Hol teremnek a legjobb borok Magyarországon?
B: A Balaton vidékén, meg Tokaj és Eger környékén.

2

A: Melyek a legfontosabb terményei Magyarországnak?
B: A búza, rozs, árpa, kukorica, cukorrépa és a burgonya.
A: Hallottam, hogy rizst és gyapotot is termelnek az országban.
B: Igen, a Hortobágy vidékén termelnek. De ebből még nem terem elég.
A: Hogyan tudják a rizsföldeket öntözni?
B: A Keleti Főcsatornán át vizet tudnak eljuttatni a Hortobágyra és így tudják öntözni a földeket.
A: Mikor honosították meg a kertgazdálkodást az országban?
B: A múlt század hetvenes éveiben.
A: Hogyan honosíttatta meg a kormány a kertgazdálkodást?
B: Bulgáriából bolgár kertészeket hozattak.

3

A: Milyen állatokat tenyésztenek az országban?
B: Leginkább marhát, lovat és sertést. Ezenkívül sok baromfit is tenyésztenek.
A: Magyarország mezőgazdasági ország?
B: Az országnak fejlett ipara is van. Így nemcsak mezőgazdasági, hanem ipari ország is.
A: Hol vannak a bauxitbányák az országban?
B: A Bakony völgyeiben, Ajka mellett vannak.
A: Van az országnak elég olaja is?
B: Igen, a lispei olajkutak az egész országot ellátják benzinnel és olajjal.

4

A: Kérem az útleveleket!
B: Tessék.
A: Látom, hogy Amerikából jöttek. Melyik államból valók?
B: Én Kaliforniából, a barátom pedig Virginiából.
A: Van valami elvámolni-valójuk?
B: Nem hiszem kérem. Csak kevés holmit hoztunk magunkkal.
A: Mennyi készpénz van maguknál?
B: Ötszáz dollár.
A: Ne felejtsék el, hogy a dollárt csak a Nemzeti Banknál szabad beváltani.
B: Nem felejtjük el.
A: Nyissák ki a bőröndjüket! Van valami innivalójuk, dohányáru, kávé vagy más elvámolni-való benne?
B: Csak ruhafélét és ennivalót hoztunk.
A: Látom, hogy olvasnivalójuk is van. Amerikai képeslapok azok?
B: Mondja, mire való ez a sok kérdés? Talán a képeslapok után is vámot kell fizetni?
A: Vámot nem kell fizetni, de én is szeretném elolvasni, ha azok amerikai lapok.

NARRATIVE

Magyarország Közép-Európában, a Kárpátok medencéjében fekszik. A Kárpát-medence minden oldalról magas, erdős hegyekkel van körülvéve (északon, keleten és délkeleten a Kárpátok hegyei, délen a Balkán hegyei, nyugaton pedig az Alpok hegyei), a folyói meg mind a medence közepe felé folynak. Ezért mondják, hogy a Kárpát-medence a világ legtökéletesebb földrajzi egysége.

A Kárpát medencében a történelem kezdete óta nagyon sok nép élt. A legrégibb ismert lakosai a kelták voltak. Az időszámításunk kezdetén a római birodalomhoz tartozott. A rómaiak után a hunok, avarok, germánok és különféle szláv törzsek telepedtek le. De egyik népnek sem sikerült hosszú időre olyan államot szerveznie, amely az egész Kárpát medencére kiterjedt volna. Krisztus után 896-ban a magyarok Árpád fejedelem vezetése alatt elfoglalták az egész medencét és megalapították a magyar államot, amelynek ezer éven át a Kárpátok voltak a határai.

A magyarok kezdetben halásztak, vadásztak és a régi pogány életüket folytatták. Gyors lovaikon egész Európát bekalandozták, nyugaton az óceánig, délen pedig Bizancig jutottak el. A X. század végén Géza fejedelem látta, hogy a magyarok egész Európa elleni harcukban végül is veszíteni fognak. Ezért békét kötött a német császárral és keresztény papokat hozatott az országba. Fiának, Istvánnak a pápa koronát küldött, amivel 1000-ben megkoronáztatta magát. A királyságot Nagy Károly birodalmának mintájára szervezte meg. A különféle fajú és nyelvű népeknek egyenlő jogokat biztosított. Ezzel megalapította a nyugati kultúrájú Magyarországot.

Magyarország a XV. század végéig nagyhatalom volt. A XVI. században a törökök elfoglalták a Kárpát-medence közepét és 150 évig megszállás alatt tartották. A török pusztítás után nagyon kevés magyar maradt az országban, ezért németeket, románokat, szerbeket és horvátokat telepítettek be. Ennek az alapján az első világháború után 1920-ban a Kárpát-medencét öt részre osztották. Magyarországnak csak a medence közepe maradt meg.

Árpád fejedelem a mai Óbuda vidékén telepedett le törzsével együtt, mert a közelben jó átkelőhelyet találtak a Dunán. Azon a helyen a rómaiak kétezer évvel ezelőtt várost építettek. A virágzó város neve Aquincum volt. Romjai még mindig láthatók, és az ásatások újabb és újabb épületek falait hozzák felszínre. Aquincumtól délre három város fejlődött ki a középkorban: a Duna jobb partján Óbuda és Buda, a Duna bal partján pedig Pest. Ebből a három városból született meg az ország mai fővárosa: Budapest. A három várost hivatalosan csak 1872-ben egyesítették.

Budapest az ország közigazgatási, ipari és kultúrközpontja. Lakosainak száma 1 850 000. Budapest mellett, Csepelen van az ország legnagyobb gépgyára.

Miskolc második legnagyobb város, az ország nehéziparának központja. Debrecen a Tiszántúl legnagyobb városa. Budapest után itt van a legtöbb iskola. A híres kéttornyú református templomban kétszer tartottak országgyűlést, 1848-ban és 1945-ben. Debrecent a 'Kálvinista Rómának' is hívják. Régi szép egyetemi városok Pécs és Szeged. A dunántúli városok közül Székesfehérvár, Veszprém, Szombathely és Sopron ezer évesnél is öregebbek. Sok történelmi emlékről híres város van az országban: Esztergom, Visegrád, Eger, Szigetvár és Kőszeg.

tökéletes	perfect
egység, -e	unit, unity
lakos	resident, inhabitant
kelta	Celt
számítás	counting, reckoning
birodalom, birodalmat, birodalma	empire
különféle	various
törzs, -et	tribe, clan
letelepedni	to settle down
kiterjedni	to extend, spread over
Krisztus	Christ
fejedelem, fejedelmet, fejedelme	reigning prince
megalapítani	to establish
vadászni	to hunt
pogány	pagan
kalandozni	to wander about, roam about
harc	battle, fight
veszíteni	to lose
császár, -a	emperor
keresztény	Christian
pap, -ja	priest
pápa	pope
korona	crown
királyság, -a	kingdom
faj	race
egyenlő	equal
kultúra	culture
hatalom, hatalmat, hatalma	power, might
megszállás	occupation
pusztítás	destruction
szerb, -je	Serbian
horvát	Croatian
telepíteni	to settle, colonize
átkelőhely	crossing place
virágzó	flourishing
rom, -ja	ruin, remains
ásatás	excavation
felszín, -e	surface
születni	to be born
egyesíteni	to unite
közigazgatás	government, administration
torony, tornyot, tornya	(church) tower, steeple
református	Reformed (referring to the Reformed Church in Hungary)
gyűlés	meeting, assembly
kálvinista	Calvinist
emlék, -e	memento, memory, souvenir

KULTÚRÉLET BUDAPESTEN

Basic Sentences

hello — szervusz
farther in — beljebb

SÁNDOR

Hello, Tibor. I'm glad you came. Please come in.

Szervusz, Tibor! Örülök, hogy eljöttél. Fáradj beljebb.

to forgive — megbocsátani

TIBOR

Hello, Sándor! Forgive me for the delay but I had to wait a long time for the street car.

Szervusz, Sándor! Bocsáss meg, hogy késtem, de sokáig kellett várnom a villamosra.

SÁNDOR

Sit down, please. What would you like to drink? Some beer or shall I bring you something strong?

Kérlek, foglalj helyet. Mit szeretnél inni? Egy kis sört parancsolsz, vagy valami erőset hozzak neked?

at such a time, this time — ilyenkor
it's pleasing, pleasant — jólesik

TIBOR

Thank you, if you have apricot brandy, bring me some, I'm tired and it'll feel good to have a little brandy... How nice the music on the radio is!

Köszönöm, ha van barackpálinkád, hozz azt. Fáradt vagyok és ilyenkor jólesik egy kis pálinka... Milyen szép a zene a rádióban!

village in Hungary — Galánta

SÁNDOR

Do you know what they're playing? It's Kodály's "The Dances of Galánta".

Ismered? Kodály 'Galántai Táncai'.

composer — zeneszerző

TIBOR

Of course, I know it. Kodály is my favorite composer. I prefer him to Bartók.

Persze, hogy ismerem. Kodály a kedvenc zeneszerzőm. Jobban szeretem, mint Bartókot.

work, work of art, composition — mű, -vet, -ve
Transylvania — Erdély

SÁNDOR

That's a matter of taste. It's true that Kodály's music is closer to us. It was he who in his work made very extensive use of the Hungarian-Transylvanian folksongs.

Izlés dolga. Az biztos, hogy Kodály zenéje közelebb áll hozzánk. Ő inkább felhasználta műveiben a magyar és az erdélyi népdalokat.

together	össze
to gather, collect	összegyűjteni

TIBOR

Are those the ones he assembled with Bartók?	Amiket valamikor Bartók és ő gyűjtöttek össze?
wonderful, surprising	csodálatos

SÁNDOR

Yes. Isn't it wonderful that in this century two Hungarians are considered to be among the world's great composers? Everywhere in the world they're playing Bartók's and Kodály's works.	Igen. Nem csodálatos, hogy ebben a században két magyar tartozik a világ legnagyobb zeneszerzői közé? A világon mindenhol játsszák Bartók és Kodály műveit.
again, once more	újra
to perform	előadni
open air stage	szabadtéri színpad, -ja
beard	szakáll, -a
duke, prince	herceg, -e

TIBOR

TIBOR

That's true. I hope that this season at the Margaret Island Outdoor Theater they'll perform Bartók's "Duke Bluebeard's Castle" again. I'd like to hear it.	Ez igaz. Remélem, hogy az idén újra előadják a Margitszigeti Szabadtéri Színpadon Bartók 'Kékszakállú herceg várát'. Szeretném meghallgatni.

SÁNDOR

I've already heard it, but if you wish I'll be glad to go with you again.	Én már hallottam, de ha akarod szívesen meghallgatom mégegyszer veled.
hold one to (something)	szaván fogni

TIBOR

I'll take you up on that!	Majd a szavadon foglak!
to be disappointed in me	csalódni bennem

SÁNDOR

You won't be disappointed in me.	Nem fogsz csalódni bennem.
invitation card	meghívó
art	művészet, -e
dramatic art	színművészet
hall	terem, termet, terme
artist	művész
for you	számodra [1]
for you	részedre

TIBOR

I got an invitation. Tomorrow there'll be an 'Artist's night' performance in the Auditorium of the Academy of Dramatic Arts. Don't you want to come along? I can get you a ticket also.

Kaptam egy meghívót. Holnap a Színművészeti Főiskola Nagytermében művészest lesz. Nem akarsz jönni? Tudok jegyet szerezni számodra is.

SÁNDOR

Tomorrow night? I've already promised my family that I would spend the evening with them.

Holnap este? Már megígértem a családomnak, hogy velük töltöm az estét.

with your, his, her entire family
you (plural)

családostul
bennetek

TIBOR

Come along with your family and hear it. If you wish I'll call for you and take you all there.

Gyere el családostul és hallgasd meg. Ha akarod értetek megyek és elviszlek benneteket.

besides you

rajtad kívül [2]

SÁNDOR

In your new car? Thank you, it's very kind of you. Who else is going from your family besides you?

Az új kocsiddal? Köszönöm, nagyon kedves tőled. Ki megy rajtad kívül a családodból?

besides me

kívülem [2]

TIBOR

Nobody else.

Kívülem senki sem megy.

program

műsor, -a

SÁNDOR

What's on the program?

Mik lesznek a műsorszámok?

poem, piece of poetry
to recite
part, selection

költemény
szavalni
részlet, -e

TIBOR

I don't know exactly but I think it'll be interesting. They're reciting the poems of Petőfi and Ady. Then they'll perform some excerpts from Ferenc Molnár's "Liliom".

Nem tudom pontosan, de azt hiszem, érdekes lesz. Petőfi és Ady költeményeit fogják szavalni. Aztán részleteket adnak elő Molnár Ferenc 'Liliom'-jából.

film
success
achieve success

film, -je
siker, -e
sikert aratni

SÁNDOR

Is that the play that was made into the film "Carousel" in the U.S. and attained world-wide acclaim?

Amiből Carousel cím alatt Amerikában filmet csináltak és világsikert aratott?

proud

büszke

TIBOR

Yes. We can be proud of Ferenc Molnár. But have you been at the theater lately?

Úgy van. Büszkék lehetünk Molnár Ferencre. De voltál mostanában színházban?

tragedy
to revive

tragédia
felújítani

SÁNDOR

Last week I was at the National Theater. They revived Madách's "The Tragedy of Man".

A múlt héten a Nemzeti Színházban voltam. Madách 'Ember Tragédiáját' újították fel.

to enjoy
it grows out of date

élvezni
elévül

TIBOR

I've seen it many times. And I've always enjoyed it very much. A classical play never grows old.

Én már sokszor láttam és mindig nagyon élvezem. Egy klasszikus darab sohasem évül el.

ensemble

együttes

SÁNDOR

I was also at the Opera the other day. The State Folk Dance Ensemble performed.

Az Operában is voltam a napokban. Az Állami Népi Táncegyüttes szerepelt.

TIBOR

I often go and see them also. Not only are the dances exquisite but the costumes are beautiful.

Én is gyakran megnézem őket. Nemcsak a táncaik tökéletesek, hanem a ruháik is gyönyörűek.

folk costumes, national costumes
centuries-old
tradition
to embroider
city in Hungary
Hungarian peasants living in or near Mezőkövesd

népviselet, -e
évszázados
hagyomány
hímezni
Mezőkövesd
matyó

SÁNDOR

Those are our various folk costumes, which our women embroidered and which are based on tradition that is centuries old. The most beautiful of them are perhaps the "Mezőkövesd", that is, the "Matyó".

Azok a különböző népviseleteink. Amit az asszonyaink évszázados hagyományok alapján maguk hímeznek. A legszebb közülük talán a mezőkövesdi, azaz a 'matyó'.

ethnography	néprajz, -ot

TIBOR

I like those the best too. But have you been to the Budapest Ethnographic Museum yet?	Nekem is az tetszik legjobban. De voltál már a Budapesti Néprajzi Múzeumban?

SÁNDOR

Not yet. What can one see there?	Még nem. Mit lehet ott látni?
bright, excellent, splendid	ragyogó
embroidery	hímzés
shepherd	pásztor, -a
carving	faragás

TIBOR

In one section you can see masterpieces of our country's folk costumes and folk craft: beautiful dresses, embroidery and carvings done by shepherds.	Az egyik részében láthatod hazánk népviseleteinek és népművészetének remekeit. Ragyogó ruhákat, hímzéseket és pásztorfaragásokat.
picture, art gallery	műcsarnok, -a
exhibition	kiállítás

SÁNDOR

I'll go and see it. But the Municipal Art Gallery interests me more. I'm very much interested in the exhibition of comtemporary artists.	Majd megnézem. De engem inkább a Fővárosi Műcsarnok vonz. Nagyon érdekelnek a ma élő festők kiállításai.
for instance	például (pl.)
again and again	újra meg újra
picnic in May	majális

TIBOR

I'd rather keep on looking at the old masters - for instance, 'Picnic in May' by Pál Szinyei-Merse.	Én szívesebben nézem újra meg újra a régieket. Például Szinyei-Merse Pál 'Majálisát'.
gallery	galéria

SÁNDOR

In the Hungarian National Gallery? The famous paintings by Mihály Munkácsy are there also.	A Magyar Nemzeti Galériában? Ott vannak Munkácsy Mihály híres festményei is.
collection	gyűjtemény
to represent	képviselni

TIBOR

The collection there of Hungarian paintings from the beginning of the 19th century to the present is	Szép ott a magyar festők gyűjteménye a XIX. század elejétől a napjainkig. Minden nagy magyar művész képviselve van.

beautiful. Every great Hungarian artist is represented.

SÁNDOR

It's beautiful indeed. Budapest is full of excellent museums and galleries.

Bizony szép. Budapest tele van jobbnál jobb múzeumokkal és galériákkal.

TIBOR

And it's full of beautiful buildings! For instance, look at the Parliament. In its time it was one of the most beautiful neo-Gothic buildings in Europe.

És tele van szebbnél szebb épületekkel! Nézd például az Országházat. A maga idejében Európa egyik legszebb neogótikus épülete volt.

saint — szent, -je
baroque — barokk

SÁNDOR

Or St. Anne's church, the most beautiful example of the Baroque period.

Vagy a Szent Anna templom. A barokk kor legszebb emléke.

mass — mise

TIBOR

That reminds me! Are you going to mass tomorrow?

Erről jut eszembe, mész holnap misére?

SÁNDOR

We go every Sunday.

Mi minden vasárnap megyünk.

TIBOR

Then I'll see you tomorrow, because we're also going.

Akkor látlak holnap, mert mi is megyünk.

Notes to the Basic Sentences

1 Számára and részére may be used interchangeably.
2 Rajta kívül and kívüle are synonyms. Note that the possessive suffixes are used in both expressions.

Közmondások - Proverbs

A tudás hatalom.
Lassan járj, tovább érsz.
Szegény ember vízzel főz.
Gyakorlat teszi a mestert.
Ahol nincs, ott ne keress.
Addig tanulj, míg időd van.
Ajándék lónak ne nézd a fogát.
Ne csak tudd a jót, hanem tedd is.

Notes on Grammar
(For Home Study)

A. Review of Familiar Forms:

Subject: te, ti

Direct Object: téged (tégedet), titeket, benneteket (Note: These forms require the Indefinite Conjunction.)
Indirect Object: neked, nektek

With other case Suffixes:

Singular	Plural
hozzád	hozzátok
nálad	nálatok
tőled	tőletek
beléd	belétek
benned	bennetek
belőled	belőletek
rád, reád	rátok, reátok
rajtad	rajtatok
rólad	rólatok
veled	veletek
érted	értetek

With Postpositions which occur in one form only:

Singular	Plural
nélküled	nélkületek
miattad	miattatok
helyetted	helyettetek
kívüled	kívületek
szerinted	szerintetek
irántad	irántatok
számodra	számotokra
részedre	részetekre
utánad	utánatok

With Postpositions which occur in three forms:

	Hova	Hol	Honnan
Singular	alád	alattad	alólad
Plural	alátok	alattatok	alólatok
Singular	eléd	előtted	elől ed
Plural	elétek	előttetek	előletek
Singular	föléd	fölötted	fölüled
Plural	fölétek	fölöttetek	fölületek
Singular	melléd	melletted	mellőled
Plural	mellétek	mellettetek	mellőletek
Singular	mögéd	mögötted	mögüled
Plural	mögétek	mögöttetek	mögületek
Plural	közétek	közöttetek	közületek

The Possessive "Your" in Hungarian:

Your (Singular)		Your (Plural)	
Singular	Plural	Singular	Plural
ceruzád	ceruzáid	ceruzátok	ceruzáitok
keféd	keféid	kefétek	keféitek
cipõd	cipõid	cipõtök	cipõitek
kocsid	kocsijaid	kocsitok	kocsijaitok
késed	késeid	késetek	késeitek
kerted	kertjeid	kertetek	kertjeitek
inged	ingeid	ingetek	ingeitek
kabátod	kabátjaid	kabátotok	kabátjaitok
asztalod	asztalaid	asztalotok	asztalaitok
házad	házaid	házatok	házaitok
hegyed	hegyeid	hegyetek	hegyeitek
tavad	tavaid	tavatok	tavaitok
mũved	mũveid	mũvetek	mũveitek
kezed	kezeid	kezetek	kezeitek
tükröd	tükreid	tükrötök	tükreitek

The Possessive "Yours" in Hungarian:

tied	tieid	tietek	tieitek

Verbs: Present tense:

Indefinite		Definite	
Singular	Plural	Singular	Plural
vársz	vártok	várod	várjátok
szeretsz	szerettek	szereted	szeretitek
kérsz	kértek	kéred	kéritek
mondasz	mondotok	mondod	mondjátok
tartasz	tartotok	tartod	tartjátok
küldesz	küldötök	küldöd	külditek
értesz	értetek	érted	értitek
olvasol	olvastok	olvasod	olvassátok
fõzöl	fõztök	fõzöd	fõzitek
kérdezel	kérdeztek	kérdezed	kérdezitek
iszol	isztok	iszod	isszátok
eszel	esztek	eszed	eszitek
hiszel	hisztek	hiszed	hiszitek
veszel	vesztek	veszed	veszitek
jössz	jöttök		
mész, mégy	mentek		
vagy	vagytok		
leszel	lesztek		

Past Tense:

Indefinite		Definite	
Singular	Plural	Singular	Plural
vártál	vártatok	vártad	vártátok
kértél	kértetek	kérted	kértétek
hívtál	hívtatok	hívtad	hívtátok
főztél	főztetek	főzted	főztétek
tartottál	tartottatok	tartottad	tartottátok
építettél	építettetek	építetted	építettétek
küldöttél	küldöttetek	küldötted	küldöttétek
ittál	ittatok	ittad	ittátok
ettél	ettetek	etted	ettétek
tettél	tettetek	tetted	tettétek
jöttél	jöttetek		
mentél	mentetek		
voltál	voltatok		
lettél	lettetek		

Conditional:

Indefinite		Definite	
Singular	Plural	Singular	Plural
várnál	várnátok	várnád	várnátok
kérnél	kérnétek	kérned	kérnétek
adnál	adnátok	adnád	adnátok
mondanál	mondanátok	mondanád	mondanátok
tartanál	tartanátok	tartanád	tartanátok
küldenél	küldenétek	küldened	küldenétek
értenél	értenétek	értened	értenétek
innál	innátok	innád	innátok
ennél	ennétek	ennéd	ennétek
vinnél	vinnétek	vinned	vinnétek
jönnél	jönnétek		
mennél	mennétek		
lennél	lennétek		

Subjunctive:

Indefinite		Definite	
Singular	Plural	Singular	Plural
várj, várjál	várjatok	várd, várjad	várjátok
kérj, kérjél	kérjetek	kérd, kérjed	kérjétek
láss, lássál	lássatok	lásd, lássad	lássátok
fess, fessél	fessetek	fesd, fessed	fessétek
hozz, hozzál	hozzatok	hozd, hozzad	hozzátok
taníts, tanítsál	tanítsatok	tanítsd, tanítsad	tanítsátok
igyál	igyatok	idd, igyad	igyátok
egyél	egyetek	edd, egyed	egyétek
végy, vegyél	vegyetek	vedd, vegyed	vegyétek
higgy, higgyél	higgyetek	hidd, higgyed	higgyétek

Singular	Plural
jöjj, jöjjél (gyere) menj, menjél légy, legyél	jöjjetek (gyertek) menjetek legyetek

B. The Subject-Object Suffix -lak, -lek

Hungarian has a verbal ending, -lak, -lek, which equals the combination first person singular subject plus second person familiar direct object: látlak - "I see you". Note in the chart below how this suffix is added to the various verb stems:

Present	Past	Conditional	Subjunctive
várlak látlak hívlak kérlek hallgatlak	vártalak láttalak hívtalak kértelek hallgattalak	várnálak látnálak hívnálak kérnélek hallgatnálak	várjalak lássalak hívjalak kérjelek hallgassalak
tanítalak (tanítlak)	tanítottalak	tanítanálak	tanítsalak
értelek (értlek)	értettelek	értenélek	értselek
segítelek (segítlek)	segítettelek	segítenélek	segítselek
küldelek (küldlek)	küldöttelek	küldenélek	küldjelek
viszlek teszlek	vittelek tettelek	vinnélek tennélek	vigyelek tegyelek

Future: vinni foglak

Past Conditional: vittelek volna

Causative Form: vitetlek

Potential Form: vihetlek

Potential and Causative Form: vitethetlek

TRANSFORMATION DRILL

I

A

Instructor: Kér valamit?
Student: Kérsz valamit?

1. Jól beszél magyarul? — Jól beszélsz magyarul?
2. Nem tudtam, hogy tud franciául. — Nem tudtam, hogy tudsz franciául.
3. Szeret magyar dalokat énekelni? — Szeretsz magyar dalokat énekelni?
4. Ír nekem Londonból? — Írsz nekem Londonból?
5. Milyen jól ért németül. — Milyen jól értesz németül.
6. Mond valamit az embereknek? — Mondasz valamit az embereknek?
7. A költözködésnél segít nekünk? — A költözködésnél segítesz nekünk?
8. A nyolc órai vonattal vár valakit? — A nyolc órai vonattal vársz valakit?

9.	A külügyminisztérium nyelviskolájában magyarul tanít?	A külügyminisztérium nyelviskolájában magyarul tanítasz?

B

Instructor: Valakit keres?
Student: Valakit keresel?

1.	Francia regényeket olvas?	Francia regényeket olvasol?
2.	Meleg kabátot vesz?	Meleg kabátot veszel?
3.	Szép lányt néz?	Szép lányt nézel?
4.	Megkérdez egy embert, hogy melyik út vezet Washingtonba?	Megkérdezel egy embert, hogy melyik út vezet Washingtonba?
5.	Nem tudtam, hogy maga magyar bort iszik.	Nem tudtam, hogy te magyar bort iszol.
6.	Mit eszik ma este vacsorára?	Mit eszel ma este vacsorára?
7.	Hány órakor lesz a színház előtt?	Hány órakor leszel a színház előtt?
8.	Kovács gyerekeinek visz ajándékot?	Kovács gyerekeinek viszel ajándékot?
9.	Sokat magyaráz a diákoknak?	Sokat magyarázol a diákoknak?

C

Instructor: Hol állnak meg?
Student: Hol álltok meg?

1.	Milyen könyvet olvasnak?	Milyen könyvet olvastok?
2.	Melyik utcában laknak Budapesten?	Melyik utcában laktok Budapesten?
3.	Hol szállnak le a villamosról?	Hol szálltok le a villamosról?
4.	Sok jót főznek ebédre!	Sok jót főztök ebédre!
5.	Hány órakor esznek vacsorát?	Hány órakor esztek vacsorát?
6.	Reggelire teát vagy kávét isznak?	Reggelire teát vagy kávét isztok?
7.	Sok levelet kapnak külföldről?	Sok levelet kaptok külföldről?
8.	Mit akarnak vinni Európába?	Mit akartok vinni Európába?
9.	Nem tudtam, hogy minden délután teniszeznek.	Nem tudtam, hogy minden délután teniszeztek.

D

Instructor: Értenek magyarul?
Student: Értetek magyarul?

1.	Küldenek csomagokat Magyarországra?	Küldötök csomagokat Magyarországra?
2.	Mondanak valamit Kovácsnak?	Mondotok valamit Kovácsnak?
3.	Segítenek a diákoknak megcsinálni a házi feladatot?	Segítetek a diákoknak megcsinálni a házi feladatot?
4.	Beváltanak egy csekket nekem?	Beváltotok egy csekket nekem?
5.	Remélem nem hajtanak gyorsan, ahol nagy a forgalom.	Remélem nem hajtotok gyorsan, ahol nagy a forgalom.
6.	Hány napot töltenek Párizsban?	Hány napot töltötök Párizsban?
7.	Gyújtanak lámpát a nappaliban?	Gyújtotok lámpát a nappaliban?
8.	Nagyon sokat költenek étkezésre.	Nagyon sokat költötök étkezésre.
9.	Mikor tartanak sajtóértekezletet?	Mikor tartotok sajtóértekezletet?

E

Instructor: Szereti a gyerekeket?
Student: Szereted a gyerekeket?

1.	Megfőzi most az egyszer az ebédet?	Megfőzöd most az egyszer az ebédet?
2.	Nem tudtam, hogy ismeri ezt az embert.	Nem tudtam, hogy ismered ezt az embert.
3.	Látja, ott jön a vonat a hegyek között.	Látod, ott jön a vonat a hegyek között.
4.	Melyik nap várja a gyerekeket?	Melyik nap várod a gyerekeket?
5.	Ha nem eszi meg a levest, kiviszem.	Ha nem eszed meg a levest, kiviszem.

6. Elviszi a kocsimat a garázsba? Elviszed a kocsimat a garázsba?
7. Remélem, hogy elhiszi amit mondtam. Remélem, hogy elhiszed amit mondtam.
8. Megveszi a házat a Balaton mellett? Megveszed a házat a Balaton mellett?
9. Megírja a levelet franciául helyettem? Megírod a levelet franciául helyettem?

F

Instructor: Megeszik az ebédet?
Student: Megeszitek az ebédet?

1. Megisszák ezt a kis bort, ami még van? Megisszátok ezt a kis bort, ami még van?
2. Az 1963-as kocsit veszik meg? Az 1963-as kocsit veszitek meg?
3. Elhozzák a gyerek csomagjait is? Elhozzátok a gyerek csomagjait is?
4. Jó lesz ha megkérdezik, hogy mikor indul a vonat. Jó lesz ha megkérdezitek, hogy mikor indul a vonat.
5. Megvárják az előadás utolsó számát is? Megvárjátok az előadás utolsó számát is?
6. Remélem becsukják az ablakokat, amikor a vihar kezdődik. Remélem becsukjátok az ablakokat, amikor a vihar kezdődik.
7. Hány órakor nyitják ki az üzleteket? Hány órakor nyitjátok ki az üzleteket?
8. Megbuktatják a diákokat, ha nem tanulnak? Megbuktatjátok a diákokat, ha nem tanulnak?
9. Visszaadják a könyveket, amiket kölcsönadtam? Visszaadjátok a könyveket, amiket kölcsönadtam?

G

Instructor: Olvas vagy tanul?
Student: Olvasol vagy tanulsz?

1. Ha jönnek, elhozzák a gyerekeket is? Ha jöttök, elhozzátok a gyerekeket is?
2. Kocsin megy New Yorkba, vagy repül? Kocsin mész New Yorkba, vagy repülsz?
3. Maga javítja az autót, és maga mossa is? Te javítod az autót és te mosod is?
4. Szeretik a sportot és gyakorolják is. Szeretitek a sportot és gyakoroljátok is.
5. Köszönnek a tanárnak és megköszönik a kedvességét? Köszöntök a tanárnak és megköszönitek a kedvességét?
6. Tudja és érti a magyar nyelvtant? Tudod és érted a magyar nyelvtant?
7. Nem tudtam, hogy maga tanár ember. Nem tudtam, hogy te tanár ember vagy.
8. Maga most hol van állásban? Te most hol vagy állásban?
9. Meddig vannak Washingtonban? Meddig vagytok Washingtonban?

II

A

Instructor: Egykor ebédelt.
Student: Egykor ebédeltél.

1. Reggel nyolckor hivatalba ment. Reggel nyolckor hivatalba mentél.
2. Jó magyaros ebédet főzött. Jó magyaros ebédet főztél.
3. Minden délután nagyot sétált. Minden délután nagyot sétáltál.
4. Kémiát tanított az egyetemen? Kémiát tanítottál az egyetemen?
5. Sok jó könyvet olvasott. Sok jó könyvet olvastál.
6. A színházban három helyet foglalt. A színházban három helyet foglaltál.
7. Egy lovat a fához kötött. Egy lovat a fához kötöttél.
8. Maga nagyon keveset evett. Te nagyon keveset ettél.
9. Egész este nem ivott semmit. Egész este nem ittál semmit.

10. Remélem, hogy nem vett motort. — Remélem, hogy nem vettél motort.
11. Beletartozott a pártba? — Beletartoztál a pártba?
12. Ugye nem bukott meg a magyar vizsgán? — Ugye nem buktál meg a magyar vizsgán?

B

Instructor: Győzelmet arattak.
Student: Győzelmet arattatok.

1. A múlt nyáron Londonba mentek. — A múlt nyáron Londonba mentetek.
2. Tegnap hideg volt és nagyon megfáztak. — Tegnap hideg volt és nagyon megfáztatok.
3. Nem tudtam, hogy szerdán délután sajtóértekezletet tartottak. — Nem tudtam, hogy szerdán délután sajtóértekezletet tartottatok.
4. Már kötöttek szerződést Kovácsal? — Már kötöttetek szerződést Kovácsal?
5. Nem emlékeztek rá? — Nem emlékeztetek rá?
6. Azon a nyáron nagyon sokat vicceltek. — Azon a nyáron nagyon sokat vicceltetek.
7. Énhozzám mindig kedvesek voltak. — Énhozzám mindig kedvesek voltatok.
8. A Balaton befagyott és ott korcsolyáztak. — A Balaton befagyott és ott korcsolyáztatok.
9. Egy dunaparti kávéházban jó ebédet ettek. — Egy dunaparti kávéházban jó ebédet ettetek.
10. Egész délután francia konyakot ittak. — Egész délután francia konyakot ittatok.
11. Nem emlékszem, hogy maguk mikor érettségiztek. — Nem emlékszem, hogy ti mikor érettségiztetek.
12. Melyik egyetemre iratkoztak be? — Melyik egyetemre iratkoztatok be?

C

Instructor: Megelőzte a kocsit?
Student: Megelőzted a kocsit?

1. Megvette a könyvet, amiről beszéltünk? — Megvetted a könyvet, amiről beszéltünk?
2. Egészen egyedül takarította ki a lakást? — Egészen egyedül takarítottad ki a lakást?
3. Megszámolta a baromfit, amit a vásárra visznek? — Megszámoltad a baromfit, amit a vásárra visztek?
4. Elolvasta a levelet, amit ma reggel kapott? — Elolvastad a levelet, amit ma reggel kaptál?
5. Hova akasztotta azt a képet, ami ebben a szobában volt? — Hova akasztottad azt a képet, ami ebben a szobában volt?
6. Átvizsgálta a csomagokat, amik ma reggel érkeztek? — Átvizsgáltad a csomagokat, amik ma reggel érkeztek?
7. Elfogyasztotta a csokoládét, amit a múlt héten vett? — Elfogyasztottad a csokoládét, amit a múlt héten vettél?
8. Mindig betartotta a közlekedési szabályokat? — Mindig betartottad a közlekedési szabályokat?

D

Instructor: Megették a fagylaltot?
Student: Megettétek a fagylaltot?

1. Folytatták az utat az eső után? — Folytattátok az utat az eső után?
2. Megvették a házat, amit megmutattam? — Megvettétek a házat, amit megmutattam?
3. Megírták a kérvényt a lakás miatt? — Megírtátok a kérvényt a lakás miatt?
4. Megitták az egész üveg pálinkát, nincs több. — Megittátok az egész üveg pálinkát, nincs több.
5. Kihívták az orvost tegnap éjjel a gyerekhez? — Kihívtátok az orvost tegnap éjjel a gyerekhez?

6.	Megadták a pénzt, amit kölcsönkértek?	Megadtátok a pénzt, amit kölcsönkértetek?
7.	Learatták már mindenhol a gabonát?	Learattátok már mindenhol a gabonát?
8.	Felemelték Kovácsnak a fizetését?	Felemeltétek Kovácsnak a fizetését?

E

Instructor: Nem fáztak?
Student: Nem fáztatok?

1.	Megbeszélték a vasárnapi kirándulást Horváthékkal?	Megbeszéltétek a vasárnapi kirándulást Horváthékkal?
2.	Kijavította a házi feladatokat?	Kijavítottad a házi feladatokat?
3.	Mikor olvasott utoljára magyar újságokat?	Mikor olvastál utoljára magyar újságokat?
4.	Mennyi borravalót szokott adni?	Mennyi borravalót szoktál adni?
5.	Látták a Nemzeti Galériát Washingtonban?	Láttátok a Nemzeti Galériát Washingtonban?
6.	Az operáció után nagyon sokat szenvedett?	Az operáció után nagyon sokat szenvedtél?
7.	Gyorsan hajtottak, amikor New Yorkba mentek?	Gyorsan hajtottatok, amikor New Yorkba mentetek?
8.	Megérdeklődte, hogy mikor indul a vonat?	Megérdeklődted, hogy mikor indul a vonat?
9.	Örülök, hogy megnyerték a nemzetközi versenyt.	Örülök, hogy megnyertétek a nemzetközi versenyt.
10.	Hogyan szállította a bútorokat Magyarországra?	Hogyan szállítottad a bútorokat Magyarországra?
11.	Ismerte már Virágékat, amikor Budapestre ment?	Ismerted már Virágékat, amikor Budapestre mentél?
12.	Igazán el akarja adni azt a szép házat?	Igazán el akarod adni azt a szép házat?

III

A

Instructor: Enne gyümölcsöt?
Student: Ennél gyümölcsöt?

1.	Ha adna egy kis vizet, nagyon megköszönném.	Ha adnál egy kis vizet, nagyon megköszönném.
2.	Eljönne vacsorázni velem holnap este?	Eljönnél vacsorázni velem holnap este?
3.	Ott tudna lenni a hivatal előtt pont nyolcra?	Ott tudnál lenni a hivatal előtt pont nyolcra?
4.	Ha vinne meleg kabátot, nem fázna meg.	Ha vinnél meleg kabátot, nem fáznál meg.
5.	Szeretne lóversenyre menni holnap délután?	Szeretnél lóversenyre menni holnap délután?
6.	Beszélne az igazgatóval énmiattam?	Beszélnél az igazgatóval énmiattam?
7.	Ha két hetet töltene a Balaton mellett, az biztosan jót tenne.	Ha két hetet töltenél a Balaton mellett, az biztosan jót tenne.
8.	Mindennap úszna egypár órát, ha jó idő lenne?	Mindennap úsznál egypár órát, ha jó idő lenne?
9.	Írna egy levelet helyettem magyarul?	Írnál egy levelet helyettem magyarul?

B

Instructor: Megvenné a kabátot?
Student: Megvennéd a kabátot?

1.	Megfőzné most az egyszer az ebédet?	Megfőznéd most az egyszer az ebédet?

2.	Behozná a tiszta edényeket a konyhából?	Behoznád a tiszta edényeket a konyhából?
3.	Jó lenne, ha megkérné Évát, hogy ő is jöjjön.	Jó lenne, ha megkérnéd Évát, hogy ő is jöjjön.
4.	Megmosná a kocsimat, ha adok érte egy dollárt?	Megmosnád a kocsimat, ha adok érte egy dollárt?
5.	Tudom, hogy kicserélné a kocsit, ha nem kellene sokat ráfizetni.	Tudom, hogy kicserélnéd a kocsit, ha nem kellene sokat ráfizetni.
6.	Nem gondolom, hogy elolvasná ezt a könyvet.	Nem gondolom, hogy elolvasnád ezt a könyvet.
7.	Jó volna, ha megenné a reggelit mielőtt indulunk.	Jó volna, ha megennéd a reggelit mielőtt indulunk.
8.	Nem hiszem, hogy meg tudná inni az egész üveg pálinkát.	Nem hiszem, hogy meg tudnád inni az egész üveg pálinkát.
9.	Megnézné a gyereket, hogy alszik-e már?	Megnéznéd a gyereket, hogy alszik-e már?

C

Instructor: Mikor indulnának?
Student: Mikor indulnátok?

1.	Segítenének nekem csomagolni?	Segítenétek nekem csomagolni?
2.	Beutalnák a kórházba, ha nagyon beteg volna?	Beutalnátok a kórházba, ha nagyon beteg volna?
3.	Otthon borotválkoznának, ha lenne rá idő?	Otthon borotválkoznátok, ha lenne rá idő?
4.	Hány órakor ebédelnének a mise után?	Hány órakor ebédelnétek a mise után?
5.	Megvárnának engem a hivatal előtt?	Megvárnátok engem a hivatal előtt?
6.	Ha nem volna otthon televízió, nagyon unatkoznának?	Ha nem volna otthon televízió, nagyon unatkoznátok?
7.	Nyernének vagy veszítenének lóversenyen, ha játszanának?	Nyernétek vagy veszítenétek lóversenyen, ha játszanátok?
8.	Mit csinálnának, ha száz forintot találnának?	Mit csinálnátok, ha száz forintot találnátok?

D

Instructor: Megvennék a vasúti jegyeket?
Student: Megvennétek a vasúti jegyeket?

1.	Elvinnék a gyerekeket is a kirándulásra?	Elvinnétek a gyerekeket is a kirándulásra?
2.	Megvennék a házat, ha leengednék az árból?	Megvennétek a házat, ha leengednék az árból?
3.	Hozzá tudnának szokni a hőséghez Washingtonban?	Hozzá tudnátok szokni a hőséghez Washingtonban?
4.	Gondolom örülnének, ha győzelmet aratnának a mérkőzésen.	Gondolom örülnétek, ha győzelmet aratnátok a mérkőzésen.
5.	Remélnék, hogy nem szenvednének vereséget sohasem.	Remélnétek, hogy nem szenvednétek vereséget sohasem.
6.	Ha még három gólt lőnének, az elég lenne.	Ha még három gólt lőnétek, az elég lenne.
7.	Ha megnéznék a Szépművészeti Múzeumot, biztosan tetszene.	Ha megnéznétek a Szépművészeti Múzeumot, biztosan tetszene.

E

Instructor: Ha szép idő lenne, kirándulna.
Student: Ha szép idő lenne, kirándulnál.

1.	Ha nyolckor indulnának, kilenckor megérkeznének.	Ha nyolckor indulnátok, kilenckor megérkeznétek.
2.	Ha többet tanulnának, többet tudnának.	Ha többet tanulnátok, többet tudnátok.

3. Ha elvinné a gyerekeket, többet költene. — Ha elvinnéd a gyerekeket, többet költenél.
4. Boldogok lennének, ha megnyernék az aranyérmet? — Boldogok lennétek, ha megnyernétek az aranyérmet?
5. Ha betartaná a közlekedési szabályokat, nem írná fel a rendõr. — Ha betartanád a közlekedési szabályokat, nem írna fel a rendõr.
6. Ha mindig megállna a piros lámpánál, nem csinálna balesetet. — Ha mindig megállnál a piros lámpánál, nem csinálnál balesetet.

F

Instructor: Ha szép idõ lett volna, kirándult volna?
Student: Ha szép idõ lett volna, kirándultál volna?

1. Adott volna 500 dollárt a kocsiért, ha megérte volna? — Adtál volna 500 dollárt a kocsiért, ha megérte volna?
2. Kifizette volna a számlát, ha lett volna miből. — Kifizetted volna a számlát, ha lett volna miből.
3. Megvették volna a házat, ha nem lett volna túl drága? — Megvettétek volna a házat, ha nem lett volna túl drága?
4. Elmentek volna színházba, ha kaptak volna jegyeket. — Elmentetek volna színházba, ha kaptatok volna jegyeket.
5. Biztosan elvitte volna a gyereket orvoshoz, ha azt hitte volna, hogy a gyerek súlyos beteg. — Biztosan elvitted volna a gyereket orvoshoz, ha azt hitted volna, hogy a gyerek súlyos beteg.
6. Ha nem lett volna megfázva, tudom hogy nem maradt volna ágyban. — Ha nem lettél volna megfázva, tudom hogy nem maradtál volna ágyban.

IV

A

Instructor: Igyon egy kis bort.
Student: Igyál egy kis bort.

1. Egyen egy keveset ebből a süteményből. — Egyél egy keveset ebből a süteményből.
2. Vegyen kenyeret nekem is az üzletben. — Vegyél kenyeret nekem is az üzletben.
3. Legyen olyan szíves, vigyen el engem is. — Legyél olyan szíves, vigyél el engem is.
4. Tegyen még egy tányért az asztalra. — Tegyél még egy tányért az asztalra.
5. Ne higgyen el mindent, amit ez az ember mond. — Ne higgyél el mindent, amit ez az ember mond.
6. Legyen ott pont nyolcra a színház elõtt. — Legyél ott pont nyolcra a színház elõtt.
7. Adjon egy cigarettát. — Adjál egy cigarettát.
8. Kovács kéri, menjen el maga is a gyülésre. — Kovács kéri, menjél el te is a gyülésre.
9. Ne induljon késõn, mert lekési a vonatot. — Ne induljál késõn, mert lekésed a vonatot.

B

Instructor: Korán feküdjön le.
Student: Korán feküdj le.

1. Reggel nyolckor keljen fel. — Reggel nyolckor kelj fel.
2. Ne menjen most oda, sok dolguk van. — Ne menj most oda, sok dolguk van.
3. Mosakodjon meg jó hideg vízben. — Mosakodj meg jó hideg vízben.
4. Gyorsan fésülködjön meg és öltözködjön fel. — Gyorsan fésülködj meg és öltözködj fel.
5. Ne beszéljen olyan sokat munka közben. — Ne beszélj olyan sokat munka közben.

6.	Adjon kenveret a szegényeknek.	Adj kenyeret a szegényeknek.
7.	Nézzen körül, mielőtt átmegy az úton.	Nézz körül, mielőtt átmész az úton.
8.	Várjon, csak ha megállt a villamos, akkor szálljon fel.	Várj, csak ha megállt a villamos, akkor szállj fel.
9.	Ne álljon meg a lépcsőn, más is fel akar szállni a villamosra.	Ne állj meg a lépcsőn, más is fel akar szállni a villamosra.

C

Instructor: Várja meg a gyereket.
Student: Várd meg a gyereket.

1.	Irja meg Kovácsnak a levelet.	Ird meg Kovácsnak a levelet.
2.	Olvassa el a könyvet, amit a tanár ajánlott.	Olvasd el a könyvet, amit a tanár ajánlott.
3.	Nézze meg a magyarországi gazdaságokat.	Nézd meg a magyarországi gazdaságokat.
4.	Kérje meg a lányt, hogy jöjjön el ő is.	Kérd meg a lányt, hogy jöjjön el ő is.
5.	Egye meg a levest, amíg meleg.	Edd meg a levest, amíg meleg.
6.	Igya meg az egész pohár tejet.	Idd meg az egész pohár tejet.
7.	Vegye meg az apám kocsiját.	Vedd meg az apám kocsiját.
8.	Tegye meg, amire Kovács kérte magát.	Tedd meg, amire Kovács kért téged.
9.	Rá ne üljön a kabátomra.	Rá ne ülj a kabátomra.

D

Instructor: Eddze magát!
Student: Eddzed magadat!

1.	Töltse a nyarat a tenger mellett!	Töltsed a nyarat a tenger mellett!
2.	Higgye el, nem lehet olcsóbban megvenni.	Higgyed el, nem lehet olcsóbban megvenni.
3.	Kérdezze meg valakitől, hogy hány óra van.	Kérdezzed meg valakitől, hogy hány óra van.
4.	Érdeklődje meg, hogy mikor indul az autóbusz a Balatonra.	Érdeklődjed meg, hogy mikor indul az autóbusz a Balatonra.
5.	Kérje el Kovács kocsiját egy órára.	Kérjed el Kovács kocsiját egy órára.
6.	Hozza el a jegyet, amikor jön.	Hozzad el a jegyet, amikor jössz.
7.	Főzze meg az ebédet helyettem.	Főzzed meg az ebédet helyettem.
8.	Ne mondja ezt nekem, nem hiszem el.	Ne mondjad ezt nekem, nem hiszem el.
9.	Már sokszor kértem, hogy csukja be az ablakot.	Már sokszor kértem, hogy csukjad be az ablakot.

E

Instructor: Beszéljenek magyarul!
Student: Beszéljetek magyarul!

1.	Gyerekek, ne szaladjanak a kocsiúton!	Gyerekek, ne szaladjatok a kocsiúton!
2.	Hozzanak haza sok aranyérmet az olimpiai játékokról!	Hozzatok haza sok aranyérmet az olimpiai játékokról!
3.	Vásároljanak meg mindent egy helyen, sokkal gyorsabban lesznek készen.	Vásároljatok meg mindent egy helyen, sokkal gyorsabban lesztek készen.
4.	Vegyenek meleg kabátot, mert hideg lesz!	Vegyetek meleg kabátot, mert hideg lesz!
5.	Igyanak sok tejet, az nagyon egészséges.	Igyatok sok tejet, az nagyon egészséges.
6.	Pontosan érkezzenek a hivatalba!	Pontosan érkezzetek a hivatalba!
7.	Maradjanak szombat este otthon!	Maradjatok szombat este otthon!
8.	Mutassanak be ennek a szép asszonynak.	Mutassatok be ennek a szép asszonynak.

9. Sétáljanak, sportoljanak sokat, hogy egészségesek maradjanak! — Sétáljatok, sportoljatok sokat, hogy egészségesek maradjatok!

F

Instructor: Nyissák ki az ablakokat!
Student: Nyissátok ki az ablakokat!

1. Egyék meg a gulyáslevest, mert nincs más. — Egyétek meg a gulyáslevest, mert nincs más.
2. Hozzák el a gyerekeket is a kirándulásra. — Hozzátok el a gyerekeket is a kirándulásra.
3. Engedjék előre az öregeket! — Engedjétek előre az öregeket!
4. Dolgozzanak a hazáért és a jövőért. — Dolgozzatok a hazáért és a jövőért.
5. Szórakozzanak jól holnap este. — Szórakozzatok jól holnap este.
6. Nézzék meg ezt a futballmeccset. — Nézzétek meg ezt a futballmeccset.
7. Tegyék le a kabátot az ágyra. — Tegyétek le a kabátot az ágyra.
8. Küldjék el a levelet, amit írtam. — Küldjétek el a levelet, amit írtam.
9. Várják meg a hatos villamost és arra szálljanak fel. — Várjátok meg a hatos villamost és arra szálljatok fel.

G

Instructor: Gyújtson lámpát!
Student: Gyújtsál lámpát!

1. Pihenjen, ne olyassa azt a könyvet. — Pihenjél, ne olvasd azt a könyvet.
2. Mondja, mikor veszi meg a kocsit? — Mondd, mikor veszed meg a kocsit?
3. Szórakozzanak jól és gondoljanak rám. — Szórakozzatok jól és gondoljatok rám.
4. Csomagolja be a ruhákat! — Csomagold be a ruhákat!
5. Ne törje a fejét, úgyis hiába. — Ne törd a fejedet, úgyis hiába.
6. Ne fusson mindig a lányok után. — Ne fuss mindig a lányok után.
7. Mindig tartsák be a közlekedési szabályokat. — Mindig tartsátok be a közlekedési szabályokat.
8. Legyen szíves, mutasson be a feleségének. — Legyél szíves, mutass be a feleségednek.

V

A

Instructor: Megveheti a házat?
Student: Megveheted a házat?

1. Eljöhet az operába velem? — Eljöhetsz az operába velem?
2. Dohányozhatnak az osztályban? — Dohányozhattok az osztályban?
3. Mehetnek Magyarországra is? — Mehettek Magyarországra is?
4. Nem vihet akármit a csomagban! — Nem vihetsz akármit a csomagban!
5. Fürödhettek a Balatonban? Nem volt túl hideg? — Fürödhettetek a Balatonban? Nem volt túl hideg?
6. Kinyithatja az ablakot, nagyon meleg van. — Kinyithatod az ablakot, nagyon meleg van.
7. Megérdeklődhetné az Ibuszban, hogy mikor indul a vonat. — Megérdeklődhetnéd az Ibuszban, hogy mikor indul a vonat.
8. Betarthatná a szabályokat maga is! — Betarthatnád a szabályokat te is!

B

Instructor: Megoperáltatja magát?
Student: Megoperáltatod magadat?

1. Csináltat ruhát Budapesten? — Csináltatsz ruhát Budapesten?
2. Hozat cigarettát a fiúval? — Hozatsz cigarettát a fiúval?
3. Megöntözteti a kertet a gyerekkel? — Megöntözteted a kertet a gyerekkel?
4. Milyen ingeket varrat? — Milyen ingeket varratsz?

5.	Hivattak orvost a gyerekhez?	Hivattatok orvost a gyerekhez?
6.	Megborotváltatja magát a borbélynál?	Megborotváltatod magadat a borbélynál?
7.	Átvizsgáltatják a kocsijukat egy szerelővel?	Átvizsgáltatjátok a kocsitokat egy szerelővel?
8.	Megkérdeztetné, hogy mikor kezdődik az operaelőadás?	Megkérdeztetnéd, hogy mikor kezdődik az operaelőadás?

C

Instructor: Elvitetheti a csomagokat.
Student: Elvitetheted a csomagokat.

1.	Megitathatják a lovakat.	Megitathatjátok a lovakat.
2.	Megetetheti a gyereket.	Megetetheted a gyereket.
3.	Elaltathatná a kislányt.	Elaltathatnád a kislányt.
4.	Folytathatják az értekezletet.	Folytathatjátok az értekezletet.
5.	Megkérdeztethetné, hogy hány órakor indulnak.	Megkérdeztethetnéd, hogy hány órakor indulnak.
6.	Igazán megcsináltathatnák már a kocsit.	Igazán megcsináltathatnátok már a kocsit.

VI

Instructor: Magát látja a gyerek.
Student: Téged lát a gyerek.

1.	Azt hiszem, hogy a követ magát keresi.	Azt hiszem, hogy a követ téged keres.
2.	Már órák óta magukat nézik az emberek.	Már órák óta titeket néznek az emberek.
3.	Remélem, hogy a rendőr nem magát várja.	Remélem, hogy a rendőr nem tégedet vár.
4.	Magukat is meghívták Kovácsék?	Titeket is meghívtak Kovácsék?
5.	Magyar tanár tanítja magukat magyarra?	Magyar tanár tanít titeket magyarra?
6.	Ez az ember igazán segítette magát.	Ez az ember igazán segített téged.
7.	A tanár meg akarja magát kérni egy szívességre.	A tanár meg akar téged kérni egy szívességre.
8.	Nagyék magukat is elviszik a kocsijukon.	Nagyék titeket is elvisznek a kocsijukon.
9.	Egy híres művész szeretné lefesteni magát.	Egy híres művész szeretne lefesteni téged.
10.	Azt hallottam, hogy magát is elhozza a miniszter az értekezletre.	Azt hallottam, hogy téged is elhoz a miniszter az értekezletre.

VII

A

Instructor: Magát szeretem.
Student: Téged szeretlek.

1.	Mindenhol csak magát keresem.	Mindenhol csak téged kereslek.
2.	Egész nap magát várom.	Egész nap téged várlak.
3.	Magát megkérdezem, mert biztosan tudja.	Téged megkérdezlek, mert biztosan tudod.
4.	Az előadás után hazaviszem magukat.	Az előadás után hazaviszlek titeket.
5.	Megmérem magát, hogy nincs-e láza.	Megmérlek téged, hogy nincs-e lázad.
6.	Mindjárt megvizsgálom magukat.	Mindjárt megvizsgállak titeket.
7.	Ha már itt van, magát is megröntgenezem.	Ha már itt vagy, téged is megröntgenezlek.
8.	Majd meglátogatom magukat Budapesten.	Majd meglátogatlak titeket Budapesten.
9.	Ma este majd várom a Nemzetinél.	Ma este majd várlak a Nemzetinél.

B

Instructor: Egy hétig magát ápoltam.
Student: Egy hétig téged ápoltalak.

1. Már két év óta ismertem magát. — Már két év óta ismertelek téged.
2. A fa alatt ülve találtam magukat. — A fa alatt ülve találtalak titeket.
3. Tegnap este az operában láttam magát. — Tegnap este az operában láttalak tégedet.
4. Nagyon sajnáltam magukat, hogy ez történt. — Nagyon sajnáltalak titeket, hogy ez történt.
5. Naponta egy órát tanítottam magát magyarul. — Naponta egy órát tanítottalak téged magyarul.
6. Nehezen értettem meg magát, mert nagy zaj volt a teremben. — Nehezen értettelek meg téged, mert nagy zaj volt a teremben.
7. Nagyon sajnálom, de nem hallottam magát. — Nagyon sajnálom, de nem hallottalak téged.
8. Nem emlékszik, reggel vittem és este hoztam magukat. — Nem emlékszel, reggel vittelek és este hoztalak titeket.

C

Instructor: Elvigyem magát is?
Student: Elvigyelek téged is?

1. Megvárjam az előadás után? — Megvárjalak az előadás után?
2. Ne takarjam be evvel a takaróval? — Ne takarjalak be evvel a takaróval?
3. Megborotváljam magát? — Megborotváljalak téged?
4. Itt a parton fényképezzem le magát? — Itt a parton fényképezzelek le téged?
5. Bemutassam magát a feleségemnek? — Bemutassalak téged a feleségemnek?
6. Megfésüljem szépen magát? — Megfésüljelek szépen téged?

D

Instructor: Most elaltatom magát.
Student: Most elaltatlak téged.

1. Megetetem és megitatom magát. — Megetetlek és megitatlak téged.
2. Minden délután lefektetem. — Minden délután lefektetlek.
3. Nem buktatom meg magukat. — Nem buktatlak meg titeket.
4. Megoperáltatom magát a legjobb sebésszel. — Megoperáltatlak téged a legjobb sebésszel.
5. Beutaltatom magát az üdülőbe. — Beutaltatlak téged az üdülőbe.

E

Instructor: Elvihetem magát is.
Student: Elvihetlek téged is.

1. Megkérhetem magát egy szívességre? — Megkérhetlek téged egy szívességre?
2. Visszahozhatnám magát is. — Visszahozhatnálak téged is.
3. Mikor láthatom magát holnap? — Mikor láthatlak téged holnap?
4. Meghívhatom egy feketére? — Meghívhatlak egy feketére?
5. Megtaníthatom magyarul. — Megtaníthatlak magyarul.

VIII

A

Instructor: Magának adom a könyvet.
Student: Neked adom a könyvet.

1. Holnap este magáért megyek. — Holnap este érted megyek.
2. Magától egyenesen hozzám jöttek. — Tőled egyenesen hozzám jöttek.
3. Magához szalad a kutya. — Hozzád szalad a kutya.
4. Magával megyek én is. — Veled megyek én is.

5.	Magára adom a kabátot.	Rád adom a kabátot.
6.	Magának hoztam az ajándékot.	Neked hoztam az ajándékot.
7.	Van magánál elég pénz?	Van nálad elég pénz?
8.	Magáról sok jót hallottam.	Rólad sok jót hallottam.
9.	Magának mindent elhiszek.	Neked mindent elhiszek.
10.	Magáért mindenki megcsinál mindent.	Érted mindenki megcsinái mindent.

B

Instructor: Magukért megyek.
Student: Értetek megyek.

1.	Maguknál laknak Kovácsék?	Nálatok laknak Kovácsék?
2.	Maguktól nem várok semmit.	Tőletek nem várok semmit.
3.	Majd írok maguknak is.	Majd írok nektek is.
4.	Magukkal nem lehet okosan beszélni.	Veletek nem lehet okosan beszélni.
5.	Magukhoz is mennek Johnsonék?	Hozzátok is mennek Johnsonék?
6.	Magukról írtak az újságok?	Rólatok írtak az újságok?
7.	Nehéz maguknak hinni.	Nehéz nektek hinni.
8.	Jó lesz maguknak a tenger mellett.	Jó lesz nektek a tenger mellett.
9.	Maguknál mi a szokás?	Nálatok mi a szokás?
10.	Az emberek rosszat mondtak magukra.	Az emberek rosszat mondtak rátok.

C

Instructor: Magánál van a ceruzám?
Student: Tenálad van a ceruzám?

1.	Ma este magukhoz mennek Kovácsék?	Ma este tihozzátok mennek Kovácsék?
2.	Magukról sok szépet mondtak.	Tirólatok sok szépet mondtak.
3.	Magával szeretnék menni Washingtonba.	Teveled szeretnék menni Washingtonba.
4.	Sokszor gondoltam magukra.	Sokszor gondoltam tirátok.
5.	A Lánchídnál találkozunk magukkal.	A Lánchídnál találkozunk tiveletek.
6.	Holnap reggel telefonálok magának.	Holnap reggel telefonálok teneked.
7.	Nem akarok pénzt kérni magától.	Nem akarok pénzt kérni tetőled.
8.	A színház előtt elmegyünk magukért.	A színház előtt elmegyünk tiértetek.
9.	Maguknál a kertben sok virág van.	Tinálatok a kertben sok virág van.

IX

A

Instructor: Maga előtt mennek.
Student: Előtted mennek.

1.	Maga mögött ültek Kovácsék.	Mögötted ültek Kovácsék.
2.	Kék az ég maguk fölött.	Kék az ég fölöttetek.
3.	Ki lakik maguk alatt?	Ki lakik alattatok?
4.	Egy szép nőt láttam maga mellett a kocsiban.	Egy szép nőt láttam melletted a kocsiban.
5.	Mi mindjárt maguk után jöttünk.	Mi mindjárt utánatok jöttünk.
6.	Diákok álltak maga körül?	Diákok álltak körülötted?
7.	Egy fekete kocsi ment maguk mögött.	Egy fekete kocsi ment mögöttetek.
8.	Kik ültek maguk mellett az operában?	Kik ültek mellettetek az operában?
9.	Hány ember dolgozik maga alatt?	Hány ember dolgozik alattad?

B

Instructor: Szabad leülnöm maga mellé?
Student: Szabad leülnöm melléd?

1.	A pincér maga elé tette a bort.	A pincér eléd tette a bort.
2.	Meleg pokrócot teszek maga alá.	Meleg pokrócot teszek alád.
3.	A gyerek odaszaladt maga mögé.	A gyerek odaszaladt mögéd.
4.	Kik költöznek maguk fölé?	Kik költöznek fölétek?

5. A fekete kocsi maguk felé ment. — A fekete kocsi felétek ment.
6. Maguk elé megyek New Yorkba. — Elétek megyek New Yorkba.
7. A lányok maga köré szaladtak. — A lányok köréd szaladtak.
8. A követ odament és leült maguk közé. — A követ odament és leült közétek.

C

Instructor: Elmegyek maguk közül.
Student: Elmegyek közületek.

1. A pincér elveszi a tányért maga elől. — A pincér elveszi a tányért elõled.
2. Kovács elköltözik maga alól? — Kovács elköltözik alólad?
3. A gyerek elszaladt maga mellől. — A gyerek elszaladt mellõled.
4. A felhők elmentek maguk fölül. — A felhők elmentek fölületek.
5. Elveszem a takarót maguk alól. — Elveszem a takarót alólatok.
6. Elment az ember maga mögül. — Elment az ember mögüled.

X

A

Instructor: A kedvenc íróm amerikai.
Student: A kedvenc íród amerikai.

1. Jól felszerelt konyhám van. — Jól felszerelt konyhád van.
2. A jégszekrényem teljesen üres. — A jégszekrényed teljesen üres.
3. A lakásom a második emeleten van. — A lakásod a második emeleten van.
4. A hálószobám ablaka kertre nyílik. — A hálószobád ablaka kertre nyílik.
5. Az apám Magyarországon lakik. — Az apád Magyarországon lakik.
6. Ügyes lányom van. — Ügyes lányod van.
7. A rádióm rossz. — A rádiód rossz.
8. A házam nem nagy, de szép. — A házad nem nagy, de szép.

B

Instructor: Fehér kocsim van.
Student: Fehér kocsitok van.

1. Régi magyar nevem van. — Régi magyar nevetek van.
2. Sajnos, nincsen sok pénzem. — Sajnos, nincsen sok pénzetek.
3. Ez nem az én barátom. — Ez nem a ti barátotok.
4. A fõnököm kedves ember. — A fõnökötök kedves ember.
5. Itt jön az autóbuszom. — Itt jön az autóbuszotok.
6. Az orvosom elutazott Bécsbe. — Az orvosotok elutazott Bécsbe.
7. Ha zsebem üres, üres a gyomrom is. — Ha zsebetek üres, üres a gyomrotok is.

C

Instructor: Az apámnak nagy könyvtára van.
Student: Az apádnak nagy könyvtára van.

1. Nekem német fényképezőgépem van. — Neked német fényképezőgéped van.
2. Bemegyek a szobámba a kabátomért. — Bemész a szobádba a kabátodért.
3. Az íróasztalomon sárga lámpa áll. — Az íróasztalodon sárga lámpa áll.
4. Leteszem a kabátomat az ágyamra. — Leteszed a kabátodat az ágyadra.
5. Megkérdezem a feleségemtől. — Megkérdezed a feleségedtől.
6. Az anyámhoz megyünk vacsorára. — Az anyádhoz mentek vacsorára.
7. Az apámról beszéltek. — Az apádról beszéltek.

D

Instructor: Itt vannak a lányaim.
Student: Itt vannak a lányaid.

1. Tetszenek a fényképeim? — Tetszenek a fényképeid?
2. Szép nyakkendõim vannak. — Szép nyakkendõid vannak.

3.	Megöntözöm a virágaimat.	Megöntözöd a virágaidat.
4.	Becsomagoltam már a bőröndjeimet.	Becsomagoltad már a bőröndjeidet.
5.	Megkérdezem a tanulóimtól.	Megkérdezed a tanulóidtól.
6.	Szép a kilátás az ablakaimból.	Szép a kilátás az ablakaidból.
7.	Gyümölcsöt hoztam a titkárnőimnek.	Gyümölcsöt hoztál a titkárnőidnek.

E

Instructor: Megmérem a lázát.
Student: Megmérem a lázadat.

1.	Magának három fia van?	Neked három fiad van?
2.	Szép fekete lovuk van.	Szép fekete lovatok van.
3.	Nem ismerem a lánya férjét.	Nem ismerem a lányod férjét.
4.	Megmutatja a kocsiját a barátjának?	Megmutatod a kocsidat a barátodnak?
5.	Ha elesik, eltörheti a karját.	Ha elesel, eltörheted a karodat.
6.	Sok almája termett az idén?	Sok almád termett az idén?
7.	A nappalijukban színes függönyük van?	A nappalitokban színes függönyötök van?
8.	Kicseréli a kerekét.	Kicseréled a kerekedet.
9.	Nem tudja, hogy a csomagtartójukban van egy pótkerekük?	Nem tudod, hogy a csomagtartótokban van egy pótkereketek?

F

Instructor: Láttam a fényképeiket.
Student: Láttam a fényképeiteket.

1.	A lányaik szépen öltözködnek.	A lányaitok szépen öltözködnek.
2.	Levelezőlapokat írnak a tanáraiknak.	Levelezőlapokat írtok a tanáraitoknak.
3.	Szeretném látni a könyveiket.	Szeretném látni a könyveiteket.
4.	A kertben levő madaraikban gyönyörködöm.	A kertben levő madaraitokban gyönyörködöm.
5.	Nem félek az ugató kutyáiktól.	Nem félek az ugató kutyáitoktól.
6.	Benéztem a rendetlen szobáikba.	Benéztem a rendetlen szobáitokba.
7.	Hozzák rendbe a szekrényeiket.	Hozzátok rendbe a szekrényeiteket.

XI

Instructor: Kinek a könyve ez? A magáé?
Student: Kinek a könyve ez? A tied?

1.	Kinek a háza ez? A maguké?	Kinek a háza ez? A tietek?
2.	Kinek a gyerekei ezek? A magáéi?	Kinek a gyerekei ezek? A tieid?
3.	Kinek a lovai ezek? A magukéi?	Kinek a lovai ezek? A tieitek?
4.	Kinek a házában laknak? A magáéban?	Kinek a házában laknak? A tiedben?
5.	Kinek a kabátját vettem fel? A magáét?	Kinek a kabátját vettem fel? A tiedet?
6.	Kinek az asztalán van a tollam? A magáén?	Kinek az asztalán van a tollam? A tieden?
7.	Kinek a kocsiján jönnek? A magukén?	Kinek a kocsiján jönnek? A tieteken?
8.	Kinek a gyerekéért mentek? A magukéért?	Kinek a gyerekéért mentek? A tietekért?

VOCABULARY DRILL

I

tetszik	
a. Budapesten a lányok szépek. Tetszenek nekem.	The girls in Budapest are pretty. I like them.

b. Szeretnék bejutni a külügyminiszteriumba. Beszéltem a személyzeti osztály vezetőjével. Azt hiszem tetszettem neki.
I'd like to get into the State Department. I talked to the personnel chief. I think he liked me.

c. Kovács gyerekei jól neveltek. Nagyon tetszenek nekem.
Kovács' children are well brought up. I like them very much.

d. Hogy tetszettek magának a házak, amiket eddig látott?
How have you liked the houses which you have seen up to the present?

e. Azt hiszem tetszem ennek e nőnek. Mindig rám néz.
I think this woman likes me. She's always looking at me.

f. A lány nemcsak szép, hanem jó is. Nemcsak tetszik mindenkinek, hanem szeretik is.
The girl's not only pretty but she's good too. Not only does everybody like her but they really love her.

ízlik

a. Jó ebédet kaptunk. Ízlett nekünk.
We got a good dinner. We liked it.

b. Fűszeres étel nem ízlik sok embernek.
Many people don't like spicy food.

c. A töltött káposzta nagyon ízlett nekik.
They liked the stuffed cabbage a lot.

d. Jó ez a könnyű bor. Ízlik nekem.
This light wine is good. I like it.

jólesik

a. Meleg napon jólesik a hideg sör.
Cold beer is pleasant on a warm day.

b. Munka után jólesik pihenni.
It's pleasant to rest after work.

c. Jólesik vasárnap sokáig aludni.
It's pleasant to sleep late Sundays.

d. Jólesik nekem a napon ülni.
It's pleasant for me to sit in the sun.

e. Télen jólesett nekünk meleg szobában ülni.
It was pleasant for us to sit in a warm room in the winter.

f. Jólesett nekik magával beszélgetni.
It was very pleasant for them to chat with you.

g. Igazán jólesett nekünk, hogy gondolt ránk.
It was really nice of you to think of us ('that you thought of us').

rosszul esik

a. Rosszul esik Kovácsnak, ha nem hívják meg.
Kovács' feelings will be hurt if they don't invite him.

b. Rosszul esik Évának, ha maga nem megy el hozzájuk.
Eve will be hurt if you don't go to them.

c. Rosszul esett nekik, hogy nem írtam.
They were hurt that I didn't write.

d. Rosszul esett nekem, hogy viccelték.
I was hurt that they were joking.

e. Rosszul esett a titkárnak, hogy nem helyezték Budapestre.
The secretary was hurt that he wasn't transferred to Budapest.

II

Instructor: A lány szép.
Student: Tetszik nekem.

Use tetszik, ízlik, jólesik, rosszul esik, according to the context.

1. Fáradt voltam, leültem. Jólesett nekem.
2. Nagyon jó ebédet ettünk. Ízlett nekünk.
3. Kovács szép autót vett. Tetszik nekem.
4. Melegem volt, hideg sört ittam. Jólesett nekem.
5. Magyar bort adtam a vendégeknek. Ízlett nekik.

6.	Ez a nő mindig engem néz.	Tetszem neki.
7.	Kovácsot nem küldték Bécsbe.	Rosszul esett neki.
8.	Évának kék kalapja volt.	Tetszett nekem.
9.	Kovácsék Párizsból küldtek egy lapot nekünk.	Jólesett nekünk.
10.	A vacsora nem volt jó.	Nem ízlett nekem.
11.	Szép helyen nyaraltunk.	Tetszett nekünk.
12.	Megkóstolták a debreceni kolbászt.	Ízlett nekik.
13.	Szép ruhát láttam a kirakatban.	Tetszett nekem.
14.	Az ügyvivő meghívta a titkárt és a feleségét vacsorára.	Jólesett nekik.
15.	Bemutatkoztunk az új követnek.	Azt hiszem, tetszettünk neki.

TRANSLATION DRILL

1.	One evening Johnson went home with one of his Hungarian friends, Somogyi, and turned the radio on.	Johnson egyik este egy magyar barátjával, Somogyival hazament és bekapcsolta a rádiót.
2.	On Radio Budapest they were just playing Kodály's 'Dances of Marosszék'.	A budapesti rádióban éppen Kodály Marosszéki táncait játszották.
3.	Somogyi's favorite composer is Kodály.	Somogyinak Kodály a kedvenc zeneszerzője.
4.	Johnson likes Kodály also. He has already seen his two operas, "Hári János" and "Székelyfonó".	Johnson is szereti Kodályt. Már látta két operáját: a Hári Jánost és a Székelyfonót.
5.	In these operas Kodály made use of Hungarian folksongs.	Ezekben az operákban Kodály felhasználta a magyar népdalokat.
6.	Somogyi told Johnson that at the beginning of the century two Hungarian composers, Bartók and Kodály, went from village to village collecting Hungarian folksongs.	Somogyi elmesélte Johnsonnak, hogy a század elején két magyar zeneszerző, Kodály és Bartók faluról-falura járva összegyűjtötte a magyar népdalokat.
7.	These songs had been handed down by word of mouth from generation to generation.	Ezek a dalok nemzedékről-nemzedékre, azaz szájról-szájra szálltak.
8.	This music is the basis of Bartók's modern music also.	Ez a zene az alapja Bartók modern zenéjének is.
9.	Béla Bartók's name is known everywhere and his music is played all over the world.	Bartók Béla nevét mindenhol ismerik és zenéjét a világ minden részén játsszák.
10.	His most famous works are the "Duke Bluebeard's Castle" and "Miraculous Mandarin".	Leghíresebb művei a Kékszakállú Herceg Vára és a Csodálatos Mandarin.
11.	One of the greatest composers and pianists of the 19th century was also a Hungarian: Franz Liszt.	A XIX. század egyik legnagyobb zeneszerzője és zongoraművésze is magyar volt: Liszt Ferenc.
12.	His Hungarian rhapsodies are well known everywhere.	A magyar rapszódiáit mindenhol ismerik.
13.	Before him, many famous foreign composers had already used Hungarian musical themes in their compositions.	Őelőtte már híres külföldi zeneszerzők is felhasználták műveikben a magyar zenei motivumokat.
14.	Afterwards Johnson inquired about the radio programs.	Azután Johnson a rádióműsorról érdeklődött.
15.	Somogyi told him that Radio Budapest often broadcasts scientific and cultural lectures.	Somogyi elmondta, hogy a budapesti rádióban sokszor vannak tudományos és kulturális előadások.
16.	They often have lectures concerning the development of Hungarian literature and poetry.	Gyakran tartanak előadásokat a magyar irodalom és költészet fejlődéséről.
17.	The "golden age" of Hungarian literature was in the 19th century.	A magyar irodalom aranykora a XIX. században volt.

18.	Unfortunately because of language difficulties not many Hungarian writers and poets are known abroad.	Sajnos, nyelvi nehézségek miatt nem sok magyar írót és költőt ismernek külföldön.
19.	Somogyi told him afterwards that in 1825 the Hungarian Academy of Sciences was established.	Somogyi azután elmesélte, hogy 1825-ben alapították meg a Magyar Tudományos Akadémiát.
20.	The Academy was of significant influence in the development of the Hungarian language and literature.	Az Akadémia nagy hatással volt a magyar nyelv és irodalom fejlődésére.
21.	According to the Academy it's main task is to keep the Hungarian language pure.	Az Akadémia szerint a főfeladata a magyar nyelv tisztántartása.
22.	Afterwards they talked about the buildings in Budapest. One evening there was also a lecture about it on the radio.	Azután Budapest épületeiről beszélgettek. Egyik este a rádióban is tartottak egy előadást róla.
23.	The University Church in Pest and St. Anne's church in Buda are the most beautiful examples of the Baroque period.	Az Egyetem templom Pesten és a Szent Anna templom Budán a barokk kor legszebb emlékei.
24.	An architectural masterpiece in renaissance style is the Hungarian State Opera House in Budapest.	Reneszánsz stílusú építészeti remekmű Budapesten a Magyar Állami Operaház.
25.	The Parliament in its time was one of the most beautiful neo-Gothic buildings in Europe.	Az Országház a maga idejében Európa egyik legszebb neogótikus épülete volt.
26.	The Museum of Fine Arts is built in classical Greek style.	A Szépművészeti Múzeum klasszikus görög stílusban van építve.
27.	In the Museum of Fine Arts there is a rich collection of paintings by foreign painters.	A Szépművészeti Múzeumban gazdag gyűjtemény van külföldi festőktől.
28.	Every great renaissance artist is represented there.	Minden nagy reneszánsz festő képviselve van ott.
29.	The collection of Hungarian paintings is in the National Gallery.	A magyar festők gyűjteménye a Nemzeti Galériában van.
30.	Only a few people know that a Hungarian painter, Paul Szinyei-Merse, preceded the French impressionists with his painting "Picnic in May".	Kevesen tudják csak, hogy egy magyar festő, Szinyei-Merse Pál 'Majális' című festményével megelőzte a francia impresszionistákat.
31.	There are several million books in the libraries of Budapest.	Budapest könyvtáraiban többmillió könyv van.
32.	In the Hungarian Opera House they perform foreign and Hungarian operas. Hungarian opera singers have always been famous.	Az Operaházban külföldi és magyar operákat adnak elő. A magyar operaénekesek mindig híresek voltak.
33.	The Hungarian State Folk Ensemble is always very successful. Whenever they perform it's very difficult to get tickets.	A Magyar Népi Táncegyüttes mindig nagy sikert arat. Ha ők szerepelnek, nehéz jegyet kapni.
34.	At the Margaret Island outdoor theater they perform operas and classical Hungarian and foreign plays every summer.	A Margitszigeti Szabadtéri Színpadon minden nyáron operákat és klasszikus magyar és külföldi színdarabokat adnak elő.
35.	There is an open air theater in Szeged also. Madách's "The Tragedy of Man" is performed there every year.	Szegeden is van egy szabadtéri színpad. Ott minden évben előadják Madách: Ember Tragédiáját.
36.	Afterwards Johnson and Somogyi started to talk about Hungarian folk craft.	Azután Johnson és Somogyi a magyar népművészetről kezdtek beszélgetni.

37. Johnson has already seen the folk craft and folk costumes of different regions. He likes the one in Mezőkövesd best, that is, "matyó".
Johnson már látta a különböző vidékek népművészetét és népviseletét. Legjobban tetszik neki a mezőkövesdi, azaz a 'matyó'.

38. Village women and girls everywhere embroider beautiful blouses, skirts and head scarves.
A falusi asszonyok és lányok mindenhol gyönyörű blúzokat, szoknyákat és fejkendőket hímeznek.

39. Somogyi said that he had been in Kalocsa. There women paint without any training.
Somogyi elmesélte, hogy járt Kalocsán. Ott az asszonyok minden tanulás nélkül festenek.

40. All of Kalocsa looks like a flowery, multi-colored box. There are flowers and birds painted everywhere on gates, doors, windows and walls.
Egész Kalocsa olyan, mint egy virágos, sokszínű doboz. A kapukon, ajtókon, ablakokon, falakon mindenhol színes virágok és madarak vannak festve.

41. Then they talked about the cultural life of the country people.
Azután a vidéki emberek kultúréletéről beszélgettek.

42. Since there are television sets even in the smallest villages they can see and hear the opera and theater performances from Budapest.
Amióta televiziók vannak, a legkisebb helységben is láthatják és hallhatják a budapesti opera és színház előadásait.

43. They specially enjoy the operettas of Imre Kálmán and Lehár.
Kálmán Imre és Lehár operettjeit különösen élvezik.

44. They often perform Shakespeare's plays and the works of modern western authors at the National Theater.
A Nemzeti Színházban gyakran van műsoron Shakespeare és modern nyugati szerzők műve.

45. The Hungarians want to preserve at any price their thousand-year-old Western culture.
A magyarok meg akarják minden áron tartani ezer éves nyugati kultúrájukat.

RESPONSE DRILL

1. Mikor mentek a magyarok Magyarország területére?
2. Mit hoztak magukkal a hosszú útjukról?
3. Mit csinált a XX. század elején két magyar zeneszerző?
4. Hogyan maradtak meg a XX. századig a magyar népdalok?
5. Kik használták fel műveikben ezeket a dalokat?
6. Ismeri maga Bartók és Kodály műveit?
7. Ismer egy zeneszerzőt a XIX. századból, aki magyar volt?
8. Tud valamit a magyar népművészetről?
9. Mit tud a magyar népviseletről?
10. Melyik múzeumban lehet látni a magyar népművészet és népviselet remekeit?
11. Mikor volt a magyar irodalom 'aranykora'?
12. Miért nem ismerik a magyar írókat és költőket külföldön?
13. Ismer maga egypár magyar írót és költőt és olvasott valamit tőlük?
14. Ki írta Carouselt és mi volt a darab magyar címe?
15. Mikor alapították meg a Magyar Tudományos Akadémiát?
16. Mire volt nagy hatással az Akadémia megalapítása?
17. Ki ajánlotta fel birtokainak egy évi jövedelmét az Akadémia megalapítására?
18. Ki volt Széchenyi István?
19. Ki volt Kossuth Lajos? Mit tud róla?
20. Ki az a magyar festő, akit külföldön a legnagyobb magyar festőnek tartanak?
21. Mit szoktak a Margitszigeti Szabadtéri Színpadon előadni?
22. Hol szokott szerepelni az Állami Népi Táncegyüttes?
23. A falusi emberek hogyan láthatják és hallhatják a budapesti színházak és opera előadásait?
24. Milyen kultúrájuk van a magyaroknak?
25. Milyen kultúrájuk van az amerikaiaknak?
26. Milyen tudományos intézeteket ismer Amerikában?

27. Melyik a leghíresebb szabadtéri színpad Amerikában?
28. Ki a leghíresebb mostani zeneszerző?
29. Mit tud az amerikai népművészetről?
30. Ismeri az absztrakt amerikai festőket?

CONVERSATION PRACTICE

1

A: Szervusz, János!
B: Isten hozott, Péter! Már nagyon vártalak.
A: Bocsáss meg, hogy ilyen későn jöttem, de túlóráznom kellett a hivatalban.
B: Nem tesz semmit. Foglalj helyet. Mit akarsz inni? Egy kis szilvapálinkát?
A: Köszönöm, ha volna söröd inkább azt kérnék. Nagyon meleg van és ilyenkor jólesik egy kis sör.
B: Persze hogy van. Rögtön hozom.
A: Nincs kedved valahova vacsorázni menni?
B: Örömmel. Hova akarsz menni?
A: Talán a Margitszigeti Nagyszállóba. Ott zene és tánc van a kertben.
B: Jó ötlet. Kellemes lesz a kertben vacsorázni.

2

A: Voltál mostanában az Operában?
B: A múlt héten voltam.
A: Mit láttál?
B: Az Állami Népi Táncegyüttest. Nagyon élveztem őket.
A: Én régen nem voltam az Operában. Utoljára, Bartók 'Csodálatos Mandarinját' láttam.
B: Azt én is láttam. Talán az idén a Margitszigeti Szabadtéri Színpadon is előadják. Akkor megnézem mégegyszer.
A: Én inkább Madách 'Ember Tragédiáját' szeretném látni. Azt is szokták adni a Szabadtéri Színpadon.

3

A: Tegnap hallottam egy jó előadást a rádióban.
B: Miről beszéltek?
A: A múlt század politikai és kulturális életéről.
B: Mostanában jó tudományos és kulturális előadások vannak a rádióban.
A: Igen. Nagy szerencse ez a vidéki népnek. Ők is élvezhetik a tudomány és kultúra gyümölcseit, még akkor is, ha messze laknak a várostól.
B: Én viszont Amerika Hangját fogtam az este.
A: Ne mondd! Érdekes volt?
B: Elég érdekes. A világhíreket hallgattam meg.
A: Nem féltél, hogy a házfelügyelő meghallja?
B: Miért féljek? Mostanában mindenki hallgatja!

NARRATIVE

A mai történelem tudósok szerint a magyarok évezredekkel ezelőtt Európa észak-keleti sarkában laktak. Onnan az Ural-hegységen át keletre mentek. Többezer év után 896-ban érkeztek meg a mai Magyarország területére. A hosszú útjukról magukkal hoztak különféle hagyományokat. Ezek között a legfontosabbak egyike a magyar népzene.

A XX. század elején két magyar zeneszerző, Bartók Béla és Kodály Zoltán faluról-falura járva összegyűjtötte azokat a népdalokat, amelyeket a magyar parasztság évszázadokon át tisztán megőrzött. Ezek a dalok nemzedékről-nemzedékre, azaz szájról-szájra szálltak. Ez a zene lett az alapja az új magyar zenének, amely azóta az egész világot bejárta és mindenhol sikert aratott. Bartók Béla a XX. század egyik legnagyobb zeneszerzője. Műveit a világ minden részén ismerik. A másik (ma is élő) zeneszerző: Kodály Zoltán. Az ő zenéjét is mindenhol játsszák. Életét és művészetét a magyar zenének szentelte. A XIX. század egyik legnagyobb zeneszerzője is magyar volt: Liszt Ferenc. Magyar rapszódiái közismertek az egész világon.

A magyar népművészet is évszázados hagyományokon alapszik. Különböző vidékeknek különféle népviselete és népművészete van. A kalocsai népművészetnek, a 'pingálásnak' a híre eljutott az egész világra. Az egész város olyan, mint egy gyönyörű, sokszínű, virágos doboz. Színesre festett falak, kapuk, ajtók, ablakok vannak mindenhol. A kalocsai asszonyok minden tanulás nélkül 'művészkednek'. Csak odaállnak és minden tervezés és előrajzolás nélkül 'festenek valamit' - ahogy ők mondják. Művészetük nagyon gazdag: különböző virágok és madarak. Legfőbb jellemzőjük a sok szín, ami a hímzésüket is jellemzi. Gyönyörű blúzokat, zsebkendőket, ágyneműt, függönyöket, terítőket, fejkendőket és játékbabákat hímeznek. Gyönyörű a mezőkövesdi 'matyó' népviselet is. Az ő hímzésüket is, mint a többi különböző vidékek hímzéseit is az jellemzi, hogy nem tanulják, nem tervezik előre. Csak hímzik. Csodálatosan gazdag színeik vannak. Egy másik magyar népművészeti remekmű a csipke. Szakértők szerint a brüsszeli csipkével versenyez.

A magyarok első írott emléke ugyan a XIII. századból van, de a magyar irodalom aranykora csak a XIX. században volt. Ez a kor három nagy költőt adott a magyar nemzetnek: Petőfi Sándort, Arany Jánost és Vörösmarty Mihályt. Petőfi 'Nemzeti dala' gyújtotta meg a szabadságharc tűzét 1848-ban. Vörösmarty a lírai költészet egyik nagymestere. Híres műve a 'Csongor és Tünde' Shakespeare 'Midsummer Night's Dream'-jéhez hasonlítható. Arany János epikus költeményei 'Buda Halála' és 'Toldi' még ma is a magyarok legértékesebb klasszikus olvasmánya. Az akkori regényírók közül báró Jósika Miklós a 'magyar Sir Walter Scott', báró Kemény Zsigmond pedig a 'magyar Balzac'. Jókai Mór, a nagy magyar mesemondó könyveit még mindig széles körökben olvassák. Madách Imre 'Ember Tragédiáját' a magyarok Dante műveihez hasonlítják.

Ebben a korban kezdték fordítani magyar nyelvre a világirodalom klasszikusait, főleg a nyugati írókat, elsősorban Shakespearet. Kossuth Lajos, az 1848-as szabadságharc nagy vezére börtönben fordította le Macbeth-et. Ő börtönben tanult meg olyan jól angolul, hogy amerikai útja alatt angol beszédével és tudásával Emerson és Longfellow csodálatát elnyerte.

A XX. század első felében Ady Endre volt a modern magyar költészet megalapítója. Babits Mihály 'Európai Irodalom Története' az összes nyugati nyelvre le van fordítva. József Attila egyike volt a legtehetségesebb költőknek. Fiatalon és nagy szegénységben halt meg. A mostani rendszer a proletárok költőjének kiáltotta ki. Móricz Zsigmond és Szabó Dezső a parasztok életéről és hivatásáról írtak örökszép könyveket. Márai Sándor és Zilahy Lajos regényei német és angol nyelvre le vannak fordítva és Európában közismertek.

Bár a magyarságnak nagyon sok tehetséges költője és írója volt és van, a nyelvi nehézségek miatt nemigen ismerik őket külföldön. Sok magyar író és költő műve le van ugyan fordítva külföldi nyelvekre, de a fordításban sokszor elveszíti a mű a szépségét és az igazi értelmét.

A múlt században élő magyar festők közül Munkácsy Mihály a legismertebb és legnépszerűbb külföldön. Szinyei Merse Pál 'Majális' című festményével megelőzte a francia impresszionistákat. Budapesten a Műcsarnokban állandó kiállítások vannak az új festőktől, akik közül sokan díjat nyertek külföldön is. A régi magyar festők gyűjteménye állandó otthonra talált a Magyar Nemzeti Galériában. A Szépművészeti Múzeumban remek gyűjtemény van a külföldi festőktől.

Budapest a magyar tudományos és kulturális élet központja. A budapesti múzeumok gyűjteményei híresek és gazdagok. A könyvtárakban többmillió könyv van. A Magyar Tudományos Akadémia kutató intézeteiben szorgalmas tudományos munka folyik. (A Magyar Tudományos Akadémiát 1825-ben alapították. Széchenyi István, a nagy magyar államférfi, birtokainak egy évi jövedelmét ajánlotta fel az Akadémia megalapítására. Az Akadémia nagy hatással volt és van a magyar kultúréletre.) A magyar nyelv tisztántartásával az Akadémia van megbízva.

Bár a kultúrközpont Budapesten van, a vidéki városokban is élénk kultúrélet folyik. Majdnem minden nagyobb városban állandó színház és színtársulat van. A debreceni és szegedi színház a régi időkben is híres volt. Amióta televizió van a legkisebb faluban is láthatják a színház és az opera előadásait, és hallgathatják a koncertokat és a tudományos előadásokat.

A magyar opera és balettkara elsőrangú és európai hírű. Kálmán Imre és Lehár operettjei még mindig népszerűek. A színházakban a régi és új magyar darabokon kívül nagyon sok külföldi darabot játszanak. Shakespeare darabok minden évben műsoron szerepelnek. A magyarok a mai rendszer alatt is ragaszkodnak nyugati kultúrájukhoz, amelyet ezer év alatt szereztek meg.

tudós	scientist, scholar
évezred	thousand years
megőrizni	to preserve, keep, hold
nemzedék, -e	generation
szállni	to fly
szentelni	to devote, bestow
közismert	well-known
Kalocsa	city in Hungary
pingálás	painting
tervezés	planning
jellemző	characteristic
terítő	tablecloth
remekmű	masterpiece
csipke	lace
szakértő	expert, specialist
ugyan	although
harc	struggle, fight
lírai	lyrical
költészet	poetry
mester, -e	master
hasonlítani	to compare
epikus	epic
értékes	valuable
báró	baron
kör, -ök, -e	circle, ring, club
fordítani	to translate
vezér, -e	leader
tehetséges	talented, gifted
meghalni	to die
kikiáltani	to proclaim
örök, -öt,	eternal, everlasting, endless
értelem, értelmet, értelme	meaning
díj, -at	prize
könyvtár, -ak, -a	library
akadémia	academy
kutató	research
birtok, -a	estate
jövedelem, jövedelmet, jövedelme	income
felajánlani	to offer, pledge
hatás	influence
megbízva	in charge of
élénk	lively
színtársulat, -a	theatrical company
előadás	lecture
balettkar, -a	corps de ballet
darab, -ja	play
ragaszkodni	to cling, to stick

ÁLLAMIGAZGATÁSI SZERVEK MAGYARORSZÁGON

Basic Sentences

VESZPRÉMI

Hello, Mr. Anderson. I see you're working.

Jó napot, Anderson úr! Látom, dolgozik.

this month's
council of ministers
notes
to read off and on, browse

e havi
minisztertanács
jegyzet, -e
olvasgatni

ANDERSON

Yes. Last week I attended the monthly cabinet session and I'm reading over the notes I took there.

Igen. A múlt héten részt vettem a minisztertanács e havi értekezletén. Az ott készült jegyzeteimet olvasgatom.

capacity

minőség, -e

VESZPRÉMI

Really? I'm certain you heard many interesting things. In what capacity were you invited?

Igazán? Biztosan sok érdekes dolgot hallott. Milyen minőségben hívták meg?

observer
two of us
officer

megfigyelő
kettőnk
tiszt, -je

ANDERSON

I participated as a diplomatic observer. Only two of us were invited from the Embassy, the political officer and I.

Diplomáciai megfigyelőként vettem részt. Csak kettőnket hívtak meg a követségről: a politikai tisztet és engem.

closed, private, exclusive
open, public
items of the agenda
to discuss, negotiate

zártkörű
nyilvános
napirendi pont, -ja
tárgyalni

VESZPRÉMI

From what you say I gather it wasn't a closed session but rather an open one. What were the main agenda items discussed by the cabinet members?

Ezek szerint nem zártkörű, hanem nyilvános volt az értekezlet. Mi volt a fő napirendi pont, amiről a miniszterek tárgyaltak?

budget
plan, proposals
to debate
parliament
to submit
approval
for

költségvetés
tervezet, -e, -je
vitatni, megvitatni
országgyűlés
terjeszteni
jóváhagyás
végett

ANDERSON

There were many things on the agenda, but only next year's budget proposals were debated. I've heard that since then it has been brought before the house for approval.

Sok minden volt napirenden, de csak a jövő évi költségvetési tervezetet vitatták meg. Hallottam, hogy azóta az Országgyűlés elé terjesztették jóváhagyás végett.

to vote
to pass (a bill), to vote for a bill
portfolio, department, ministry
significant, essential
to compare

szavazni
megszavazni

tárca

lényeges
viszonyítani

VESZPRÉMI

I understand that the representatives voted its approval yesterday. But tell me, in which ministry's budget proposals were there significant changes as compared to the previous year?

Úgy tudom, a képviselők meg is szavazták tegnap. De mondja, melyik tárca költségvetésében van lényeges változás az előző évihez viszonyítva?

scope, framework, compass
national economic plan
modification

keret, -e, -je
népgazdasági terv, -e
módosítás

ANDERSON

The budgets ('the scopes') of the Light Industry and the Building and Construction Ministries were increased because of the modification of the national economic plan.

A Könnyűipari és az Építésügyi Minisztériumok kereteit növelték a népgazdasági terv módosítása miatt.

publication, statement, communiqué
to establish

közlemény

létesíteni

VESZPRÉMI

I read that in one of the communiqués of the State Planning Office. To raise the standard of living more light industries are being established and many apartments are being built.

Ezt olvastam az Országos Tervhivatal egyik közleményében. Az életszínvonal emelésére több könnyűipari vállalatot létesítenek és sok új lakást építenek.

foundry, metallurgy
to diminish
at somebody's expense
as well as, just as

kohó
csökkenteni
rovására
valamint

ANDERSON

On the other hand, the budgets of the Ministry of Metallurgy and Machine Industry as well as the Ministry of Heavy Industry were decreased. During the past years these ministries received the most money, and that in many cases at the expense of the others.

Ezzel szemben a Kohó- és a Gépipari, valamint a Nehézipari Minisztérium kereteit csökkentették. Az elmúlt években ezek a tárcák kapták a legtöbb pénzt s ez sok esetben a többi rovására ment.

measures, steps	intézkedés
for the good of	javára
be good for, benefit	javára válik (szolgál, van)

VESZPRÉMI

Do you think that the government's new measures are for the people's benefit?	Gondolja, hogy a kormány új intézkedései a nép javára válnak?

by all means, without doubt	feltétlenül
culture, education	művelődés
spheres of authority, jurisdiction	hatáskör, -e

ANDERSON

By all means. The budget of the Ministry of Education has also been increased. As you know, the direction of education and cultural life comes under this ministry.	Feltétlenül. A Művelődésügyi Minisztérium kereteit is növelték. Amint tudja, ennek a tárcának a hatáskörébe tartozik az oktatás és a kulturális élet irányítása.

expert, specialist	szakember
to train, teach	képezni

VESZPRÉMI

Yes, I know. Then more schools will be built and the majority of young people can be trained to be specialists.	Tudom. Akkor több iskolát fognak építeni és a fiatalság nagy részét szakemberekké tudják képezni.

need	szükség, -e

ANDERSON

There is really quite a great need for this in Hungary.	Erre bizony Magyarországnak elég nagy szüksége van.[2]

VESZPRÉMI

Have you heard anything about the Ministry of Agriculture?	Hallott valamit a Földművelésügyi Minisztériumról is?

organ	szerv, -e
organization	megszervezés

ANDERSON

Only that this organization has a hard time getting agriculture organized.	Csak annyit, hogy ennek a szervnek nagyon nehéz dolga van a mezőgazdaság megszervezésével.

assistance	támogatás

VESZPRÉMI

I don't understand why. Certainly even in the past it received every assistance from the government.	Nem értem, hogy miért. Hiszen a múltban is megkapott minden támogatást a kormánytól.

adopted (procedure)	alkalmazott
method	módszer, -e
manpower, labor	munkaerő
problem	probléma

ANDERSON

That's true, but the method of production that has been adopted is not always successful. Besides, there are labor problems in the agricultural cooperatives.

Az igaz, de az alkalmazott termelési módszer nem mindig sikeres. Azonkívül munkaerő problémák is vannak a termelőszövetkezetekben.

make use of, take advantage of
harvest

igénybe venni

betakarítás

VESZPRÉMI

I understand that last summer the army had to be used to gather in the harvest.

Úgy tudom, a múlt nyáron a katonaságot kellett igénybe venni a termés betakarítására.

Ministry of National Defense
to postpone, delay
to keep postponing, delaying
harvest

honvédelmi minisztérium
halasztani
halogatni
aratás

ANDERSON

Yes. Fortunately the Ministry of National Defense did not delay its assistance. The army was ordered out for the harvest wherever it was needed.

Igen. Szerencsére a Honvédelmi Minisztérium nem halogatta a segítség megadását. Ahol szükség volt rá, oda mindenhova kirendelte a katonákat az aratáshoz.

order
to issue
somehow

rendelkezés
kibocsátani
valamiképpen

VESZPRÉMI

I've heard that the Ministry of Labor will issue new directives to solve these problems somehow.

Azt hallottam, hogy a Munkaügyi Minisztérium új rendelkezéseket fog kibocsátani, hogy valamiképpen megoldják ezeket a bajokat.

state administration, management
cooperation

államigazgatás

együttműködés

ANDERSON

I've also heard that. The Government thinks it's important that there should be full cooperation among the state administrative branches. I believe in most areas this has already been achieved.

Ezt én is hallottam. A kormány fontosnak tartja, hogy az államigazgatás szervei között meg legyen a teljes együttműködés. Azt hiszem a legtöbb területen már meg is van.

interpreter
firm
representative, deputy, delegate

tolmács
cég, -e
megbízott, -at, -ja

VESZPRÉMI

That's true. Recently I participated as an interpreter at the negotiations between the Ministry of Foreign Trade and some foreign firms. The representatives of several ministries were there and I noticed that their cooperation was perfect.

Ez igaz. A múltkor tolmácsként részt vettem a Külkereskedelmi Minisztérium külföldi cégekkel való üzleti tárgyalásán. Több tárca megbízottja volt ott és úgy láttam, hogy az együttműködés tökéletes.

set goal, aim, target
fulfillment, accomplishment
depend on (something)

kitűzött
teljesítés
(valamin) múlik

ANDERSON

That's good to hear, because the different Ministries are dependent on one another in carrying out their functions. The attainment of the goals in many respects depends on the effectiveness of their cooperation.

Ezt jó hallani. Hiszen az egyes miniszteriumok működésükben egymástól függenek. A kitűzött terv teljesítése is sokban azon múlik, hogy mennyire jó az együttműködés.

to enlarge, widen
network

bővíteni, kibővíteni
hálózat, -ja

VESZPRÉMI

What do you say to the plan of the Transportation and Postal Ministry to enlarge the air and rail networks throughout the country?

Mit szól ahhoz, hogy a Közlekedés és Postaügyi Minisztérium ki akarja bővíteni a repülő és vasúti hálózatot az országban?

timely
came up (in discussion)
recently, lately
tourist
toward, about
foreign exchange
income
it means

időszerű
szóban volt
újabban
turista
iránt
deviza
bevétel
jelent

ANDERSON

In my opinion it's very timely and this came up in the recent Ministers' session, because lately many foreign tourists who are interested in conditions here have been coming to this country. This is an important source of income in foreign currency for the Ministry of Finance.

Szerintem nagyon időszerű, s ez szóban is volt az értekezleten. Újabban sok külföldi turista érkezik az országba, akik az itteni helyzet iránt érdeklődnek. Ez a Pénzügyminisztériumnak fontos deviza-bevételt jelent.

Ministry of Interior
to make easier
issuance

belügyminisztérium
megkönnyíteni
kiadás

VESZPRÉMI

Since the Department of Interior eased the issuing of passports many from here are now traveling abroad too.

Mióta a Belügyminisztérium megkönnyítette az útlevelek kiadását, innen is sokan utaznak külföldre.

ANDERSON

Can they get foreign currency?

Kapnak devizát?

relative

rokon

VESZPRÉMI

Very little. The majority go and visit their relatives or friends.

Nagyon keveset. A legtöbb ember a rokonait vagy ismerőseit megy látogatni.

document

okmány

ANDERSON

I believe they have to do a considerable amount of running around to get the necessary documents for the trip.

Gondolom sokat kell szaladgálniuk, hogy megszerezzék az utazáshoz szükséges okmányokat.

out of one's turn

soron kívül

VESZPRÉMI

That depends on their reason for going abroad. My son works for the Ministry of Health and they're sending him to Switzerland on Government business. He didn't have to wait for his passport but received it immediately.

Az attól függ, hogy milyen ügyben mennek külföldre. A fiam az Egészségügyi Minisztériumban dolgozik és hivatalosan küldik ki Svájcba. Neki nem kellett várni az útlevélre, hanem soron kívül megkapta.

ANDERSON

I'm glad your son's going abroad because I'm certain he'll see many interesting things. Is he going by rail or by air?

Örülök, hogy megy külföldre a fia. Sok érdekes dolgot fog látni. Vonaton utazik vagy repülőgéppel?

latter
namely, that is
far, away

utóbbi
ugyanis
távol

VESZPRÉMI

I think he's going by air ('the latter') because he can spend only a week away from his office.

Azt hiszem az utóbbival, ugyanis csak egy hetet tölthet távol a hivatalától.

to save

megspórolni

ANDERSON

Switzerland's only a few hours by air. He can save considerable time by flying. Is he going alone?

Svájc csak pár óránya van repülővel. Sok időt megspórol, ha repül. Egyedül megy?

bear
wolf

medve
farkas

VESZPRÉMI

No, two of his friends from the Department of Justice are going with him. Perhaps you know them - one is called Medve, the other, Farkas.	Nem, Két barátja megy vele, akik az Igazságügyminisztériumban dolgoznak. Talán ismeri is őket: Medvének hívják az egyiket, Farkasnak a másikat.
all (of us, you, them) to all of them	mindnyájan mindnyájuknak

ANDERSON

Yes, I've met them a few times. Please extend my greetings to all of them. I hope they have a pleasant trip and enjoy the journey.	Igen, találkoztam velük egypárszor. Adja át mindnyájuknak üdvözleteimet. Remélem, hogy kellemesen fognak utazni és élvezni fogják az utat.
all three (of us, you, them)	mindhárman

VESZPRÉMI

I'll give your regards to all three.	Mindhármójuknak át fogom adni.

Notes to the Basic Sentences

1 Miatt and végett are synonyms.

2 Szüksége van valamire. Note that the Hungarian pattern for "it needs" consists of the noun for "need" plus personal ending plus van. The English object of "needs" is rendered in Hungarian by the corresponding substantive and the suffix -ra, -re.

Közmondások - Proverbs

Sok kéz, hamar kész.
Jó útitárs a tudomány.
Aki sokat ígér, keveset ad.
Segíts magadon s Isten is megsegít.
Nem használ a jó ló, ha a kocsis nem jó.
Nézd meg az anyát, vedd el a lányát.
Ne szólj szám, nem fáj fejem.
Lassú víz partot mos.

Notes on Grammar

A. Verbal Prefixes

Reference List of the Most Common Verbal Prefixes:

abba-	körül-
agyon-	közbe-
alá-	közzé-
át-	külön-
be-	le-
bele-	meg-
el-	mellé-
ellen-	neki-
elő-	oda-
előre-	össze-
fel-	rá-
félbe-	rajta-
félre-	szétjel-
felül-	szét-
fenn-	tova-
hátra-	tovább-
helyre-	túl-
hozzá-	utána-
ide-	végbe-
keresztül-	végig-
ki-	vissza-

(For position of these prefixes in a sentence, review paragraph A, unit 12.)

B. Frequentative Verbs

The following suffixes added to the verb root usually give to the verb the connotation of frequent, repeated or continuous action. However, in some cases they change the meaning of the verb completely. (Transitive verbs in this category have the usual definite and indefinite forms.)

(1) -gat, -get; with most monosyllabic verbs -ogat, -eget, -öget

	Indefinite	Definite
cserél	cserélget	cserélgeti
olvas	olvasgat	olvasgatja
próbál	próbálgat	próbálgatja
fest	festeget	festegeti
néz	nézeget	nézegeti
tölt	töltöget	töltögeti
ír	írogat	írogatja
hall (he hears)	hallgat (he listens)	hallgatja
lát (he sees)	látogat (he visits)	látogatja

(2) -oz, -ez, -öz

köt	kötöz	kötözi
küld	küldöz	küldözi
önt	öntöz	öntözi
kérd	kérdez	kérdezi
hord	hordoz	hordozza

(3) Other less commonly used suffixes:

(a) -dogál, -degél, -dögél

áll - álldogál
él - éldegél
ül - üldögél

(b) -gál, -gél

szalad - szaladgál
keres - keresgél

(c) -kál

jár - járkál
úszik - úszkál
mászik - mászkál

(d) -ál, -él

dob - dobál
ugrik - ugrál

(e) -kod, -ked, -köd

kap - kapkod
lép - lépked

(f) -dal, -del

rug - rugdal
vág - vagdal

C. Additional Suffixes

(1) -stul, -stül is added to a word with the same auxiliary vowel as used before the corresponding plural suffix. It is rendered into English by "with", "together with", "accompanied by": családostul, gyerekestül, mindenestül.

(2) -ként is added directly to the basic form of the word. It often corresponds to "as, like": tolmácsként ("as an interpreter") újságíróként, vendégként, barátként.

(3) -nyi is an adjectival suffix added to the basic form of a noun denoting measure, distance, quantity: órányi, percnyi, kanálnyi, méternyi, forintnyi.

(4) -vá, -vé is added directly to the basic form of the word. However, when the basic word ends in a consonant, the -v of the suffix is assimilated and the final consonant of the word is doubled. The suffix expresses the concept of "turning into or being changed into something": szakemberekké, követté, borrá, jóvá, kissé. This suffix is added to nouns and adjectives.

(5) -lag, -leg is most often used to form an adverb from a noun or adjective: politikailag, sajátkezűleg, eredetileg, láthatólag főleg, tényleg.

(6) -ul, -ül is added to the basic form of the noun, with lengthening of the vowel -a or -e when the noun ends in either sound. This suffix is used in expressions which sometimes correspond to English phrases containing "like" or "as", e.g., például, "as an example", feleségül venni "take as a wife (=marry, said of a man)"; segítségül hívni "call for help".

D. Numerals and Indefinite Pronouns with Possessive Suffixes

Such expressions as "two of us", "five of them", etc., are rendered in Hungarian by cardinal numbers plus personal possessive suffixes: kettőnk, ötőjük. They may take case endings, depending on their use in the sentence. Indefinite pronouns are likewise frequently used with personal possessive suffixes:

mindegyikünk	-	every one of us
valamennyiük	-	all of them
sokunk	-	many of us
többük	-	a lot of them
kettőnk, mindkettőnk	-	we two, we both
kettőtök, mindkettőtök	-	you two, you both
kettőjük, mindkettőjük	-	both of them

hármónk	négyőnk	mindnyájunk
hármótok	négyőtök	mindnyájatok
hármójuk	négyőjük	mindnyájuk

E. Verbal Endings -ít; -ul, -ül

The verbal ending -ít often indicates that the subject causes the action indicated by the verb whereas -ul, -ül usually implies that the subject is acted upon.

(Note that verbs ending in -ít are generally transitive while those ending in -ul, -ül do not take an object.)

Examples:

épít	-	he builds
épül	-	it is being built
lassít	-	he slows (it) down
lassul	-	it is slowing down
egyesít	-	he unites
egyesül	-	it is being united

(See also Section D, Unit 15)

F. Table of Variant Forms of Benne

Hol?	Hova?	Honnan?
bennem	belém	belőlem
benned	beléd	belőled
benne	bele (belé, beléje)	belőle
bennünk	belénk	belőlünk
bennetek	belétek	belőletek
bennük	belékük	belőlük

G. Bennünket, Benneteket

Bennünket and benneteket are often used as variant accusative forms corresponding to minket and titeket respectively.

VARIATION DRILL

I

1.	Esténként olvasgatni szoktam.	In the evenings I usually read.
	a. The girl was pretty and everybody kept looking at her.	A lány szép volt, mindenki nézegette.
	b. My friends ask me frequently to go with them on excursions.	A barátaim hívogatnak, hogy menjek velük kirándulni.
	c. My wife just keeps trying on one dress after another in the shop, and finally she doesn't buy anything.	A feleségem csak próbálgatja a ruhákat az üzletben és végül is nem vesz semmit.
	d. John spent a long time selecting a necktie.	János sokáig válogatott a nyakkendők között.
	e. The Ministry of National Defense didn't delay assistance.	A Honvédelmi Minisztérium nem halogatta a segítség megadását.
2.	A rabló magyarázgatta a dolgot, de hiába.	The burglar kept explaining the matter, but in vain.
	a. In America men also wash and dry the dishes.	Amerikában férfiak is mosogatnak és törülgetnek.
	b. Many people in Hungary listen to the Voice of America.	Magyarországon sok ember hallgatja Amerika Hangját.
	c. The child had no appetite; he didn't eat; he just nibbled at the food.	A gyereknek nem volt étvágya; nem evett, csak eszegetett.
	d. Now and then he would pick up the bottle and drink the good Hungarian brandy.	Néha-néha felvette az üveget és iszogatta a jó magyar pálinkát.
3.	A szél nyitogatta az ablakokat.	The wind kept blowing the windows open.
	a. The host kept on pouring wine into the glasses all evening.	A házigazda egész este töltögette a poharakba a bort.
	b. In the hotel the doorman kept greeting everybody.	A portás mindenkinek köszöngetett a szállodában.
	c. The children kept on singing and drawing.	A gyerekek énekelgettek és rajzolgattak.
	d. The women are painting in Kalocsa.	Kalocsán az asszonyok festegetnek.
4.	A fiúk álldogálnak a sarkon.	The boys are standing around on the corner.
	a. They continued sitting under the trees.	A fák alatt üldögéltek.
	b. He had to run around a lot before he got a passport.	Sokat kellett szaladgálnia, amíg útlevelet kapott.
	c. Little Red Riding Hood walked and walked in the forest.	Piroska ment, mendegélt az erdőben.
	d. I had to search for a long time until I found the book I was looking for.	Sokáig kellett keresgélnem, amíg megtaláltam a könyvet, amit kerestem.

5. Sok ember járkál a parkban.

Many people are strolling in the park.

a. There are ducks swimming around on the lake.
Kacsák úszkálnak a tavon.

b. Children like to write in their books.
Gyerekek szeretnek a könyvükben írkálni.

c. Peter's jumping up and down on the stairs.
Péter a lépcsőn le és fel ugrál.

d. He keeps sending me here and there.
Ide-oda küldözget engem.

e. There are birds flying from branch to branch.
A madarak ágról - ágra röpködnek.

f. Please chop up the meat.
Legyen szíves, vagdalja össze a húst.

II

1. Jöjjön el a koncertra családostul.

Come to the concert with your family.

a. The Kovácses left this morning with everything.
Kovácsék ma reggel elmentek mindenestül.

b. The boy fell into the water with his clothes on.
A fiú beleesett a vízbe ruhástul.

c. My aunt arrived with her cat.
A nagynéném megérkezett macskástul.

d. The diplomats were there with their wives.
A diplomaták ott voltak feleségestül.

e. The Johnsons went to Europe with their children.
Johnsonék Európába mentek gyerekestül.

2. Fekete újságíróként ment külföldre.

Fekete went abroad as a journalist.

a. I was present at the cabinet session as a diplomatic observer.
Diplomáciai megfigyelőként vettem részt a minisztertanács értekezletén.

b. Alexander works in a factory as a common laborer.
Sándor egyszerű munkásként dolgozik a gyárban.

c. The other day he participated at a foreign conference as an interpreter.
A napokban tolmácsként részt vett egy külföldi tárgyaláson.

d. In the swimming competition our sons came in (as) first.
Az úszóversenyben elsőkként a mi fiaink érkeztek be.

e. I went as a friend but they received me as an enemy.
Barátként mentem, de ellenségként fogadtak.

f. Kovács went to Austria as the chief of the Hungarian delegation.
Kovács a magyar küldöttség vezetőjeként ment Ausztriaba.

g. The Hungarian language professor at the University of London arrived in Budapest as the guest of the Institute of Cultural Relations.
A londoni egyetem magyar nyelvtanára Budapestre érkezett a Kultúrkapcsolatok Intézete vendégeként.

3.	Svájc csak pár órányira van repülővel.	Switzerland is only a few hours away by air.
a.	There is only about a spoonful of medicine in the bottle.	Csak egy kanálnyi orvosság van az üvegben.
b.	Siófok is about two hours from Budapest by express train.	Siófok Budapesttől két órányi távolságra van gyorsvonaton.
c.	I won't sell a yard of that material.	Egy méternyit sem adok el abból az anyagból.
d.	I want five forints-worth of grapes.	Öt forintnyi szőlőt kérek.
e.	The Kovácses' daughter is already of marriageable age.	Kovácsék lánya már anyányi.
4.	Ma a fiatalságot szakemberekké akarják képezni.	Today they want to train the young to be specialists.
a.	They appointed my friend ambassador.	Kinevezték a barátomat követté.
b.	They elected Eisenhower President of the U.S. twice.	Eisenhowert kétszer választották meg az Egyesült Államok elnökévé.
c.	At the end of the last century Budapest developed into a metropolis.	A múlt század végén Budapest világvárossá fejlődött.
d.	Field sports became popular (mass) sports in the last decade.	Az atlétika az utolsó évtizedben tömegsporttá lett.
e.	We came out of dust and to dust we shall return.	Porból lettünk és porrá leszünk.
f.	Jesus turned the water into wine.	Jézus a vizet borrá változtatta.
5.	Mi tette Amerikát naggyá?	What made America great?
a.	Make your family happy.	Tegye boldoggá a családját.
b.	A good government wants to make its people rich.	A jó kormány gazdaggá akarja tenni a népét.
c.	What we do badly is sometimes hard to remedy.	Amit rosszul csinálunk, azt nehéz néha jóvá tenni.
d.	Did John adopt the idea?	János magáévá tette az ötletet?
e.	The cake is a little scorched.	Egy kissé megégett a torta.
f.	Cut this paper in two.	Vágja ketté ezt a papírt.
g.	The child decided to go out into the world.	A gyerek elhatározta, hogy világgá megy.
6.	Eredetileg orvos akart lenni.	Originally he wanted to be a doctor.
a.	The world is divided into two parts politically and economically.	Politikailag és gazdaságilag a világ két részre van osztva.
b.	The representatives voted unanimously for the budget proposal.	A képviselők egyhangúlag megszavazták a költségvetési tervezetet.
c.	The minister signed the order himself.	A miniszter sajátkezűleg írta alá a rendeletet.
d.	Peter built the house himself ("with his own hands").	Péter sajátkezűleg építette a házat.
e.	Apparently everything is in order.	Látszólag minden rendben van.
f.	If possible, come early.	Lehetőleg jöjjenek korán.

7. Mit tud például felhozni? — What can you give (bring up) as an example?

a. During the war many buildings served as hospitals. — A háború alatt sok épület kórházul szolgált.
b. Whom should I call (to help) if something goes wrong? — Ha valami baj van, kit hívjak segítségül?
c. The Hungarian Prime Minister entertained the foreign ambassadors in Budapest. — A magyar miniszterelnök vendégül látta a Budapesten levő külföldi követeket.
d. The newspapers reported that a new German-American trade agreement had been signed. — Az újságírók hírül adták, hogy egy új német-amerikai árucsere-forgalmi szerződést írtak alá.

III

1. Ez a kocsi kettőnké. — This car belongs to us both.

a. The house belongs to all of us. — A ház mindnyájunké.
b. The factory belongs to the three of them. — A gyár hármójuké.
c. The land belongs to the five of us. — A föld ötünké.
d. The money belongs to the four of them. — A pénz négyőjüké.
e. Is Alexander the oldest of the four of you? — Négyőtök közül Sándor a legöregebb?

2. Mindnyájukat üdvözlöm. — My greetings to all of them.

a. I'll give your regards to all three. — Mindhármójuknak át fogom adni az üdvözleteit.
b. We two already have seats. — Kettőnknek már van helye.
c. I'm expecting all of them. — Várom valamennyiüket.
d. I brought the food for the three of us. — Az ennivalót hármónknak hoztam.
e. They talked about both of you. — Mindkettőtökről beszéltek.

IV

1. Nem fogsz csalódni bennem. — You won't be disappointed in me.

a. Why don't you trust us? — Miért nem bízik meg bennünk?
b. I don't know what you see in them. — Nem tudom, hogy mit lát bennük.
c. I thought he was a nice fellow, but I was very disappointed in him. — Azt hittem, hogy rendes ember, de nagyot csalódtam benne.
d. I don't understand how you could trust them. — Nem értem, hogyan tudott megbízni bennük.
e. I found a friend in him. — Barátot találtam benne.

2. Elnök lett belőle. — He became president.

a. If it hadn't been for the war I would've become a doctor. — Ha nem jött volna közbe a háború, orvos lett volna belőlem.
b. I couldn't get a word out of them. — Egy szót sem tudtam kivenni belőlük.
c. This child doesn't study; he'll never amount to anything. — Ez a gyerek nem tanul, semmi sem lesz belőle.
d. What'll become of us? — Mi lesz velünk?

V

1. Nehéz az angol csapat ellen játszani. — It's difficult to play against the English team.

a. There's no remedy (medicine) against death. — Halál ellen nincs orvosság.
b. There were too many against us. — Nagyon sokan voltak ellenünk.
c. The newspapers wrote against the policy of the president. — Az újságok az elnök politikája ellen írtak.
d. Nothing can be done about (against) this. — Ez ellen nem lehet semmit tenni.
e. Are you also against me? — Maga is ellenem van?

2. Ki által tudta meg a hírt? — Through whom did you get the news?

a. I sent a letter through my friend. — Küldtem egy levelet a barátom által.
b. I learned through him that they want to transfer me to Budapest. — Általa tudtam meg, hogy Budapestre akarnak helyezni.
c. The sum paid by (through) us wasn't enough. — Az általunk fizetett összeg nem volt elég.
d. I heard about the accident through them. — Általuk hallottam a balesetről.

3. Az itteni helyzet iránt érdeklődnek. — They're interested in (about) conditions here.

a. The man was inquiring about the salary. — A férfi a fizetés iránt érdeklődött.
b. I'd like to ask when the train will arive. — Szeretnék érdeklődni aziránt, hogy mikor érkezik meg a vonat.
c. He was always friendly towards me. — Mindig jóakarattal volt irántam.
d. The police were inquiring about him. — A rendőrség érdeklődött iránta.
e. Nobody was inquiring about us. — Senki sem érdeklődött irántunk.

4. Az új intézkedések a nép javára válnak. — The new measures will be for the benefit of the people.

a. We'll benefit from the new method of production. — Az új termelési módszer javunkra válik.
b. The new school will be for the benefit of the village. — Az új iskola a falu javára fog szolgálni.
c. It's to their own benefit if the children are getting more training. — Csak a javukra válik, ha a gyerekek többet edzik magukat.
d. The bank didn't credit me with twenty dollars. — A bank nem írt javamra húsz dollárt.
e. Ferencváros won the soccer game 5 to 2. — A futballmeccs 5-2-re végződött a Ferencváros javára.

5. Helyette dolgozom. — I'm working in his place (instead of him).

a. They sent me to Bucharest instead of to Budapest. — Budapest helyett Bukarestbe küldtek.
b. I ordered fish instead of meat. — Hús helyett halat rendeltem.
c. I'm very busy; somebody else should go instead of me. — Sok dolgom van, valaki más menjen helyettem.
d. The Kovácses couldn't go to the theater, so we went in their place. — Kovácsék nem tudtak elmenni a színházba, így mi mentünk el helyettük.

6. A feleségem nélkül vagyok itt. — I'm here without my wife.

a. Go without me. — Menjen el nélkülem.
b. Without saying a word he did what I told him to. — Szó nélkül megcsinálta, amit mondtam.
c. We got there without any trouble. — Minden baj nélkül érkeztünk meg.
d. I don't know what I'd do without them. — Nem tudom, hogy mit csinálnék nélkülük.

7. Mondja utánam ezt a szót. — Say this word after me.

a. The Kovácses arrived after us. — Kovácsék utánunk érkeztek meg.
b. We went after them as far as Washington. — Washingtonig utánuk mentünk.
c. I go only according to the way I feel; I don't listen to anyone else. — Csak a magam feje után megyek, nem hallgatok másra.
d. I didn't believe that she was inquiring after him. — Nem hittem, hogy érdeklődik utána.

VI

1. Mindenki számára lesz jegy. / Mindenki részére lesz jegy. — There will be tickets for everybody.

   a. I won't be home to anybody. — Senki számára nem vagyok itthon.
   b. They built a hotel for the workers. — Építettek egy szállodát a munkások részére.
   c. I asked her to bring me a newspaper. — Megkértem, hogy hozzon egy újságot számomra.
   d. There's no place here for you. — Itt nincs hely részedre.
   e. The President is home only to the French ambassador. — Az elnök csak a francia nagykövet részére van otthon.

2. Kívülem nem megy senki. / Rajtam kívül nem megy senki. — Nobody else is going besides me.

   a. Nobody stayed after ten besides them. — Kívülük nem maradt senki tíz után.
   b. Nobody was in the building besides us. — Rajtunk kívül nem volt senki az épületben.
   c. I have nobody besides her. — Rajta kívül nincsen senkim.
   d. Who'll be there besides you? — Ki lesz még ott kívüled?

3. Mi végett jött Washingtonba? / Mi miatt jött Washingtonba? — Why did you come to Washington?

   a. I came in order to be able to meet you. — Avégett jöttem, hogy magával találkozhassam.
   b. People go to the mountains for rest. — Az emberek pihenés végett mennek a hegyekbe.
   c. He was called back from Budapest because of a girl. — Egy lány miatt hívták vissza Budapestről.
   d. What are we for in the world? — Mi végett vagyunk a világon?

4. Az elnök szerint nem lesz háború. / Az elnök véleménye szerint nem lesz háború. — According to the president there won't be any war.

   a. In my opinion that isn't quite certain. — Szerintem ez nem olyan biztos.
   b. According to them it's very good this way. — A véleményük szerint ez így van jól.
   c. In our opinion the boys are not incorrigible. — A véleményünk szerint a fiúk nem javíthatatlanok.
   d. According to him they are easily influenced. — Szerinte könnyen befolyásolhatók.

VII

A műsor szerint most költeményeket fognak szavalni.	According to the program they're going to recite poems now.
a. According to the treaty Hungary is increasing its shipments of grain.	A szerződés szerint Magyarország növeli a gabona szállítását.
b. By right he should be in jail.	Igazság szerint börtönben kellene lennie.
c. According to the new order they eased the issuing of passports.	Az új rendelet szerint megkönnyítették az útlevelek kiadását.
d. According to the budget proposals they diminished the budget (scope) of the Ministry of Heavy Industry.	A költségvetési tervezet szerint a Nehézipari Minisztérium kereteit csökkentették.

TRANSFORMATION DRILL

I

Instructor: Az apám abbahagyta a dohányzást.
Student: Az apám nem hagyta abba a dohányzást.

1. Az olasz és a jugoszláv kormány közötti tárgyalások abbamaradtak.	Az olasz és a jugoszláv kormány közötti tárgyalások nem maradtak abba.
2. A nagy esők miatt abbahagyták az út építését.	A nagy esők miatt nem hagyták abba az út építését.
3. Ezt az esetet az újságok agyonhallgatták.	Ezt az esetet az újságok nem hallgatták agyon.
4. Minden évben átszervezik a Kohó- és Gépipari Minisztériumot.	Minden évben nem szervezik át a Kohó- és Gépipari Minisztériumot.
5. Amikor Magyarországra repülünk Frankfurtban át kell szállnunk.	Amikor Magyarországra repülünk Frankfurtban nem kell átszállnunk.
6. Az elnök véleménye szerint át kell dolgozni az ötéves tervet.	Az elnök véleménye szerint nem kell átdolgozni az ötéves tervet.
7. A követ átadta a szót a külkereskedelmi minisztérium megbízottjának.	A követ nem adta át a szót a külkereskedelmi minisztérium megbízottjának.
8. Molnár a költségvetési tervezeten dolgozik: erősen be van fogva.	Molnár a költségvetési tervezeten dolgozik: nincsen erősen befogva.
9. Fehér beállította a dolgot úgy, mintha az én javamra szolgált volna.	Fehér nem állította be a dolgot úgy, mintha az én javamra szolgált volna.
10. A titkárnő bejelentette a francia követet a miniszternek.	A titkárnő nem jelentette be a francia követet a miniszternek.
11. Befektettem az összes pénzemet ebbe az üzletbe.	Nem fektettem be az összes pénzemet ebbe az üzletbe.
12. A küldöttség vezetőjének be kellett számolnia sajtóértekezleten az útjukról.	A küldöttség vezetőjének nem kellett beszámolnia sajtóértekezleten az útjukról.
13. Tóth benézett hozzánk tegnap este.	Tóth nem nézett be hozzánk tegnap este.
14. Ez az ember beleszeret minden nőbe.	Ez az ember nem szeret bele minden nőbe.
15. A Honvédelmi Minisztérium beleegyezett abba, hogy a katonaságot vegyék igénybe a termés betakarítására.	A Honvédelmi Minisztérium nem egyezett bele abba, hogy a katonaságot vegyék igénybe a termés betakarítására.

16. Mindenki bele tudja élni magát más ember helyzetébe.
Nem mindenki tudja beleélni magát más ember helyzetébe.

17. A legjobb barátom a második világháborúban elesett.
A legjobb barátom nem a második világháborúban esett el.

18. A miniszter elhallgatta, hogy az ipari termelés csökkent az utolsó években.
A miniszter nem hallgatta el, hogy az ipari termelés csökkent az utolsó években.

19. A Magyar Tudományos Akadémián az előadás ma este elmarad.
A Magyar Tudományos Akadémián az előadás ma este nem marad el.

20. Az általános iskolákban a beiratkozottak száma eléri a másfél milliót.
Az általános iskolákban a beiratkozottak száma nem éri el a másfél milliót.

21. Az elnök elismerte, hogy sok a tennivaló ezen a téren.
Az elnök nem ismerte el, hogy sok a tennivaló ezen a téren.

22. A miniszterelnöknek ellen kell jegyeznie a pénzügyminiszter új rendelkezéseit a devizával kapcsolatban.
A miniszterelnöknek nem kell ellenjegyeznie a pénzügyminiszter új rendelkezéseit a devizával kapcsolatban.

23. A finnek a háború alatt ellen tudtak állni a német túlerőnek.
A finnek a háború alatt nem tudtak ellenállni a német túlerőnek.

24. A Művelődésügyi Minisztérium ellenőrzi a fiatalság nevelését.
A Művelődésügyi Minisztérium nem őrzi ellen a fiatalság nevelését.

25. Nagyon felfújták az újságok Kongó belpolitikai helyzetét.
Nem nagyon fújták fel az újságok Kongó belpolitikai helyzetét.

26. A külföldi látogatók a Budapesti Nemzetközi Vásáron felkeresték a lengyel pavilont.
A külföldi látogatók a Budapesti Nemzetközi Vásáron nem keresték fel a lengyel pavilont.

27. A vásáron felhívták a látogatók figyelmét a szerszámgépekre és a textilgyári berendezésekre.
A vásáron nem hívták fel a látogatók figyelmét a szerszámgépekre és a textilgyári berendezésekre.

28. A Magyarországon készült gépek felvehetik a versenyt a legismertebb világcégek gépeivel.
A Magyarországon készült gépek nem vehetik fel a versenyt a legismertebb világcégek gépeivel.

29. Fel akarnak állítani egy új kultúrközpontot.
Nem akarnak felállítani egy új kultúrközpontot.

30. A háziúr felmondta a lakásomat január elsejére.
A háziúr nem mondta fel a lakásomat január elsejére.

31. A szovjet-amerikai árucsere forgalmi tárgyalások félbemaradtak.
A szovjet-amerikai árucsere-forgalmi tárgyalások nem maradtak félbe.

32. A költségvetési tervezet előirányoz 500 millió forintot a szövetkezetek fejlesztésére.
A költségvetési tervezet nem irányoz elő 500 millió forintot a szövetkezetek fejlesztésére.

33. Elő kell készítenem az értekezletre a szükséges iratokat.
Nem kell előkészítenem az értekezletre a szükséges iratokat.

34. Fennmaradtak a régi népszokások?
Nem maradtak fenn a régi népszokások?

35. Az államnak fenn kell tartania a színházakat.
Az államnak nem kell fenntartania a színházakat.

36. Holnap felül fogják bírálni a munkateljesítményeket a szövetkezetekben.
Holnap nem fogják felülbírálni a munkateljesítményeket a szövetkezetekben.

37. Kovács mindent félremagyaráz.
Kovács nem mindent magyaráz félre.

38. Fekete hozzáadta a lányát Tóthoz.
Fekete nem adta hozzá a lányát Tóthoz.

39. A külügyminiszter beszédében kiemelte fontosságát a magyar-osztrák baráti szerződésnek.
A külügyminiszter beszédében nem emelte ki fontosságát a magyar-osztrák baráti szerződésnek.

40. Éva kijön a fizetéséből.
Éva nem jön ki a fizetéséből.

41. Fehér mellett kitartottak a barátai.
Fehér mellett nem tartottak ki a barátai.

42. Körülírta pontosan, hogy milyen házat akar venni.
Nem írta körül pontosan, hogy milyen házat akar venni.

43. A gyár igazgatója körül akart vezetni a gyárban.
A gyár igazgatója nem akart körülvezetni a gyárban.

44.	Ha közbejött volna a háború, sebész lettem volna.	Ha nem jött volna közbe a háború, sebész lettem volna.
45.	Leégett a tegnapi lóversenyen?	Nem égett le a tegnapi lóversenyen?
46.	A szerződés az év végén lejár.	A szerződés az év végén nem jár le.
47.	A földművelésügyi miniszter leköszönt az állásáról.	A földművelésügyi miniszter nem köszönt le az állásáról.
48.	A jövő évi gabona termést a francia kormány le akarja kötni.	A jövő évi gabona termést a francia kormány nem akarja lekötni.
49.	A reggeli hírekben hallottam, hogy a kormány lemondott.	A reggeli hírekben hallottam, hogy a kormány nem mondott le.
50.	A beszélgetések meggyőztek minket arról, hogy a világszervezet tagjai érdeklődnek a magyar ügy iránt.	A beszélgetések nem győztek meg minket arról, hogy a világszervezet tagjai érdeklődnek a magyar ügy iránt.
51.	Megérjük, hogy az emberek eljutnak a holdba?	Nem érjük meg, hogy az emberek eljutnak a holdba?
52.	Meg akarják most beszélni, hogy hova mennek kirándulni.	Nem akarják most megbeszélni, hogy hova mennek kirándulni.
53.	Reggel kilenckor nekikezd a munkának.	Reggel kilenckor nem kezd neki a munkának.
54.	Ferenc és én neki akartunk fogni a probléma megoldásának.	Ferenc és én nem akartunk nekifogni a probléma megoldásának.
55.	A magyar és a francia ökölvívók összemérték az erejüket.	A magyar és a francia ökölvívók nem mérték össze az erejüket.
56.	Máriát a barátnője rávette, hogy menjenek New Yorkba.	Máriát nem a barátnője vette rá, hogy menjenek New Yorkba.
57.	A felesége rá akarta beszélni, hogy utazzanak külföldre.	A felesége nem akarta rábeszélni, hogy utazzanak külföldre.
58.	Kovács ráfizetett az üzletre.	Kovács nem fizetett rá az üzletre.
59.	A barátja ráadta a fejét az ivásra.	A barátja nem adta rá a fejét az ivásra.
60.	A rendőrség rajtakapta a rablókat.	A rendőrség nem kapta rajta a rablókat.
61.	A problémák megoldása tovább fog tartani, mint ahogy gondolják.	A problémák megoldása nem fog tovább tartani, mint ahogy gondolják.
62.	Ebben az évben az ipar túlteljesítette a kitűzött tervet.	Ebben az évben az ipar nem teljesítette túl a kitűzött tervet.
63.	A miniszter véleménye szerint már túljutottak a bajokon.	A miniszter véleménye szerint még nem jutottak túl a bajokon.
64.	Utána kellett járnom, hogy megkapjam az utazáshoz szükséges okmányokat.	Nem kellett utánajárnom, hogy megkapjam az utazáshoz szükséges okmányokat.
65.	Utána kellene nézni, hogy miért nem válaszoltak még a belügyminisztériumból?	Nem kellene utánanézni, hogy miért nem válaszoltak még a belügyminisztériumból?
66.	Feketének végig kellett vezetnie a gyárban a látogatókat.	Feketének nem kellett végigvezetnie a gyárban a látógatókat.
67.	Végignézte a teniszversenyt?	Nem nézte végig a teniszversenyt?
68.	Amikor hazaérek, végigfekszem az ágyon.	Amikor hazaérek, nem fekszem végig az ágyon.
69.	A mezőgazdasági termelés a múlt évben visszaesett.	A mezőgazdasági termelés a múlt évben nem esett vissza.
70.	Ez az ember visszaél a hivatalos hatalmával.	Ez az ember nem él vissza a hivatalos hatalmával.

II

A

Instructor: Szeretem a kirakatokat nézni.
Student: Szeretem a kirakatokat nézegetni.

1.	Kovácsék sokat utaznak külföldön.	Kovácsék sokat utazgatnak külföldön.
2.	János minden óra után beszél a tanárjával.	János minden óra után beszélget a tanárjával.
3.	Este van, hívom a gyerekeket lefeküdni.	Este van, hívogatom a gyerekeket lefeküdni.
4.	Most már kezdünk magyarul olvasni.	Most már kezdünk magyarul olvasgatni.
5.	Éva az üzletben ruhákat próbál.	Éva az üzletben ruhákat próbálgat.
6.	A gyerek az asztal mellett ül és rajzol.	A gyerek az asztal mellett ül és rajzolgat.
7.	Esténként virágokat öntözünk a kertben.	Esténként virágokat öntözgetünk a kertben.
8.	A városban órák hosszat sétálok.	A városban órák hosszat sétálgatok.
9.	Ez az ember túl sokat magyaráz.	Ez az ember túl sokat magyarázgat.
10.	A férfiak lassan isszák a jó magyar bort.	A férfiak lassan iszogatják a jó magyar bort.
11.	Fekete virágokat fest.	Fekete virágokat festeget.
12.	Fehérné számolja, hogy megveheti-e az új ruhát magának.	Fehérné számolgatja, hogy megveheti-e az új ruhát magának.
13.	A feleségem mindig kicseréli a ruhákat, amit vesz.	A feleségem mindig cserélgeti a ruhákat, amit vesz.
14.	Sokat kell javítani a kocsit.	Sokat kell javítgatni a kocsit.
15.	Péter mindig ír Máriának.	Péter mindig írogat Máriának.

B

Instructor: A gyerekek az iskola előtt állnak.
Student: A gyerekek az iskola előtt álldogálnak.

1.	A fiú egész nap a kertben szalad.	A fiú egész nap a kertben szaladgál.
2.	Öreg asszonyok szeretnek a napon ülni.	Öreg asszonyok szeretnek a napon üldögélni.
3.	A férfi fáradt volt, így lassan ment.	A férfi fáradt volt, így lassan mendegélt.
4.	Kovácsék vettek egy házat Floridában és most ott élnek.	Kovácsék vettek egy házat Floridában és most ott éldegélnek.
5.	Tegnap reggeltől-estig a városban jártam.	Tegnap reggeltől-estig a városban járkáltam.
6.	A fiúk a csónakból a vízbe ugranak.	A fiúk a csónakból a vízbe ugrálnak.
7.	Maga minden össze-vissza ír.	Maga mindent össze-vissza írkál.
8.	A kisbaba a földön mászik.	A kisbaba a földön mászkál.

III

A

Instructor: Jöjjön el a családjával.
Student: Jöjjön el családostul.

1.	Kovács elutazott a gyerekeivel.	Kovács elutazott gyerekestül.
2.	Éva Párizsba ment, a kutyáját is elvitte.	Éva Párizsba ment kutyástul.
3.	Péter tegnap elindult és mindent elvitt.	Péter tegnap elindult mindenestül.
4.	A ruha rajta volt, úgy ugrott a folyóba.	A folyóba ugrott ruhástul.

5. A diplomáciai testület tagjai ott voltak a feleségükkel.
6. A nagynéném megérkezett; a kutyáját és a macskáját is magával hozta.

A diplomáciai testület tagjai ott voltak feleségestül.
A nagynéném megérkezett kutyástul, macskástul.

B

Instructor: Fekete mint újságíró ment külföldre.
Student: Fekete újságíróként ment külföldre.

1. József mint egyszerű munkás dolgozik a gyárban.
2. Ma érkezett hazánkba Finnország elnöke, mint a magyar kormány vendége.
3. A napokban mint tolmács vettem részt egy külföldi cégekkel való tárgyaláson.
4. Mint barát jöttem, ne fogadjanak úgy, mint ellenséget.
5. István, mint a kereskedelmi küldöttség vezetője, előre utazott Londonba.

József egyszerű munkásként dolgozik a gyárban.
Ma érkezett hazánkba Finnország elnöke a magyar kormány vendégeként.
A napokban tolmácsként vettem részt egy külföldi cégekkel való tárgyaláson.
Barátként jöttem, ne fogadjanak ellenségként.
István a kereskedelmi küldöttség vezetőjeként előre utazott Londonba.

IV

A

Instructor: Barátot találtam magában.
Student: Barátot találtam benne.

1. Nem fog csalódni Kovácsékban.
2. Megbízik a lányban?
3. Tévedtem a szomszédaimban.
4. Biztos maga abban?
5. Barátot keresett a férfiben.
6. Levelet kaptam, jó hír volt a levélben.

Nem fog csalódni bennük.
Megbízik benne?
Tévedtem bennük.
Biztos maga benne?
Barátot keresett benne.
Levelet kaptam, jó hír volt benne.

B

Instructor: Elviszlek titeket is.
Student: Elviszlek benneteket is.

1. János megkérdezett minket.
2. Mária meg fog várni titeket.
3. A követ meghívott minket is.
4. A tanár keresett minket.
5. Szeretlek titeket.
6. Ti is szerettek minket?
7. Az orvos megvizsgál titeket.
8. Az apám nagyon segített minket.
9. Nem láttalak titeket az operában.
10. Az ügyvivő hozott titeket is?

János megkérdezett bennünket.
Mária meg fog várni benneteket.
A követ meghívott bennünket is.
A tanár keresett bennünket.
Szeretlek benneteket.
Ti is szerettek bennünket?
Az orvos megvizsgál benneteket.
Az apám nagyon segített bennünket.
Nem láttalak benneteket az operában.
Az ügyvivő hozott benneteket is?

V

Instructor: A gyerekek nélkül vagyok itt.
Student: A gyerekekkel vagyok itt.

1.	Nélkülünk mentek New Yorkba.	Velünk mentek New Yorkba.
2.	Nem tudok semmit sem csinálni az ember nélkül.	Nem tudok semmit sem csinálni az emberrel.
3.	Nélkülem pont tízen lesznek.	Velem pont tízen lesznek.
4.	Nem tudom nélküle megtanulni a leckét.	Nem tudom vele megtanulni a leckét.
5.	Nélkülük utaztunk Londonba.	Velük utaztunk Londonba.

VI

A

Instructor: Az anyám számára vettem.
Student: Az anyám részére vettem.

1.	Jött levél számomra?	Jött levél részemre?
2.	Mindenki számára van elég hely.	Mindenki részére van elég hely.
3.	Számodra nincs más út.	Részedre nincs más út.
4.	Nem volt semmi számunkra.	Nem volt semmi részünkre.
5.	Tudok jegyet szerezni a maga számára is.	Tudok jegyet szerezni a maga részére is.
6.	Hoztam ennivalót az ŏszámukra is.	Hoztam ennivalót az ŏrészükre is.

B

Instructor: A postás levelet hozott nekem.
Student: A postás levelet hozott számomra.

1.	Vettem egy kabátot a feleségemnek.	Vettem egy kabátot a feleségem részére.
2.	Kaptam jegyeket maguknak is.	Kaptam jegyeket maguk részére is.
3.	Nem jött semmi sem neked.	Nem jött semmi sem számodra.
4.	Virágot hoztam az anyámnak.	Virágot hoztam az anyám számára.
5.	Az orvos felírt egy orvosságot magának.	Az orvos felírt egy orvosságot a maga részére.

C

Instructor: Rajtam kívül nincsen senkije.
Student: Kívülem nincsen senkije.

1.	Rajtunk kívül senki sem lakik még a házban.	Kívülünk senki sem lakik még a házban.
2.	Rajta kívül még senki sem fizetett.	Kívüle még senki sem fizetett.
3.	Rajtuk kívül nem jött senki.	Kívülük nem jött senki.
4.	Rajtam kívül nincs senkinél pénz.	Kívülem nincs senkinél pénz.
5.	Ki lesz még ott rajtad kívül?	Ki lesz még ott kívüled?

D

Instructor: A lány végett jár oda.
Student: A lány miatt jár oda.

1.	A fiú a pénz végett jött.	A fiú a pénz miatt jött.
2.	A barátom végett utazom New Yorkba.	A barátom miatt utazom New Yorkba.
3.	Énvégettem ne jöjjön ide.	Énmiattam ne jöjjön ide.
4.	Ővégette vettem meg a házat.	Őmiatta vettem meg a házat.
5.	Az ember nem volt ott, aki végett mentem.	Az ember nem volt ott, aki miatt mentem.

VII

Instructor: A tanár magyarul tanítja a diákot.
Student: A diák magyarul tanul.

1.	Az orvos meggyógyítja a beteget.	A beteg meggyógyul.
2.	Az asszony már készíti az ebédet.	Az ebéd már készül.
3.	A lányok mindig szépítik magukat.	A lányok mindig szépülnek.
4.	A vezető lelassítja az autót.	Az autó lelassul.
5.	A nap lebarnítja a gyereket.	A gyerek lebarnul.
6.	A mosónő kifehéríti a ruhát.	A ruha kifehérül.
7.	Az országházát a múlt század végén építették.	Az országház a múlt század végén épült.
8.	A három várost 1872-ben egyesítették.	A három város 1872-ben egyesült.

TRANSLATION DRILL

1.	The highest executive bodies of the Hungarian state administration are the ministries.	A magyar államigazgatás felső irányító szervei a minisztériumok.
2.	The highest body in the state administration is the council of ministers, where the ministers make decisions concerning the affairs of the country.	A legfőbb államigazgatási szerv a minisztertanács, ahol a miniszterek határoznak az ország ügyeiben.
3.	Since in Hungary everything belongs to the state, the state directs everything through a central administration.	Mivel Magyarországon minden az állam tulajdonában van, az állam irányít központilag mindent.
4.	The ministries issue orders which are executed by the companies attached to them.	A minisztériumok rendeleteket adnak ki, amelyeket az alájuk tartozó vállalatok végrehajtanak.
5.	The Ministry of Finance prepares the budget of the country every year and supervises the work of the banks.	A pénzügyminisztérium minden évben elkészíti az ország költségvetését és ellenőrzi a bankok munkáját.
6.	The Hungarian National Bank and the Investment Bank give money to the enterprises for construction and operation.	A Magyar Nemzeti Bank és a Beruházási Bank adja a pénzt a vállalatoknak működésükhöz és az építkezéseikhez.
7.	When a foreign trade company purchases abroad, the Foreign Exchange Department of the National Bank pays the foreign currency to the seller.	Amikor egy külkereskedelmi vállalat külöldön vásárol, a Nemzeti Bank Devizaigazgatósága fizeti ki a devizát az eladónak.
8.	A ministry or a company can't have foreign currency, since that is a state monopoly.	Minisztériumnak vagy vállalatnak nem lehet devizája, mert az állami monopolium.
9.	Under the five-year plan, the state wants to increase the production of steel (iron) mills and machine factories.	Az ötéves tervben az állam növelni akarja a vas- és gépgyárak termelését.
10.	The Ministry of Foundries and Machine Industries wants to make larger investments this year.	A Kohó- és Gépipari Minisztérium ebben az évben nagyobb beruházásokat akar végezni.

11. In practice this means that they intend to build new factories and foundries next to the Danube, where transportation is cheaper.
Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy új gyárakat és kohókat akarnak építeni a Duna mellett, ahol olcsóbb a szállítás.

12. One of the section chiefs of the Ministry inquired at the Ministry of Construction about whether there was sufficient trained manpower in the construction industry.
A minisztérium egyik osztályvezetője érdeklődött az Építésügyi Minisztériumnál aziránt, hogy van-e elég képzett munkaerő az építőiparban.

13. The construction industry needs the help of the Ministry of Labor in any case.
Az építőiparnak mindenképpen szüksége van a Munkaügyi Minisztérium segítségére.

14. Each enterprise prepares the production plan which they afterwards send to the ministries.
A vállalatok egyenként készítik el a termelési tervet, amit azután megküldenek a minisztériumoknak.

15. Most of the factories send a monthly report about production to the higher organs of government.
A legtöbb gyár havonta jelentést küld a felsőbb szerveknek a termelésről.

16. The state farms and farmer's co-operatives send their reports to the Ministry of Agriculture.
Az állami gazdaságok és termelőszövetkezetek a Földművelésügyi Minisztériumnak küldik a jelentéseiket.

17. The Ministry of Defense receives a lot of money every year out of the budget for the building of military airfields.
A Honvédelmi Minisztérium évente sok pénzt kap a költségvetésből katonai repülőterek építésére.

18. The Ministry of Light Industry buys machines through a foreign trade company from western countries.
A Könnyűipari Minisztérium gépeket vásároltat nyugati országokból egy külkereskedelmi vállalat által.

19. The Ministry of Foreign Trade wants to increase the export of grain to Western Europe.
A Külkereskedelmi Minisztérium növelni akarja az exportot gabonából Nyugat-Európába.

20. The Ministry of Domestic Trade directs the work of the various business enterprises and department stores in the country.
A különböző üzletek és áruházak munkáját az országban a Belkereskedelmi Minisztérium irányítja.

21. The textile factories manufacture many items of clothing each year for foreign as well as domestic trade.
A textilgyárak minden évben sok ruhát gyártanak úgy a külkereskedelem, mint a belkereskedelem számára.

22. The Council of Ministers issued a decree to supply agriculture with machinery.
A Minisztertanács rendeletet hozott a mezőgazdaság gépekkel való ellátására.

23. The factories belonging to the Ministry of Heavy Industry manufacture a lot of machinery each year for agriculture.
A Nehézipari Minisztérium alá tartozó gyárak évente sok gépet gyártanak a mezőgazdaság részére.

24. From the factories, many skilled workers go to work on the state farms every year.
A gyárakból évente sok képzett munkaerő megy dolgozni az állami gazdaságokba.

25. The Ministry of Health supervises the work of doctors, sanatoriums and the hospitals.
Az Egészségügyi Minisztérium ellenőrzi az orvosok, szanatóriumok és kórházak munkáját.

26.	The Ministry of Cultural Affairs has ordered that more medical students should be admitted to medical schools next year.	A Művelődésügyi Minisztérium úgy rendelkezett, hogy a jövő évben több orvostanhallgatót vegyenek fel az orvosi egyetemekre.
27.	The schools and the universities, and the theaters and cultural centers are under the direction of the Ministry of Cultural Affairs.	Az iskolák és egyetemek, a színházak és a kultúrotthonok a Művelődésügyi Minisztérium irányítása alatt állnak.
28.	The Ministry of Foreign Affairs has a special school for diplomats.	A külügyminisztériumnak külön iskolája van a diplomaták részére.
29.	The work of the police department is centrally directed by the Ministry of the Interior.	A rendőrség munkáját a Belügyminisztérium központilag irányítja.
30.	In Hungary, the police issue passports.	Magyarországon az útleveleket a rendőrség adja ki.
31.	Another duty of the police is to supervise traffic and order.	Egy másik feladata a rendőrségnek a közlekedést és a rendet ellenőrizni.
32.	Those whom the police arrest are turned over to the court for trial.	Azokat, akiket a rendőrség letartóztat átadja a bíróságnak tárgyalás végett.
33.	The Ministry of Justice supervises the work of the courts.	Az Igazságügyminisztérium ellenőrzi a bíróságok munkáját.
34.	The Council of Ministers makes decisions on the development of industry and commerce.	A Minisztertanács hozza a határozatokat az ipar és a kereskedelem fejlesztésére.
35.	As the highest body of the state administration, the Council of Ministers holds a meeting every month or two.	Mint az államigazgatás legfőbb szerve, a Minisztertanács havonként vagy kéthavonként tart ülést.
36.	The state administration plays an important role everywhere in the life of the people.	Az államigazgatás mindenhol fontos szerepet játszik az emberek életében.

RESPONSE DRILL

1. Min vett részt Anderson úr a múlt héten?
2. Milyen minőségben volt ott?
3. Zártkörű vagy nyilvános volt az értekezlet?
4. Miről tárgyaltak az értekezleten?
5. Hova kell terjeszteni a költségvetést jóváhagyás végett?
6. Volt a költségvetésben lényeges változás az előző évihez viszonyítva?
7. Melyik tárca kereteit növelték?
8. Mit akarnak csinálni az életszínvonal emelésére?
9. Melyik tárca költségvetését csökkentették?
10. Melyik tárca hatáskörébe tartozik az oktatás és a kulturális élet irányítása?
11. Mit hallott Anderson úr a Földművelésügyi Minisztériumról?
12. Miért vannak nehézségek a mezőgazdaság megszervezésével?
13. A múlt nyáron kiket kellett igénybe venni a termés betakarítására?
14. Mit fog kibocsátani a Munkaügyi Minisztérium?
15. Miért tartja fontosnak a kormány, hogy az államigazgatási szervek együttműködjenek?
16. Megvan az együttműködés a minisztériumok között?
17. Mit akar a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium csinálni?

18. Miért időszerű a repülő és vasúti hálózat kibővítése?
19. Mit jelent a turista-forgalom az országnak?
20. Melyik szerv adja ki az útleveleket Magyarországon?
21. Mi Magyarország államformája?
22. Mi Magyarországon a legfelső államhatalmi szerv?
23. Hány évi időtartamra választják az országgyűlést?
24. Mi az országgyűlés feladatköre?
25. Ha az országgyűlés nem ülésezik, ki gyakorolja az országgyűlés jogkörét?
26. Mi az államigazgatás legfelsőbb szerve?
27. Milyen gyakran tart ülést a minisztertanács?
28. Milyen ügyekben hoz határozatokat a minisztertanács?
29. Vannak magánvállalatok Magyarországon?
30. Mi a Pénzügyminisztérium feladatköre?
31. Ki szedi be az adót magánszemélyektől és vállalatoktól?
32. Lehet Magyarországon minisztériumnak vagy vállalatnak devizája?
33. Melyik minisztériumhoz tartoznak az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek?
34. Mi a munkaköre az Egészségügyi Minisztériumnak?
35. Milyen szervek tartoznak az Igazságügyminisztérium alá?
36. Milyen szervek gyakorolják az igazságszolgáltatást Magyarországon?
37. Melyek az államhatalom helyi szervei?
38. Melyik minisztérium alá tartozik a rendőrség?
39. Mi a rendőrség feladatköre?
40. Melyik minisztérium irányítása alatt állnak a színházak, kultúrotthonok, iskolák, egyetemek, televízió- és rádióállomások?

CONVERSATION PRACTICE

1

A: Miről tárgyalt tegnap a minisztertanács?

B: A költségvetési tervezetet vitatták meg.
A: Van lényeges változás az előző évihez viszonyítva?
B: Az Építésügyi Minisztérium kereteit növelték új lakások építése végett.
A: Erre bizony nagy szükség van!
B: Több könnyűipari vállalatot is akarnak létesíteni az életszínvonal emelése miatt.
A: Milyen gyárakat akarnak építeni?
B: Textil-, ruha- és bútorgyárakat. Ezek úgy a külkereskedelem, mint a belkereskedelem számára fognak dolgozni.

2

A: Az értekezleten szóban volt az ország repülőhálózatának kibővítése is.
B: A véleményem szerint nagyon aktuális lenne. Sok turista jön az országba, akik szeretnének mindenhova elmenni és mindent megnézni.
A: Amióta megkönnyítették az útlevelek kiadását úgy hallom, innen is sokan utaznak külföldre.
B: Igen, s mindenki repülni szeretne. Sok időt megspórol az ember, ha repülhet.
A: Vajon még mindig sokat kell szaladgálni az útlevél megszerzéséért?
B: Ha a szükséges okmányok megvannak, akkor elég hamar megadják az útlevelet.

3

A: Olvastam valahol, hogy a Földmővelésügyi Minisztériumnak sok baja van a termelőszövetkezetekkel.
B: Ezt én is hallottam. Azt mondják részben azért, mert géphiány van a szövetkezetekben.
A: De hiszen a minisztertanács rendeletet hozott a mezőgazdaság gépekkel való ellátására!
B: Ez igaz, de még mindig nem tudták teljesíteni a kitűzött tervet.
A: Azt hiszem, munkaerő problémák is vannak a termelőszövetkezetekben.
B: Bizony vannak. A fiatalság szívesebben megy gyárakba dolgozni, ahol jobban fizetik őket.
A: Mit csinálnak, amikor a gabonát kell betakarítani és nincs elég földmunkás?
B: A Honvédelmi Minisztériumtól kérnek segítséget. A minisztérium kirendeli a katonaságot az aratáshoz.

4

A: Hallottam, hogy új iskolákat akarnak létesíteni!
B: Igen. A minisztertanács úgy határozott, hogy több szakemberre van szükség.
A: Orvosokból és mérnökökből bizony nagy hiány van az országban!
B: A Művelődésügyi Minisztérium már ki is adta a rendeletet, hogy az ősszel több mérnök- és orvostanhallgatót vegyenek fel az egyetemekre.
A: Úgy hallom, hogy tanár sincs elég!
B: Próbálnak több tanárt is nevelni, de az ifjúság szívesebben megy orvosi vagy mérnöki pályára, mert nagyobb jövőt lát benne.
A: Nehéz probléma. De ha felemelnék a tanárok fizetését, talán oda is több embert vonzanának.
B: Gondolom előbb vagy utóbb fel *fogják emelni*.

NARRATIVE

Kivonatok a Magyar Népköztársaság alkotmányából.

Magyarország államformája Népköztársaság.

A Magyar Népköztársaság legfelső államhatalmi szerve az országgyűlés. Az országgyűlés:

1) törvényeket alkot,
2) meghatározza az állami költségvetést,
3) megállapítja a népgazdasági tervet,
4) megválasztja a Népköztársaság Elnöki Tanácsát,
5) megválasztja a minisztertanácsot,
6) minisztériumokat létesít és szüntet meg, illetőleg megváltoztathatja az egyes minisztériumok feladatkörét,
7) dönt a hadüzenet és a békekötés kérdésében,
8) közkegyelmet gyakorol.

Az országgyűlést négy évi időtartamra választják. Az országgyűlés évenként legalább kétszer ül össze rendes ülésszakra.

Az országgyűlés első ülésén tagjai közül megválasztja a Népköztársaság Elnöki Tanácsát. Ha az országgyűlés nem ülésezik, az országgyűlés jogkörét a Népköztársaság Elnöki Tanácsa gyakorolja.

Az államigazgatás legfelsőbb szerve a Magyar Népköztársaság minisztertanácsa.

A Magyar Népköztársaság területe megyékre, járásokra, városokra és községekre oszlik. Az államhatalom helyi szervei a megyei tanács, a járási tanács, a városi tanács, a községi tanács és a városi kerületi tanács.

A Magyar Népköztársaságban az igazságszolgáltatást a Magyar Népköztársaság Legfelsőbb Bírósága, a felsőbíróságok, a megyei bíróságok és a járásbíróságok gyakorolják.

A törvényesség betartása felett a Magyar Népköztársaság legfőbb ügyésze őrködik.

- -

Magyarországon az államigazgatási szervek nagyobb szerepet játszanak az ország életében, mint a nyugati országokéban. Mivel az országban minden központi irányítással történik, az állam szervei döntenek fontos kérdésekben és ellenőrzik a tervek végrehajtását.

A legmagasabb szerv az országban a Kommunista Párt. A pártközpontban határoznak az ország sorsáról s arról, hogy Magyarország milyen politikát folytasson más államokkal szemben.

A párt a határozatait a minisztertanács által hajtja végre, amely az alája tartozó minisztériumoknak a legfőbb irányító szerve.

A minisztériumok azután utasítják az alájuk tartozó vállalatokat a különböző tervek végrehajtására. Mivel Magyarországon magánvállalatok nincsenek, az állami vállalatokat a minisztériumok irányítják. Havonta minden vállalatnak jelentést kell küldenie a minisztériumának a működéséről és a kitűzött terv teljesítéséről.

Az államigazgatás legalsóbb szervei a megyei, járási, városi és községi tanács. Ezeknek a tanácsoknak különböző osztályaik vannak, melyek felelősek a megye, járás, város, illetőleg a község területének irányításáért. Egyik legfontosabb osztályuk a pénzügyi osztály, amely adóügyekkel foglalkozik. Ez az osztály a pénzügyminisztérium rendelkezései alapján szedi be az adót magánszemélyektől és vállalatoktól. A gazdasági osztály intézi a tanács területének fejlesztését és a gazdasági élet ellenőrzését.

kivonat, -ja	excerpt
köztársaság, -a	republic
alkotmány	constitution
államforma	form of government
alkotni	to create
törvényt alkot (hoz)	legislate, enact a law
meghatározni	to decide upon
megállapítani	to establish, conclude, state
megszüntetni	to abolish, terminate
illetőleg	respectively
feladatkör, -ök, -e	sphere of duties
dönteni	decide, rule
hadüzenet, -e, -je	declaration of war
békekötés	conclusion of peace
közkegyelem, -kegyelmet, -kegyelme	amnesty
időtartam, -a	length of time, period
ülésszak, -a, -ja	session, term
jogkör, -ök, -e	jurisdiction
gyakorolni	to exercise, enforce
megye	county

járás	district
község, -e	village, community
oszlik	divided into
helyi	local
igazságszolgáltatás	judicial power
felett	over, above
mivel	because, as, since
végrehajtás	execution, carrying out, enforcement
sors	fate, destiny
által	by means of, by way of, through
utasítani	to order, command, tell
magánvállalat, -a	private enterprise, firm, company
felelős (valamiért)	responsible
adó	tax
foglalkozni	to engage in, deal with, be occupied with (something)
beszedni	to collect
magánszemély	private person, individual
intézni	to manage, conduct, direct
fejlesztés	development

MAGYARORSZÁG GAZDASÁGI ÉLETE

Basic Sentences

BENEDEK

Hello, Mr. Smith! I haven't seen you for weeks. Where are you spending your time nowadays?

Jó napot, Smith úr! Hetek óta nem láttam. Hol tölti az idejét mostanában?

busy — elfoglalt

SMITH

Greetings, Mr. Benedek! We really haven't met for a long time. But you know, I've been very busy lately.

Üdvözlöm, Benedek úr. Valóban régen nem találkoztunk. De az utóbbi időben nagyon el vagyok foglalva.

to study — tanulmányozni
to obtain, acquire — szert tenni

BENEDEK

I've heard that you're studying the economic life of Hungary. Have you succeeded in obtaining appropriate books?

Hallottam, hogy Magyarország gazdasági életét tanulmányozza. Sikerült szert tennie megfelelő könyvekre?

useful — hasznos
concerning, regarding — vonatkozó

SMITH

I've found many useful and appropriate books in the library on this subject. Besides, I use every opportunity to discuss these things.

A könyvtárban sok hasznos, erre vonatkozó könyvet találtam. Azonkívül minden alkalmat felhasználok, hogy elbeszélgessek ezekről a kérdésekről.

root — gyökér, gyökeret, gyökere
fundamental, radical — gyökeres

BENEDEK

Have you already read about the fundamental changes that have taken place in the economic life of Hungary since the war?

Olvasott már arról, hogy milyen gyökeres változások történtek a magyar gazdasági életben a háború után?

reconstruction, rebuilding — újjáépítés
nationalization — államosítás
private property, ownership — magántulajdon
at present, for the time being — jelenleg

SMITH

Yes, indeed. I've read about the country's nationalization and the reconstruction of its industries. But tell me, what's the current situation in the nation concerning private property?

Hogyne! Olvastam az ország újjáépítéséről és az államosításokról. De mondja, hogy áll a magántulajdon kérdése jelenleg az országban?

merely, only — csupán
means of production, capital goods — termelőeszköz, -ök
besides, moreover, furthermore — továbbá
object, article, thing — tárgy, -at
surpass, exceed — meghalad

BENEDEK

Well, neither the means of production, nor goods exceeding the needs of the individual can be privately owned.

Csupán a termelőeszközök nem lehetnek magántulajdonban, továbbá azok a tárgyak, melyek meghaladják az egyén szükségleteit.

SMITH

Does this mean that everything is the property of the state?

Ez azt jelenti, hogy minden az államé?

enterprise — vállalkozás
theoretically, in principle possible — elvileg lehetséges

BENEDEK

Yes, theoretically private enterprise is not compatible with this economic system.

Azt. Magánvállalkozás elvileg nem lehetséges ebben a gazdasági rendszerben.

craftsman, tradesman — iparos

SMITH

What happened to the craftsmen who formerly worked in their own shops?

Mi történt az iparosokkal, akik azelőtt saját műhelyükben dolgoztak?

craftmen's co-operative — kisipari termelőszövetkezet

BENEDEK

Some of them went to work in factories engaged in mass production. The rest belong to the craftmen's co-operatives, and they work there.

Egy részük gyárakba ment dolgozni, ahol tömegtermelés folyik. A többiek a Kisipari Termelőszövetkezetekbe tartoznak és ott dolgoznak.

SMITH

Which branch of industry has the state developed most rapidly since the war?

A háború óta melyik iparágat fejlesztette az állam leggyorsabban?

investment	beruházás
to strive	törekedni
to mechanize	gépesíteni
as soon as possible	minél előbb

BENEDEK

Heavy industry has received the largest appropriations, and many new machine plants have been built throughout the country. The state has been striving to mechanize agriculture as rapidly as possible.	A nehézipart. Az kapta a legnagyobb összegeket beruházásokra. Sok új gépgyárat építettek szerte az országban. Az állam arra törekedett, hogy a mezőgazdaságot gépesítse minél előbb.

iron	vas, -at
ironworks	vasmű, -vet, -ve
industrialization	iparosítás
raw	nyers
energy, power	energia
reserves	tartalék

SMITH

If I remember correctly, the Danube Ironworks were built about the same time. But industrialization requires considerable electric power and raw materials. Does the country have sufficient reserves of these?	Ha jól emlékszem akkoriban építették a Dunai Vasművet is. De az iparosítás sok nyersanyagot és energiát kíván. Van az országnak elég tartaléka ezekből?

source, spring	forrás

BENEDEK

Unfortunately Hungary is quite deficient both in electric power and in raw materials. The country lacks natural sources for energy.	Sajnos Magyarország nyersanyagban és energiában elég szegény. Természetes energiaforrások nincsenek az országban.

weight	súly
costly, expensive	költséges

SMITH

Because of its bulk and weight the transportation of raw material is costly. From where does the country obtain these materials?	A nyersanyagok szállítása súlyuk miatt biztosan nagyon költséges. Honnan szerzi be az ország ezeket az anyagokat?

ore	érc
economical	gazdaságos

BENEDEK

Oil, gas and ores come mostly from neighboring countries. Whenever possible transportation is by water, which is more economical.	Olajat, gázt és ércet főleg a szomszédos országokból. A szállítás hacsak lehet víziúton történik, mert az gazdaságosabb.

processing industry — feldolgozó ipar

SMITH

So the industry of the country is mainly processing industry? — Így az országnak főleg feldolgozó ipara van?

sufficiently, fairly — eléggé
to publish — közzétenni
statistics — statisztika
steel — acél, -ja
production, manufacturing — gyártás

BENEDEK

Yes, and it's quite flourishing. According to published statistics steel and machinery production has doubled in the past few years. — Igen, és eléggé virágzik. A közzétett statisztika szerint az utóbbi években kétszeresére emelkedett az acéltermelés és a gépgyártás.

SMITH

How were the skilled workers obtained for industry? — Hogyan biztosították a szakembereket az ipar számára?

to get free, be liberated, released — felszabadulni

BENÉDEK

The mechanization of agriculture freed many workers who then went to work in factories. Many of them ultimately became engineers or technicians. — A mezőgazdaságban a gépesítéssel sok munkaerő szabadult fel, akik gyárakba mentek dolgozni. Közülük sokan mentek mérnöknek és technikusnak.

block, bloc — tömb, -öt, -je
mutual — kölcsönös
council — tanács

SMITH

Hungary, as an eastern bloc country, is a member of the Council of Mutual Economic Aid. What does this mean in practice? — Magyarország, mint a keleti tömb országa, tagja a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsának. Mit jelent ez gyakorlatban?

co-ordinate, harmonize — összehangolni

BENEDEK

It means that the eastern European countries co-ordinate their economic programs to determine what each country should produce. — Azt jelenti, hogy a kelet-európai országok összehangolják gazdasági programjukat és felosztják, hogy melyik ország mit termeljen.

equally, alike	egyformán
to export	exportálni
goods, article	cikk, -e

SMITH

I think this is equally good for each of the countries. But I've heard that this year the country wants to export more. What export products does Hungarian industry produce?

Ez gondolom, egyformán javára válik minden országnak. De hallottam, hogy ez évben az ország többet akar exportálni. Milyen cikkeket termel a magyar ipar külföld számára?

instrument, tool	műszer, -e
diesel engine(train)	motorvonat, -a, -ja

BENEDEK

Chiefly machinery, tools and food. I've read that under competitive bidding a contract has been concluded with Argentina for machine tools and diesels.

Főleg gépeket, műszereket és élelmiszert. Olvastam, hogy egy versenytárgyaláson szerződést kötöttek Argentinával szerszámgépekre és motorvonatokra.

SMITH

This certainly will be good business for the Ganz Wagon Works. But what does the food export consist of?

Ez biztosan jó üzlet lesz a Ganz Wagongyár számára. De miből áll az élelmiszerexport?

chiefly, mainly	főként
product	termék, -e

BENEDEK

Principally agricultural products and poultry. The western·European countries purchase a lot of food products. Hungarian wines, in particular, are popular abroad.

Főként mezőgazdasági termékből és baromfiból. A nyugat-európai országok sok élelmiszert vesznek meg. Különösen népszerűek a magyar borok külföldön.

to be surprised	csodálkozni
balance	egyensúly
offer	kínálat, -ja
demand	kereslet, -e, -je

SMITH

That doesn't surprise me, I like them too. But what is the situation concerning the availability of goods for consumption within the country? Is supply balanced with demand?

Ezen nem csodálkozom, magam is szeretem őket. De milyen az ország belső áruellátása? Egyensúlyban van a kínálat a kereslettel?

consumers' goods	fogyasztási cikk, -e
article in short supply	hiánycikk, -e

BENEDEK

Well, it's certain that industry doesn't produce enough consumer goods, so there are many shortages.	Hát bizony az ipar sok fogyasztási cikkől nem termel eleget és ezért sok a hiánycikk.
to cause	okozni
step	lépés
to keep pace	lépést tartani

SMITH

Is this the reason why the country cannot keep pace with the other European countries in raising its living standards?	Ez okozza, hogy az ország nem tud lépést tartani az életszínvonal emelésében a többi európai országgal?
to hurt, harm	ártani

BENEDEK

That's right. But, of course, much depends on agriculture. If crop production fails the whole economy is hurt, because then it's necessary to increase the importation of grains.	Ez. Persze azért sok minden függ a mezőgazdaságtól. Ha rosszul sikerül a termés, az árt az egész gazdaságnak, mert növelni kell az importot gabonából.
distribution	elosztás

SMITH

How does the distribution of goods take place?	Hogyan történik az áruelosztás?
wholesale trade	nagykereskedelem, - kereskedelmet, - kereskedelme
distributor	elosztó

BENEDEK

Through wholesale outlets.	A nagykereskedelmi vállalatok az elosztók.
directly	közvetlenül

SMITH

Are the goods received directly from manufacturers?	Ők közvetlenül kapják meg az ipartól az árut?
to pass on, forward	továbbítani
retail trade	kiskereskedelem
just as, as well as	valamint
farmer	földműves

BENEDEK

Yes, and then they pass on to the retail outlets as well as to the farmers' co-operatives. These are the channels to the consumer.

get, fall into somebody's hands
advantageous, favorable, profitable

Igen, és továbbítják a kiskereskedelmi vállatoknak, valamint a földmüvesszövetkezeteknek. Így jut el az áru a fogyasztóhoz.

kezébe kerül
előnyös

SMITH

Some time ago I saw an economic map of Hungary and I noticed that industry was developed mainly in the large cities and along the rivers. Do you think this is advantageous from an economic point of view?

to strive, endeavor
as much as
evenly
condition
come into being, arise
unemployment

A múltkoriban kezembe került Magyarország gazdasági térképe. Úgy láttam, hogy az ipar főleg a nagy városokban és a folyók mellett fejlődött ki. Gondolja, hogy ez előnyös gazdasági szempontból?

igyekezni
amennyire
egyenletesen
feltétel, -e
előáll
munkanélküliség, -e

BENEDEK

By all means. The government is trying to industrialize the country evenly as much as possible. This is one of the essential conditions to prevent unemployment.

since
interest, concern
endanger, jeopardize, imperil

Feltétlenül az. A kormány igyekszik amennyire csak lehet egyenletesen iparosítani az országot. Ez az egyik fontos feltétele annak, hogy ne álljon elő munkanélküliség.

minthogy
érdekeltség, -e
veszélyeztetni

SMITH

Since everybody works for the state I don't think the question of self interest would jeopardize the implementation of the country's economic plans.

concern, worry, trouble
socialist

Minthogy mindenki az államnak dolgozik, gondolom az egyéni érdekeltség kérdése nem veszélyezteti a gazdasági tervek végrehajtását.

gond, -ja
szocialista

BENEDEK

This is one of the main concerns of a socialist economic system. But don't forget that the state enforces the laws with a very firm hand.

Ez az egyik fő gondja a szocialista gazdasági rendszernek. De ne felejtse el, hogy az állam erős kézzel hajtja végre a törvényeket.

Közmondások - Proverbs

Ma nekem, holnap neked.
Ahány ház, annyi szokás.
Ember tervez, Isten végez.
Beszélni ezüst, hallgatni arany.
Addig tied a szó, míg ki nem mondtad.
Amit megtehetsz ma, ne halaszd holnapra.
Senki sem lehet bíró a maga ügyében.
Nem mind arany, ami fénylik.
Minden jó, ha a vége jó.

Notes on Grammar

"Idiomatic" Expressions

In this Unit there are many examples of Hungarian constructions illustrating usage which is "unusual", "peculiar" or "idiomatic" from the student's point of view; based on his knowledge of Hungarian structure, the meanings of such expressions are "figurative", since the student cannot always derive these meanings from the constituent parts or elements comprising the whole. For example, a literal translation into English of szaván fogni, sokba kerül, or rossz szemmel nézni valamit, does not render the exact meaning that each phrase signals to a Hungarian; likewise, if an American uses English patterns in rendering such phrases into Hungarian, he may not be understood, or at the least his patterns of speech will immediately mark him as a foreigner to the native Hungarian speaker. The task of the student from this point on, therefore, is to pay particular attention to those phrases, expressions and constructions whose structural patterns do not correspond to the English structural frames. Since every language has an enormous number of such "idioms" that are peculiar to it and therefore identify, flavor, and characterize that language, the student needs to spend much time learning these "exceptions to the rule." The materials in the Hungarian Basic Course up to this point have concentrated almost exclusively on the development of the most common fundamental patterns of Hungarian speech. With these basic skills well developed, the student can now concentrate on the enrichment of his vocabulary and the development of fluency in the manipulation of these specialized figures of speech, a few examples of which are found in the basic sentences of this Unit. His knowledge of Hungarian will not really be complete until he has mastered all such idioms. Since in theory as well as in practice, idioms are the stuff of which dictionaries are made, a good Hungarian-English dictionary will be indispensable for him from now on. However, as there are a great many idioms, with more coming into existence every day, the student will have to depend more and more on the help of a native speaker to provide the subtleties that he will not always be able to find in a dictionary.

TRANSFORMATION DRILL

A

Instructor: Washingtonban az élet sokba kerül.
Student: Washingtonban az élet sokba került.

1. Csak egy szavába kerül az elnöknek és a titkár nem veszíti el az állását.
   Csak egy szavába került az elnöknek és a titkár nem veszítette el az állását.
2. Úgy tudom, hogy valaki a miniszter figyelmébe ajánlja Kovácsot.
   Úgy tudtam, hogy valaki a miniszter figyelmébe ajánlotta Kovácsot.
3. Fekete apja nem emlékszik rám. Eszébe kell juttatni, hogy hol és mikor találkoztunk.
   Fekete apja nem emlékezett rám. Eszébe kellett juttatni, hogy hol és mikor találkoztunk.
4. Az iparosok Magyarországon a kisipari termelőszövetkezetekbe tartoznak és ott dolgoznak.
   Az iparosok Magyarországon a kisipari termelőszövetkezetekbe tartoztak és ott dolgoztak.
5. A magyar gazdasági életben a háború óta gyökeres változások mennek végbe.
   A magyar gazdasági életben a háború óta gyökeres változások mentek végbe.
6. A lány ügyetlen, de azért lassan belejön a munkába.
   A lány ügyetlen volt, de azért lassan belejött a munkába.
7. Majd átveszem, ha beleun vagy belefárad a vezetésbe.
   Majd átveszem, ha beleunt vagy belefáradt a vezetésbe.
8. Nem tudom elhinni, hogy ez az ember beleszeret minden nőbe.
   Nem tudtam elhinni, hogy ez az ember beleszeretett minden nőbe.
9. A gyerek belebetegszik a sok tanulásba.
   A gyerek belebetegedett a sok tanulásba.
10. A számla magába foglalja a borravalót is?
    A számla magába foglalta a borravalót is?
11. A könyv magába foglalja az író legjobb munkáit.
    A könyv magába foglalta az író legjobb munkáit.

B

Instructor: Mi járatban volt Budapesten?
Student: Mi járatban van Budapesten?

1. A kommunisták szerint a kapitalista rendszer már régóta lemenőben volt.
   A kommunisták szerint a kapitalista rendszer már régóta lemenőben van.
2. A két ország kormányának sikerült megegyezni a szállítási határidőben.
   A két ország kormányának sikerül megegyezni a szállítási határidőben.
3. Magyarország háborúban állt az Egyesült Államokkal.
   Magyarország háborúban áll az Egyesült Államokkal.

4. A bíró ítélete szerint a fiú bűnös volt lopásban.
A bíró ítélete szerint a fiú bűnös lopásban.

5. Az apám minden délután a kertben ült és gyönyörködött a kilátásban.
Az apám minden délután a kertben ül és gyönyörködik a kilátásban.

6. Az ország szegény volt nyersanyagban és energiában.
Az ország szegény nyersanyagban és energiában.

7. Milyen betegségben szenvedett ez a szegény asszony?
Milyen betegségben szenved ez a szegény asszony?

8. Ami csak megtetszett a férfinek, azon melegében megvette.
Ami csak megtetszik a férfinek, azon melegében megveszi.

9. A ház magában állt a nagy folyó partján, nem volt semmi más épület a közelben.
A ház magában áll a nagy folyó partján, nincs semmi más épület a közelben.

10. Kovács magában várt az utcasarkon a villamosra.
Kovács magában vár az utcasarkon a villamosra.

C

Instructor: Ha segít, tiszta szívemből megköszönöm.
Student: Ha segítene, tiszta szívemből megköszönném.

1. Ha elkések a hivatalomból, azt rossz szemmel nézik.
Ha elkésnék a hivatalomból, azt rossz szemmel néznék.

2. Ha csak látásból ismer valakit, megszólítja az utcán?
Ha csak látásból ismerne valakit, megszólítaná az utcán?

3. Ha távolból nézi, biztosan szebbnek látszik.
Ha távolból nézné, biztosan szebbnek látszana.

4. Ha megveszi a házat, teljesen kifogy a pénzből.
Ha megvenné a házat, teljesen kifogyna a pénzből.

5. Ha hamar meggyógyul ebből a betegségből, még el tudnak utazni.
Ha hamar meggyógyulna ebből a betegségből, még el tudnának utazni.

6. Ha nem vigyázok jobban, a gyerekek bajt csinálnak tudatlanságból.
Ha nem vigyáznék jobban, a gyerekek bajt csinálnának tudatlanságból.

7. Ha csak viccből mondja, nem veszem komolyan.
Ha csak viccből mondaná, nem venném komolyan.

8. Ha meg tudom ítélni a dolgot a maga szempontjából, megítélem.
Ha meg tudnám ítélni a dolgot a maga szempontjából, megítélném.

9. Ha van még, én is kérek egy keveset a pulykából.
Ha volna még, én is kérnék egy keveset a pulykából.

10. Saját erejéből naggyá tud lenni, ha akar.
Saját erejéből naggyá tudna lenni, ha akarna.

11. Ha van az országnak exportja, miből áll?
Ha volna az országnak exportja, miből állna?

12. Ha nem dolgozik, miből él?
Ha nem dolgozna, miből élne?

D

Instructor: A lány férjhez megy.
Student: A lányok férjhez mennek.

1. Valaki azt mondta, hogy maga ért a szereléshez.	Valaki azt mondta, hogy maguk értenek a szereléshez.
2. Azt hallom, hogy a gyerek nagyon ragaszkodik az anyjához.	Azt hallom, hogy a gyerekek nagyon ragaszkodnak az anyjukhoz.
3. Meg tudom érteni, hogy nincs mindig kedve a tanuláshoz.	Meg tudom érteni, hogy nincs mindig kedvük a tanuláshoz.
4. Sokak szerint a fiú hasonlít az apjához.	Sokak szerint a fiúk hasonlítanak az apjukhoz.
5. A főnök rosszkedvű volt, egész nap nem beszélt senkihez.	A főnökök rosszkedvűek voltak, egész nap nem beszéltek senkihez.
6. Az embernek joga van egy jobb élethez.	Az embereknek joguk van egy jobb élethez.
7. Kovács tegnap vette kézhez az áthelyezését.	Kovácsék tegnap vették kézhez az áthelyezésüket.
8. Azt hiszem, hogy közel jár az igazsághoz.	Azt hiszem, hogy közel járnak az igazsághoz.
9. Azonnal kapcsolom magát a miniszterhez.	Azonnal kapcsolom magukat a miniszterhez.
10. Ez a lány nagyon kedves mindenkihez.	Ezek a lányok nagyon kedvesek mindenkihez.
11. Sajnos, nem vagyok elég szigorú a gyerekhez.	Sajnos, nem vagyunk elég szigorúak a gyerekekhez.
12. Mit gondol, hol lesz mához egy évre?	Mit gondolnak, hol lesznek mához egy évre?
13. Mit csinálna, ha hirtelen sok pénzhez jutna?	Mit csinálnának, ha hirtelen sok pénzhez jutnának?
14. Hozzászokott már ehhez a rossz közlekedéshez?	Hozzászoktak már ehhez a rossz közlekedéshez?
15. Nem tudott magához térni a meglepetéstől.	Nem tudtak magukhoz térni a meglepetéstől.
16. A gyerek beteg volt, napok óta nem vett semmit magához.	A gyerekek betegek voltak, napok óta nem vettek semmit magukhoz.
17. Kis magához vett egy árva gyereket.	Kisék magukhoz vettek egy árva gyereket.

E

Instructor: Nem tudtam Kovácsal beszélni, mert házon kívül volt.
Student: Ha Kovács nem lett volna házon kívül, beszélni tudtam volna vele.

1. Mária segített a gyereken, mert a gyereknek nem volt pénze.
Ha a gyereknek lett volna pénze, Mária nem segített volna a gyereken.

2. Kovácsék jó áron eladták a házukat, mert kivárták a megfelelő vevőt.
Ha Kovácsék nem várták volna ki a megfelelő vevőt, nem tudták volna jó áron eladni a házukat.

3. Nem tudtam teniszezni, mert három napon át zuhogott.
Ha nem zuhogott volna három napon át, teniszezni tudtam volna.

4. Molnárék megálltak a hegyen innen, mert nem akartak a hegyen túl menni.
Ha Molnárék a hegyen túl akartak volna menni, nem álltak volna meg a hegyen innen.

5. Kemények Európában voltak az év elején és ott találkoztak a lányukkal.
Ha Kemények nem lettek volna Európában az év elején, nem találkoztak volna a lányukkal.

6. Ferenc mindent megígért, mert nem hitte, hogy a szaván fogják.
Ha Ferenc azt hitte volna, hogy a szaván fogják, nem ígért volna meg mindent.

7. A gyerekek nem tudták, hogy az öreg ember milyen nyelven beszél; megkérdezték.
Ha a gyerekek tudták volna, hogy az öreg ember milyen nyelven beszél, nem kérdezték volna meg.

8. Kinéztem az ablakon és láttam, hogy egy gyerek beleesett a folyóba.
Ha nem néztem volna ki az ablakon, nem láttam volna, hogy egy gyerek beleesett a folyóba.

9. Az osztályon belül csak magyarul beszélünk, mert a tanár azt parancsolta.
Ha a tanár nem parancsolta volna, hogy az osztályon belül csak magyarul beszéljünk, nem beszélnénk magyarul.

10. Egész éjjel gondolkoztam a miniszterelnök beszédén, amit tegnap este a rádióban hallottam.
Ha nem hallottam volna tegnap este a miniszterelnök beszédét a rádióban, nem gondolkoztam volna egész éjjel a beszédén.

F

I

Instructor: A gazdálkodók örülnek az esőnek.
Student: A gazdálkodók örüljenek az esőnek!

1. A jó ember segít a szomszédjának.
A jó ember segítsen a szomszédjának!

2. A fiatalemberek elmennek katonának.
A fiatalemberek menjenek el katonának!

3. Kovácsék a fiukat orvosnak nevelik.
Kovácsék neveljék a fiukat orvosnak!

4. A fiatalság nagy részét szakembereknek képezik.
A fiatalság nagy részét képezzék szakembereknek!

5. Az Isten parancsolata szerint az ember megbocsát ellenségeinek.
Az Isten parancsolata szerint az ember bocsásson meg ellenségeinek!

6. István amint bemegy a gyárba, nekikezd a munkának. — István amint bemegy a gyárba, kezdjen neki a munkának!
7. A hivatalban mindnyájan nekifognak a probléma megoldásának. — A hivatalban mindnyájan fogjanak neki a probléma megoldásának!
8. Az apa parancsol a fiának. — Az apa parancsoljon a fiának!
9. A gyerek enged a szülei kívánságának. — A gyerek engedjen a szülei kívánságának!
10. Kovács felesége nem hisz mindenkinek. — Kovács felesége ne higgyen mindenkinek!
11. Az ember nem szolgál két úrnak. — Az ember ne szolgáljon két úrnak!
12. Nagy embernek tartja Kossuth Lajost. — Tartsa nagy embernek Kossuth Lajost!

II

Instructor: Szabót kinevezik követnek.
Student: Szabót ne nevezzék ki követnek!

1. A főnök nekiment a titkárnak. — A főnök ne menjen neki a titkárnak!
2. Kétszer megválasztották elnöknek. — Ne válasszák meg kétszer elnöknek!
3. Kovács felesége betegnek érzi magát. — Kovács felesége ne érezze magát betegnek!
4. Magyarország tagja a Kölcsönös Segítség Tanácsának. — Magyarország ne legyen tagja a Kölcsönös Segítség Tanácsának!
5. Az egyéni érdekeltség kérdése fő gondja a szocialista gazdasági rendszernek. — Az egyéni érdekeltség kérdése ne legyen fő gondja a szocialista gazdasági rendszernek.
6. Magyarországon mindenki az államnak dolgozik. — Magyarországon ne dolgozzon mindenki az államnak!
7. Egy kis nemzet nem tud ellenállni a nagy túlerőnek. — Egy kis nemzet tudjon ellenállni a nagy túlerőnek!

G

Instructor: Válaszolnia kell a levélre.
Student: Válaszoljak a levélre?

1. Ha a ház túl drága, alkudniuk kell a házra. — Ha a ház túl drága, alkudjunk a házra?
2. Túltermelés van. Le kell csökkenteniük a termelést a felére. — Túltermelés van. Lecsökkentsük a termelést a felére?
3. Fontos kérdésekben hallgatniuk kell az idősebb emberekre. — Fontos kérdésekben hallgassunk az idősebb emberekre?
4. Kovácsék jönnek. Itthon kell lennie ötre. — Kovácsék jönnek. Itthon legyek ötre?
5. Utasítaniuk kell az embereket a rendelet betartására. — Utasítsuk az embereket a rendelet betartására?

6.	Szavazniuk kell az államosított betegségi biztosításra.	Szavazzunk az államosított betegségi biztosításra?
7.	Nem szabad várnia a sült galambra.	Ne várjak a sült galambra?
8.	Talán zöldre kellene festeniük a falakat.	Talán zöldre fessük a falakat?
9.	Nem szabad rászoknia a dohányzásra.	Ne szokjam rá a dohányzásra?
10.	Nem szabad mindig számítaniuk a barátjukra.	Ne számítsunk mindig a barátunkra?
11.	Meg kellene kérnie őt egy nagy szívességre.	Megkérjem őt egy nagy szívességre?
12.	Inniuk kell az elnök egészségére.	Igyunk az elnök egészségére?
13.	Ha nem szeretik a hideget, délre kell menniük.	Ha nem szeretjük a hideget, menjünk délre?
14.	Nem szabad magát betegre dolgoznia.	Ne dolgozzam magamat betegre?
15.	El kell osztaniuk a pénzt három részre.	Elosszuk a pénzt három részre?
16.	Le kell fordítania ezt a levelet magyarra.	Lefordítsam ezt a levelet magyarra?
17.	Ennivalót kell vásárolniuk vacsorára.	Vásároljunk ennivalót vacsorára?

H

Instructor: Leszokott a dohányzásról?
Student: Igen, le kellett szoknom a dohányzásról.

1.	Olvastak közgazdasági könyveket Amerikáról?	Igen, olvasnunk kellett közgazdasági könyveket Amerikáról.
2.	Kovács leköszönt az állásáról?	Igen, Kovácsnak le kellett köszönnie az állásáról.
3.	Gondolkozik majd erről az ügyről?	Igen, gondolkoznom kell majd erről az ügyről.
4.	Sietni kell, ha nem akarnak lemaradni a vonatról?	Igen, sietnünk kell, ha nem akarunk lemaradni a vonatról.
5.	Lebeszélték a barátját az utazásról?	Igen, sikerült lebeszélnünk a barátunkat az utazásról.
6.	Hallgat Kovácsék látogatásáról?	Igen, hallgatnom kell Kovácsék látogatásáról.
7.	Most indulnak Fehérék, ha nem akarnak elkésni a koncertről?	Igen, Fehéréknek most kell indulniuk ha nem akarnak elkésni a koncertről.
8.	Az új titkárról érdeklődik?	Igen, érdeklődnöm kell az új titkárról.

9.	Tudják a diákok, hogy Herend híres porcelánjáról, Eger pedig boráról?	Igen, a diákoknak tudniuk kell, hogy Herend híres porcelánjáról, Eger pedig boráról.

I

Instructor: Ha nem ütött volna az óra éjfélt, nem mentem volna haza.
Student: Az óra éjfélt ütött, hazamentem.

1.	Ha nem állt volna el az eső, nem sétáltam volna egy nagyot.	Az eső elállt, egy nagyot sétáltam.
2.	Ha nem hajtottam volna gyorsan, nem írt volna fel engem a rendőr.	Gyorsan hajtottam, ezért felírt engem a rendőr.
3.	Ha nem tudtunk volna lépést tartani magukkal, lemaradtunk volna.	Nem tudtunk lépést tartani magukkal, lemaradtunk.
4.	Ha nem beszéltem volna meg a kirándulást Kovácsékkal, ma otthon maradtunk volna.	Nem beszéltem meg a kirándulást Kovácsékkal, ma otthon maradtunk.
5.	Ha nem lett volna a tél olyan hosszú és hideg, nem várták volna nagyon az emberek a tavaszt.	A tél hosszú és hideg volt, az emberek nagyon várták a tavaszt.
6.	Ha nem tudnám, hogy az ember igazán boldog, nagyon sajnálnám őt.	Tudom, hogy az ember igazán boldog, így nem sajnálom őt.
7.	Ha nem unná Kovács az embereket, többet járna emberek közé.	Kovács unja az embereket, nem jár emberek közé.

J

Instructor: Fehér elbúcsúzik a lányoktól.
Student: Fehér ne búcsúzzon el a lányoktól!

1.	A fiú nem tart az apjától.	A fiú tartson az apjától!
2.	A gyerek megijedt a medvétől.	A gyerek ne ijedjen meg a medvétől!
3.	Elment a kedvem a tanulástól.	Ne menjen el a kedve a tanulástól!
4.	Csak magamtól megyek, nem hívtak.	Ne menjen csak magától, ha nem hívják!
5.	Nem látták meg az erdőt a fától.	Lássák meg az erdőt a fától!
6.	Sajnálja a kenyeret ettől a szegény asszonytól.	Ne sajnálja a kenyeret ettől a szegény asszonytól!
7.	A gyerekek nem tanulnak meg maguktól úszni.	A gyerekek tanuljanak meg maguktól úszni!
8.	Az emberek félnek a téltől, a hidegtől és az éhségtől.	Az emberek ne féljenek a téltől, a hidegtől és az éhségtől!

K

Instructor: Tegnap találkoztam a barátommal.
Student: Nem találkozott tegnap a barátjával?

1.	A színházzal szemben egy gyermekkórház van.	Nem egy gyermekkórház van a színházzal szemben?
2.	Ez az ember mindig nagyon szíves volt velem.	Nem volt mindig szíves ez az ember magával?
3.	Alpári visszaélt a hivatalos hatalmával.	Nem élt Alpári vissza a hivatalos hatalmával?
4.	Tudja, hogy milyen jót tett velünk.	Nem tudja, hogy milyen jót tett magukkal?
5.	Tamás öregebb két évvel a feleségénél.	Nem öregebb Tamás két évvel a feleségénél?
6.	Évekkel ezelõtt Párizsban voltam.	Nem volt évekkel ezelõtt Párizsban?
7.	Mi történt magával?	Mi nem történt velem?
8.	A magyar nyelv tisztántartásával az Akadémia van megbízva.	Nem az Akadémia van megbízva a magyar nyelv tisztántartásával?

TRANSLATION DRILL

1.	Agricultural and industrial production play an important part in the economic development of every country.	Minden ország gazdasági életében fontos szerepet játszik a mezõgazdasági és az ipari termelés.
2.	At the beginning of the 20th century Hungary was an agricultural country.	Magyarország a XX. század elején mezõgazdasági ország volt.
3.	The country exported agricultural products to the West European countries and purchased machines from them.	Az ország mezõgazdasági termékeket exportált a nyugat-európai államokba, ahonnan gépeket vásárolt.
4.	They began to develop industry in Hungary after World War I.	Magyarország iparát az elsõ világháború után kezdték felépíteni.
5.	However, during World War II most of the industry in Hungary was destroyed.	A második világháború alatt azonban az ország meglevõ iparának legnagyobb része megsemmisült.
6.	After the war, people worked on the reconstruction of the country.	A háború után az emberek az ország újjáépítésén dolgoztak.
7.	In 1948 the government nationalized the banks, factories and the larger companies.	A kormány 1948-ban államosította a bankokat, gyárakat és nagyobb vállalatokat.
8.	They wanted to build a strong industrial state; for this reason they concentrated on the development of heavy industry.	Erõs ipari államot akartak építeni, ezért elsõsorban a nehézipart fejlesztették.

9.	Later the government nationalized all the minor industrial and commercial enterprises also.	Később a kormány minden kisebb ipari és kereskedelmi vállalatot is államosított.
10.	No kind of (instrument of) production may be in private hands in the country, and thus in principle private enterprise is not possible.	Az országban semmiféle termelőeszköz nem lehet magántulajdonban és így magánvállalkozás elvileg nem lehetséges.
11.	Hungary is poor in raw materials and natural energy; its reserve of these is small.	Magyarország nyersanyagokban és természetes energiában szegény ország, ezekből kevés tartaléka van.
12.	These are obtained mostly from neighboring countries.	Ezeket főleg a szomszédos országokból szerzik be.
13.	Hungary is a member of the Council of Mutual Economic Aid.	Magyarország tagja a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsának.
14.	The members of the Council of Mutual Economic Aid co-ordinate their production programs in industry as well as in agriculture.	A Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsának tagjai összehangolják termelési programjaikat úgy az iparban, mint a mezőgazdaságban.
15.	Hungarian industry exports machines, tools, chemicals and agricultural products for the most part.	A magyar ipar főleg gépeket, műszereket, vegyszereket, és mezőgazdasági termékeket szállít külföldre.
16.	Since animal husbandry is developed in the country, meat products are also exported.	Mivel az állattenyésztés fejlett az országban, húsipari termékeket is exportálnak.
17.	There are countless (chemical) industrial plants in operation in the country, where chemicals and drugs are manufactured.	Az országban számtalan vegyipari üzem működik, ahol vegyszereket és gyógyszereket gyártanak.
18.	In the vicinity of Budapest there are numerous heavy industry enterprises which manufacture trucks, machine tools and instruments.	Budapest közelében számos nehézipari vállalat van, ahol teherautókat, szerszámgépeket és műszereket gyártanak.
19.	There is occasional trouble with the country's (domestic) supply of goods, when industry and agriculture do not produce enough consumer articles.	Az ország belső áruellátásával időnként baj van, amikor az ipar és a mezőgazdaság nem termel eleget fogyasztási cikkekből.
20.	When the demand for an individual article is greater than the supply, the state imports the merchandise from abroad.	Amikor az egyes cikkekből nagyobb a kereslet mint a kínálat, az állam külföldről importál árut.
21.	The state commercial companies occupy themselves with the distribution of goods.	Az áru elosztásával az állami kereskedelmi vállalatok foglalkoznak.
22.	The wholesale enterprises take over the products directly from industry.	Az ipartól közvetlenül a nagykereskedelni vállalatok veszik át a termékeket.

23. The merchandise gets to the consumer through the retail enterprises and the shops of the agricultural co-operatives.

Az áru a kiskereskedelmi vállalatok és a földmüvesszövetkezetek boltjaiból jut el a fogyasztóhoz.

24. The craftsmen, who had their own shops before, now work in factories or in (craftsmen's) co-operatives.

Az iparosok, akiknek régen saját műhelyük volt, most gyárakban vagy kisipari termelőszövetkezetekben dolgoznak.

25. The craftsmen's co-operatives perform important repair and service work too.

A kisipari termelőszövetkezetek fontos javító és szolgáltató munkát is végeznek.

26. In the socialist economic system of Hungary, production, distribution and the execution of plans are under the supervision of the state.

Magyarország szocialista gazdasági rendszerében a termelés, az elosztás és a tervek végrehajtása az állam ellenőrzésével történik.

RESPONSE DRILL

1. Milyen változások történtek Magyarországon a háború után?
2. Milyen tárgyak lehetnek magántulajdonban Magyarországon?
3. Miért nem lehet magánvállalkozás az országban?
4. Melyik iparágat fejlesztette az állam leggyorsabban?
5. Mire törekedett az állam az ipar gyors fejlesztésével?
6. Milyen két fontos dolgot kíván az iparosítás?
7. Mikor kell importálni nyersanyagot és energiát egy országnak?
8. Hogyan történik a nyersanyagok szállítása külföldről?
9. Milyen termelés emelkedett kétszeresére a statisztika szerint?
10. Hogyan biztosították a szakembereket az ipar számára?
11. Milyen gazdasági szervezetnek tagja Magyarország?
12. Mit jelent az gyakorlatban, hogy az ország tagja ennek a szervezetnek?
13. Milyen cikkeket termel Magyarország külföld számára?
14. A mezőgazdaság melyik ága fejlett az országban?
15. Milyen magyar áruk népszerűek külföldön?
16. Az ország belső áruellátásában minek kell egysúlyban lenni?
17. Mi történik, ha nem termelnek elég fogyasztási cikket?
18. Miben kell lépést tartani a többi országgal?
19. Ha rosszul sikerül a mezőgazdasági termés, mit eredményez az országban?
20. Hogyan történik az áruelosztás Magyarországon?
21. Milyen üzletekből jut el az áru a fogyasztókhoz?
22. Hol dolgoznak most azok az iparosok, akiknek régen saját műhelyük volt?
23. Milyen termelés folyik a gyárakban?
24. Milyen munkát végeznek a kisipari termelőszövetkezetek?
25. Hol fejlődött ki főleg az ipar Magyarországon?
26. Mi nem előnyös az ország gazdasági szempontjából?
27. Mit igyekszik csinálni a kormány a lehetőségekhez képest?
28. Mi a fontos feltétele annak, hogy ne álljon elő munkanélküliség?
29. Milyen tényező veszélyeztetheti a gazdasági tervek végrehajtását?
30. Hogyan próbálja biztosítani az állam a népgazdaság fejlesztését?

CONVERSATION PRACTICE

1

A: Mikor történtek gyökeres változások a magyar gazdasági életben?
B: A háború után, amikor az országot újjáépítették és államosítottak.
A: Mit államosított elõször a kormány?
B: Elõször a bankokat, gyárakat és nagyobb vállalatokat. Késõbb pedig kisebb ipari és kereskedelmi vállalatokat is államosított.
A: Milyen eszközök nem lehetnek magántulajdonban az országban?
B: Termelõeszközök és azok a tárgyak, amelyek meghaladják az egyén szükségleteit.
A: Elvileg mi nem lehetséges a magyar gazdasági rendszerben?
B: Magánvállalkozás nem lehetséges, mert minden, ami termelõeszköz az állam tulajdona.

2

A: Hogyan fejlesztették az országban a nehézipart?
B: Sok gépgyárat építettek szerte az országban.
A: Mire törekedett az állam, amikor az ipart fejlesztette?
B: Arra, hogy a mezõgazdaságot minél elõbb gépesítse.
A: Miben szegény Magyarország, ami fontos az iparosításhoz?
B: Az ország nyersanyagokban és energiában szegény, így mindkettõt importálni kell.
A: Hogyan történik a nyersanyagok szállítása a szomszédos országokból?
B: Fõleg vasúton vagy víziúton történik, mert ezek a leggazdaságosabbak.

3

A: Hogyan biztosították a szakembereket az ipar számára?
B: A gépesítéssel felszabadult munkaerõ a mezõgazdaságból az iparba ment dolgozni.
A: Mit csináltak a kelet-európai országok a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsában?
B: Összehangolták gazdasági programjaikat és felosztották a termelést.
A: Milyen cikkeket termelnek Magyarországon az export számára?
B: Fõleg gépeket, mûszereket és mezõgazdasági termékeket.
A: Mikor nincs egyensúlyban az országban a kínálat a kereslettel?
B: Amikor az ipar és a mezõgazdaság nem termel eleget a fogyasztási cikkekbõl.

4

A: Hogyan történik az áruelosztás az országban?
B: Az áru az ipartól a nagykereskedelmi, majd a kiskereskedelmi vállalatokhoz, s onnan a fogyasztókhoz kerül.
A: Milyen munkát végeznek a kisipari termelõszövetkezetek?
B: Fontos javító és szolgáltató munkát végeznek.
A: Hol fejlõdött ki fõleg az ipar Magyarországon?
B: Fõleg a nagyvárosokban és a folyók mellett fejlõdött ki.
A: Mi veszélyeztetheti a gazdasági tervek végrehajtását a kommunista országokban?
B: Az egyéni érdekeltség és a személyes felelõsség hiánya.

NARRATIVE

Valamikor régen Magyarország mezõgazdasági ország volt. Az Alföldön fõleg gabonát, a Dunántúlon és az ország más részeiben zöldségfélét és gyümölcsöt termeltek. A mezõgazdasági termékeket ebben az <u>idõszakban</u> a nyugat-európai országokba exportálták, ahonnan gépeket, járműveket és egyéb felszereléseket vásároltak. Az ipar <u>másodrendû</u> szerepet játszott az ország gazdasági életében s a fejlesztése csak lassan <u>haladt</u>.

A két háború között kezdték felépíteni az ipart Magyarországon. A második világháború alatt azonban a meglevő magyar ipar legnagyobb része megsemmisült.

A háború után az ország gazdasági életét újjászervezték és bevezették a tervgazdálkodást. A kormány arra törekedett, hogy először újjáépítse az országot, azután pedig fejlessze az ipart. A gazdasági élet átszervezése a szocialista gazdasági elméletek alkalmazásával történt a Szovjetunióban uralkodó rendszer alapján. A kormány államosította a gyárakat, bankokat, vállalatokat és szabályozta a magántulajdon kérdését.

A gazdasági tervekben elsősorban a nehézipar fejlesztése volt a cél. A mezőgazdaság számára sok gépet kellett gyártani. Hatalmas beruházásokkal az állam új vas- és gépgyárakat épített s lépéseket tett arra, hogy növeljék a bányák termelését. Az iparosítás sok nyersanyagot és energiát kíván. Mivel az ország szegény nyersanyagokban, természetes energiaforrásai pedig nincsenek, ezekből behozatalra van szükség.

Az ipar számára szükséges vasércet, fát, olajat és egyéb fontos nyersanyagokat főleg a szomszédos országokból szerzi be az állam. A szállítás vasúton, vagy a Dunán történik, mert a víziút használata a legolcsóbb. Az energiatermelés fokozására erőműveket épített az állam, azonban ezek nem tudják kielégíteni az ipar szükségletét. A villamos energiát Magyarországon elsősorban szénből nyerik.

A magyar ipar és mezőgazdaság évente sok árut exportál. A vegyipar, gépipar, textilipar és a műszeripar termékei számos országban jólismertek. A külkereskedelmi vállalatok kiállításokon mutatják be a magyar ipar termékeit különböző országokban a világpiac számára. Számos országban magyar mérnökök építenek gyárakat, hidakat és más berendezéseket, amelyekért az ország devizát kap.

Az országban fejlett állattenyésztés is folyik. A nagyobb folyókból és tavakból évente nagymennyiségű halat fognak ki, mely a hazai és külföldi piacokon kerül forgalomba. A hegyes vidékeken sok az erdő, ezek azonban nem tudják biztosítani a faellátást.

Az ország gazdasági rendszerében magánvállalkozás nem lehetséges, így mindenki vagy az államnak vagy szövetkezeteknek dolgozik. Az állam a parasztokat szigorú rendeletekkel mezőgazdasági termelőszövetkezetekbe kényszerítette, s csak kis darab földet hagyott meg saját művelésre a házuk körül. A régen önálló iparosok sem folytathatták tovább munkájukat saját műhelyeikben. Egy részük gyárakba ment dolgozni ahol tömegtermelés folyik, másik részük pedig a kisipari termelőszövetkezetekben dolgozik.

A termelőszövetkezetekben a termelési eszközök csoporttulajdonban vannak. Ebből az következik, hogy a termelőszövetkezetek gazdálkodása bizonyos fokig eltér az állami vállalatok gazdálkodásától. Az állami vállalatok teljesen a minisztériumoktól függenek, a minisztériumok döntenek minden kérdésben. A termelőszövetkezetek legtöbbször maguk dönthetnek a termelési kérdésekben és a termelés bővítésének forrásait is maguknak kell előteremteniük. Ezenkívül törekedniük kell a tagjaik rendszeres foglalkoztatására. Termelésüket saját érdekükből úgy kell megszervezniük, hogy minél nagyobb bruttó jövedelemre tegyenek szert. A bruttó jövedelem egy részét a termelőszövetkezeti tagok munkadíjazására, másik részét pedig felhalmozásra fordíthatják.

A termelésben az egyéni érdekeltség és a személyes felelősség mindenhol fontos szerepet játszik. Mivel a szocialista gazdasági rendszerben az egyén szükségleteit meghaladó tárgyak és termelőeszközök nem lehetnek magántulajdonban, e fentemlített két tényező gyakran hiányzik a termelésből. Ez a gazdasági tervek végrehajtását sokszor veszélyezteti. Az állam természetesen a törvények szigorú végrehajtásával próbálja biztosítani a népgazdaság fejlesztését.

időszak, -ja	period, time
másodrendű	second-rate
haladni	to progress, advance
megsemmisülni	to be destroyed, annihilated
tervgazdálkodás	planned, controlled economy
alkalmazás	adoption, application, use
uralkodó	ruling, reigning
szabályozni	to regulate
hatalmas	mighty, powerful, enormous
behozatal, -a	import
fokozás	increase, speeding up
erőmű, -vet, -ve	power plant
számos	many, numerous
mennyiség, -e	quantity
fogni	to catch, hold
forgalom, forgalmat, forgalma	trade, commerce
kényszeríteni	to force, press
meghagyni	to leave, let somebody keep something
művelés	cultivation
önálló	independent
ebből következik	consequently, it follows that
eltérni	deviate from, depart
előteremteni	to procure, produce
rendszeres	constant, systematic
érdek, -e	interest
bruttó	gross
díjazás	fee
felhalmozás	accumulation, heaping, piling
fordítani (pénzt)	to spend, allocate
szerep, -e	role
tényező	factor
cél, -ja	aim, purpose; goal

HUNGARIAN-ENGLISH WORD LIST

A

a	the
abban	in that
ablak, -a	window
acél, -ja	steel
ad	give
adag, -ja	portion
addig	till, until, as far as that point
adó	tax (n)
agy, -at	brain
agyonhallgat	hush up, pass over in silence
agyrázkodás	brain concussion
ahogy	as
ahol	where
ahova	to where
ajándék, -a	gift, present
ajánl	recommend
ajtó, -ja, ajtaja	door
akadémia	academy
akar	want (v)
akárki	anybody
akármikor	at any time, whenever you wish
akármilyen	any kind, whatsoever
akaszt	hang
aki	who
akkor	then, at that time
akkora	so large, great; of such size
akkoriban	in those days, at that time
akkumulátor, -ja	battery
alá	under, below, underneath
alacsony	short, low
aláír	sign (v)
alap, -ja	base, basis
alapít	establish
alatt	under
albán, -ja	Albanian
Albánia	Albania
alföld, -je	lowland, plain
alkalmas	suitable, fit
alkalmazás	adoption, application, use
alkalmazott, -at, -ja	employee
alkalmazott	adopted (procedure)
alkalom, alkalmat, alkalma	occasion
alkatrész	part
alkonyodik	night is falling
alkot	create
alkotmány	constitution
alkuszik	bargain (v)
alma	apple
almás rétes	apple strudel
Alpok	Alps
alsó	lower, under, bottom
alsónadrág, -ja	shorts
alszik	sleep (v)
amekkora	as large, great as
Amerika	America
amerikai	American
ami	which, that

amíg	until, as long as, while
amikor	when
amint	as soon as, when
Anglia	England
angol, -ja	English
angolul	in English
annak	of that
anya, anyja	mother
anyag, -a, -ja	material, fabric, cloth
anyátlan	motherless
annyi	as much, as many
apa, apja	father
apátlan	fatherless
apró	small, little, tiny
apróhirdetés	classified advertisement
aprópénz	small change
apropó	by the way, that reminds me
arany, -at	gold
aránylag	relatively, comparatively
arat	harvest (v)
aratás	harvest (n)
arc	face
arckrém, -e	face cream
arra	onto that, in that direction
arról	from that, of that, from that direction
aszpirin, -je, -ja	aspirin
asszony	woman
asztal, -a	table
atléta	athlete
atlétika	athletics, field-sports
attasé	attaché
augusztus	August
Ausztria	Austria
autó	automobile
autóbusz	bus
avval	with that
az	the, that
azaz	that is, namely
azért	therefore, for that reason
azon	on that, thereon
azon melegében	right away, instantly, on the spot
azonban	nevertheless, however
azonkívül	besides, moreover
azonnal	immediately, at once
azóta	since then
azt jelenti	it means
azután	afterwards
azzal	with that

Á

ág, -at, -a	branch
ágy, -at	bed
ágynemű	bedclothes, bedding
ágytakaró	bedspread
áll	stand (v)
áll valamiből	consist of something
állam, -a	state
államforma	form of government
állami	state

állami áruház, -at	state store
államigazgatás	state administration, management
államosítás	nationalization
állandó	permanent, constant
állapot, -a	condition
állás	job, position
álláskalan	unemployed
állat, -a, -ja	animal
állatkert, -je	zoo
állít	place, put
állólámpa	floor lamp
állomás	station
által	by means of, way of, through
általában	in general, as a rule
általános	general
általános iskola	public elementary school
ápol	nurse, take care of, look after
ápoló	nurse
április	April
ár, -at, -a	price
árpa	barley
árt	hurt, harm (v)
áru	goods, merchandise
áruház, -at	department store
árva	orphan
ásatás	excavation
át	through, across, over
átadja a szót	call upon somebody to speak
áthelyez	transfer (v)
átkelőhely, -et	crossing place
átszervez	reorganize
átvizsgál	examine, check

B

bab, -ja	bean
bácsi	uncle
badacsonyi szürkebarát	name of a wine
baj, -t	trouble, ill, evil
bajnok, -a	champion
bajnokság, -a	championship
bal	left
baleset	accident
balettkar, -a	corps de ballet
balra	to the left
bán	regret, repent, be sorry for
bank, -ja	bank
bánya	mine (n)
bányamérnöki egyetem, -e	mining engineering university
bányászat	mining (n)
bár	although
barack, -ja	apricot
barát, -ja	friend
barátságos	friendly, amicable
bárcsak	if only
bárki	anybody
bármikor	at any time, whenever you wish
bármilyen	any kind of, whatsoever
barna	brown
báró	baron
barokk	Baroque

baromfi	poultry
bástya	bastion
bátya, bátyja	older brother
bazilika	cathedral
be	in, into
beborul	get cloudy, become overcast
Bécs	Vienna
Bécsi Filharmónikusok	The Vienna Philharmonic
bécsi szelet, -e, -je	Wiener schnitzel
becsuk	close, shut
becsületes	honest
befárad	go in, enter
befest	paint, color, dye
befolyásol	influence (v)
befűt	heat (a room), make a fire
begyógyúl	heal
behozatal, -a	import (n)
beiratkozik	enroll, register
bejárat, -a	entrance
bejön	come in, enter
bekapcsol	turn on, plug in, connect
béke	peace
békekötés	conclusion of peace
bel-:	internal, interior, domestic
bele	into, inwards
belebetegszik	become ill from something
beleegyezik	consent, agree, permit
belejön	acquire routine in something
beleszeret	fall in love
beleszól	intervene; interfere; interrupt
belga	Belgian
Belgium	Belgium
belgyógyász	specialist in internal medicine
beljebb	farther in
belőle	out of it, from him, her, it
belső	inside, inner
belügyminisztérium, -a	Ministry of Interior
belül	inside
belváros	downtown
bélyeg, -e, -je	stamp
bemutat	introduce
benn	inside, indoors
benne	in, inside, within
bent	inside, indoors
benzin, -je	gasoline
benzinkút, -kutat, -kútja	gas station
berendezve	furnished
bérház, -at	apartment house
bérlet, -e	season ticket
beruházás	investment
beszámol	relate, give account of something
beszed	take in; collect
beszéd, -e	speech
beszél	speak
beszélget	converse, chat
betakarítás	harvest
betart	keep, observe
beteg, -e	sick
betegség, -e	sickness, illness
betör	break in
betörő	burglar
beutal	assign, send somebody to (a hospital, resort)

bevált	cash (v)
bevétel, -e	income
bír	have, possess, own
birkózás	wrestling
bíró	judge (n)
birodalom, birodalmat, birodalma	empire
bíróság, -a	court of justice
bírság, -a	fine, penalty
birtok, -a	estate
bizony	certainly
bizonyítvány	certificate, report
bizottság, -a	delegation
biztosan	surely, certainly
biztosít	insure
biztosítás	insurance
biztosító intézet, -e, -je	insurance company
blúz	blouse
bocsánat	pardon
bokor, bokrot, bokra	bush
boldog	happy
bolgár, -ja	Bulgarian
bolgárkertész	truck gardener, farmer
bolt, -ja	store, shop
bor, -a	wine
borbély	barber
borda	rib
borjú, -t, borjat	calf
borjúhús	veal
borotva	razor
borotvakrém, -e	shaving cream
borotvál	shave (v)
borotválkozik	shave, get a shave
borotvapenge	razor blade
borravaló	tip
bors, -ot	black pepper
borsó	pea
bölcsészet, -e, -je	philosophy
bőrönd, -öt, -je	suitcase
börtön, -ök, -e	prison, jail
bővít	enlarge, widen
bronz, -ot	bronze
búcsúzik	say good-bye, take leave
bulgár, -ja	Bulgarian
Bulgária	Bulgaria
burgonya	potato
buta	stupid
bútor, -a	furniture
búza	wheat
bűnös	guilty, criminal
bűnöző	criminal, delinquent
büntetés	punishment, penalty
büntetett előéletű	previously convicted
büszke	proud

C

cég, -e	firm (n)
cél, -ja	aim, purpose; goal
ceruza	pencil
cigány	gypsy
cigaretta	cigarette
cikk, -e	article; goods

cím, -e	address (n)
cipő	shoe
cukrászda	pastry shop
cukorrépa	sugar beet

CS

csak	only
család, -ja	family
családostul	with the entire family
csalódik	be disappointed
csapadék, -a	rainfall, moisture
csapágy, -at	bearings
csapat, -a	team, troop
császár, -a	emperor
csatorna	canal
csehszlovák, -ja	Czechoslovak
Csehszlovákia	Czechoslovakia
csekk, -e	check (n)
csendes	still, quiet, peaceful
csere	exchange (n)
cserél	change (v)
cseresznye	cherry
cseresznyés rétes	cherry strudel
csésze	cup
csészealj, -at	saucer
csillag, -a, -ja	star
csillagos	starry
csinál	do, make
csipke	lace
csirke	chicken
csodálatos	wonderful, surprising
csodálkozik	be surprised, wonder at
csókol	kiss (v)
csokoládé	chocolate
csomag, -ja	luggage, parcel
csomagol	wrap, pack (v)
csomagtartó	trunk
csónak, -ja	boat
csónakázik	boat riding
csoport, -ja	group (n)
csökkent	diminish
csúcs	peak, top, summit
csuk	close, shut (v)
csupán	merely, only
csütörtök, -öt, -e	Thursday

D

dacára	in spite of the fact
dal, -a	song
dán, -ja	Danish, Dane
Dánia	Denmark
darab, -ja	piece; play
darabka	small piece
de	but
december, -e	December
defekt	breakdown, flat tire, defect
dehogy	oh no, by no means
dél	south

dél, delet, dele	noon, midday
délelőtt, -öt, -je	forenoon, in the morning
déli	southern
délután, -ja	afternoon
deviza	foreign exchange
diák, -ja	student
diákotthon	students' home, youth hostel
diéta	diet
díj, -at, -a	prize
díjazás	fee
diploma	diploma
diplomácia	diplomacy
diplomáciai testület, -e, -je	diplomatic corps
diplomata	diplomat
disznó	pig
divány	couch, sofa
doboz	box, carton
dohány	tobacco
dohánybolt, -ja	tobacco shop
dohányzik	smoke (v)
dohányzó	smoker
doktor, -a	doctor
dolgozat, -ja	composition, test paper
dolgozhat	can work, able to work
dolgozik	work (v)
dolgozó	worker
dolog, dolgot, dolga	work, task; thing, matter, stuff, object
dolgom van	I'm busy, I've something to do
domb, -ja	hill
dönt	decide, rule
dörög	it is thundering
drága	expensive
drágaság	high cost of living
Duna	Danube
Dunántúl	Transdanubia

E

ebben	in this
ebből következik	it follows that, consequently
ebéd, -je	lunch or dinner (midday meal)
ebédel	dine, lunch
ebédlő	dining room
eddig	until, up to now; up to this point
edény	dish, utensil
edz	train, coach; harden
egész	whole, entire
egész idő alatt	during the entire time
egészen	completely, entirely
egészség, -e	health
egy	one; a (an)
egyéb, egyebet, egyebe	other, else
egyedül	alone
egyenes	straight, direct; erect
egyenesen	straight, in a straight line; directly
egyéni	individual, personal
egyenletesen	evenly, uniformly
egyenlő	equal (to), same (as)
egyensúly	balance (n)

egyesít	unite
egyesület, -e	club, association
egyesült	united
Egyesült Államok	United States
egyetem, -e	university
egyformán	equally, alike
egyharmad	one-third
egyik	one of the
egy-két	few, some
egy kis	some, a little
egymás	one another, each other
egy pár	a pair
egypár	a few, some, one or two
egy percre	for a minute
egyre	continually, on and on
egyre erősebb	stronger and stronger
egység, -e	unit, unity
egyszer	once
egyszerű	plain, simple
egyszóval	in a word, briefly, that is
együtt	together
együttes, -e	ensemble
együttműködés	co-operation
e havi	this month's
el	away, off
elad	sell
eladó	seller, salesclerk
eladó	for sale
elállít	stop (v)
elbeszél	tell, relate, narrate
elbeszélget	chat, converse, talk
elbúcsúzik	say good-bye, take leave
elég, eleget, elege	enough, quite
elégé	sufficiently, fairly
eleje	beginning
elemi	elementary, primary
elér	attain, achieve, score, reach
elévül	grows out of date
elfelejt	forget
elfog	catch, capture
elfoglalt	busy
elfogy	used up, sold out
elhallgat	keep back, conceal
elhatároz	decide
elhisz	believe
elismer	acknowledge, admit
elkésik	be late, come too late
elkészül	be ready, finished
elköltözik	move away
ellát	supply, provide
ellen	against
ellenáll	resist
ellenfél, -felet, -fele	rival, opponent, enemy
ellenjegyez	contersign, endorse
ellenőriz	supervise
ellenőrzés	supervision, control
ellenség, -e	enemy
elmegy	go away, leave
elmegy a kedve	lose one's interest in something
elmélet, -e, -je	theory
elmesél	tell (story), narrate, relate
elmond	tell, narrate
elmúlt	past, gone
elnök, -öt, -e	president

eloszt	divide
elosztás	distribution
elosztó	distributor
előad	perform; lecture (v)
előadás	performance; lecture (n)
előáll	arise, come into being
előirányoz	allocate, set aside
előkészít	prepare
előnyös	advantageous, favorable, profitable
előre	ahead; in advance, beforehand
először	the first time; the first place
előteremt	procure, produce
előtt	before, in front of
előtte	before you (him, her, it)
elővesz	take out
előz	overtake, pass
előző	previous
elseje	the first (day of the month)
első	first
elsőrangú	first rate, first class
eltér	deviate from; depart
elterül	situated, located
eltör	break (v)
elveszt	lose
elvileg	theoretically, in principle
elvisz	carry away, take away
ember, -e	man, human being
emelés	raising, increasing, lifting
emelet, -e	story
emelkedik	rise, increase, go up
emiatt	because of this, for this reason
emlék, -e	memento, memory, souvenir
emlékezik	remember
emlékmű, -vet, -ve	monument, memorial
említ	mention
energia	energy, power
enged	let, permit
engem	me
ennek	to this
ennivaló	something to eat
enyém	mine
eper, epret, epre	strawberry
epikus	epic
Erdély	Transylvania
erdő, -je; erdeje	forest
eredetileg	originally, primarily
eredmény	result, outcome, score
erkély	terrace, balcony
erőmű, -vet, -ve	power plant
erős	strong
erre	on this, onto this; this way; about this
erről	from this, of this; about this; from this direction
eset, -e	case
esik	fall, drop; it rains
eső	rain
este	evening
esteledik	it's getting dark, night is falling
esténként	every evening, evenings
eszébe jut	it occurs to her/him; it comes to his/her mind
eszik	eat

eszköz, -ök	instrument, tool, equipment
eszméletlen	unconscious
eszpresszó	espresso, coffee house
etet	feed
Európa	Europe
európai	European
evőeszköz	cutlery
evvel	with this
exportál	export (v)
ez	this
ezelőtt	formerly, in former time
ezen	on this
ezer, ezret, ezre	thousand
ezért	therefore, for this reason
ezután	after this
ezüst, -öt, -je	silver
ezzel	with this

É

édes	sweet
ég	burn (v)
ég, eget, ege	sky
éghajlat, -a	climate
éhes	hungry
éj, -t	night
éjjel	night
éjszaka	night
él	live (v)
élelmiszer, -e	provisions, foodstuffs
élénk	lively
éles	sharp
élet, -e	life
életfogytiglan	for life
életszínvonal, -at, -a	living standard
élvez	enjoy
élvezet, -e	pleasure
én	I
énekel	sing
énekes	singer (male)
énekesnő	singer (female)
épít	build
építész	architect
éppen	just, exactly, precisely
épület, -e	building
ér	arrive, reach
érc	ore
érdek, -e	interest (n)
érdekel	be interesting to
érdeklődés, -e	interest, concern
érdekes	interesting
érdeklődik	inquire; show interest in
érdemes	worth-while
érem, érmet, érme	medal
érettségizik	graduate from high school
érez	feel
érkezik	arrive
ért	understand
érte	for him, her, it
értékes	valuable, precious
értekezlet, -e	conference, meeting
értelem, értelmet, értelme	meaning

és	and
ész, eszet, esze	mind, brain, reason, sense
észak	north
északi	northern
észrevesz	notice (v)
étkezés	meal
étkezik	eat (a meal)
étkezőkocsi	dining car
étlap, -ja	menu
étvágy, -at	appetite
év, -e	year
Éva	Eve
éves	years old
évezred	thousand years, millenium
évszak, -ja	season
évszázad, -a	century
évszázados	centuries old

F

fa	tree, wood
fagy	freeze
fagyálló folyadék, -ja	antifreeze
fagylalt, -ja	ice-cream
faj, -t	race
fáj	hurt, ache
fájdalom, fájdalmat, fájdalma	pain, ache
fal, -at, -a	wall
falu, -ja; falvat, falva	village
fapados	railway carriage with wooden benches (3rd class)
fárad	get tired, take the trouble
faragás	carving
fáraszt	tire, exhaust
farkas	wolf
fazék, fazekat, fazeka	pot
fázik	be cold
február, -ja	February
fegyház, -at	penitentiary
fehér	white
fehérnemű	linen, underclothing
fej	head
fejedelem, fejedelmet, fejedelme	reigning prince
fejlesztés	development
fejlett	developed
fejlődik	develop, advance
fék, -je	brake
fekély	ulcer
fekete	black; black coffee
fekszik	lie
fel	up
fél	be afraid, fear
fél, felet, fele	half
feladat, -ja	assignment, work, duty
feladatkör, -e	sphere of duties, scope of duties
felajánl	offer, pledge
felállít	establish
félbemarad	broken off, discontinued
feldolgozó ipar, -a	processing industry
felé	towards
féle	kind, sort
felejt	forget

felelős	responsible
feleség, -e	wife
felett	over, above
félév, -e	term, semester
felfúj	exaggerate the importance of something
felhalmozás	accumulation, heaping, piling
felhív	ring up, call up
felhő	cloud
felír	give a ticket (police); prescribe (doctor); write down
felkel	get up
felkeres	visit (v)
fellebbez	appeal (v)
felmond	give notice to quit
felnő	grow up
felől	from (a direction); about, concerning
felöltözködik	get dressed
felpróbál	try on
félremagyaráz	misinterpret
felső	upper, higher
felső bíróság, -a	higher, superior court
felszabadul	get free, released, liberated
felszáll	get into, on (train, bus, etc.)
felszerelés	equipment
felszerelt	equipped
felszín, -e	surface
feltart	keep someone from something, hinder, hold up
feltesz	put up
feltétel, -e	condition
feltétlenül	by all means, without doubt
feltör	force, break open
felújít	revive; renew
felülbírál	examine
felvesz	admit, accept
felveszi a versenyt	be able to compete with
felvilágositás	information
felvonó	elevator
fenn	up, above
fennmarad	survive, remain
fenntart	maintain, uphold
fent	up, above
fénykép, -e	snapshot, photograph
fényképez	take a snapshot, photograph
fényképezés	photography, taking of photographs
fényképezőgép, -e	camera
Ferenc	Frank
férfi, -ak	man, male
férfiruha	(man) suit
férj	husband
férjhez megy	(she) gets married
férjnél van	be a married woman
fertőtlenitő	disinfectant, antiseptic
fest	paint
festmény	painting
fésülködik	comb one's hair
fia	his, her son
fiatal	young; youthful
fiatalkorú	juvenile, youthful
figyel	watch, keep an eye on
figyelem, figyelmet, figyelme	attention

fillér, -e	fillér (Hungarian currency)
film, -je	film
finn, -je	Finn, Finnish
Finnország, -a	Finland
fiók, -ja	branch, sub-office; drawer
fiú, fia	boy
fiúcska	little boy
fivér, -e	brother
fizet	pay
fizetés	salary, wage
fizika	physics
fodrász	hairdresser
fog	catch, hold
fog	shall, will
fog, -at, -a	tooth
fogad	engage, hire; receive (a guest)
fogas	pike-perch (of Lake Balaton)
fogas	clothes-rack
fogaskerék, -kereket, -kereke	gear
fogkefe	tooth-brush
fogkrém, -e	tooth-paste
foglal	reserve; occupy
foglalkozás	occupation, profession
foglalkozik	be engage, occupy, deal (with something)
foglalt	occupied,
fogyaszt	use up, consume
fogyasztási cikk, -e	comsumers' goods
fok, -a	degree; level, grade
fokozás	increase, speeding up
-fokú	of degree
folyadék, -ja	liquid, fluid
folyik	flows, goes on, continues
folyó	river
folyosó	corridor
folytat	continue
fontos	important
fordít	translate; turn; spend, allocate (money)
fordul	turn
forgalom, forgalmat, forgalma	traffic; trade, commerce
forint, -ja	forint (Hungarian currency)
forma	shape, form
forrás	source, spring
fotel, -e, -je	armchair
fő	main, principal, important
főbűnös	the person most guilty, ringleader
főétkezés	main meal
főiskola	college, academy
főként	chiefly, mainly
föld, -je	land, soil, earth
földművelés	agriculture
földműves	farmer, agricultural laborer
földrajz, -ot	geography
földszint, -je	ground floor, main floor
főleg	mainly
fölött	above, over
főnök, -öt, -e	chief, principal, boss
főváros	capital
főz	cook (v)
főzelék, -e	vegetable dish
francia	French
Franciaország, -a	France

franciául	in French
friss	fresh
fúj	blow (v)
futás	running
futballmeccs	soccer game
futballozik	play soccer
futballpálya	soccer field
függ	depend; hang
függöny, -ök	curtain
függönytartó	curtain rod
fül, -e	ear
fülke	compartment
fürdik	take a bath
fürdő	bath
fürdőszoba	bathroom
fűszer, -e, -je	spice, seasoning
fűszeres	spicy, seasoned; grocer
fűszerüzlet, -e	grocery store
fűt	heat (a room), make a fire
fűtés	heating
fűtőtest, -e	radiator, heater

G

gabona	corn, grain
galamb, -ja	pigeon
galéria	gallery
galuska	noodles
garázs	garage
gáz	gas
gazdag	rich
gazdálkodó	farmer
gazdaság, -a	farm
gazdasági	economic
gazdaságos	economical
gazdaságtan, -a	economy
generáloz	overhaul (a motor)
gép, -e, -je	machine
gépesít	mechanize
gépész	mechanic
gépkocsi	car
gimnázium, -a	gymnasium (high school)
gipsz, -et	plaster
gól, -ja	goal
golfozik	play golf
golyóscsapágy, -at	ball bearings
gomba	mushroom
gombóc	dumplings
gond, -ja	concern, worry, trouble
gondol	think
gondoz	look after, attend to
görög, -öt, -je	Greek
Görögország, -a	Greece
gulyásleves	goulash soup
gumi	rubber, tire

GY

gyakorlat, -a, -ja	practice (n)
gyakorlati	practical
gyakorlati órák	practical exercises
gyakorol	practice; exercise, enforce
gyakran	often
gyalogos	pedestrian
gyapot, -ja	cotton
gyár, -at, -a	factory
gyárt	manufacture, produce
gyártás	manufacturing, production
gyenge	mild, weak
gyerek, -e	child
gyermek, -e	child
gyermekévek	childhood, childhood days
gyertya	spark plug, candle
gyilkos	murderer
gyógyfürdõ	medical bath, thermal bath
gyógyszer, -e	medicine
gyógyszertár, -at, -a	pharmacy
gyógyul	be recovering one's health
gyomor, gyomrot, gyomra	stomach
gyors	fast, rapid, quick
gyorsan	quickly, rapidly
gyorsvonat, -a, -ja	express train
gyökér, gyökeret, gyökere	root
gyökeres	fundamental, radical
gyönyörködik	enjoy, take pleasure, delight in
gyönyörû	beautiful, magnificent
gyönyörûen	beautifully, magnificently
gyõz	conquer; gain a victory
gyõzelem, gyõzelmet, gyõzelme	victory
gyõzelmet arat	win a victory
gyufa	match (n)
gyújt	light, switch on
gyulladás	inflammation
gyûjt	gather, accumulate, collect
gyûjtemény	collection
gyûlés	meeting, assembly
gyümölcs, -öt	fruit
gyümölcsös, -ök	orchard

H

ha	if
háború	war
hacsak	if only
hacsak nem	unless, except
hadd vizsgáljam meg	let me examine him, her, it
hadüzenet, -e, -je	declaration of war
hagy	leave, let, allow
hagyomány	tradition
haj, -at	hair
hajnalodik	(day) is breaking
hajó	ship (n)
hajt	drive (v)
hajtási igazolvány	driver's license
hal, -at, -a	fish (n)
hála	gratitude
halad	progress, advance

halál, -a	death
hálás	grateful
halász	fisherman
halászik	fish (v)
halaszt	postpone, delay
hall	hear
hallgat	listen; be silent
hallgató (egyetemi)	(university) student
halogat	keep postponing, delaying
hálószoba	bedroom
hálózat, -ja	network
hamar	soon
hamarosan	before long, shortly
hanem	but
hang, -ja	voice
hangverseny	concert
hány	how many
hányan	how many (people)
hányadik	which, how many
hányadika	what date
hány éves	how old
harisnya	stocking
harmadik	third
harminc	thirty
három	three
háromszor	three times
hasonlít	compare; resemble
hasonló	similar
használ	use (v)
használt	used
hasznos	useful
hat	six
hát	well, to be sure
hát, -at, -a	back
hatalmas	mighty, powerful, enormous
hatalom, hatalmát, hatalma	power, might
határ, -a	border, frontier, boundary
határidő	term, term limit, deadline
határol	border, bound
határoz	decide
hatás	influence
hatáskör, -e	spheres of authority, jurisdiction
hátsó	rear, back
hatvan	sixty
havazik	snow, be snowing
ház, -at	house
haza	home; fatherland
házaspár, -ja	married couple
házfelügyelő	manager (of a house)
háziasszony	hostess, landlady
házi feladat, -a, -ja	homework
házőrző kutya	watchdog
hegy	mountain
hely, -et	seat, place
helyet foglal	take a seat, sit down
helyett	instead of
helyettes	deputy, assistant
helyez	place, put, set, lay
helyi	local
helyzet, -e	situation
henger, -e	cylinder
herceg, -e	duke, prince

hét, hetet, hete	seven; week
hétfő	Monday
hetven	seventy
hiába	in vain, vainly
hiány	lack
híd, hidat, hídja	bridge
hideg	cold
hímez	embroider
hímzés	embroidery
hír, -e	news
híres	famous
hisz	believe
hiszen	but, surely, why, well
hív	invite, call
hivatal, -a	office, bureau
hivatalnok, -a	clerk, official
hivatás	vocation
hó, havat, hava	snow (n)
hogy	how; that
hogyne	of course, naturally, yes indeed
hol	where
hold, -at, -ja	acre; moon
Hollandia	Holland
holmi	things, belongings
holnap, -ja	tomorrow
hon, -a	fatherland, homeland, native country
hónap, -ja	month
honnan	where from
honvédelmi minisztérium, -a	Ministry of National Defense
hordár, -ja	porter, redcap
horvát, -ja	Croatian
hosszabb	longer
hosszú	long
hova	where to, in which direction
hoz	bring
hozzá	to, towards; to his place
hozzászokik	become, get accustomed to
hölgy	lady
hőmérő	thermometer
hőség, -e	heat (n)
hús	meat
húsleves	bouillon, broth
húsz, -at	twenty
huszonegy	twenty-one
hűtő	radiator, cooling apparatus
hűvös	cool, chilly

I

ide	here, to this place
idegesít	make nervous
idén	this year
idő, ideje	time, period; weather
időjárás	weather
idős	old, aged, elderly
időszak, -ja	period, time
időszerű	timely, seasonable
időtartam, -a	length of time, period
igaz	true, real
igazán	really
igazgató	director

igazi	real, genuine
igazság, -a	justice
igazságszolgáltatás	judiciary power, jurisdiction
igen	yes
igénybe vesz	make use of, take advantage of
ígér	promise (v)
így	so, like this
igyekszik	strive, endeavor
ijed	get frightened
illatszer, -e	perfume, scent
illetőleg	respectively
ilyen	such, of this kind
ilyenkor	at such a time, this time
indul	start, depart, leave
influenza	flu
ing, -e	shirt
ingyen	free of charge, gratis
ingyenes	free of charge, gratis
inkább	rather
innen	from here
intéz	manage, conduct, direct, arrange
intézkedés	measure(s), step(s), arrangement(s)
ipar, -a	industry
ipari tanuló	industrial apprentice
iparos	craftsman, tradesman
iparosítás	industrialization
ír	write
iránt	toward, about
irányítás	direction, guiding
írásbeli	written
irigyel	envy (v)
író	writer
íróasztal	desk
iroda	office, bureau
irodalom, irodalmat, irodalma	literature
írógép, -e, -je	typewriter
is	also
iskola	school
iskolába jár	attend school
ismer	know, be acquainted with, familiar with
ismeretlen	unknown
ismerős	acquaintance; familiar with (to)
istálló	stable, barn
Isten, -e	God
iszik	drink (v)
ital, -a	drink
itat	make somebody drink
ítél	sentence; form an opinion
ítélet, -e	sentence, judgement
itt	here, in this place
itthon	(here) at home
ízlik	taste well, like (food or drink)
izzad	perspire, sweat

J

János	John
január, -ja	January
jár	go, walk, move
járás	district

jármű, -vet, -ve	vehicle
járvány	epidemic
játék, -a, -ja	toy; play, game
játszik	play (v)
javára	for the good of, to the advantage of
javára válik	be good for, benefit
javít	repair (v)
javíthatatlan	incorrigible, irreparable
jég, jeget, jege	ice
jégszekrény	refrigerator, icebox
jegy	ticket
jegyiroda	ticket office
jegyszedő	ticket collector
jegyzet, -e	note (n)
jelenleg	at present, for the time being
jelent	mean, indicate; report
jelentés	report, bulletin, communiqué
jelentős	important, significant
jelez	mark, indicate, show
jellemző	characteristic
jó	good
jó üzletet csinál	get a bargain
jobb	better; right
jobbra	to the right
jog, -a	law, right
jogi	legal, juristic
jogkör, -ök, -e	jurisdiction
jól	well
jól áll	become, suit, fit
jól keres	make good money, earn a good living
jól viseli magát	behave well
jólesik	it's pleasant, pleasing
jóllakik	eat enough, have enough
jóllehet	although, notwithstanding
jóval	much, quite, far
jóváhagyás	approval
józan	sober
jön	come
jövedelem, jövedelmet, jövedelme	income
jövő	future, coming
jövő hét, hetet, hete	next week
jugoszláv, -ja	Yugoslav
Jugoszlávia	Yugoslavia
július	July
június	June
jut	get, arrive; obtain

K

kabát, -ja	coat
kacsa	duck
kalandozik	wander, roam about; have adventures
kalap, -ja	hat
kalauz	conductor, guide
kálvinista	Calvinist
kamara	pantry, very small room
kamra	pantry, very small room
kanál, kanalat, kanala	spoon
kánikula	hot spell
kanyar, -ja	curve

kap	get, receive
kapcsol	connect
káposzta	cabbage
kapu	gate
kar, -ja	arm
kár	pity, shame, that's too bad
karambol, -ja	traffic accident
karburátor, -a	carburetor
karosszék, -e	armchair
karosszéria	body (of car)
Kárpátok	the Carpathians
katona	soldier
katonai	military
kávé	coffee
kávéfőző	percolator
kávéház, -at, -a	café
kedd, -je	Tuesday
kedv, -e	mood, disposition
kedvenc	favorite, pet
kedves	dear, kind, nice
kedvező	favorable
kefe	brush (n)
kegyelem, kegyelmet, kegyelme	pardon, amnesty
kék	blue
kékes	bluish
kelet	east
keleti	eastern
kell	is needed, wanted, necessary
kellemes	pleasant
kellemetlen	unpleasant
kelta	Celt
kemény	hard
kémia	chemistry
kenyér, kenyeret, kenyere	bread
kenyeret keres	earn a living
kényszerít	force, press
kép, -e	picture
képeslap, -ja	illustrated paper
képez	train, teach
képtár, -at, -a	picture gallery
képvisel	represent
képviselő	representative
képzel	imagine
kér	ask, request, want
kérdés	question
kérdez	ask (a question)
kerek	round
kerék, kereket, kereke	wheel, tire
kerékpár, -ja	bicycle
keres	look for
kereskedelem, kereskedelmet, kereskedelme	commerce, trade
kereskedelmi	commercial
kereslet, -e, -je	demand
kereszt, -je	cross
keresztény	Christian
keresztül	through, across
keret, -e, -je	scope, framework
kert, -je	garden
kertész	gardener

kertgazdálkodás	truck farming
kerül (valahova)	get, arrive (somewhere)
kerül (pénzbe)	cost (money)
kerül (időbe)	take, consume (time)
kerület, -e	district, region
kérvény	application, request
kés	knife
késik	be late
keskeny	narrow
késő	late
kész	ready
készpénz	cash
kesztyű	glove
készül	prepare, being made; get ready; study to be
két	two
kétemeletes ház, -at	three-storied house
kétségtelenül	undoubtedly
kétszer	twice
kettő	two
kettőnk	two of us
kevés	little, few
kéz, kezet, keze	hand
kezébe kerül	get, fall into somebody's hands; come by chance upon something
kézhez vesz	receive, get
kezd	start, begin
kezdés	start(ing), beginning
kezdődik	start, begin
kezel	handle, treat, attend
kézifék, -e, -je	hand brake
ki	who; out
kiadás	issuance
kiadó	for rent, to let
kiállít	disqualify, send off the field; exhibit
kiállítás	exhibition
kibocsát	issue (v)
kibővít	enlarge, widen
kicserél	exchange (v)
kicsi	small
kicsiny	small, little
kiderül	clear up (weather or sky)
kielégít	satisfy
kiemel	stress, emphasize
kifest	paint
kihirdet	pronounce
kijárat, -a	exit
kijön a pénzből	manage with the amount of money available
kikerül	emerge, come out
kikiált	proclaim
kiköt	anchor, land (a ship)
kilátás	view, sight
kilenc	nine
kilencven	ninety
kilométer	kilometer
kilométer óra	speedometer
kínálat, -ja	offer (n)
kinek	to whom
kinevez	appoint
kinn	outside, outdoors

kint	outside, outdoors
kinyit	open (v)
kinyomoz	trace, track (down)
kirabol	rob
kirakat, -a, -ja	show window
királyság, -a	kingdom
kirándul	make an excursion
kis	little, small
kisasszony	miss, young lady
kisebb	smaller, less
kisér	accompany, escort
kisipari termelőszövetkezet, -e, -je	craftsmen's co-operative
kiskereskedelem, -kereskedelmet, -kereskedelme	retail trade
kitakarít	clean (a room)
kitart	hold out, stick to, stand by
kiterjed	extend, spread over
kitűnő	excellent, superior
kitűz	set a goal, aim, target
kiutal	assign, allocate; remit
kíván	wish (v)
kíváncsi	curious
kivilágít	light up, illuminate
kivonat, -ja	excerpt
kívül	outside, without
kívülem	besides me
klasszikus	classic, classical
klíma	climate
klinika	clinic
kocsi	car, vehicle
kohó	foundry, metallurgy
kolbász	sausage
kommunista	communist
komoly	serious
konzul, -ja	consul
konzulátus	consulate
konyak, -ja	cognac
konyha	kitchen; cuisine, cooking
konyhaedény	cooking utensils
kopog	knock
kopott	worn
kor, -a	age, era, period
korán	early
korcsolyázik	skate (v)
kórház, -at	hospital
kormány	steering wheel; government, cabinet
korona	crown
kosár, kosarat, kosara	basket
kosárlabda	basketball
kóstol	taste, try, sample
kovács	smith, blacksmith
köd, -öt, -e	fog
köhög	cough (v)
kölcsön	loan (n)
kölcsönad	lend
kölcsönkér	borrow
kölcsönös	mutual
kölnivíz, -vizet, -vize	eau de Cologne
költ	spend
költemény	poem
költészet, -e, -je	poetry
költő	poet

költözik	move, change residence
költözködik	move, change residence
költséges	costly, expensive
költségvetés	budget
könnyít	ease, make easier
könnyű	light (weight), easy
könyv, -e	book
könyvelés	bookkeeping
könyvtár, -ak, -a	library
kör, -ök, -e	circle, ring, round
környék, -e	surroundings, environs
körte	pear
körül	around
körülbelül	about, approximately
körülír	define, describe
körülmény	conditions, circumstance
körülvesz	surround
körzet, -e, -je	district
köszön	greet, salute; thank
köt	bind, tie
kötelező	obligatory, compulsory, mandatory
kötött	knitted
kötött kabát	sweater, cardigan
kötszer, -e	bandage
kövér	fat, stout
követ, -e	minister, envoy
követel	demand, claim (v)
következik	follow (in turn), come after
következő	following, next
követség, -e	embassy
követségi tanácsos	legation counselor
követségi titkár, -a	secretary of legation
köz	community, public, collectivity; intermediate space, interval
közbejön	interfere, occur
közben	meanwhile
közel	near
közép, közepet, közepe	middle
középiskola	high school
közgazdaság, -a	economy
közgazdász	economist
közigazgatás	(public) administration, executive (branch of government)
közismert	well-known, widely known
közkegyelem, -kegyelmet, -kegyelme	amnesty
közlekedés	traffic
közlemény	publication, communiqué, statement
között	between, among
központ, -ja	central, center
központi fűtés	central heating
község, -e	village, community
köztársaság, -a	republic
közvetlenül	directly
közzétesz	publish
Krisztus	Christ
krumpli	potatoes
kukorica	corn
kulák	wealthy peasant
kulcs	key
kultúra	culture
kút, kutat, kútja	well, fountain
kutató	research

kutya	dog
küld	send
külföld	abroad
külföldi	foreign
külkereskedelem, -kereskedelmet, -kereskedelme	foreign trade
külön	separate, private
különben is	besides, moreover
különböző	various
különféle	various
különösen	specially
külső	outside, exterior
külügy	foreign affairs
külügyminiszter, -e	Minister of Foreign Affairs
külügyminisztérium, -a	Ministry of Foreign Affairs
külváros	suburb

L

láb, -at, -a	leg
lábas	pan
labda	ball
labdarúgó	soccer player
lábnyom, -a	footprint
laboratorium, -a	laboratory
láda	crate, case
Lajos	Louis
lakás	apartment, flat
lakat, -ja	padlock
lakbér, -e	rent
lakik	dwell, live (in)
lakó	tenant, inhabitant
lakos	resident, inhabitant
lakosság, -a	population, inhabitant
lámpa	lamp
lánc	chain
lánchíd, -hidat, -hídja	chain bridge
lány	girl
lassan	slowly
lassú	slow
lassul	slow down
lát	see
látásból ismer	know by sight
látogat	visit (v)
látszik	visible, show, appear
láz, -at,	fever
le	down
learat	reap, harvest
lebeszél	talk somebody out of something
lecke	lesson
leég	burn down; become broke
leesik	fall down, off
lefordít	translate
leg-	most
lég, leget, lege	air, atmosphere
legalább	at least
legfelsőbb bíróság, -a	supreme court
légiposta	air mail
legmagasabb	highest, tallest
legszebb	the most beautiful
legyen szíves	be so kind, will you kindly
lehet	it's possible

lehetséges	possible
lejár	expire
leköszön	resign, withdraw
leköt	tie down; contract for, secure an option on
lekvár, -ja	jam, preserve, marmalade
lelassul	slow down
lélegzet, -e	breath
lemarad	be late for something; drop, fall behind
lemarad a vonatról	miss the train
lemez	record (n)
lemezjátszó	phonograph
lemond	resign, give up
lengyel, -je	Pole, Polish
Lengyelország, -a	Poland
lenn	below, beneath, down
lent	below, beneath, down
lényeges	significant, essential
lépcső	stair, stairs
lépcsőház, -at, -a	staircase
lepedő	sheet
lépés	step
lépést tart	keep pace
lesüllyed	sink, fall, drop
lesz	(he, she, it) will be
leszáll	descend, come down; get out, down
leszokik	get out of the habit of doing something
letartóztat	arrest (v)
letelepedik	settle down
létesít	establish
levegő	air
levél, levelet, levele	letter
levelezés	correspondence
levelező tanfolyam, -a, -ja	correspondence course
levelezőlap	postcard
leves	soup
levon	subtract, withhold
levő	situated, existing, being
lezár	close, shut down
lezsíroz	lubricate
liba	goose
lírai	lyrical
liter, -je	liter
ló, -vat, -va	horse
lóerős	horsepower
lóg	hang down
lop	steal
lovaskocsi	(horse) carriage
lő	shoot

M

ma	today
macska	cat
madár; madarat, madara	bird
maga	you; yourself, himself, herself
magába foglal	contain, include
magáé	yours; somebody's own
magához tér a meglepetéstől	get over the surprise
magához vesz	take in

magam	myself
magánszemély	private person, individual
magántulajdon, -a	private property, ownership
magánvállalat, -a	private enterprise, firm, company
magas	tall, high
magyar, -ja	Hungarian
magyaráz	explain
Magyarország, -a	Hungary
Magyarországról való	from Hungary
magyarul	in Hungarian
máj, -at	liver
majális	picnic in May
majd	then, later
majdnem	nearly, almost
major, -ja	farm
május	May
málna	raspberry
már	already, before
már nem	not any more
marad	stay, remain
március	March
Margit	Margaret
marha	beef, cattle
Mária	Mary
más	else, other, different
másfél	one and a half
másik	other
másnap, -ja	next day
másod-:	second, sub-
másodfokú bíróság	intermediate court
második	second
második emelet, -e	the second (day of the month) third floor
másodrendű	second-rate
mászik	climb, crawl
matematika	mathematics
Mátyás	Matthias
matyó	peasants living in or near Mezőkövesd in Hungary
meddig	how long
medence	basin
medve	bear (n)
meg	and
még	still, yet, in addition, even
még akkor is ha	even if
megalapít	establish
megáll	stop (v)
megállapít	conclude, determinate, establish
megálló	stopping (place), stop
megbeszél	fix (time), come to an agreement, talk over
megbíz	entrust, charge
megbízott, -at, -ja	representative, deputy, delegate
megbocsát	forgive, pardon
megbukik	fail (an examination), defeated
megegyezik	agree
megelégedett	satisfied
megelőz	overtake
megér	live to see; worth-while
megeszik	eat up
megfázik	catch a cold
megfelel	be suitable

megfésülködik	comb one's hair
megfigyelő	observer
megfog	catch, hold
megfordul	turn
megfőz	cook
meggyógyul	recover, get well again
meggyőz	convince
meggyújt	light, switch on
meghagy	leave, let somebody keep something
meghal	die, decease
meghalad	surpass, exceed
meghatároz	decide upon
meghív	invite
meghívó	invitation (card)
meghonosít	introduce, acclimatize
megígér	promise (v)
megijed	get frightened
megint	again
megismerkedik	get acquainted
megiszik	drink up
megkérdez	ask (a question)
megkopogtat	sound, tap
megkóstol	taste, try, sample
megkönnyít	make easier, ease
megköt	bind, tie
meglátogat	visit (v)
meglátszik	appear; evident, noticeable
meglepetés	surprise
megmagyaráz	explain
megmér	take (temperature); measure; weigh
megmond	tell, say
megmosakodik	wash oneself
megmutat	show
megnéz	look at
megnyer	win, obtain
megnyiratkozik	have a haircut
megold	solve
megoldás	solution
megőriz	preserve, keep, hold
megpróbál	try (v)
megsebesül	get wounded
megsemmisül	destroyed, annihilated
megsért	offend
megsérül	get injured
megspórol	save, economize
megszállás	occupation
megszavaz	vote for, pass (a bill)
megszervez	organize
megszervezés	organization
megszólít	speak to, address somebody
megszüntet	abolish, terminate
megtalál	find
megtörülközik	dry, rub oneself down
megtud	find out, get to know
megújít	renew
megvesz	buy
megvitat	debate, discuss
megvizsgál	examine
megy	go
megye	county
mehet	can go
mekkora	how large; what size
meleg	warm, hot
melegem van	I'm warm, hot

mell, -e	chest, breast
mellékutca	side street, back street
mellett	next to, beside, by
mély	deep
melyik	which
mentő	ambulance, rescuing
menza	students' canteen or cafeteria
mennyi	how much
mennyiért	for how much
mennyire	how; how far
mennyiség, -e	quantity
mennyiségtan, -a	mathematics
mér	measure; weigh
méret, -e	size, measurement
mérkőzés	match, game, contest
mérkőzik	compete, fight
mérnök, -öt, -e	engineer
merre	in which direction; where
mérsékelt	temperate
mert	because
mesél	tell a tale
mester, -e	master
messze	far
méter, -e	meter
mező, mezeje	meadow
mezőgazdaság, -a	agriculture
mi	we; what
mi járatban van?	What are you doing here?
mialatt	while
miatt	because of
mielőbb	as soon as possible
mielőtt	before
mienk	ours
miért	why
mikor	when
miközben	while
milyen	what's it like, what kind, sort of
mind	all, every, each
minden	everything, all
mindenféle	all kinds, sorts
mindenhol	everywhere, at all points, all over
mindenki	everybody
mindennap	every day, daily
mindhárman	all three (of us, you, them)
mindig	always
mindjárt	immediately, right away
mindnyájan	all (of us, you, them)
mindnyájuk	all of them
minél ... annál	the more ... the more
minél előbb	as soon as possible
miniszter, -e	minister, cabinet member
miniszterelnök, -öt, -e	prime minister
minisztérium, -a	ministry
minisztertanács	council of ministers
minket	us
minőség, -e	capacity; quality
mint	as, like
mintha	as if, though
minthogy	since, as
mióta	since when
miről	of what
mise	mass

mit	what
mivel	because, since, as; with what
modern	modern
módosítás	modification
módszer, -e	method
molnár, -a	miller
mond	say, tell
mos	wash (v)
mosakodik	wash oneself
mosás	wash(ing)
mosdószappan, -ja	toilet soap
mosószappan, -ja	laundry soap
most	now
mostanában	lately, nowadays
Moszkva	Moscow
motor, -ja	engine
mozi	movie
mozog	move (v)
mögött	behind, back of
mögöttünk	behind us
mulatságos	amusing
múlik	pass (away), elapse; depend on something
múlt	past, last
múltkor	the other day, lately
múlva	after, to, till (with reference to time)
munka	work, labor, job
munkaerő	manpower, labor
munkanélküliség, -e	unemployment
munkás	worker, workman
munkaverseny	work competition
mutat	show (v)
múzeum, -a	museum
mű, művet, műve	work, work of art, composition; artificial
műcsarnok, -a	picture, art gallery
műhely, -et	workroom, workshop
működik	work, run, function, operate
műsor, -a	program
műszaki	technical
műszer, -e	instrument
műugró	fancy diver
művelés	cultivation
művelődés	culture, education
művész	artist
művészet, -e	art

N

na	well (interjection)
nadrág, -ja	(pair of) trousers
nagy	big, large
nagykereskedelem, -kereskedelmet, -kereskedelme	wholesale trade
nagykiterjedésű	extensive, vast, wide
nagykövet, -e	ambassador
nagyon	very
nagyszerű	fine, splendid, superb
nála	with him (her); at his place
nap, -ja	day; sun
napirendi pont, -ja	items of the agenda

napokban — recently, the other day
nappali — living room
nátha — common cold
-né — Mrs.
nedves — humid, wet
négy — four
negyed — quarter
negyedik — fourth
negyedike — fourth (of the month)
négyszer — four times
négyszögletes — square, four-sided
negyven — forty
négyzet, -e, -je — square
néha — sometimes
néhány — few, some
nehéz — difficult, heavy
neki — to him (her)
nekifog — start to do something
nekikezd — set about doing something
nekimegy — attack somebody; bang against something

nélkül — without
nem — no
nem bánom — I don't care, mind
nemcsak — not only
német, -je — German
Németország, -a — Germany
németül — in German
nemrég — lately, recently, not long ago
nemsokára — soon, before long
nemzedék, -e — generation
nemzet, -e — nation
nemzeti — national
nemzetközi — international
néni — auntie
nép, -e — people
népdal, -a — folksong
népesség, -e — population
népgazdaság, -a — national economy
népgazdasági terv, -e — national economic plan
néprajz, -ot — ethnography
népszerű — popular
népviselet, -e — folk costumes, national costumes
név, nevet, neve — name
nevel — bring up, educate
nevelőintézet, -e, -je — reformatory; boarding school
nevez — call, name (v)
néz — look (v)
nézõ — spectator
nincs — there's no(t)
nincsen — there's no(t)
norvég, -ja — Norwegian
Norvégia — Norway
november, -e — November
nõ — grow
nõ — woman
növel — increase (v)
nővér, -e — sister

NY

nyak, -at, -a	neck
nyakkendő	necktie
nyár, nyarat, nyara	summer
nyaral	spend the summer holidays, pass the summer
nyaranta	every summer
nyári ruha	summer suit, dress
nyelv, -e	language
nyelvtan, -a	grammar
nyer	win, obtain
nyers	raw
nyilvános	open, public
nyilvántart	record (v)
nyiratkozik	have a haircut
nyit	open (v)
nyolc, -at	eight
nyolcvan, -at	eighty
nyom, -a	track, trace, (n)
nyomoz	search, investigate (v)
nyomozás	investigation, search
nyugat	west
nyugati	western
nyugodt	calm, still, tranquil
nyúlvány	foothill

O, Ó

oda	there (to that place)
óhajt	wish, desire (v)
ok, -a	reason
okmány	document
okos	clever, wise
okoz	cause (v)
oktat	teach, educate
oktatás	teaching, education, instruction
október, -e	October
olaj, -at	oil
olasz, -a	Italian
Olaszország, -a	Italy
olcsó	cheap
oldal, -a	side; page
olimpiai játékok	Olympic Games
olló	scissors
olvad	thaw, melt
olvas	read
olvasgat	browse, read off and on
olvasnivaló	something to read
olyan	such, that kind
onnan	from there, from that place
opera	opera
operál	operate
óra	watch, clock; hour
órakor	at ... o'clock
orosz	Russian
Oroszország, -a	Russia
oroszul	in Russian
ország, -a	country
országgyűlés	parliament
országház, -at	parliament building, parliament

országút, -utat, -útja	highway
orvos	doctor
orvosság, -a	medicine
oszlik	divided into
oszt	divide
osztály	department, class
osztályvezető	department head
osztrák, -ja	Austrian
óta	since
ott	there (in that place)
otthon, -a	at home
óvatos	careful, cautious

ö, ő

ő	she, he
öccse	his (her) younger brother
öcsém	my younger brother
ők	they
ökölvívó	boxer
öltözködik	get dressed
ön, -ök	you
ön	self
önálló	independent
önindító	self-starter
öntöz	irrigate, water
őr, -ök, -e	guard (n)
ördög, -öt, -e	devil
öreg	old
őriz	guard (v)
örök, -öt	eternal, everlasting, endless
öröm, -öt, -e	joy, pleasure, delight
örül	be glad, delighted, pleased
ősz, -ök	autumn, fall
össze	together
összeg, -e	amount
összegyűjt	gather, collect
összehangol	co-ordinate, harmonize
összemér	compare; match against
összemérik az erejüket	they are matched against each other (in sport, to determine the championship)
összesen	altogether
öt, -öt	five
ötlet, -e	idea, notion
ötödik	fifth
ötven	fifty
övé	his, hers, its

p

pad, -ja	bench
padlás	attic
padló	floor
páholy	box (in theater)
palacsinta	pancake
pálinka	brandy
pálya	course, path; grounds, playing fields; career, profession
pályaudvar, -a	railroad station

pap, -ja	priest
pápa	pope
papír, -ja	paper
paplan, -a	quilt, cover
paprika	green pepper, paprika
paprikás csirke	chicken paprika
pár, -ja	pair; couple
paradicsom, -a	tomato
parancsol	order, want (v)
paraszt, -ja	peasant
páratlan	unequalled, unrivalled; uneven
park, -ja	park (n)
parkol	park (v)
párna	cushion, pillow
párnás	cushioned, soft
párol	steamed, steam-cooked
part, -ja	shore, bank
párt, -ja	party
pásztor, -a	shepherd
patak, -ja	creek, brook, stream
pedig	however, but, yet, nevertheless, on the other hand
például	for instance
péntek, -je	Friday
pénz	money
pénztár, -ak, -a	cashier's desk
pénzügy	finance
perc	minute
persze	of course
perzsa	Persian
Péter	Peter
piac	market
pihen	rest (v)
pince	cellar
pincér, -e	waiter
pingál	paint (v)
piros	red
piros lámpa	red light (traffic)
piszkos	dirty
pizsama	pyjamas
plafon, -ja	ceiling
pláne	particularly, especially
pogány	pagan
pohár, poharat, pohara	glass (drinking)
pokróc	blanket
politika	politics, policy
politikai	political
pont, -ja	clause, article, paragraph; point
pontos	exact, punctual
pontosan	exactly
porcelán, -ja	china
poros	dusty
portás	doorman
portugál, -ja	Portuguese
Portugália	Portugal
posta	post office, mail
pót-	additional, substitute, extra
pótkerék, -kereket, -kereke	spare tire
Pozsony	Bratislava
pörkölt, -je	goulash
probléma	problem
puff	bang
puha	soft

pulyka	turkey
puszta	plain, prairie

R

rá	on, onto
ráadja a fejét	apply oneself to, become addicted to
rab, -ja	prisoner
rábeszél	persuade, talk somebody into doing something
rabló	robber
rabol	rob
rádió	radio
ragaszkodik	cling, stick to
ragyogó	bright, excellent, splendid
rajta	on her (him, it)
rajtam	on me
rajta kívül	besides him (her, it)
rajtakap	catch somebody doing something
rajzol	draw
rák, -ja	cancer
rákerül a sor	it's his turn
rántott	fried in bread crumbs
rávesz	put on; persuade somebody to do something
református	Presbyterian
régen	long ago
regény	novel
reggel, -e	morning
reggelizik	eat breakfast
régi	old
régóta	long since, for ages
rekamié	studio bed, davenport
remek	superb, splendid
remekmű, -vet, -ve	masterpiece
remél	hope (v)
rendbehoz	put things in order
rendel	order (v)
rendelkezés	order, instructions
rendelő	doctor's office
rendes	decent, fair, fine
rendezetlen	disordered, unsettled
rendőr, -ök, -e	police (man)
rendőrség, -e	police force
rendszám, -a	license number
rendszer, -e	system, method
rendszeres	constant, systematical
rendszerint	usually, as a rule
rengeteg	a lot of, enormous, immense
renoválva	restored, renovated
repül	fly (v)
repülő	flyer
repülőgép, -e, -je	airplane
repülőtér, -teret, -tere	airport
rész	part
részt vesz	take part
részeg	drunk
részére	for him (her, it)
részesít	give
részlet, -e	part, portion
rét, -je	field, meadow

rétes	strudel
rettenetes	terrible, dreadful
rizs	rice
rokon	relative
róla	from him (her, it), of it; about it (him, her)
rom, -ja	ruin, remains
román, -ja	Rumanian
Románia	Rumania
rossz	bad, out of order
rossz szemmel néz valamit	disapprove of something
rosszul	badly, poorly
rovására	at somebody's expense
rozs	rye
rózsa	rose
rögtön	at once, right away
röntgen	X-ray
röntgenez	make an X-ray
rövid	short
ruha	dress, suit

S

s a többi	and so forth, et cetera
saját	own
sajnál	regret, be sorry
sajnos	unfortunately
sajt, -ja	cheese
sajtó	press
sajtóattasé	press attaché
saláta	lettuce, salad
Sándor	Alexander
sár, sarat, sara	mud
sárga	yellow
sarok, sarkot, sarka	corner
sáros	muddy
se	neither, nor; not ... either
seb, -e	wound
sebesség, -e	speed
sebességváltó	transmission
sebész	surgeon
sebészet, -e, -je	surgery
segély	aid (n)
segít	help (v)
sehol	nowhere, no place
sehova	nowhere, not anywhere
sem	neither, nor, not; not ... either
semmi	nothing
semmit sem	nothing at all
senki	nobody
sért	offend
sertés	hog; pork
séta	walk (n)
sétál	walk (v)
síel	ski, go skiing
siet	hurry (v)
sík	flat, level, plain
siker, -e	success
sikert arat	achieve success
sikerül	succeed
síkos	slippery
síkság, -a	plain, lowland

sima	even, plain, smooth
sincs	it isn't ... either, there isn't ... either
sincsen	it isn't ... either, there isn't ... either
sízik	ski, go skiing
só	salt
soha	never
sohasem	never
sok	much, many, lot
sokáig	for long
sokan	many (people)
sokkal	by far, much
sokszor	many times, frequently
sonka	ham
sor, -a	line
sorba áll	stand in line
soron kívül	out of one's turn
sors	fate, destiny
sovány	thin, slim
sör, -ök, -e	beer
sőt	indeed, moreover
sötét	dark
sötétedik	it's getting dark
spanyol, -ja	Spanish
Spanyolország, -a	Spain
spórol	save, economize
sport, -ja	sport
sportoló	sportsman, sportswoman
stadion, -ja	stadium
statisztika	statistics
stop jelző tábla	stop sign
súly	weight
súlyos	grave, serious; heavy
súlyosan	seriously
sült, -je	roast; fried, baked
süllyed	sink, fall, drop
sürgős	urgent, pressing
süt	shine (sun); bake, broil, fry
sütemény	pastry, cake
Svájc	Switzerland
svájci	Swiss
svéd, -je	Swedish, Swede
Svédország, -a	Sweden

SZ

szabad	permitted, allowed, free
szabadság, -a	freedom
szabadtéri színpad, -ja	open-air theater
szabály	regulation
szabályoz	regulate
szabálytalan	irregular
szabó	tailor
száj, -at	mouth
szak, -ja	profession, branch, line, speciality
szakáll, -a	beard
szakember	expert, specialist
szakértő	expert, specialist
szakiskola	specialized secondary school, technical institute

szakma	trade, line, profession
szakszervezet, -e	trade union
szaktárgy, -at	special subject, major
szalad	run
száll	fly (v)
szállít	transport, carry
szállítás	shipping, transport
szállítási határidő	term of delivery
szállító	transporter, carrier
szálloda	hotel
szám, -a	number; issue
számára	for him (her, it)
számítás	counting, reckoning; arithmetic
számla	bill
számol	count, calculate, do arithmetic
számos	many, numerous
számtalan	innumerable, countless
számtan, -a	arithmetic
szántóföld, -je	plowland, arable land
szappan, -ja	soap
szaval	recite
szaván fog	take him (her, you) up on something
szavaz	vote (v)
száz, -at	hundred
század, -a, -ja	century
százalék, -a	percentage
szebb	more beautiful, nicer
szed	gather, collect; take (medicine)
szédül	be dizzy
szegény	poor
szék, -e	chair
szekér, szekeret, szekere	cart, wagon
szekrény	wardrobe, cabinet, closet
szél, szelet, szele	wind (n)
széles	wide
szelet, -e, -je	slice, piece, cut (n)
szem, -e	eye
szemben	opposite to
személy	person, individual
személyvonat, -a, -ja	local (passenger) train
szempont, -ja	point of view
szent	saint
szentel	devote, bestow; dedicate
szenved	suffer
szép	pretty, nice, beautiful, lovely
szépen	nicely, prettily
szépművészet, -e	fine arts
szépművészeti múzeum, -a	Museum of Fine Arts
szeptember, -e	September
szerb, -je	Serbian
szerda	Wednesday
szerelő	mechanic
szerencse	luck, fortune
szerencsére	fortunately
szerencsés	lucky
szerep, -e	role
szerepel	perform, act
szeret	like, love (v)
szerez	get, obtain
szerint	according to
szerszám, -a, -ja	tool
szerte	all over, everywhere
szert tesz	obtain, acquire

szerv, -e	organ
szervez	organize
szervusz	hello
szerződés	treaty, contract, pact
szerződést köt	make a treaty
sziget, -e	island
szigorú	strict
szilva	plum, prune
szín, -e	color
színház, -at	theater
színművészet, -e	dramatic art
színpad, -ja	stage
színtársulat, -a	theatrical company
szív, -e	heart
szívbaj, -t	heart disease
szíves	amiable, cordial, kind
szívesen	gladly, cordially, with pleasure
szó, szavat, szava	word
szóban volt	came up (in discussion)
szoba	room
szóbeli	oral
szobor, szobrot, szobra	statue
szocialista	socialist
szódavíz, -vizet, -vize	soda water
szoknya	skirt
szokott	you (he, she, it) usually; usual, habitual
szoktat	make someone used to something
szól	speak, say, talk
szól a telefon	the phone rings
szolgál	serve
szolgálat	service
szombat, -ja	Saturday
szomjas	thirsty
szomorú	sad
szomszéd, -ja	neighbor
szórakozik	enjoy, amuse oneself, have a good time
szorgalmas	diligent, industrious
szóval	in a word, briefly, that is
szovjet, -je	Soviet
Szovjetunió	Soviet Union
szőlő	grape, vineyard
szőnyeg, -e	carpet, rug
szövetkezet, -je	co-operative
szurkoló	fan
szükség, -e	need (n)
szükséges	necessary
szükséglet, -e	need, want (n)
születik	be born
szülő	parent
szülőföld, -je	native land
szürke	gray

T

tábla	sign (board)
tábor, -a	camp (n)
tag, -ja	member
takarít	clean (a room), tidy up
takarítónő	cleaning woman

takaródzik	cover oneself
talál	find
találkozik	meet somebody
talán	perhaps
támogatás	assistance
tan, -a	science, study, theory
tanács	council; advice, counsel
tanácsos	counselor
tanár	teacher, professor
tánc	dance (n)
tandíj, -at	school fee, tuition
tanfolyam, -a, -ja	course (of study)
tanít	teach
tantárgy, -at	subject (of instruction)
tanú	witness
tanul	learn, study
tanulatlan	uneducated
tanulmányoz	study, make a study of something
tanuló	student
tanya	farm
tányér, -ja	plate
tárca	portfolio, department, ministry; pocketbook
tárgy, -at	object, article, thing
tárgyal	negotiate, discuss
tárgyalás	conference, negotiations; trial
társadalom, társadalmat, társadalma	society
tart	hold, keep; last
tart valakitől	be afraid of somebody
tartalék	reserve
tartó	holder, container, case
tartozik	belong
táska	handbag
tavaly	last year
tavasz	spring
távol	far, away
taxi	cab
tea	tea
teáskanna	teapot
tegnap, -ja	yesterday
tehén, tehenet, tehene	cow
teher, terhet, terhe	freight
teherautó	truck
teherszállító hajó	freighter
tehervonat	freight train
tehetséges	talented, gifted
tej	milk
tél, telet, tele	winter
tele	full
telefon, -ja	telephone
telefonál	phone (v)
telepedik	settle, establish, install oneself
telepít	settle, colonize
teljes	complete, full, total
teljesen	entirely, totally, completely
teljesítés	fulfilment, accomplishment
teljesítmény	accomplishment, achievement
templom, -a	church
tenger, -e	sea
tengeri beteg	seasick
teniszezik	play tennis

teniszpálya	tennis court
tény	fact, act, deed
tenyészt	breed, raise
tényezõ	factor
tényleg	really, indeed
tér, teret, tere	square; field
terem, termet, terme	hall
terem	grow
terítõ	tablecloth
terjeszt	submit, present; spread
térkép, -e	map
termék, -e	product
termel	grow, cultivate, produce
termelés	production
termelõeszköz, -ök	means of production, capital goods
termény	crop, agricultural product
termés	crop, yield, harvest
természetesen	of course, naturally
termõföld, -je	arable land, agricultural land, cropland
terület, -e, -je	area, territory
terv, -e	plan (n)
tervezés	planning
tervezet, -e, -je	plan, proposals
tervgazdálkodás	planned economy, controlled economy
tessék	please
testület, -e, -je	corporation, body
tesz	put; do
tészta	pastry, pie, dessert
tétlenül	inactively
tetszik	it pleases
tettes	culprit, perpetrator
téved	be mistaken, wrong
tilos	prohibited
tiszt, -je	officer
tiszta	clean
titkár, -a	secretary
titkárnõ	woman secretary
tíz, tizet	ten
tizenegy	eleven
tó, tavat, tava	lake
tojás	egg
tokaji bor	Tokay wine
toll, -at, -a	pen; feather
tolmács	interpreter
tolvaj	thief
torna	gymnastics
torok, torkot, torka	throat
torony, tornyot, tornya	tower, steeple
torta	cake
tovább	further, ahead
továbbá	besides, moreover, furthermore
továbbít	pass on, forward
több	more
többi	the rest, remaining, other
tökéletes	perfect
tõle	from (by, of) him (her, it)
tölt	spend; pour
töltõtoll, -at, -a	fountain pen
töltött	stuffed

tőlük	from them
tömb, -öt, -je	block
tömeg, -e	mass, crowd
tör	break
törekedik	strive, make an effort
törekszik	strive, make an effort
török, -öt, -je	Turk, Turkish
Törökország, -a	Turkey
történelem, történelmet, történelme	history
történik	happen, occur
törülközik	dry oneself
törvény	law
törvényt alkot	legislate, enact a law
törzs, -et	tribe, clan
tragédia	tragedy
traktor, -a, -ja	tractor
tubus	tube
tucat, -ja	dozen
tud	know
tudomány	science
tudós	scientist, scholar
túl	beyond, over; too
túlad	get rid of
tulajdon, -a	property, own
tulajdonos	owner
túlórázik	work overtime
turista	tourist
túró	cottage cheese
tüdő	lung
tüdőgyulladás	pneumonia
tükör, tükröt, tükre	mirror
tűz, -et	fire
tűzhely, -et	fireplace

TY

tyúk, -ja	hen

U

uborka	cucumber
udvar, -a	court, yard
ugat	bark (v)
ugrik	jump (v)
úgy	so, like that
úgy hallom	I'm told, from what I hear
úgy látszik	it seems, it looks like
úgy tudom	as far as I know
ugyan	although
ugyanaz	the same
ugyanis	namely, that is
ugye	is it, isn't it
úgyis	anyway, in any case
új	new
újabban	recently, lately
újjáépítés	reconstruction, rebuilding
újjászervezés	reorganization
újonnan	newly, recently
újra	again, anew, once more

újra meg újra	again and again
újság, -ja	newspaper, news
újságot járat	subscribe to a paper
újságárus	newsboy, news dealer
újságíró	journalist
un	be bored by, be tired of
unatkozik	be bored
unokaöccs	nephew
úr, urat, ura	Mr., sir, gentleman
uralkodó	ruling, reigning
úszik	swim (v)
úszó	swimmer
uszoda	swimming pool
út, utat, útja	road, way; trip
után	after, following
utána	after him (her, it); afterwards
utánajár	go after, make inquires about, look into something, find out
utánanéz	see about, try to find out, go into the matter, examine
utasít	order, command, tell
utazás	journey, trip, tour
utazik	travel (v)
utca	street
útlevél, -levelet, -levele	passport
utóbbi	latter
utoljára	for the last time
utolsó	last
úttörő	pioneer

Ü

üdül	rest and relax
üdülőhely, -et	health resort
üdvözöl	greet, salute
ügy	case, affair, matter
ügyes	smart, clever, able, skillful
ügyész	prosecutor
ügyvéd, -je	lawyer
ügyvivő	chargé d'affaires
ül	sit
ülés	seat; sitting
ülésszak, -a, -ja	session, term
ülőhely, -et	seat
ünnep, -e	holiday
üres	empty
üt	strike, hit (v)
üveg, -e, -je	bottle; glass
üzem, -e	plant, factory, mill
üzemi ebéd, -je	canteen meal
üzlet, -e	shop, store; business

V

vacsora	supper, dinner (evening meal)
vacsorázik	eat supper, dinner (evening meal)
vadászik	hunt
vádlott, -ak, -ja	accused, defendant
vádlottak padja	prisoner's box

vadonatúj	brand-new
vágány	railroad track, platform
vágás	cut (n)
vagy	or
vagy ... vagy	either ... or
vagyis	namely, that is
vaj, -at	butter
vajon	I wonder, whether, if
valahol	somewhere, anywhere
valamelyik	one or the other
valami	some, something
valamiképpen	somehow
valamint	just as, as well as
valamivel	somewhat, slightly, a little
válaszol	answer (v)
választ	choose
vall	confess, admit, give evidence
vállalat, -a	company, firm
vállalkozás	enterprise
valóban	indeed, really
válogat	choose, pick out, sort
válogatott	selected
válogatott csapat, -ja	Olympic team
valószínűleg	probably
vált	change (v)
változik	change (v)
vám, -ja	customs duty
van	is, exists
van-e	whether it is, there is
vánkos	pillow
vánkoshuzat, -a, -ja	pillowcase
vár	wait (v)
vár, -ak, -a	citadel, fortress, castle
várakozik	wait, be waiting
váratlanul	unexpectedly
város	city
városháza	city hall
városliget, -e, -je	town park
varr	sew
vas, -at	iron (metal)
vasárnap, -ja	Sunday
vásárol	purchase, buy, go shopping
vasmű, -vet, -ve	ironworks
vasút, -utat, -útja	railroad
vasúti híd, hidat, hídja	railroad bridge
váza	vase
véd	defend
védő	defense counsel
végbemegy	take place, happen
vége	end (n)
végett	for, (in order) to
végez	finish (v)
végig	to the (very) end, from beginning to end
végignéz	look, watch (to the finish)
végre	at last, finally
végrehajtás	execution, fulfilment carrying out, enforcement
végül	finally
vegyész	chemist
vegyi	chemical
vele	with him (her, it)
vélemény	opinion

véletlenül	accidentally
vén	old
vénasszonyok nyara	Indian summer
vendég, -e, -je	guest
vendéglő	restaurant
vér, -e	blood
vérátömlesztés	blood transfusion
vereség, -e	defeat
vereséget szenved	be defeated, beaten, suffer defeat
vers, -et	poem
verseny	competition, contest, tournament, race, match
versenyző	contestant, competitor
vese	kidney
vesebaj, -t	kidney disease
vesz	buy, take, get
veszélyes	dangerous
veszélyeztet	endanger, jeopardize, imperil
veszít	lose
vetkőzik	undress
vezér, -e	leader
vezet	drive (v); lead
vezeték, -e	pipe, tube
vezető	chief, leader; driver
viccel	joke (v)
vidék, -e	countryside, region, district
vigyázatlan	careless
vihar, -a, -ja	storm
viharos	stormy
világ, -a	world
világítás	light, illumination
világos	light (color)
világosodik	it's getting light; lighten
villa	fork; villa, bungalow
villám, -a	lightning, thunderbolt
villámlik	lightning is (flashing)
villamos	streetcar
villany	electricity
virág, -a	flower
virágzó	flourishing
virsli	frankfurter, wiener
visz	carry, take
viszont	on the other hand
viszontlát	see again (somebody or something)
viszontlátásra	good-bye
viszonyít	compare
vissza	back
visszaél	misuse, abuse
visszahoz	bring back
visszajár	keep coming back; due (as change)
visszamegy	go back, return
vitat	dispute, debate
vívó	fencer
víz, vizet, vize	water
vízilabda	water polo
vizsga	examination
vizsgál	examine, check
vizsgálat, -a	examination, inspection
volt	was (were); ex-, former, late
vonal, -at, -a	line
vonat, -a, -ja	train
vonatkozó	concerning

vonz	draw, attract
völgy	valley

Z

zaj, -t	noise
zajtalan	noiseless, silent
zajtalarul	noiselessly
zakó	jacket
záporeső	(rain) shower
zár	shut, close
zártkörű	closed, private, exclusive
zárva	closed
zavar	to disturb
zene	music
zeneszerző	composer
zivatar, -a	rainstorm, shower
zokni	socks
zongora	piano
zongorázik	play the piano
zöld	green
zöldbab, -ja	green beans
zöldborsó	green peas
zöldség, -e	vegetable
zuhog	it's pouring

ZS

zseb, -e	pocket
zsebkendő	handkerchief
zsír, -ja	fat, grease
zsíros	greasy, rich
zsúfolásig tele	filled to capacity
zsúfolt	overcrowded, jam-packed

☆ U. S. GOVERNMENT PRINTING OFFICE : 1964 O - 702-219 (182)